
Diari Oficial

---

del

Consell General

Núm. 19/2019 - 100 pàgines

Sessió ordinària del dia 12 de desembre del 2019

El dia 12 de desembre del 2019, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 90/2019, que és el següent:

1- Examen i votació de l'escrit d'oposició presentat per la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, a la Publicació de la renovació de la reserva referida a l'article 30, paràgraf 2, emesa per Andorra en el moment de la ratificació del Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica, fet a Istanbul l'11 de maig del 2011.

2- Examen i votació de l'Acord relatiu al transport ocasional de viatgers amb autocar i autobús (Acord Interbús), signat a Brussel·les el 30 de juny del 2001.

3- Examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Oliver Alís Salguero i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laureadiana + Independents, i pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, al Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al temps corresponent al mandat 2020-2023.

4- Examen i votació de la Proposta d'aprovació de l'adhesió al Conveni marc de l'OMS per al control del tabac.

5- Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Tractat relatiu a la transmissió electrònica de sol·licituds de cooperació jurídica internacional entre autoritats centrals.

6- Examen i votació del Projecte de Llei de creació del Col·legi Oficial d'Arquitectes Tècnics del Principat d'Andorra (COAT).

7- Examen i votació del Projecte de Llei de mesures urgents en matèria d'arrendaments d'habitatge i per millorar el poder adquisitiu.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallon Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona

M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
 M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
 M. I. Sr. Josep Pintat Forné
 M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
 M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
 M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
 M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
 M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
 M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre d'Ordenament Territorial; Víctor Filloy Franco, ministre d'Afers Socials, Habitatge i Joventut; Verònica Canals Riba, ministra de Turisme; Joan Martínez Benazet, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Judith Pallarés Cortés, ministra de Funció Pública i Simplificació Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 9.35h)

La Sra. síndica general:

S'obre la sessió.

Bon dia a tothom.

Punt número 1.

1- Examen i votació de l'escrit d'oposició presentat per la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, a la Publicació de la renovació de la reserva referida a l'article 30, paràgraf 2, emesa per Andorra en el moment de la ratificació del Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica, fet a Istanbul l'11 de maig del 2011.

La publicació fou publicada en el Butlletí número 70/2019 del 30 d'octubre. S'ha formulat un escrit d'oposició presentat per la M. I. Sra. Judith Salazar, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, el qual ha estat publicat en el Butlletí número 78/2019 del 13 de novembre.

Per defensar l'escrit d'oposició formulat intervé la Sra. Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs bé, avui des del Partit Socialdemòcrata volem manifestar l'oposició formal a la renovació de la reserva formulada per Andorra relativa a l'article 30.2 del Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers la dona i la violència domèstica.

Aquesta reserva és vinculada a l'article 30.2 del Conveni d'Istanbul, que és el que estableix l'obligació de l'Estat d'esdevenir garant de la indemnització de les víctimes de greus danys, insisteixo amb el concepte greus danys, contra la seva integritat física o la seva salut, en cas que no es garanteixi per altres fonts.

Ens hagués encantat d'haver disposat de més dades, les necessàries per quantificar la magnitud econòmica de la proposta, però tot i que vam formular la pregunta pertinent, encara per una qüestió de termini parlamentari no hem accedit a aquesta resposta. I doncs sí que voldríem reflectir algunes dades que crec que són interessants per magnificar el problema de la violència de gènere.

Al 2017 el Consell Europeu publicava unes dades de la situació de la violència de gènere a Europa. És a dir, recordem que estem parlant d'Europa, no de segons quins països que tenen un avançament en quant a dret de les dones bastant més retardat al que es pressuposa que tenim en el context europeu.

Aquestes dades ens diuen: "Una de cada tres dones a la Unió Europea ha estat víctima de violència física o sexual des dels 15 anys". Una de cada tres.

"Una de cada 20 dones ha estat violada. Més de la meitat, 55% de les dones ha patit assetjament sexual. Una de cada tres dones ha sofert abús psicològic per part d'una parella. I una de cada tres dones ha patit violència física o sexual per part d'un adult durant la infància".

Dades que evidentment compartirem tots esgarrifoses.

Andorra hem sabut darrerament que l'any 2018 el servei d'atenció a les víctimes de violència de gènere

va atendre 113 casos nous i va fer 144 actuacions lligades a casos prevalents.

Per buscar una definició de l'Organització Mundial de la Salut, direm que la violència contra les dones és un problema de salut global de proporcions epidèmiques.

En aquest context cal que tornem a parlar evidentment del perquè estem aquí, per què estem explicant quina és la nostra posició.

Nosaltres pensem que la reserva anomenada, la referida al 30.2, no hauria de tenir lloc. Hem assistit a diverses manifestacions de representants del Govern que diuen que podria esdevenir un greuge comparatiu al que l'Estat garanteixi les indemnitzacions, en casos insisteixo de danys greus, per a la integritat o la salut física de les dones, i nosaltres no ho veiem com un greuge comparatiu sinó com un factor de correcció o de discriminació positiva, perquè greuge comparatiu, el que han vingut patint les dones al llarg de la història. I doncs per tant entenem que l'Estat ha de fer alguna cosa més.

Per citar una referència, Miguel Lorente que és ex delegat del Govern per la violència de gènere a Espanya, explicava que a l'any 1988 quan va accedir al seu lloc de metge forense, arribaven les dones a fer-se visitar amb greus pallisses, ell explica i quan els hi preguntava, les dones explicaven: "No, si mi marido me pega lo normal, pero esta vez se ha pasado".

Estem parlant de l'any 1988, ell explica que en aquell moment no hi havia conscienciació, no hi havia mesures, no hi havia pedagogia al tomb de la violència de gènere i parlem de vint i pocs anys. Ens podem fer la pregunta: això seria possible avui si no s'haguessin introduït factors correctors, mecanismes de discriminació positiva? Probablement no estem en aquella situació, però sí que és veritat que queda molt camí per recórrer. El que ens preguntin a les dones si som senyora o senyoreta, que ens facin dos petons a les dones i donin la mà als senyors. Que quan estàs en un bar, una parella la beguda alcohòlica per defecte es porti sempre a l'home i el refresc a la dona, o que el compte sempre o gairebé sempre s'ofereixi primer a l'home que a la dona. Això el que denota potser no són situacions tan greus com la violència de gènere pròpiament, però sí són indicadors que tenim un problema de desigualtat i que aquest problema de desigualtat l'hem de continuar tractant. Insistim, no creiem que amb dir que les dones estan assistides en casos de violència de gènere n'hi ha suficient, evidentment l'assistència és una obligació que tenim com a estat per donar-los-hi, però sí que estem parlant d'autonomia, no

només de mesures de resistència. Els estem parlant que en cas que els mal tractadors no puguin fer front, sense perjudici del dret de rescabament que després tindria l'Estat, que esdevindria garant per poder recuperar aquesta indemnització que ha hagut de garantir. Però el dret a la indemnització de les dones en casos de greus anys, entenem que és una mesura primer per fugir d'una forma més de violència masclista, com és la violència econòmica. És a dir per donar garanties a la dona de tenir una segona oportunitat i en definitiva per empoderar-les.

Finalment., ens referirem a quina és la posició del Conveni d'Istanbul. El Conveni d'Istanbul diu que: "la violència contra les dones i la violència domèstica són una greu violació dels drets humans i una forma de discriminació de la qual els Estats són responsables si no responen de manera adequada i compromet a cada estat que el ratifica a detectar, prevenir i eliminar la violència contra nenes i dones en totes les seves manifestacions."

Nosaltres des del Partit Socialdemòcrata defensem aquest enfocament sense reserves.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern...

Sra. Maria Ubach.

La Sra. Maria Ubach:

Gràcies Sra. síndica.

El Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica fet a Istanbul l'11 de maig del 2011 va entrar en vigor a Andorra l'1 d'agost del 2014.

L'article 30 del conveni versa sobre les indemnitzacions, concretament l'aparat 2 estableix el següent:

"L'Estat hauria de concedir una indemnització adequada a les persones que hagin patit danys greus a la integritat corporal o a la salut, en la mesura en què el perjudici no estigui cobert per altres fonts, especialment per l'autor del delictes, per les assegurances o els serveis socials i mèdics finançats per l'Estat. Això no impedeix les parts de demanar a l'autor del delictes el reemborsament de la indemnització concedida a condició que es tingui degudament en compte la seguretat de la víctima.

En el moment del dipòsit de l'instrument de ratificació per part d'Andorra, es va emetre una

reserva que limita l'aplicació de certes disposicions del conveni.

De conformitat amb l'article 78, apartat 2 del conveni, Andorra reserva el dret de no aplicar les disposicions previstes a l'article 30 apartat 2 del conveni.

Durant la sessió extraordinària del Consell General el 23 de gener del 2014 en el qual es va aprovar per assentiment el conveni, les conselleres generals dels diversos grups parlamentaris varen convergir en la necessitat d'aprovar el conveni i també amb matisos, varen convenir en la necessitat d'aprovar la reserva, objecte del debat d'avui, tot i el convenciment que aquesta reserva pugui aixecar-se passat un determinat període de temps.

Es va decidir incloure la reserva ja que es va considerar que l'acceptació de la responsabilitat subsidiària per a l'Estat de concedir una indemnització per a danys greus contra la integritat física o la salut quan el perjudici no estigui cobert per altres fonts, podria suposar un greuge comparatiu en relació amb d'altres víctimes de delictes que han patit danys greus en la integritat corporal o a la salut derivats d'actes discriminatoris.

Cal destacar que la Llei 1/2015 per a l'eradicació per a la violència de gènere i la violència domèstica posterior a la ratificació del Conveni d'Istanbul, estableix un sistema de protecció integral amb la garantia dels drets de les víctimes de violència de gènere i domèstica que abasta entre altres l'assistència social integral, la sanitària psicològica així com la jurídica.

La pròpia Llei de serveis socials i sociosanitaris posterior a l'adopció del Conveni d'Istanbul i al seu desenvolupament reglamentari a nivell de prestacions, implementen aquesta protecció.

Queden doncs garantides les vessants sanitària-sociosanitària uns dels motius indemnitzatoris de l'article 30.2 del conveni.

Sra. síndica, el mecanisme del conveni estableix en l'article 79.1 que les reserves tenen una validesa de cinc anys a comptar del primer dia de l'entrada en vigor del conveni per a la part concernida. Per aquest motiu, el Govern en la seva sessió del 9 d'octubre va aprovar remetre al Consell General la proposta de renovació de la reserva presentada a l'article 30 paràgraf 2 del Conveni d'Istanbul.

Tal i com els he comentat, es va considerar que la responsabilitat subsidiària de l'Estat en el pagament de les indemnitzacions derivades de la comissió de delictes continua sense estar regulada en el nostre ordenament jurídic.

La tramitació de la proposta va seguir la via marcada per l'article 25 de la Llei qualificada reguladora de l'activitat de l'Estat en matèria de tractats i la proposta fou publicada al Butlletí del Consell General del 30 d'octubre.

Seguidament el 13 de novembre el Butlletí del Consell General va publicar l'escrit d'oposició de la consellera general Judith Salazar. Cal dir que d'ençà de l'entrada en vigor de la llei qualificada de tractats, és la primera vegada que s'adreça un escrit en relació a les tramitacions sobre les propostes d'esmena, renovacions i declaracions a convenis internacionals.

Retirar la reserva és una voluntat compartida per l'Executiu i el Legislatiu, n'estic convençuda, però per fer-ho calar bé, adoptar determinades modificacions legislatives. Si bé el debat parlamentari és necessari, la responsabilitat de governar no és menys i avui l'ordenament jurídic andorrà no està en disposició d'obviar la necessitat d'aquesta reserva. És per aquest motiu que crec que cal renovar la reserva però també per aquest motiu des del Govern d'Andorra avui s'explicita el compromís de presentar durant l'any 2020 els projectes de modificacions legislatives necessàries que permetin l'aixecament de la reserva a l'article 30.2 del Conveni d'Istanbul d'acord amb l'explicació que els acabo d'oferir.

En aquest sentit, caldrà fer una anàlisi detallada de les modificacions necessàries, si bé un primer treball permet determinar que caldrà modificar el Codi penal amb la incorporació del manament de subsidiarietat en la responsabilitat de l'Estat així com modificar la Llei 1/2015, del 15 de gener, per a l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica.

Així, de conformitat amb l'article 78.4 del Conveni, un cop entrin en vigor les modificacions legislatives adoptades pel Consell General en aquest sentit, Andorra podrà retirar la reserva mitjançant una declaració adreçada al secretari general del Consell d'Europa, aquesta declaració efecta en la data de la seva recepció pel secretari general.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Bé Sra. Salazar, li he de dir que després d'escoltar la ministra Ubach des de CC considerem que la postura més equilibrada és justament la que acaba d'exposar.

Evidentment que estem d'acord amb tot el que ha exposat vostè, però encara aniríem més enllà perquè no només recolzaríem a les víctimes de violència de gènere sinó a tot altre tipus de víctimes que es poden trobar amb aquesta mateixa situació que vostè exposa i que estic segur que vostè també compartirà que l'Estat subsidiàriament les hauria de recolzar.

Per tant, havent escoltat la postura de Govern, ens comprometem nosaltres des de CC que durant el 2020 treballem tots plegats per poder aixecar aquesta reserva.

Per tant el nostre vot és negatiu en quant a la seva reserva, però evidentment Sra. Ubach té tot el nostre suport per treballar per les modificacions legals del Codi penal i de la Llei 1/2015 perquè això com vostè ha dit sigui una realitat i puguem adreçar aquesta carta que acaba de mencionar la ministra, al secretari general del Consell d'Europa.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Terçeravia + Unió Laurediana + Independents, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sra. síndica.

Es sotmet a votació l'escrit d'oposició presentat pel Grup Socialdemòcrata a la publicació de la renovació de la reserva referida a l'article 30, paràgraf 2, emesa per Andorra en el moment de la ratificació del Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica, fet a Istanbul l'11 de maig del 2011.

Què diu que preveu l'article 30, paràgraf 2? Preveu una indemnització de l'Estat per les víctimes en cas que l'agressor no pagui l'import d'indemnització fixat per la sentència. Pensem des de Terçeravia que això podria crear un greuge comparatiu pel que fa a altres delictes.

Cal diferenciar, al nostre entendre, dos conceptes: el concepte d'indemnització i el concepte d'ajudes. Des de Terçeravia pensem que el concepte que toca aquí és el concepte d'ajudes: ajudes a nivell social, ajudes a nivell psicològic i ajudes a nivell doncs econòmic, i els mecanismes que tenim ara mateix en el nostre país doncs són ajudes, i nosaltres el que volem és que el Govern doncs reforci tots aquests aspectes

d'ajudes i sobretot l'aspecte econòmic, perquè sense la independència econòmica les dones maltractades evidentment no voldran obrir la porta per accedir a aquest alliberament, a aquesta llibertat. I per tant nosaltres encoratgem Govern a estudiar cas per cas i ajudar a les dones que ho necessitin a nivell econòmic.

Se sap que els agressors el que fan és aïllar les víctimes de les seves famílies, dels seus amics per dominar les víctimes i, és clar, les hem d'ajudar. I també el que fan és intentar empobrir les víctimes a nivell econòmic per, justament, tenir aquest dominació. Doncs, nosaltres encoratgem l'Estat a treballar en aquest sentit.

Per tot l'exposat, Terçeravia votarà en contra de l'escrit d'oposició del Grup Socialdemòcrata.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Eva López.

La Sra. Eva López:

Gràcies Sra. síndica.

Reconec que quan vaig escoltar la notícia em vaig posar les mans al cap: realment l'Estat no volia indemnitzar les víctimes de violència de gènere? En aquest punt vaig començar a estudiar tot el dossier, i em vaig adonar que el que havia fet l'Estat era una reserva del seu dret a no aplicar l'article 30, punt 2 del Conveni d'Istanbul. Això què significa? Això significa que l'Estat, des del meu punt de vista, ha emprat un criteri de prudència, i ha emprat un criteri de prudència perquè el que no es pot fer és una aplicació normativa europea sense tenir els mecanismes al nostre Estat.

En aquest punt cal modificar, tal i com ha dit la ministra, la nostra normativa interna però també cal preveure un compromís econòmic per portar a terme aquesta responsabilitat civil subsidiària de l'Estat.

Caldrà preveure, per aquest motiu, la modificació tant de la Llei 1/2015 com el Codi penal per tal d'incloure aquesta responsabilitat civil de l'Estat.

Caldrà preveure igualment un desplegament reglamentari; caldrà delimitar els terminis, caldrà delimitar les quanties, caldrà delimitar els criteris d'atorgament d'aquesta responsabilitat i d'aquests diners que en principi aniran a parar a persones que realment considerem des del nostre grup parlamentari que així ho necessitin.

És a dir, tot plegat requereix d'un anàlisi profund, un anàlisi global abans de retirar aquesta reserva. De fet

cal preveure, tal i com ja s'ha exposat en aquesta Cambra, la possibilitat d'indemnització de víctimes d'altres tipus de violència, tal com preveu el Conveni europeu d'indemnització a les víctimes de violència de delictes violents, al qual el Conveni d'Istanbul fa referència, no només fa referència a les dones víctimes de violència de gènere.

No és només, per tant, una qüestió de diners. Al meu mode d'entendre és una qüestió d'integrar la normativa europea dins del nostre marc legal.

Les declaracions fetes són declaracions, al meu mode d'entendre i amb tots els respectes, són unes declaracions que han provocat una alarma social que no es correspon i no sé si es va fer amb un criteri electoralista però des del meu punt de vista, tal i com he dit, són del tot subjectives.

Seria del tot injust en aquest punt no reconèixer els esforços que ha fet Andorra en la seva normativa per tal d'integrar tots els conceptes europeus del que significa "violència contra les dones". Així va modificar la Llei 1/2015 i va integrar el concepte de violència de gènere com una violència masculista, una violència que rep la dona pel fet de ser dona. Encara, és cert, queda un llarg camí per recórrer.

No em vull deixar en aquest punt, que no s'ha parlat en aquesta Cambra, el fet de què a banda de modificar el Codi penal en la part de la responsabilitat civil subsidiària de l'Estat, cal modificar tota la part de la violació de les dones. La violació és, tal i com diu el Conveni d'Istanbul: "Una penetració no consentida", no és una penetració feta amb violència i intimidació, com diu el nostre Codi penal. Per tant, considero que s'ha de fer una reflexió molt més profunda i ens queda un camí per tal de considerar tots els aspectes normatius que sí que ho preveuen.

Per tot plegat, des del Grup Parlamentari Liberal es votarà en contra de l'escrit d'oposició presentat pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata atenent a un criteri de prudència i amb el compromís de treballar en l'estudi de la situació des d'un punt de vista global.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sra. Mònica Bonell.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies Sra. síndica.

El passat mes d'octubre el Govern va presentar la renovació de la reserva a l'article 30, paràgraf 2, del Conveni d'Istanbul de maig del 2011.

El Conveni d'Istanbul va ser ratificat per Andorra l'any 2014 -el 23 de gener concretament-, sent Andorra un dels primers països en ratificar un conveni que ha esdevingut el primer instrument jurídic vinculant en l'àmbit europeu.

Aquest acord proporciona un marc jurídic complet per a la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i per a la protecció de les víctimes, amb l'objectiu d'acabar amb la impunitat dels autors de violència envers les dones i de la violència de gènere.

Els Estats firmants ens vam comprometre a implantar mesures legislatives i preventives per combatre aquest tipus de violència, així com a establir mecanismes d'atenció a les víctimes i obligacions generals per vetllar per l'autonomia i la independència econòmica de les víctimes.

I així ho ha fet Andorra. Al llarg d'aquests anys, tant abans de la signatura del Conveni com després de la seva ratificació, ha enfortit el seu marc jurídic en matèria de protecció dels drets humans de les dones i s'ha sotmès a les recomanacions internacionals. Per exemple, l'any 2006 es va crear el Servei d'Atenció Integral a la Dona, que assegura l'atenció a les víctimes de violència de gènere a Andorra, així com als seus fills i filles menors amb una intenció integral que ofereix: intervenció Social, treball socioeducatiu, seguiment psicològic, assessorament jurídic, orientació sociolaboral i valoració de prestació econòmica. Un altre exemple: l'any 2014 es va aprovar la Llei -s'ha dit anteriorment- la Llei de serveis socials i socio-sanitaris. Aquesta Llei i els reglaments que se'n deriven a nivell de prestacions, garanteixen i cobreixen la protecció de les vessants sanitària i socio-sanitària de les víctimes de violència de gènere. I un tercer, després de la ratificació del Conveni d'Istanbul, l'any 2015, a Andorra vam aprovar la Llei per a l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica. Estableix un sistema de protecció integral amb la garantia dels drets de les víctimes de violència de gènere reforçant les prestacions, algunes de les quals econòmiques, en: assistència social integral, assistència sanitària i psicològica, assistència jurídica, defensa, protecció i tutela judicial.

Totes aquestes mesures adoptades els darrers anys per Andorra donen una important protecció a les víctimes, en aspectes socials, psicològics, jurídics i econòmics. No volem deixar d'esmentar que el Govern també ofereix pisos d'acollida per a les dones que han patit violència i els seus fills i filles.

Sra. Salazar, compartim la necessitat de vetllar per garantir l'autonomia a les dones que han patit violència de gènere, però a dia d'avui doncs a través del Servei d'Atenció Integral a la Dona s'assegura aquesta autonomia.

En altres paraules: cap dona que ha patit aquesta sacra a Andorra queda desemparada, cap, si no tenen recursos econòmics també s'assegura aquesta economia.

Per tot plegat i, en d'altres paraules, cap dona que ha patit aquesta xacra a Andorra queda desemparada. Cap.

Pel que fa al dret civil, el Conveni d'Istanbul, en l'article 30, paràgraf 2, preveu una responsabilitat subsidiària per a l'Estat de concedir una indemnització per danys greus contra la integritat física o la salut, quan el perjudici no estigui cobert per altres fonts.

A Andorra vam fer l'any 2014 una reserva a aquesta disposició perquè, en aquell moment, vam considerar que podria suposar un greuge comparatiu amb les víctimes d'altres delictes.

A més, també s'ha dit, Andorra no forma part del Conveni europeu de 1983 sobre la indemnització a les víctimes de delictes violents, al qual el Conveni d'Istanbul fa menció expressa. Per a aquest motiu, Andorra va emetre l'esmena que avui estem debatent. Aquestes motivacions són vàlides també en l'actualitat.

Acceptar l'article 30 del Conveni en la seva totalitat, vol dir que l'Estat assumiria aquelles indemnitzacions greus que la justícia determinés per violència de gènere i que l'agressor no pogués pagar. Però seguiríem sense fer-nos càrrec de les indemnitzacions que puguin derivar de víctimes d'altres delictes que han patit danys greus a la integritat corporal o de la salut, derivats d'actes discriminatoris per motius racials, culturals o religiosos.

Permeteu-me que posi alguns exemples: víctimes menors que han patit violència, intents d'homicidi o indemnitzacions a famílies en cas d'homicidi. Anant més enllà, i tot i que aquí, afortunadament, encara no ho hem hagut d'assumir, víctimes de terrorisme.

També hi ha un aspecte legal que el Partit Socialdemòcrata pretén obviar. Tot i que en l'actualitat el nostre ordenament jurídic ja ha previst mecanismes suficients per cobrir i assegurar totes les necessitats de les víctimes per violència de gènere, no contempla una norma per poder acceptar l'article 30 del Conveni d'Istanbul si es decidís acceptar la reserva.

Per tot plegat, des del nostre grup parlamentari votarem en contra de l'escrit d'oposició presentat pel

Grup Socialdemòcrata però ho fem amb la voluntat en paral·lel de reflexionar, tal com ha dit la ministra, de treballar i de desenvolupar els nostres marcs legals per a l'acceptació d'aquest article modificant les lleis pertinents que permetin a l'Estat Andorrà fer-se càrrec d'obligacions subsidiàries per indemnitzacions.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Segon torn d'intervencions, pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sra. Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies Sra. síndica.

Sí, molt breument. Intentaré anar responnent a les diferents intervencions.

En primer lloc, celebrar la intenció del Govern de treballar per aixecar la reserva. Ens hagués agradat que anés amb una mica més de celeritat, pensem que la reserva ens ha durat cinc anys, però insistim. Sí que celebrem que Govern sí que aposti per un canvi a nivell d'aquesta reserva i per treballar en aquest sentit.

Pel que fa a la intervenció de la Sra. Montaner, no em voldria repetir. Però, tornem a parlar d'autonomia versus assistència. És a dir, assistència sí entenem que hi ha de ser però nosaltres el que estem parlant és de dotar d'autonomia a dones que han patit casos de violència greu.

Pel que fa la intervenció de la Sra. López de Liberals d'Andorra, bé, ella es referia a un criteri de prudència, nosaltres tornem a insistir en el fet de què ja fa cinc anys que aquesta reserva està prevista en la signatura de ratificació del Conveni, per tant, en cinc anys ja no em semblaria que puguem expressar-nos en termes d'imprudència, és a dir, ja hem tingut temps suficient. I sí que m'agradaria fer la remarca de la seva intervenció novament sobre la posició electoralista de tot el que fem, i jo crec que Liberals d'Andorra se sentiria més còmode si quan convoquem eleccions marxéssim i ens en n'anéssim a casa i ens dediquéssim a fer una altra cosa que no sigui la nostra feina per la qual ens paguen i per la qual els ciutadans ens han escollit perquè, és clar, si amb qualsevol cosa que hem de fer li hem de veure la vessant electoralista, finalment la renovació de la reserva és el Govern que la publica i nosaltres, legítimament entenc, podem estar a favor o en contra. Per tant, menys mal que s'acaba la campanya comunal perquè sinó ens ho sentiríem dir a cada

intervenció que tinguéssim de fer en aquesta Cambra.

Pel que fa... No he citat la intervenció del Sr. Naudi perquè finalment anava en la línia de Govern i per tant, dir-li el mateix que a Govern, celebrem que la seva postura sigui avançar per aixecar aquesta reserva.

I finalment, insisteixo, és en poder no repetir-me. Sí pel que fa a la intervenció de la Sra. Bonell, bé, ja ho hem exposat en la intervenció inicial, parlem de greuge comparatiu, sí, greuge comparatiu insistim al que hem vingut patint històricament les dones que com a mínim ho han tingut bastant més difícil que els homes.

Sabem que les dones en aquest país, gràcies a Déu, no queden desamparades davant un cas de violència. Pensem que la reserva del que està parlant és de què l'Estat esdevingui garant en casos de què no es cobreixi per altres fonts, per tant, no sé quina és la preocupació i si tenen claríssim que l'assistència queda coberta. Però, més enllà d'això, més enllà de l'assistència és el dret, insisteixo, a què aquesta dona no hagi de ser només assistida, que també cal i estem d'acord, però sí a què no quedi sense reparar ja que viu una situació històricament discriminatòria en contra seva només pel fet de ser dona.

I acabariem aquí.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Govern?

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos...

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sra. Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sra. síndica.

Sra. Salazar, des de Terceravia nosaltres pensem que el rol de l'Estat és ajudar i ajudar en tot el que faci falta, evidentment, per aquestes víctimes però el rol de l'Estat, al nostre entendre, no és cobrir indemnitzacions de sentències judicials impagades pels culpables, perquè si indemnitzem una cosa hem d'indemnitzar tot i, és clar, aquí entrem en un terreny una mica perillós.

Pensem que hem de reforçar les ajudes a nivell social, hem de justament ajudar aquestes víctimes en formar-se per accedir a càrrecs que els hi permetin tenir un cert poder adquisitiu, un poder adquisitiu millor i, per tant, jo crec que haurem de treballar en aquest sentit.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. López.

La Sra. Eva López:

Gràcies Sra. síndica.

Al meu mode d'entendre, fer intervencions que suposin crear una alarma social sense aportar mecanismes d'aplicació al nostre país, només pot respondre a una intenció de visibilitat en un moment electoral. Insisteixo que és una opinió personal.

De fet, tal i com molt bé ha dit la Sra. Salazar aquesta reserva no és nova i també el Grup Socialdemòcrata ha tingut cinc anys per aportar o proposar modificacions legislatives escaients per portar-la a terme. No es tracta de denunciar que ara realment aquesta reserva s'ha renovat, sinó que també i en el marc d'aquests cinc anys es podia haver dit que realment aquesta reserva no s'havia portat a terme i aportar, insisteixo, les modificacions legislatives com a mínim proposar-les per tal de què pugui ser implantada al nostra país.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sra. Bonell.

La Sra. Mònica Bonell:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Potser només afegir que malauradament moltes de les dones que van al Servei Integral de la Dona perquè estan patint violència domèstica, violència de gènere, malauradament moltes d'elles no denuncien amb la qual cosa, també, moltes d'elles no sabem si denunciessin si acabarien rebent, o no, aquesta indemnització.

Però, quan li he explicat que nosaltres compartim la seva preocupació de què aquestes dones puguin tenir l'autonomia per prendre la decisió de marxar de casa, és que això encara que no denunciïn no puguin rebre aquesta indemnització que els hi permetria doncs tenir aquesta autonomia, des del ministeri, doncs, no es deixa sense ajuda a aquestes víctimes de violència. Que són ajudes sí. Digui-li com vulgui, perquè també no deixen de ser indemnitzacions, perquè aquestes dones puguin superar la situació viscuda, puguin marxar de casa, amb fills o amb filles, si és el cas, i l'Estat aquí no les deixa soles, les

acompanyen en tot moment, fins que tenen l'autonomia suficient.

És en aquest aspecte que jo li deia. Que l'Estat vetlla per aquesta autonomia, i es vetlla, doncs, amb totes les accions i tots els treballs que es van fent des de fa anys.

I del que estem parlant, i ho ha dit la Sra. Carine Montaner i la Sra. Eva López també ho ha dit, són indemnitzacions econòmiques que la justícia interposa en el cas que hi hagi denúncies, i que malauradament, doncs, hi hauria d'haver més dones que denunciessin. Però no és el cas.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Cap altra intervenció...

Sra. Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Sí, potser una mica el fil de la darrera intervenció de la Sra. Bonell.

Potser no se'ns està interpretant bé. Vull dir, nosaltres no estem dient que no es faci res per les dones víctimes de violència de gènere. Al contrari, sabem que Andorra ha estat capdavantera en la signatura d'aquest conveni. Vull dir, no podem desmerèixer els mèrits que tenim com Estat en aquest sentit.

El que es tracta és que nosaltres el que estem defensant és que en un moment donat vam manifestar una reserva, que crec que després de 5 anys podríem estar en situació de poder aixecar. Aquest és el nostre posicionament. Cadascú té el seu, i és legítim.

Però en cap cas estem dient ni defensant que en aquest país no es facin coses. Només faltaria. No és per res la nostra intenció.

En tot cas, segurament he sigut jo que no he estat capaç d'explicar-ho correctament, perquè insisteixo, nosaltres del que parlem és d'avançar en els drets de les dones, de continuar avançant. I és cert que Andorra ha fet una feina important i que aquest manteniment de la reserva després de 5 anys, nosaltres entenem que ja no escauria.

Coincidim amb vostè amb la seva interpretació final. És a dir, la gent no només denuncia, sinó que denuncia i surten guanyadores en un procediment judicial. Per tant, estem parlant de casos molt reduïts. La gran majoria de dones que estan sotmeses a problemes de violència envers les dones, no

denuncien, i que hi hagi un sistema assistencial entenem que és necessari. Ho vam dir des de l'inici.

Ara bé, com a Estat modern que nosaltres o la nostra concepció de l'Estat ens porta a pensar un Estat modern en dret, un Estat avançat, entenem que no estaria de més que féssim un pas més.

I per això insisteixo, compartim el posicionament de Govern, que celebrem. Esperem que aquest compromís es dugui a terme en el menor temps possible, però pel que estem veient, el Govern no està tan allunyat de la nostra posició quan la seva intenció és aixecar aquesta reserva i fer la tasca necessària per poder-ho fer.

Per tant, jo diria que finalment és una opinió que és força compartida.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Si no hi ha més intervencions, es dona per acabat el debat i procedim a la votació de l'escrit d'oposició presentat, recordant que sí és sí a l'escrit i no és no a l'escrit.

Obrim, doncs, el termini per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

A favor 7, en contra 21 i 0 abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat, queda desestimat l'escrit d'oposició i aprovada la renovació de la reserva referida a l'article 30 paràgraf 2 emesa per Andorra en el moment de la ratificació del Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica, fet a Istanbul l'11 de maig del 2011.

Punt número 2.

2- Examen i votació de l'Acord relatiu al transport ocasional de viatgers amb autocar i autobús (Acord Interbús), signat a Brussel·les el 30 de juny del 2001.

La Proposta d'aprovació fou publicada en el Butlletí número 70/2019, del 30 d'octubre i no s'hi ha formulat cap esmena.

Alguna intervenció per part de Govern...

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sra. síndica.

Voldria primerament agrair la unanimitat de la Cambra per donar suport a l'aprovació d'Adhesió d'Andorra a l'espai interbús.

L'Acord relatiu al transport ocasional de viatgers amb autocar i autobús va entrar en vigor a la Unió Europea i a d'altres estats part de l'Acord, l'1 de gener del 2003.

Aquest Acord té l'objectiu de liberalitzar els serveis de transport ocasionals internacionals per carretera i allhora harmonitzar les condicions fiscals, socials i tècniques d'aquests serveis, en l'accés a la professió de transportista i dels vehicles emprats.

L'Acord Interbus reprèn en gran part el contingut de l'Acord relatiu als serveis ocasionals internacionals de viatgers per carretera realitzats en autocars o autobusos (ASOR), signat a Dublín el 26 de maig de 1982, per a la liberalització dels serveis ocasionals de transport de viatgers per carretera.

L'ASOR però no contemplava que els Estats tercers esdevinguessin part de l'acord, per aquest motiu es va començar a negociar l'Acord Interbus entre la Unió Europea i els Estats tercers interessats en formar-ne part.

Aquest acord que havia de permetre l'ampliació a d'altres països no membres de la Unió Europea, es va assolir l'1 de gener del 2003.

Actualment en són part els Estats membres de la Unió Europea, més Albània, Bòsnia i Hercegovina, Macedònia, Moldàvia, Montenegro, Turquia i Ucraïna.

L'Acord Interbus regeix el trànsit establint un grau d'harmonització fiscal, social i tècnica. A més de les normes d'accés al mercat, aplica el principi de no discriminació per raó de nacionalitat o el lloc d'establiment del transportista i de l'origen o destinació de l'autocar o de l'autobús com a principals factors a destacar.

També contribueix a simplificar els procediments d'inspecció que els transportistes han de complir establint models uniformes de documents de transport.

Aquesta adhesió no comporta un cost addicional per a l'Estat, vist que no requereix del pagament de cap quota econòmica.

El compromís andorrà requereix, això sí, la participació de tècnics del Departament de Transport a les reunions del Comitè Mixt. Podem dir, per tant, que avui donem resposta a una demanda anhelada per part del sector transportista.

L'Associació de Transportistes de Viatgers d'Andorra (ATVA), reclamava l'adhesió a aquest conveni des de l'any 2007, expressant la necessitat que Andorra s'adherís a aquest Acord que permet donar millor cobertura legal en el desenvolupament dels seus desplaçaments i homologa els serveis de transport amb l'entorn europeu.

Amb la ratificació d'avui, que espero es farà en aquesta Cambra, donarem compliment a una demanda històrica i necessària pel sector del transport del país, un fet del que tots n'hem d'estar contents i ens hem de felicitar.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels grups parlamentaris...

Vist que no hi ha intervencions i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la Proposta per assentiment.

Declaro aprovada la Proposta.

Punt número 3.

3- Examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Oliver Alis Salguero i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laureadiana + Independents, i pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, al Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al temps corresponent al mandat 2020-2023.

El Marc pressupostari fou publicat en el Butlletí número 74/2019, del 6 de novembre. S'han formulat dues esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Josep Pintat, Joan Carles Camp, Oliver Alis i Carine Montaner, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laureadiana + Independents, i pel M. I. Sr. Pere López, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, les quals han estat publicades en els Butlletins 84/2019, del 26 de

novembre i 85/2019, del 27 de novembre respectivament.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pels M. I. Srs. Josep Pintat, Joan Carles Camp, Oliver Alis i Carine Montaner, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, intervé el Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat: (0.50'.30")

Gràcies Sra. síndica.

Avui sotmetem al Ple d'aquesta Cambra una esmena a la totalitat, al Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat pel temps corresponent al mandat 2020-2023.

Hi ho fem per diferents motius.

Primer, com bé recordaran, des de Terceravia vàrem impulsar una proposició de modificació de la llei popularment coneguda com la Regla d'or, fixant com a criteri en la confecció dels marcs pressupostaris i pressupostos, el principi del dèficit zero.

Aquesta Proposició de llei no va prosperar.

Avui el Marc pressupostari que presenta el Govern pel període 2020-2023, preveu dèficits per cada un dels anys del mandat de: 24 milions d'euros pel 2020; 22 milions d'euros pel 2021; 20 milions d'euros pel 2022, i 19 milions d'euros pel 2023.

En total, 85 milions d'euros de dèficit acumulats per aquest període.

Per tant, lluny del plantejament que vàrem proposar en la nostra Proposició de llei.

És més, per dir-ho totalment oposat.

Segon:

El Govern, en la introducció de la memòria, del Marc pressupostari pel mandat 2020-2023, ens diu que el Marc pressupostari suporta els objectius estratègics del mandat.

Malauradament, de tots els reptes que ens parlava el Sr. cap de Govern en el seu discurs d'investidura, no en veiem cap de reflectit, ni de quantificat.

No hi ha cap indicatiu de la reforma sanitària.

No hi ha cap indicatiu del futur de les pensions de jubilació.

No hi ha cap quantificació de l'impacte del futur de l'Acord d'Associació amb la Unió Europea.

Com tampoc, no hi ha cap indicatiu, de la dimensió de l'Administració que necessitem, per absorbir i aplicar tot el cabal comunitari.

Són uns exemples per posar en evidència.

Tercer:

El Marc pressupostari pel període 2020-2023 es basa en les previsions d'una sèrie de variables macroeconòmiques, obtingudes del Departament d'Estadística, i publicades el 4 de juliol del 2019 i 23 d'octubre del 2019, respectivament.

Previsions que, a data d'avui, semblen més que optimistes, i més tenint en compte els anuncis fets, per diferents organismes internacionals, com el Fons Monetari Internacional, l'OCDE, els Bancs Centrals d'Espanya i de França i del Banc Central Europeu.

Tots ells apunten a la desacceleració econòmica.

També, sobta que, en les previsions que acompanyen al Marc pressupostari, no hi hagi cap previsió de l'evolució dels tipus d'interès pel període 2020-2023.

Tots saben l'impacte que pot tenir en la despesa financera, i més quan es té un deute de prop de 1.000 milions d'euros.

Com a mínim, impactaran en la renovació dels instruments financers, que suporten part de l'endeutament del país, i que tenen venciment en aquest període.

El criteri de *Ceteris Paribus* no s'hi val. i ni creiem que en un futur la banca andorrana els hi compri tots aquests bons.

Quart:

Amb les previsions macroeconòmiques, senyores i senyors, no n'hi ha prou.

La Regla d'or, en el seu article 8 intitulat "Principi d'eficiència", concretament en l'apartat 1, ens diu que: les despeses públiques han d'enquadrar-se, atenent la situació econòmica del país, i els objectius de política econòmica fixats pel Govern.

Pel que fa als objectius del Govern, aquests són desconeguts. No en tenim.

Pel que fa a la situació econòmica del país, l'informe de conjuntura de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra, del primer semestre del 2019, ens alerta que, l'economia andorrana està perdent impuls, degut a les condicions de l'exterior, i les dificultats per diversificar-se i evitar la forta dependència dels sectors turístics i financers.

Senyores i senyors del Govern, quin és el seu full de ruta? Quines són les seves accions, i quina és la quantificació de les mateixes?

Segons el seu Marc pressupostari, cap!

El Marc pressupostari no reflecteix cap voluntat o acció política, a no ser la de generar dèficits. I tot acompanyat d'unes previsions macroeconòmiques més que generoses.

En definitiva, el Marc pressupostari, és únicament per vostès, senyores i senyors del Govern, el mer

reflex de complir amb un requisit legal, no hi ha una política econòmica que l'empara, amb reptes clarament definits, i quantificats.

Senyores i senyors consellers, per Terceravia, el Marc pressupostari és l'expressió xifrada o la quantificació dels reptes, de les accions i voluntats polítiques en base a la conjuntura econòmica canviant i de dades macro.

Senyores i senyors, els ciutadans tenen el dret de saber, on es va, què es vol, què costa i com es paga.

Senyores i senyors consellers, i en aquest cas, em dirigeixo als 17 de la majoria, la transparència no és un brindis al sol, les voluntats polítiques es quantifiquen i es quantifiquen en el Marc pressupostari.

El rumb ha de ser clar!

Si tot s'acaba amb projeccions de variables macroeconòmiques i càlculs amb full Excel, no calen ni eleccions, ni polítiques.

Avui, queden clares i evidents, les seves voluntats polítiques proclamades als quatre vents. Cap!

Ni tan sols tenen el reflex en el Marc pressupostari pel mandat 2020-2023.

És per tot l'exposat que, sotmetem aquesta esmena a la totalitat al Marc pressupostari pel mandat 2020-2023.

I senyores i senyors consellers, el qui vulgui promocionar les previsions de dèficits, ja ho saben, votin en contra.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pel M. I. Sr. Pere López, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, intervé el Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Debaten l'esmena a la totalitat que hem presentat des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata al Marc pressupostari.

De fet, el Marc pressupostari en mans, no només d'aquest Govern sinó també de l'anterior és poca cosa més que un full de càlcul en el que els paràmetres, doncs, els té el Sr. Jover i no ens els acaba d'explicitar quan ens presenta, i sobre el qual avui ens haurà de donar, Sr. ministre, moltes explicacions.

Anem a parlar detingudament d'aquests paràmetres.

En primer lloc el creixement del producte interior brut. Vostè ha previst uns increments que són al voltant del 3,5% per cada un dels exercicis d'aquest Marc pressupostari. Jo havia fet com el Sr. Pintat, havia buscat les dades del Fons Monetari Internacional, del Banc Central Europeu, però de fet, aquesta setmana, penso que és una informació més propera i més relativa al nostre país, doncs, la Cambra de Comerç presentava als diferents mitjans de comunicació, tinc aquí les diferents notícies, el que són les expectatives de creixement.

Llegint els titulars dels diaris es titula que l'economia es frena, que les expectatives en l'hoteleria són les pitjors en els darrers 5 anys. En un altre diari la Cambra també avisa de la frenada de l'economia. Diu que tots els sectors perden embranzida respecte el primer trimestre del 2018 amb excepció de la construcció. I també que el sector comercial, doncs, no aixeca el cap.

Això publicat en tots els diaris del país.

Ahir, en la seva roda de premsa, els mitjans de comunicació li demanaven una mica en relació a aquestes informacions, que també l'EFA crec que ahir, també en feia un comentari, i vostè es va limitar a dir que no creia amb aquesta recessió.

En base a què? Li demano jo.

Sé que la Cambra de Comerç, per exemple, a nivell metodològic, doncs, hi ha unes enquestes que es fan passar als empresaris per conèixer una mica quines són aquestes perspectives. L'EFA també parla d'algunes dades dels seus associats.

Jo li demano en base a quines dades té vostè per parlar d'aquests creixements. Perquè no és que no només cregui en la recessió, és que vostè creu que hi haurà una expansió de l'economia. És a dir, venim d'un creixement, any 2018 del 2,5%. Els empresaris li estan dient per activa i per passiva que les expectatives del 2019 i especialment les del 20 són pitjors, i vostè agafa i amb aquest full de càlcul al qual m'hi referia al principi, hi posa un 3,4, un 3,3, gairebé un 3,5 per cadascun dels anys.

Jo crec que només en base a aquesta explicació ja seria suficient perquè vostè retirés aquest marc pressupostari i tornés a fer aquest full de càlcul i el tornés a re calcular de nou.

En tot cas si aquestes dades i aquestes expectatives són veritat Sr. Jover, ens haurem de demanar què és el que li espera a aquest país en els anys a venir.

Si en aquests anys que hi ha hagut una reactivació del comerç i dels visitants en base a la reactivació econòmica dels països veïns, hem vist créixer la desigualtat, hem vist créixer la pobresa. Fa uns pocs dies parlàvem de les dades estadístiques, què és el

que pot arribar a passar, fins on pot arribar amb aquest Govern, amb l'actual tripartit de dretes si aquestes expectatives econòmiques en les quals hi ha un consens absolut en les diferents confederacions empresarials es compleixen.

Altres dades a nivell d'ingressos del seu marc pressupostari. En aquesta ocasió em referiré als ingressos del tabac. Una partida que evidentment és molt important en el conjunt dels ingressos de l'Estat.

Vostè ha previst de fet, comentava algun company que s'ho hagués pogut treballar una mica més fins i tot perquè l'únic que ha fet amb la línia del tabac és agafar la xifra d'ingressos i pràcticament mantenir-la exacta en cada un dels anys.

Veiem i això també ha arribat aquesta setmana, una liquidació de duana dels mes de novembre, què és el que realment està passant amb les importacions de tabac?

Les importacions de tabac acumulades fins el mes de novembre es situen en un 6,5 gairebé un 7% per sota dels anys anteriors.

Si al novembre del 2017 hi havia gairebé 100 milions d'euros recaptats, al 2018, 99, al 2019, 92.

La previsió final de l'any 2018 eren 107 milions d'euros, per tant si no es preveu res d' excepcional difícilment s'arribaran als 100 milions d'euros a finals d'any.

Què és el que vostè ha previst en el marc pressupostari? Doncs 110 milions d'euros per cada un dels exercicis.

Per tant, sent generosos i vist que hi ha hagut una modificació legislativa sobre el preu del tabac que també està causant un important dany econòmic perquè hi ha hagut una baixada en les importacions, i hi ha uns productes del tabac que avui dia no tenen sortida, en el seu marc pressupostari li faltaran de l'ordre de 10, 12 o potser més milions d'euros en relació al tabac.

Després també hem vist en relació als ingressos de FEDA i STA doncs que no només no hi ha cap canvi en relació a l'efecte que les tarifes de FEDA i STA tenen sobre les economies domèstiques. Evidentment no podia vostè recollir en el marc pressupostari perquè el va presentar anteriorment. L'acord que es va arribar l'altre dia en què FEDA i STA facin esforços en determinades tarifes que han de ser molt àmplies pels col·lectius de les famílies que estan passant-ho més malament, però tampoc no ha previst amb un criteri de prudència que apliquen amb altres casos, cap prudència a l'hora de veure què pot passar amb el roaming, què pot passar amb altres circumstàncies, i vostè doncs tranquil·lament ha

mantingut els 35 milions d'euros provinents de FEDA i STA en el seu marc pressupostari.

Anant a les partides de despesa, tot i que estem en un escenari ja fa anys de tipus d'interès pràcticament 0 i que es pot produir un increment en els tipus d'interès. De fet, l'única opció és que pugin perquè més baixos del que estan a hores d'ara és pràcticament impossible. Vostè tampoc ha fet una previsió d'increment dels interessos.

De fet, la partida d'interessos prevista l'any 2023 és molt lleugerament superior a la liquidació de l'any 2018, tenint en compte que es preveu dèficit per cada un dels anys, per tant que el deute va pujant i que la mínima prudència doncs hagués demanat contemplar algun escenari de puja d'interessos, aquesta previsió evidentment no ens pot semblar gens prudent.

Recordo Sr. Naudi, permeti'm que el citi perquè sobre aquest punt en anys anteriors era vostè especialment bel·ligerant, estaré molt atent a escoltar ara, que sembla que en alguns moments doncs ha canviat la seva opinió de la que mantenia no fa pas gaires setmanes, què és el que ens ha d'explicar sobre aquesta qüestió i sobre els creixements del PIB, que també era vostè molt crític no fa pas gaires mesos.

Anant a una partida que també és molt important, com és la del capítol 4 on hi ha gairebé la meitat del pressupost, on hi ha més de 200 milions d'euros, 211 en concret el 2018 i tot just 212 al 2023. Com el que deia abans, nosaltres no tenim la seva caixa d'eines, els seus paràmetres Sr. Jover, ens haurà d'explicar com amb cinc anys aquesta partida pràcticament no incrementa. En aquest conjunt de partides hi ha les transferències als comuns, les transferències per temes de sanitat, les transferències a les escoles, les transferències a l'esport, a la cultura. No sé si es preveuen retallades en aquest sentit, la transferències dels comuns per exemple puja cada any en funció a l'increment de l'IPC. Per tant aquesta és una partida que creix. No sé si el Govern té previst en totes aquestes partides per una reducció pressupostària o simplement el seu full de càlcul està de manera bastant barroera manipulat. Perquè 211 milions al 2018 i 212 al 2023, tenint en compte només la inflació, la xifra del 2023 és molt inferior a la de l'any 2018.

Per tant, Sr Jover el que li demanem amb aquesta esmena a la totalitat és que torni afer els números, que torni a fer els números, que prevegi uns creixements del Producte Interior Brut realistes, recollint si vol les informacions que li estan facilitant des de les confederacions empresarials, que sigui més prudent amb el tema dels interessos, que tingui en

compte que segurament doncs els beneficis de FEDA i STA, particularment els de STA poden veure alguna davallada. I a més nosaltres li seguirem insistint en què aquesta partida bàsicament té un afany recaptatori i que està provocant un dany important al poder adquisitiu de les famílies i que ens expliqui clarament com és creïble al seu entendre aquesta reducció de la partida del capítol 4. Perquè evidentment escoltarem la seva intervenció, altrament sembla com li deia abans un barroer exercici que hi ha d'alguna manera, també li he de dir que d'una manera més hàbil havia fet el seu predecessor, que al final va haver de corregir els criteris de despesa màxima i haver de modificar per la porta del darrera la regla d'or en la passada legislatura. Com que aquella modificació pensem que va ser feta de manera poc elegant des d'un punt de vista democràtic, parlamentari, legislatiu, també aprofito per demanar-li si creu que haurem de modificar la regla d'or perquè a mi em sembla que els seus números no quadren, que vostè els ha fet quadrar amb aquest full de càlcul, si creu que serà necessari modificar la regla d'or en aquesta legislatura.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Sres. i Srs. consellers, abans de respondre als que han defensat les esmenes, als consellers que han defensat les esmenes a la totalitat, em sembla oportú en una primera intervenció fer una valoració general del marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al temps corresponent al mandat 2020-2023.

Sres. i Srs. consellers, al 2014 aquesta Cambra i molt particularment el Grup Parlamentari Demòcrata vam decidir desenvolupar la Llei 32/2014 de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.

En un context en què el deute de l'Estat del 2007 al 2013 havia passat aproximadament dels 600 milions d'euros als 1100 milions, amb a penes sis anys el nivell d'endeutament havia passat de representar el 20% del PIB al 45% del PIB.

En aquest context el legislador va considerar necessari desenvolupar una llei que emmarqués les finances de l'Estat i de les seves diferents administracions a fi d'assegurar-ne la sostenibilitat.

Els principis bàsics d'aquesta llei eren: la sostenibilitat financera, l'estabilitat pressupostària, la plurianualitat, la transparència, l'eficiència, la responsabilitat i finalment la lleialtat institucional.

Assolir aquestes finalitats depèn en gran part de l'establiment d'un marc pressupostari pel conjunt de la legislatura que es basi en aquests preceptes.

Aquest marc pressupostari definit al capítol 3 de la llei ha de contemplar els objectius de sostenibilitat financera, estabilitat pressupostària i fiscals encomanats per la mateixa llei, les projeccions de les principals partides d'ingressos i despeses i les previsions econòmiques generals que defineixen el context econòmic d'aquest mandat.

El passat 30 d'octubre el Tribunal de Comptes va emetre el preceptiu informe favorable corresponent als objectius pressupostaris que són la base del marc pressupostari que avui defensem.

Començaré per presentar les principals previsions econòmiques generals en el context de les quals s'haurà de desenvolupar el present mandat. Basant-nos en les previsions del departament d'estadística i dades de les principals institucions internacionals com el Fons Monetari Internacional, l'OCDE, el Banc Central Europeu i la Comissió Europea, podem extreure'n les conclusions següents:

El conjunt de les variables macroeconòmiques mostren un bon comportament de l'economia pels propers anys amb una lleugera desacceleració a finals del mandat. En concret el PIB nominal continuarà creixent a ritmes superiors al 3% durant el conjunt de la legislatura amb un lleuger decreixement l'any 2023.

També es preveu creixements sostinguts a la massa salarial superiors al 3% i en nombre d'assalariats que tot i seguir en creixement passarà dels +2,4% al 2020, al +1,4% al 2023.

Per la seva banda les importacions seguiran creixents però en un ritme menor, passant del +2,1% previst pel 2020, al +1,1% al 2023, mentre que les exportacions incrementaran lleugerament el seu ritme de creixement dels +1,0% al 2020 al +1,2% al 2023.

M'agradaria tancar l'apartat associat amb les estimacions macroeconòmiques recordant que el marc pressupostari és una eina dinàmica i per aquest mateix motiu s'ha d'anar actualitzant anualment en funció de les millors dades disponibles en cada moment.

En qualsevol anàlisi de prospecció és normal que la variabilitat de les dades s'incrementi a mesura que ens allunyem del moment present. Aquesta necessitat d'actualització anual és segurament encara

més cert en un país com Andorra, on per la seva dimensió i les seves pròpies característiques de la seva economia, existeix una forta interdependència amb l'evolució de les economies dels països veïns.

Si retornem al marc pressupostari 2020-2023 que avui és objecte del debat, també s'hi fixen uns objectius de sostenibilitat financera i d'estabilitat pressupostària i fiscal que compleixen amb tots els límits establerts per la Llei 32/2014 i les seves subsegüents modificacions.

Crec que és oportú efectuar-ne un repàs, així el seu article 12 defineix que el deute públic de l'Administració general no pot superar el 40% del producte interior brut.

Més enllà d'aquest llindar i seguint el seu compromís polític, el Govern considera que els cicles econòmics de creixement s'han d'aprofitar per disminuir el deute de l'Estat. Per aquest motiu s'ha fixat una directriu més exigent i durant el mandat es fixa un nivell màxim de deute del 34% del PIB, donant així un clar missatge de la seva voluntat política i del seu grau de compromís amb el rigor pressupostari per als propers exercicis.

Durant el mandat les previsions són no tan sols que es disminueixi el rati de deute amb el PIB, de 33,7% pel 2020 fins a 29,9% el 2023 sinó que també disminueixi el deute en valors absoluts dels 984 milions d'euros al 2020 als 962 milions al 2023, més de 300 milions d'euros per sota del límit establert legalment.

En l'article 15 de la Llei 32/2014 es fixa un límit màxim del dèficit de l'1% del PIB per als pressupostos dels diferents exercicis.

Així per exemple els dèficits permesos serien de 29 milions d'euros al 2020 i de 32 milions al 2023. Però l'objectiu de Govern és com ja acabem de comentar, d'anar disminuint el deute de l'Administració general i per aquest motiu els dèficits presentats en els pressupostos inicials aniran disminuint lleugerament durant el mandat, passant de 24 milions d'euros pel 2020 a 19 milions d'euros pel 2023, i quedant-se sempre per sota de l'1% del PIB establert legalment.

En aquest sentit cal també remarcar que en els darrers exercicis la liquidació pressupostària sempre ha estat millor que els pressupostos inicials. Així en els darrers quatre exercicis en mitjana la liquidació assolida ha estat de 30 milions d'euros millor que la presentada en els pressupostos inicials. Per aquest motiu en els darrers exercicis s'han assolit liquidacions pressupostàries properes al dèficit 0, o fins i tot amb superàvit de caixa, amb uns pressupostos inicials que presentaven uns dèficits de caixa mitjans de -26 milions d'euros.

En aquest sentit Sres. i Srs. consellers, ja us puc avançar tot i que evidentment encara no disposem de les dades definitives que l'exercici 2019 no serà una excepció, i la liquidació pressupostària del 2019 presentarà dades més positives que les del pressupost inicial, assolint el superàvit de gestió.

En l'article 16 de la Llei 32/2014 es defineix també com ha d'evolucionar la despesa de funcionament del Govern, fixant-se que aquesta no pot créixer a un ritme superior al del PIB. Per als anys del mandat, el Govern ha previst que es compleixi aquest paràmetre i que la diferència entre el creixement de l'evolució del PIB i la de la despesa de funcionament passi del 0,1% al 2020 a l'1,3% al 2023.

En l'article 20 de la Llei 32/2014 també es fixa que el pes de la imposició directa sobre el total dels impostos a l'Administració general no pot superar el 40%.

Govern preveu que durant el mandat aquest pes de la imposició directa es quedi estable amb ratis que oscil·laran entre el 38,8% i el 39% durant la legislatura.

En aquest punt és rellevant recordar el compromís polític de Govern i de la majoria que li dona suport de no incrementar durant la legislatura els tipus nominals. Pel que ens afecta aquí per exemple l'IRPF i l'impost de societats.

Finalment l'article 19 de la present llei també preveu la creació i la dotació d'un compte de compensació per sufragar pressupostos extraordinaris per causes excepcionals.

Aquest compte s'ha de nodrir del 0,1% del pressupost de despesa de Govern i dels comuns. Si es consideren les aportacions fetes fins al 2018, el compte té actualment 1,8 milions d'euros i els pressupostos del Govern pels propers exercicis preveuen aportacions anuals de més de 0,48 milions d'euros.

L'existència d'aquest compte de compensació i la seva progressiva capitalització són una eina més de resiliència del país en front a possibles esdeveniments sobrevinguts.

Sres. i Srs. consellers, el marc pressupostari també inclou una previsió de l'evolució dels ingressos de l'Administració.

Aquesta previsió es fonamenta en l'anàlisi individual de les diferents partides a les que se'ls hi assigna una evolució individualitzada en funció dels indicadors macroeconòmics i per més prudència de les evolucions de les liquidacions pressupostàries dels exercicis anteriors.

També s'han mantingut els criteris de distribució del dividend de FEDA amb un 30% i del 100% d'Andorra Telecom.

Cal remarcar que pel 2020 es preveu una distribució addicional de 4 milions d'euros del dividend d'Andorra Telecom corresponent a una part del resultat extraordinari del 2017, assolit amb la veda de Mas Mòbil. Aquesta transferència complementària ha de permetre que durant l'any 2020 es faci una aposta decidida per la transformació digital de l'Administració.

Aquesta decisió estratègica ha de permetre no tan sols millorar els processos administratius portes endins sinó també ser més eficients de cara al ciutadà i l'empresari. És a dir, que el Govern està convençut que l'aposta per la transformació digital de l'Administració també tindrà el seu impacte en el teixit productiu del país.

El marc pressupostari també preveu una previsió de l'evolució de les despeses de l'Administració general per a la durada del mandat.

Pel que fa referència al capítol 1 que correspon a les despeses de personal, es preveu un increment que durant el mandat es vagi moderant amb augments pel primer any que es preveuen del +3,3% i que aniran disminuint fins al +1,9% al 2023.

Si ens fixem en les despeses de funcionament, tenim una previsió de creixement del +3% el primer any, increments més moderats els altres anys que es mouran entre el +1,4% i el +1,7%.

Malgrat aquesta tendència agregada, m'agradaria incidir en què el comportament del capítol 2 que correspon a les despeses de béns i serveis, i al capítol 4, transferències corrents, és molt diferent.

El capítol 2 mostra un increment agregat del 2019 al 2023 de creixement molt moderat, amb un +0,3%, que demostra la voluntat de Govern de continuar gestionant de manera rigorosa la despesa de funcionament del Govern.

En canvi el capítol 4, Sr. López mostra un increment agregat durant el mandat molt més marcat del 9,6% que s'explica principalment per dos factors: l'augment de les transferències als comuns associades amb el creixement previst al PIB, i no de l'IPC Sr. López, i una previsió de què la despesa en el sector sanitari continua incrementant en els propers anys.

Senyores i senyors consellers, avui demano que no doneu suport a les esmenes a la totalitat presentades pels grups de l'oposició i que voteu el Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al temps corresponent al mandat 2020-2023, un marc pressupostari que compleix totes les obligacions establertes en la Llei 32/2014, de sostenibilitat de les

finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal; un marc pressupostari que mostra el clar compromís de Govern en la sostenibilitat de les finances públiques i en el rigor pressupostari, un compromís i un rigor continuistes de la bona tasca feta pels governs demòcrates amb el ministre Cinca encapçalant aquesta cartera de finances, un rigor que ens ha de continuar dotant de la màxima credibilitat de cara als nostres interlocutors internacionals.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. López... així anem matant temes. La veritat és que no sé si he pujat a la tribuna del Consell General aquesta última legislatura que també vaig tenir l'honor de compartir amb molts dels que estem avui aquí al Consell General i, és veritat, era bel·ligerant, potser no bel·ligerant però no hi havia el Sr. Jover, hi havia el Sr. Cinca, i li deia... recorda què li deia? "L'Estat té un deute de 1.000 milions, els tipus pujaran sí o sí...", i no han pujat... han baixat; li deia: "Vostè farà dèficit" i ha fet superàvit. Llavors, és clar, què vol que li digui? Jo ho feia amb molt bona fe? No era anar-m'ho a carregar perquè sí. No. Perquè realment creia que farien dèficit, i que els tipus pujarien, i que anàvem cap el barranc però, és clar, els fets són els que són... Els fets al final cauen pel seu propi pes i el que no faré jo -ja entrant en matèria del Marc pressupostari-, quan l'FMI, quan el Banc Central Europeu, quan l'OCDE, quan el Consell Europeu diuen que hi ha previsions de creixement, és venir aquí i dir: "No, no, no, ens n'anem a la ruïna"... Però no ho faré... No ho faré perquè no en vull saber més jo que ells. No sé... Ells tenen els seus experts, s'ho mirem molt, tenen els seus departaments d'estadística i crec que no toca fer-ho. Que variaran les previsions? Potser sí. A l'alça? Potser. A la baixa? També potser, però per això el Marc pressupostari és una eina viva que s'ha d'anar actualitzant d'any en any i que pot donar sorpreses evidentment però poden ser agradables o poden ser desagradables.

Els fets són molt clars: tenim al Consell General, tenim a Andorra, a sobre de la taula una llei que es va votar fa dues legislatures, al 2014, que és la Llei de l'estabilitat de les finances públiques i sostenibilitat financera i fiscal, la Llei de la Regla

d'Or, que permet -i això és per a tots bo- una sèrie de coses. Primer, limita l'endeutament, és a dir, vostès saben que hi ha països que el seu endeutament és del 110, del 120 o del 150% del seu PIB. A Andorra per llei ho tenim limitat al 40%; i així mateix posa límits de despesa màxima permesa, de despesa de funcionament i del percentatge d'impostos indirectes sobre els directes, que ara hi entraré una mica més en detall.

En definitiva, podem estar tots d'acord perquè... això té efecte bumerang. Si vostès algun dia governen, -i ara dic en veu baixa-: *"espero que sigui d'aquí a molts, i molts, i molts anys"*, també s'hi hauran d'acollir. És a dir, atenció amb el que diuen que els hi pot anar en contra algun dia.

Llavors, ostres! Tenim elements de sostenibilitat financera; és una llei que està basada en què hi ha d'haver una estabilitat pressupostària al llarg de la legislatura i, és una llei que té no només una lleialtat institucional sinó que està feta amb força responsabilitat i, que ja dic, té més de cinc o sis anys.

En primer lloc, com deia el Sr. Jover, a nivell dels objectius de sostenibilitat recordem que hi ha un informe més pel Tribunal de Comptes, i el Govern en el seu Marc pressupostari no només diu... no només diu que complirà el ratio d'estar per sota del 40% d'endeutament, no només això, sinó que marca una directriu que es compromet a estar per sota del 34% de l'endeutament. I recordem, com ha dit el Sr. Jover, que s'ha anat reduint paulatinament l'endeutament al llarg d'aquests anys.

Doncs insisteixo, no només diu que complirà amb el requisit legal d'estar per sota del 40% sinó que a més a més a la seva directriu diu que vol estar per sota del 34. Però, no perdem de vista una cosa, que a l'últim any del Marc pressupostari la intenció és estar per sota del 30, estar al 29, això ja són 11 punts per sota del límit legal i crec que és una bona notícia quan tens un límit d'endeutament del 40, insisteixo, hi ha països que tenen el 100, el 120, el 150%... Andorra té el 40. No només no està al límit, sinó que la previsió per la legislatura és estar 11 punts per sota, i això crec que és una bona notícia perquè també m'ha sentit dir que hem d'estar el menys endeutats possible, llavors evidentment és una mesura que li vull aplaudir al Govern i al Sr. Jover.

Li torno a dir, en relació al que diu el criteri de despesa màxima permesa -que com ha dit el Sr. Jover hi ha un límit legal de l'1%- , al final, i ara ho ha dit quan s'acomiadava, si no fa dèficit 0 pràcticament ja estarà.

Ell sap coses que vostè i jo no sabem, perquè ell està al Ministeri de Finances i vostè i jo no. Per tant, si ja ens anuncia -i confio en la paraula del Sr. Jover- que

li quedarà en positiu, quan s'ha pressupostat en negatiu... perquè això és una cosa que és evident, no es pot pressupostar en positiu perquè si no hi ha cintura per fer les coses, no hi ha cintura per invertir en cultura, no hi ha cintura per invertir en aspectes socials, per tant, com vaig dir l'altre dia, a un nen si li dones un 1 euro per anar a comprar pa i el pa val 1,20 euro, el nen torna a casa sense el pa... Se li ha de donar la cintura.

I després, el que se li demana al Govern és que liquidi amb equilibri, que liquidi amb dèficit 0, evidentment que sí!... evidentment que sí! Però se'ls hi ha de donar la cintura pressupostària.

A nivell de despesa corrent, i també compleix amb el criteri, m'agradaria destacar una cosa. Intentaré fer-ho una mica més pedagògic.

Quina és la importància d'aquesta mesura que diu que no pot créixer la despesa corrent per sobre del creixement del PIB. Per intentar-ho dir d'una forma planera: si l'economia creix un 3% i els empresaris, els autònoms creixen un 3% el que no seria raonable és que la despesa corrent creixés per sobre del 3% perquè està fent que la maquinària de l'Estat es mengi l'economia que genera tants i tants llocs de treball. Per tant, una molt bona mesura és, si l'economia creix un 3, la despesa de l'Estat ha de créixer per sota del 3 i això és equilibrat, i això és positiu. I no només amb les previsions es manté per sota del creixement del PIB, la qual cosa és una bona notícia pels empresaris, pels autònoms i en definitiva per a tots els llocs de treball, sinó que en l'últim any, com acaba de dir, el diferencial és d'1,3, és a dir, amb una previsió del 3,1, la previsió de creixement de la despesa corrent és de l'1,8. Però diré més, l'any anterior amb una previsió de creixement del 3,4, la previsió de creixement de la despesa és de l'1,7, encara és més gran del que ha dit el Sr. Jover, no sé si peca de modèstia però és veritat, encara és més gran el diferencial i això és una bona notícia.

Un punt important, que en aquest punt es manté sempre per sota del límit legal és que el pes dels impostos directes sobre els indirectes es mantingui per sota del 40% i això té una importància, de veritat, important.

Quan el nostre país té tants turistes i al final estem recaptant molt d'IGI, si aquest equilibri es perdés voldria dir que ens està baixant el flux de turistes, que ens està baixant el flux de vendes comercials, entre altres coses, i per tant puja la càrrega dels empresaris, de l'IRPF... al final de tothom, no només els grans poderosos empresaris que tenen la gent esclavitzada, eh, Sr. López? Aquests que a vostè li agrada tant estigmatitzar, sinó tots. Tothom que paga impostos a Andorra es veurien afectats davant

una davallada de la recaptació d'IGI amb un augment... proporcional. No vol dir que se'ls hi pugui, de quin és el pes que té això sobre les nostres finances.

Per tant, aquesta mesura és una mesura que equilibra la nostra economia en el sentit que si l'IGI, per ficar-ho en termes globals, baixés no podríem permetre que la recaptació directa creixés perquè això generaria un desequilibri econòmic. I això, insisteixo, és un punt que també es manté dins del límit legal de la Llei de la Regla d'Or que ja fa des del 2014 que està en vigor.

No vull deixar d'esmentar que per causes excepcionals es preveuen aquests pressupostos extraordinaris, que són a la vora de mig milió d'euros anuals, la qual cosa vol dir que al final de la legislatura estaríem parlant de 2 milions d'euros.

I ja per acabar, el Sr. Jover ha parlat de la venda de MASMOVIL amb aquest superàvit o plusvàlua de 4 milions d'euros, que es volen dedicar a la digitalització. I en aquest punt des de Ciutadans Compromesos, com vostès saben, volem fer un incís, una parada en aquest debat del Marc pressupostari, perquè vostès saben que sempre hem defensat la digitalització de l'Administració d'una eina fonamental per promoure la competitivitat i l'eficiència, sempre en pro de la reducció dels tràmits, la reducció dels terminis, la reducció de la paperassa. I això què vol dir? Que les persones que treballen a l'Administració si no les tenim ofegades amb papers i papers podran desenvolupar el seu talent per fer coses molt més positives per al nostre país. Per tant, és indispensable no només per reduir els tràmits, per fer-los més curts, per facilitar la vida a les persones perquè al final tots passem per l'Administració, sinó pels professionals que hi treballen facilitar-los-hi la vida i que no estiguin enfonsats amb papers i papers que tots, no aquest Govern, han anat creant al llarg dels anys.

En el marc de la digitalització creiem fermament en el foment de l'economia de mercats, Sr. López, perquè creï riquesa per a tothom no només per aquells que vostè, des de l'esquerra radical, estigmatitza. Creiem per tant, en la creació de llocs de treball molt ben remunerats, i ja li vaig dir l'altre dia, per sobre del que vostè diu i sempre amb l'establiment d'un marc econòmic, favorable i estable, i això s'ha de fer amb garanties jurídiques, amb estabilitat jurídica que ens permeti generar benestar i riquesa com deia per a tothom. I no només creiem que s'ha de digitalitzar l'Administració sinó també que hem d'anar molt més enllà i sense perdre de vista que hem de mantenir i conservar la nostra economia i els sectors tradicionals també pensem amb el desenvolupament d'iniciatives com les que

portàvem al programa de les residències, la *blockchain*, els actius virtuals perquè malgrat som el que som per tot el que ens ha aportat fins aquí que ens ha permès llocs de treball i crear una riquesa, no podem perdre de vista que són nous sectors els que seran generadors d'oportunitats pels nostres joves, per les persones que volen venir a viure a Andorra i evidentment perquè no marxïn inversors d'Andorra cap a altres llocs i, en definitiva Sr. López, perquè es generin a Andorra llocs de treball també ben qualificats i ben pagats.

Per impulsar amb seguretat aspectes com aquest que acabo de mencionar, i vostè acaba de mencionar amb titulars dels diaris com van de malament les coses, és evident que tots junts ens hem de posar a treballar per la diversificació econòmica perquè està clar que si ens quedem, Sr. Pintat, *Ceteris Paribus* la cosa esmorteïda i crec que és voluntat de tots que això no sigui així per augmentar el benestar, per augmentar la riquesa, per augmentar la qualitat de vida de totes les persones d'Andorra. I per fer això tots ens hem d'encoratjar perquè amb un impuls de la seguretat jurídica que ens permeti la signatura de CDI amb les economies més potents del món perquè vinguin a Andorra inversors que no estarien sotmesos a dobles imposicions, amb una política fiscal atractiva, és a dir Sr. López, no només pujant impostos perquè -insisteixo com ha dit el Sr. Jover-, no volem pujar cap impost a ningú, el que volem és fer créixer la base econòmica perquè recapti molt més el nostre país i perquè tot això es pugui pagar i millorar. I amb més recaptació econòmica, perquè hi ha més seguretat jurídica, perquè tenim CDIs, perquè generem un marc estable favorable és quan es generen llocs de treball, es crea més imposició sense pujar els impostos a ningú... a ningú, amb nous sectors que avui en dia no tenim a Andorra. I generant això és com es poden fer polítiques socials, arreglar les escoles, arreglar les carreteres, millorar l'hospital, generant nous ingressos sense pujar la pressió fiscal a ningú.

I a més a més això també permetrà, en la línia del que deien les patronals o les associacions, les infraestructures, generar les infraestructures necessàries perquè canviïn les coses, perquè si només pensem en fer més ajudes, més ajudes i més ajudes... si ja els hi compro però és que no hi ha diners per fer-ho tot! No hi ha diners per fer-ho tot!

Per tant, ens hem d'encoratjar a obrir els sectors, a fer créixer la nostra economia per millorar els llocs de treball, per millorar les remuneracions i perquè la caixa s'ompli per poder fer el que tots volem que és un Estat amb molt més benestar per tots.

Vostè insistirà aquí: "No es fan aquestes coses i vostè Sr. Naudi fa volar coloms quan parla del fons sobirà"... I

vostè no fa volar coloms? Si la caixa es queda buida si fem tot el que vostè demana. El que hem de fer és fer créixer l'economia amb nous sectors i amb tota aquesta recaptació que sense dubte vindrà.

Se'n recorda quan deia que només a Malta s'han generat 60.000 llocs de treball amb la creació de la legislació *blockchain*? 60.000 llocs de treball! A Malta, no a Espanya, o a França... No, no, a un microestat. 60.000 llocs de treball! S'imaginem? Evidentment que no volem generar 60.000 llocs de treball, el que volem és generar benestar, que la gent visqui feliç, contents, que la gent arribi a final de mes, que les enquestes de pobresa, com aquell que diu, poguessin desaparèixer i, això no és fer volar coloms, això és tenir sentit d'Estat, és tenir ambició econòmica perquè les persones vulguin venir a Andorra i vulguin estar a Andorra perquè a Andorra s'hi està bé, perquè és un país segur, amb un marc estable, fiscalment atractiu i amb molta seguretat jurídica.

Per tot això que he mencionat, Sr. Jover, i amb l'esperit de què tot l'arc parlamentari i el Govern vulguin treballar de cara no només a la digitalització de l'economia que vostè apuntava sinó també a l'obertura de nous sectors que ens aportin benestar a tots, el vot de Ciutadans Compromesos evidentment serà favorable al Marc pressupostari i, per tant, negatiu a les esmenes presentades per Terceravia i el PS.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Liberal, el Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

No sé ben bé si cenyir-me al text que havia preparat per aquesta intervenció respecte al Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al temps comprès entre el període 2020-2023, perquè seria molt repetitiu i penso que també enriqueirem més el debat si podem incloure algunes de les atribucions i de les reflexions que s'han fet tant a favor com en contra d'aquestes esmenes a la totalitat presentades tant pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata com pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, també l'aportació del Sr. Naudi, també l'aportació del Sr. Jover.

Penso que en alguns moments ens hem equivocat de debat. Avui simplement es tracta, en aquests moments, de considerar aquestes esmenes a la totalitat a un Marc pressupostari i després d'aquest

debat el que farem és votar si acceptem el Marc pressupostari, o no.

El Marc pressupostari el que fa, tots ho sabem amb aquesta Llei 32/2014, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, establir un marc general que asseguri la viabilitat de les finances públiques tant generals com comunals, per establir aquests mecanismes de disciplina i control pressupostari.

Es tracta, per tant, de racionalitzar aquesta gestió pressupostària i s'ha de garantir una transparència, una responsabilitat i una lleialtat institucional en la gestió dels recursos financers.

Bàsicament són cinc punts als que ha de donar resposta a aquest Marc pressupostari: el límit d'endeutament, la despesa màxima permesa, la regla de la despesa corrent o de funcionament, la limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general i també el compte de compensació.

Aquest Marc pressupostari que ens presenta el ministre Portaveu i de Finances compleix aquests requisits. Una altra cosa és si aquests requisits, aquest Excel barroer -com l'anomenava el Sr. López-agrada més o menys, podem parlar, però sí que penso que no és de rebut discutir el rigor amb què el ministre amb una metodologia quantitativa haurà estat alerta a aquestes xifres. I les xifres són les que són. El senyor... Entenc jo, -i si estic equivocat el Sr. Jover podrà dir-me el contrari- entenc que el Sr. Jover a l'hora de fer aquest exercici no s'asseu i amb un cop d'inspiració divina comença a llençar xifres damunt de l'Excel perquè a ell li semblen d'aquesta manera. Penso que està molt clarament explicat, doncs, que aquesta selecció de variables macroeconòmiques que són objectes de previsions plurianuals està determinada per llei, la Llei 28/2017, del pla d'estadística 2018-21, i del decret també del 19 de desembre del 2018, d'aprovació del programa estadístic anual, per una banda. I a més a més, per acabar de polir aquestes xifres amb un exercici, entenc de rigor, el que es fa és afegir també previsions respecte al valor afegit brut, la massa salarial, el nombre d'assalariats, el comerç internacional, és a dir la balança fiscal, per acabar d'acabar de confeccionar aquest excel.

Per tant, afirmacions, penso un pèl de gosadia, d'entrada a primeres dir que és un excel que ha estat manipulat de manera barroera, també coneixent el Sr. Jover, doncs, em sembla que no seria ben bé quadrar amb l'exercici que se'ns presenta amb aquest marc pressupostari.

Està clar, però que cal estar atents als informes que s'originen de diferents organismes amb aquestes

revisions que es fan de les xifres macroeconòmiques, que no només les fan el Fons Monetari Internacional, es fan també des d'aquí casa, la Cambra de Comerç mateix, com vostè diu, però també ha reconegut clarament i penso que aquest és un exercici que hem vingut fent recurrentment d'ençà el 2014 en aquesta Cambra, ho venien fent - amb la modificació posterior de la llei ara no caldrà - però sí que ho haurà de fer i tindrà els deures el Sr. Jover de com ell ha dit, amb aquesta eina dinàmica, viva, haurà d'anar incloent aquestes revisions, però d'una manera, amb una metodologia qualitativa, rigorosa. No a cop de titular de diari amb una inspiració dia sí dia no d'anar revisant el Marc pressupostari.

Aquesta no és la manera de fer-ho correctament, Sr. López, convindrà amb mi, sinó que s'ha de fer amb aquestes previsions, i el Sr. Jover ja ens ha avançat, la llei així ho preveu, que caldrà revisar amb aquest dinamisme que comporta qualsevol situació econòmica, del nostre país també, doncs, afinar aquestes xifres.

Per tant, això no em preocupa, és un exercici que hem vingut fent.

I a més a més també Sr. López vostè sempre vaticina, té aquest mal costum de vaticinar. Avui també ha vaticinat. Però és clar, si repassem també el que han dit tots en aquesta Cambra, vostè també va vaticinar, va dir "els objectius legals fixats per la regla d'or no es compliran a final de mandat". Però és clar, la realitat és tossuda, i es compleixen. Llavors, és clar, vostè ens vaticina, vostè espanta, vostè posa la por al cos, vostè i també els seus posen aquesta visió apocalíptica del nostre país.

I Sra. Salazar, deixi'm que faci esment, no només aquí del marc pressupostari, del país en general i de les parròquies. Perquè escoltant els seus candidats a segons quines parròquies, com a mínim la meua, a un se li passen les ganes de tornar-hi.

I no, aquest no és el cas. No cal tampoc espantar a la gent. Primer hi ha reptes, hi ha reptes punyents, hi ha reptes profunds. I com ens recordava el Sr. Naudi, aquests reptes els haurem de treballar tots conjuntament si hi ha realment la voluntat de tirar el país endavant. Però amb aquestes visions apocalíptiques de la realitat penso que fem un mal favor, tots plegats, a la ciutadania.

El Sr. Pintat també ha fet referències i a part d'aquesta referència convindria amb vostè, òbviament, que tenim uns reptes per endavant, i jo també, Sr. Pintat, estic d'acord en què jo vull conèixer, i examinaré i escrutinaré els reptes, les accions i les voluntats polítiques d'aquest Govern. Penso que ho hem de fer tots.

Però penso que avui no toca, avui estem fent el Marc pressupostari. Justament, on es va i què es vol, i que costa, tot això ho podem discutir en el marc de la discussió sobre el pressupost de l'Estat, no pas en del Marc pressupostari.

Per tant, ho esbrinarem tots plegats, Sr. Pintat, vostè però també nosaltres, i n'estarem molt atents per saber quines són aquestes voluntats polítiques, és clar que sí. Però penso que en aquest full excel barruer que anomena el Sr. Pere López, difícilment podríem discernir, justament, quines són totes les voluntats, accions i reptes polítics d'aquest Govern.

I també Sr. Pintat, ha parlat de reptes. Penso que són reptes que tots plegats en aquesta Cambra hem detectat diverses vegades, i vostè una vegada més, fa quatre anys que ho fa, ens parla d'aquest impacte, si hem calculat aquesta avaluació d'impacte respecte a avançar amb l'acord d'associació.

Jo li faria una pregunta a vostè també. Vostè ha calculat quina és l'avaluació d'impacte de no avançar en aquest acord d'associació? Perquè també ha tingut aquests quatre anys anteriors per fer-ho.

Ja li dic, però que penso que tot això és motiu de debat, no pas avui que no ens pertoca, sinó quan la setmana vinent, si és que aquest marc pressupostari pot ser aprovat, perquè òbviament ha de ser aprovat abans de poder discutir qualsevol pressupost general de l'Estat, ho podem fer la propera setmana.

Altra vegada celebrem que el Sr. Jover, ho dic una altra vegada perquè en aquesta Cambra vam denunciar al seu dia, manca de rigor, per exemple en l'entrada a tràmit fora de termini d'aquest Marc pressupostari. No ha estat així aquesta vegada. Gràcies Sr. Jover. Ho vam criticar en el seu moment. Per tant, ara també penso que és de rigor agrair-li que s'hagi entrat en el tràmit en el moment correcte i que també hagi anat acompanyat amb aquest informe del Tribunal de Comptes, que tots recordarem, com a mínim els que estàvem en aquesta Cambra en la legislatura passada, i ho vàrem criticar, aleshores, no havia estat així.

Ha estat així, gràcies al rigor i per complir, justament, amb el que marca aquesta llei del Marc pressupostari de l'Administració general.

Haurem d'estar atents també a les previsions: També el Sr. Pintat ens deia que no hi havia reflectits els tipus d'interès. Jo els he vist els tipus d'interès a curt termini, a tres mesos, també parlem dels tipus d'interès del deute de l'Estat a deu anys. Per tant, són dades que estan reflectides. Potser hem mirat documents diferents.

No entraré a parlar de les bondats de la necessitat d'aquest marc pressupostari. Penso que l'experiència

donada amb aquests darrers 5 exercicis així ho avalen. Penso també com criticava els 85 milions de dèficit o el dèficit excessiu, també ho ha recordat el Sr. ministre de Finances i Portaveu, que no és pas el mateix la realització de l'exercici pressupostari amb la seva execució final. Amb la qual cosa també hem vist que l'evidència al llarg d'aquests diversos exercicis, doncs, hi ha aquest marge. Per tant, és una constatació.

Amb la qual cosa, nosaltres, el Grup Parlamentari Liberal no votarem a favor de les dues esmenes a la totalitat presentades i votarem a favor del Marc pressupostari presentat pel M. I. Govern.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. David Montané.

El Sr. David Montané:

Gràcies Sra. síndica.

Avui debatem i sotmetem a l'aprovació del Consell General, el segon Marc pressupostari, que ha elaborat el Govern d'Andorra, d'acord amb el que marca la llei, coneguda com la llei de la Regla d'or.

És el Marc pressupostari, de l'Administració general de l'Estat, per a la legislatura 2020-2023, ambdós inclosos, per al programa de Govern de coalició, i que alhora, és fruit dels objectius estratègics per al mandat.

D'acord amb l'article 11.2 de la llei de la Regla d'or, en un termini màxim de 6 mesos, des de la seva presa de possessió, el Govern ha de presentar al Consell General, un Marc pressupostari per a la seva aprovació. Aquest primer pas ja ha quedat acreditat.

D'acord amb l'article 11.5 de la llei de la Regla d'or, el Tribunal de Comptes publicarà anualment, els objectius de sostenibilitat financera i estabilitat pressupostària.

D'acord amb l'article 11.6 de la llei de la Regla d'or, el Marc pressupostari haurà de comptar, amb un informe previ del Tribunal de Comptes.

El 23 d'octubre, el Tribunal de Comptes va publicar al BOPA, els objectius de sostenibilitat financera i d'estabilitat pressupostària i fiscal de l'Administració general pel 2020.

I, el 30 d'octubre, la interventora general del Govern, va certificar que el Projecte de pressupost per a l'exercici 2020, és conforme al Marc pressupostari de l'Administració de l'Estat, pel mandat 2020-2023.

Finalment, el 31 d'octubre, el M. I. Sr. cap de Govern, ha tramès al Consell General el Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat, per al temps corresponent al mandat.

Per tant, felicitem el Govern per haver complert amb els terminis.

Ara sí, entrant en matèria, un any més disposem d'un instrument rigorós per a la racionalització de la gestió pressupostària.

Instrument, cal dir, que el Grup Parlamentari Demòcrata va impulsar fa dues legislatures, i que ens obliga a reflexionar sobre les finances públiques, els objectius de futur del nostre país i la sostenibilitat del nostre model econòmic-fiscal.

Mai havíem tingut una eina que ens permetés veure tan clar el rumb de la nostra política pressupostària.

Era necessari adoptar les mesures adients per establir un marc general permanent, que assegurés la viabilitat de les finances públiques, tant a nivell de l'Estat, com dels comuns, tot establint mecanismes de disciplina i de control pressupostari.

Objectius que van impulsar la redacció i aprovació per part del Consell General, la Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, coneguda com la Regla d'or.

Aquesta Llei, estableix els set principis bàsics, que han de regir la gestió dels recursos financers per part de tots els poders públics andorrans, incloses les entitats parapúbliques i de dret públic vinculades amb l'Administració, i els comuns, així com les societats públiques participades per les administracions.

Recordem quins són aquests principis, tal com ho ha comentat el Sr. ministre: la sostenibilitat financera, l'estabilitat pressupostària, la plurianualitat, la transparència, l'eficiència, la responsabilitat, i la lleialtat institucional.

El marc pressupostari, consisteix en una projecció pressupostària pels anys del mandat, en el que s'emmarcaran, els pressupostos anuals de la legislatura.

És una eina de gestió flexible, que s'ha d'actualitzar periòdicament. És a dir, ha de ser un document dinàmic, que ha de ser revisat cada any.

Els imports i projectes concrets són els que es fixen en la llei del pressupost. Recordem, el pressupost és la principal eina d'acció política del Govern, en canvi, el marc pressupostari és un full de ruta a adaptar al context econòmic.

Dins del Marc pressupostari s'inclouen les previsions econòmiques generals, els objectius de sostenibilitat financera, d'estabilitat pressupostària i fiscal, les

projeccions de les principals partides d'ingressos i despeses, tenint en compte, tant la seva evolució tendencial, com l'impacte de les mesures previstes per al període considerat.

Així, tal com estableix l'esmentada llei, aquest marc pressupostari, inclou tres grans blocs.

El primer d'aquests blocs, és el relatiu als objectius de sostenibilitat financera i d'estabilitat pressupostària i fiscal.

El primer llindar que estableix el Marc pressupostari, és el de l'endeutament.

Enguany, el segon Marc pressupostari, parteix del PIB nominal de l'exercici 2019, situat en 2.829 milions d'euros i s'actualitza amb una taxa de referència estimada de creixement del PIB del 3,30% pel 2020, 3,40% pel 2021, 3,40% pel 2022 i del 3,1% pel 2023.

Amb aquestes previsions de creixement del PIB, el nivell d'endeutament de l'Administració de l'Estat, a finals del 2020, serà de 984 milions d'euros, és a dir un 33,68% del PIB, per sota del límit màxim del 40% establert per la llei.

Per tant, objectiu complert.

Per acabar aquest primer punt, voldria afegir per evitar confusions, com les que van tenir lloc l'anterior legislatura.

A la Llei del pressupost del 2018, en la seva disposició final cinquena, es va aprovar una modificació de l'article 12 de la llei de la Regla d'or, sobre la limitació de l'endeutament en la qual s'especifica, que aquelles entitats amb una participació majoritària de l'Estat hauran de presentar estats consolidats a efectes de seguiment.

Però que, en tot cas, es continua considerant que el deute d'aquestes entitats no computa a efectes de calcular el deute de l'Administració general.

Seguint els càlculs que marca la llei, el segon llindar que estableix el Marc, és la despesa màxima permesa per a l'exercici 2020.

Es calcula segons l'article 15.1, on l'Administració general podrà incórrer en un dèficit, sempre i quan, el percentatge d'aquest dèficit, no superi l'1% del PIB per a l'exercici del projecte del pressupost anual.

És a dir, no hauria de superar el dèficit màxim permès de 29 milions euros. Per tant, el límit de despesa màxima permesa es compleix al 2020.

El tercer llindar, estableix que la variació de la despesa de funcionament per a l'exercici 2020 no hauria de superar la taxa de referència de creixement del PIB, és a dir, del 3,2%.

Constatem que el Marc pressupostari compleix la regla de despesa corrent al pressupost 2020.

El quart llindar, que el Marc pressupostari contempla és el del compte de compensació.

Enguany, l'import dotat és de 460 mil euros, que sumats als 1.766.000 euros, dels anys precedents, fa un total de 2.225.000 euros.

Cal recordar, que aquesta partida es reserva cada any per si, arribat el cas, un esdeveniment de força major ens obligués a haver d'actuar amb extrema urgència.

En tot cas, amb aquesta dotació del 0,10% del total de la despesa pressupostada el que fem és anticipar-nos a possibles contingències futures.

El cinquè llindar i últim objectiu, és el consistent en la limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general, que no pot superar el 40% dels ingressos directes i indirectes, un cop restats la taxa del consum i els impostos especials.

El present Marc pressupostari, recull una ràtio pel 2020 del 38,9%, novament per sota del 40% que marca la llei. Així, està previst que es compleixi el pressupost de 2020.

Tornem als blocs, senyores i senyors consellers.

El segon gran bloc, del present marc pressupostari, recull les projeccions de les principals partides d'ingressos i despeses, de manera que el pressupost per a l'exercici 2020, compleixi amb tots els límits marcats per la llei.

Partint d'una previsió de liquidació d'ingressos a data 30 de setembre del 2019, s'ha considerat que tots els capítols d'ingressos per impostos directes, impostos indirectes i taxes i altres ingressos, creixeran d'acord amb la taxa de referència prevista de creixement del PIB nominal.

Referent al capítol 5 d'ingressos patrimonials, es manté el criteri de repartir el 100% del resultat d'Andorra Telecom.

Al pressupost 2020, també inclou 4 milions d'euros del resultat extraordinari del 2017.

També es preveu mantenir el criteri de distribució del 30% del resultat de FEDA.

Més d'una vegada hem sentit en aquesta Cambra com s'acusava al Govern d'utilitzar els dividends d'Andorra Telecom i FEDA per fer quadrar els pressupostos de l'Estat però, a la vegada, exhaurint els fons propis d'aquestes dues entitats.

Si aquest cop, ho han tornat a debatre, els hi facilito les dades del projecte de pressupost d'Andorra Telecom i veuran com pel 2020 es preveu tenir un patrimoni net de 341 milions d'euros.

Alhora, si es miren el de FEDA, veuran com la previsió és de 186 milions pel mateix any.

I, finalment, el tercer i últim gran bloc del present Marc, és sobre les previsions econòmiques generals de les principals partides de despesa, on s'estima un increment de la partida de personal de l'3,29% pel 2020, un increment de la partida de transferències corrents del 3,26% pel 2020, i un increment de les despeses financeres del 3,47% pel 2020.

Per tant, senyores i senyors consellers, com a primera conclusió, entenem que el marc pressupostari, respon a la totalitat dels punts que la llei de la Regla d'or li demana: projectar per al proper mandat la realitat macroeconòmica.

I com a segona conclusió, felicitar al Govern.

Fem una valoració molt positiva del primer Marc pressupostari de l'anterior mandat.

Ha assegurat la sostenibilitat de les finances públiques, ha complert els requisits i condicions establerts en la llei, i ha demostrat una acurada i bona gestió dels recursos públics.

Des d'aquesta tribuna, encoratgem al Govern de coalició, a continuar aquesta legislatura de forma rigorosa, per donar credibilitat a la nostra ciutadania, a la nostra comunitat internacional, i als nostres inversors.

Els encoratgem a continuar amb la mateixa estabilitat pressupostària i fiscal dels últims anys. I els encoratgem a complir i respectar, els objectius de sostenibilitat que marca la llei.

No tinc cap dubte que així ho faran.

Per acabar, i per tot l'exposat, anunciem el nostre vot en contra a l'esmena a la totalitat, presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i a l'esmena presentada pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents.

En conseqüència, ens manifestem a favor del Marc pressupostari, pels exercicis 2020-2023 presentat pel Govern de coalició.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Segon torn d'intervencions.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, aniré contestant en funció dels intervinents.

Sr. ministre, el Marc pressupostari ja ens l'hem mirat. Tot el que ens ha explicat ja ho tenim a la documentació. No hi ha més.

Però estem parlant senzillament, que tal com marca la llei de la Regla d'or, el Marc pressupostari, al cap de sis mesos de prendre possessió el Govern, l'estableix i fa les seves previsions per aquest mandat de 4 anys.

És normal que quan es facin previsions, si les volen fer només en base a variables macroeconòmiques i d'estimacions, ja veurem si són més o menys encertades o no, es pot discutir, ja ho veurem, nosaltres pensem que és més fonamental marcar objectius concrets. Si no volen fer dèficits, fem marcs pressupostaris sense dèficits i ajustem els pressupostos que no hi hagi dèficits.

No ho deixem de forma aleatòria de si hi haurà més ingressos o si no executarem una part del pressupost per acabar amb superàvit o amb dèficit 0.

Ens acaba de dir que tancaran l'any en positiu. Bé, en la documentació que ens ha entregat on hi ha la liquidació del 2019, aquí parlen d'un dèficit de 16 milions d'euros. Bé, doncs a l'inici preveuen un pressupost amb dèficit pel 2019, arribem al juny ja estem en superàvit, tornem a fer previsions al final del 2019 després de 6 mesos. Del superàvit que hi havia al juny, ja tornem a passar amb dèficit i ara ens diu que tancarem en positiu.

Bé, posem-nos d'acord, o no es compleixen ni els objectius ni les voluntats que van elaborar el pressupost.

Per altra part també ens diu que el marc pressupostari és una eina dinàmica. Sí, es va actualitzant amb les previsions, i això durant la legislatura passada i tal com contemplava la regla d'or, fèiem un debat en aquesta Cambra i valoràvem les previsions. Ara no cal, ho van canviar, ho van treure de la llei i ara ja ho faran en un altre lloc, no aquí. Per tant, ja veurem com evoluciona. Això tampoc no crec que sigui molta més transparència i en el seu dia ja ho van dir.

Es parla que és continuista. Doncs sí, és continuista perquè de totes les accions que s'han de fer o de tots els reptes que s'han de marcar, com el tema de les pensions de jubilació, si es volen pujar les cotitzacions o no, suposo que tindran impactes en el marc pressupostari i en els seus pressupostos, suposo. Si no es vol fer res, com s'ha fet fins ara, doncs no tindran impactes, podem continuar així. Però llavors no alarmem tampoc a la població dient que no podem fer front a les pensions. Perquè aquí no hi són reflectides, i estem parlant d'un període de quatre anys.

Per posar un exemple. En la seva intervenció no hi han hagut més rèpliques, jo he estat molt clar. La gent vol saber on anem, què ens costa? No volen més incertesa. Si tots són en base a projeccions de previsions de variables econòmiques, doncs queden aquests dubtes. La gent vol tenir fets concrets. El Sr. Costa em pregunta si sé quin impacte té la situació actual de no tenir un acord amb la Unió Europea. Sí, miri el PIB que tenim avui dia i el grau de benestar. El que no sé és fruit d'aquest acord, si això i espero que sí, millorarem o empitjorarem. En tot cas ja que es va en aquesta línia, seria bo veure partides reflectides aquí en el marc pressupostari.

El marc pressupostari és el marc global, i el pressupost no s'ha de sortir d'aquesta línia. És aquí on es marquen les voluntats polítiques.

Em parla dels tipus d'interès, vostè els ha vist, jo no, i estem parlant d'aquest document que ens ha entregat el Govern. A la pàgina 3 estan en blanc. Hi ha les anteriors, però aquí estan en blanc, i sap perfectament que hi ha una sèrie d'instruments de finançament que arriben a venciment, i que s'hauran de re negociar. I tothom sap i mira el que són les corbes de tipus d'interès i les seves projeccions. Doncs aquí està en blanc. Si vostè té una documentació diferent, doncs miri tampoc deu ser un sentit de transparència per part d'aquesta bancada d'aquí de l'oposició.

Sr. Naudi trobo molt bé de què hem d'evolucionar, hem d'anar endavant. I sense retòriques, marquem les coses clares aquí, l'impacte que tindran i mirem si la sostenibilitat hi és o no hi és o si ens l'hem de repensar. Marquem-ho, quantifiquem-ho. No ho volen fer, no ho facin, continuïn fent projeccions. Si volen fer superàvits, marquin superàvits. Si volen fer dèficit, escolti perquè planifiquen dèficits si després no els faran. Marquin el que vulguin fer però no vagin tant d'aquesta manera, d'avui planifico això, demà faig l'altre. Això no són missatges clars.

I després encara seré molt més clar. En aquesta legislatura s'ha parlat de pactes d'Estat. Jo crec que l'autèntic pacte d'Estat és la quantificació d'aquest mar pressupostari, no per aquests quatre anys sinó pels pròxims que vindran perquè sempre no es pot estar canviant de direcció en funció de qui estigui governant. Perquè això té un impacte. Per tant, aquí és on s'hauria de fer l'autèntic pacte d'Estat, amb tots els que hem parlat i reflectir-los aquí. Però aquesta voluntat no els hi veig.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Escoltant les intervencions dels grups de la majoria, voldria dir algunes veus, coses de caràcter general. La primera amb respecte i amb ironia. La primera és que la llei ja ens la coneixem, per tant està bé que ens recordin els límits i això però ens l'hem llegit i fa anys que en parlem.

La segona és que ens hem llegit el marc pressupostari. Per tant també està bé que ens ho recordin però també hem fet la feina, també ens l'hem llegit abans de venir.

I després que ja entenem que incompleixen la llei, només faltaria. Com que es va dient que complim la llei, complim la llei, sembla com si això mereixés un reconeixement específic. Cosa que a mi em resulta molt estrany. Jo no contemplo cap altre escenari que el de complir la llei. Potser en la seva ment, complir la llei és alguna cosa que mereix ser celebrada i recordada, però he de reconèixer que se'm fa bastant estrany.

Anant a les coses concretes que estaria bé que debatéssim, jo voldria parlar del producte interior brut i voldria que les persones que votaran, els presidents de grup parlamentari i els representants dels grups polítics que votaran en contra de la nostra esmena a la totalitat doncs ens expliquin per què creuen en aquestes xifres. Jo he donat exemples i ara en donaré més, exemples que penso que són molt vàlids o molt a tenir en compte.

Torno a portar aquí els diaris perquè crec que és important. És a dir són les dades que estan donant les confederacions empresarials. Totes les capçaleres inclouen la mateixa informació.

Parlem del creixement d'Espanya, i si fem un estudi en els últims 25 anys, hi ha una correlació molt directa entre el creixement d'Espanya i el creixement d'Andorra per una qüestió òbvia, doncs del número de visitants, la despesa comercial d'aquests visitants.

Doncs el Banc d'Espanya ha estimat el creixement, i a més en aquests últims anys també és així, nosaltres hem crescut una mica per sota del que ha crescut Espanya. Segurament les dificultats que està passant el sector comercial hi té alguna cosa a veure.

Doncs les previsions del Banc d'Espanya pel 2020 i pel 2021 són d'1,7 i 1,6%. Si agafem aquesta correlació històrica i ens situem que normalment nosaltres hem estat una mica per sota, preveure que nosaltres aquests mateixos anys creixerem un 3,3 i un 3,4, doncs si algú no ens explica d'on surt aquesta

dada o en base a què, d'entrada jo penso que apuntar aquí com una dada que potser cal revisar, no ens sembla que sigui un comentari ni fora de mesura, ni que m'hagi inventat cap cosa. Però en tot cas si vostès tenen alguna informació en sentit contrari que els fa creure això, si us plau, expliqui'ns-ho, ens ho exposin i potser corregim el nostre posicionament.

Anem al tema del tabac, del qual ningú no n'ha parlat, portaveus dels grups parlamentaris.

La recaptació del 2018, perquè falta un mes i no crec que hi hagi grans variacions, del 2018 al 2019 baixarà de 107 a 100. Grans números, 99, 100. Què els hi fa creure que l'any que ve seran 110, i que al 2021 seran 111. A més hem fet abans un canvi legislatiu que més aviat va en contra perquè tota una sèrie de marques de low cost, que també tenen el seu mercat, doncs a cop legislatiu se les van carregar. Una llei Sr. Costa per exemple que no hi estàvem d'acord i que vam recórrer al Tribunal Constitucional junts i que més enllà de qüestions filosòfiques sobre el fons de lliure mercat, doncs també té una sèrie d'efectes econòmics importants.

En relació amb les despeses del capítol 4, Sr. Jover, jo agafó la pàgina 15 del seu marc pressupostari i me'n vaig a la columna que posa "Liquidat 2018 i Transferències capítol 4, 211 milions d'euros".

I me'n vaig al final del seu marc pressupostari, pressupost per 2023, 212 milions d'euros.

Si les transferències als comuns creixen en funció del PIB, les despeses d'educació i cultura crec que no tenen intenció de retallar-les, però de tot això en parlarem al final, expliqui'ns què sustenta aquesta evolució. Perquè si les grans partides que són la sanitat han anat creixent, els comuns tenen previst el seu creixement, o es retalla en sanitat, o es retalla en educació, o es retalla en cultura, que també és una partida de transferències o esport, o jo no veig que això sigui creïble. Insisteixo, excepte que vostè ara ens detalli aquests números que no sé qui deia que vostè té i que nosaltres no tenim, que estaria bé que també els tinguéssim a l'hora de fer un debat com el que fem avui.

Sr. Naudi, l'hemeroteca és complicada a vegades, jo ho entenc i avui vostè ho ha tingut complicat. Jo miro d'anar en compte una mica amb el que dic perquè m'agradaria que no em passin coses com les que li han passat avui a vostè amb aquestes qüestions de les previsions i sobretot amb el tema dels interessos i dels creixements del PIB, del qual estic segur que ara ens en parlarem.

Ens ha parlat de la llei d'actius virtuals i de les dades de Malta. A mi m'ha semblat molt 60000 llocs de treball a Malta. Vostè i jo vam estar junts en una

reunió del COSAC a Malta, crec que a Malta hi viuen 300000 persones, em sembla que potser és una mica massa que aquest sector hagi creat 60000 llocs de treball.

El que és curiós és que vostè tingué tanta urgència al final de legislatura per entrar aquell projecte de llei que ens havíem de treballar i que ens el vam estar mirant corrent, i que ara que està a la majoria i que té les facilitats per tirar-lo endavant, doncs aquell projecte de llei no sabem ben bé per on para, si tan positiu i tan re activador és aquest sector que segur que té el seu benefici. Però jo crec que vostè n'ha fet un gra no massa sinó moltíssim més.

Després, i a la tarda en parlarem abastament, vostè em parla de les ajudes, i de les ajudes, i aquí es confonen absolutament en relació amb el nostre plantejament. Si nosaltres el que no volem són ajudes. Són vostès que s'amaguen sota les ajudes, nosaltres volem drets. En parlarem a la tarda d'incrementos de salaris, d'incrementos de pensions, que també són necessaris pel consum i per la re activació de l'economia encara que vostès els hi costa molt d'entendre. Nosaltres el que volem és això. El que volem és que una persona que treballa, una persona que té una pensió, que ha treballat tota una vida, no rebi cap ajuda. El sistema d'ajudes a treballadors i a pensionistes és un fracàs del model econòmic. Per tant, no torni a dir que nosaltres no volem ajudes.

Vostès quan se'ls ataca, treuen estadístiques d'ajudes per dir: "Escolti, nosaltres fem això.." Però el model està fracassant perquè els salaris i les pensions són del tot insuficients.

Sr. Costa, trobi un exemple millor. Segurament he dit algun dia una cosa que no l'he encertat, és evident, més d'una vegada. Però just el que ha triat vostè, la vam encertar. Vam dir, el marc pressupostari no aguantarà fins a finals de legislatura i s'haurà de canviar. De fet el Sr. Cinca va dir que faria una modificació legislativa. Al final jo crec que no es va atrevir prop d'unes eleccions. Era un debat molt complicat perquè era com reconèixer el fracàs de la llei de la regla d'or del 2014, i ho va modificar via pressupostari. Però efectivament, i a més vostè també ho deia, doncs el marc pressupostari no va aguantar la regla d'or i la despesa màxima es va haver de modificar per la porta del darrera del projecte de llei del pressupost. Per tant, aquell dia amb aquesta frase concreta la vam encertar. Segurament com li deia, en d'altres no ho vam fer.

Després suposo que ha volgut parlar del poble d'Encamp, no sé si ha fet alguna referència la Sra. Judith Salazar sobre les visions apocalíptiques i suposo que parlava del poble d'Encamp m'imagino.

Jo hi tinc família al centre del poble d'Encamp i li asseguro que la situació i la degradació de l'activitat econòmica en aquella zona és impressionant en els darrers anys, però jo li puc explicar realment com ha anat endarrere l'economia al centre del poble d'Encamp perquè és una zona que visito del tot sovint.

I després ens acusa vostè, que és el famós creador del res de res, de visions apocalíptiques. Si algú va fer una campanya apocalíptica no fa 25 anys, van ser vostès, Sr. Gallardo i el Sr. Costa. Nosaltres vam optar per una altra via que potser va ser més efectiva, que és explicar el nostre projecte, explicar les nostres propostes i eren vostès que veien totes les maldats possibles en la gestió, i que l'economia anava tant malament, i que era molt necessari molts canvis. Per tant també entendre que és curiós que vostè ens acusi a nosaltres, i com li deia l'altre dia al Sr. Gallardo, no fa tant estàvem compartint debats com el d'avui en què vostè tenia una actuació totalment oposada, 180 graus, al que està fent el dia d'avui.

Després i ja miro d'anar acabant, en relació a FEDA i STA Sr. Montané, nosaltres ja sabem que si la situació és tan bona i el patrimoni és tan enorme, seguim sense entendre, vistes les dificultats que tenen tantes famílies per què no es plantegen una baixada de tarifes? És a dir si nosaltres el que estem demanant penso que té tot el sentit comú, hi ha unes dificultats que són enormes i al final si d'alguna cosa no se'n poden passar les famílies, és de la llum, de l'electricitat. Per tant, faci'n el que estem dient. L'altre vam aconseguir rascar un mínim acord en aquest sentit, tot i que el Sr. Jover estava molt content amb les tarifes socials de FEDA que tenen un usuari o cinc, no ho recordo ben bé, però en tot cas, des del Consell vam entendre que era necessari canviar coses en aquest sentit. Però si això va molt més enllà o si faran una distribució de dividendes extraordinària pel que he pogut sentir, doncs penso que també és un bon moment per baixar tarifes o perquè part d'aquests dividendes extraordinaris puguin anar a coses que són molt importants com per exemple pujar les pensions més baixes, que a més de millorar la qualitat de vida, és també una mesura de re activació econòmica.

I ja per acabar, he sentit parlar de rigor de manera constant, però en base a tot el que hem dit, clar creixements del PIB de 100 milions d'euros, amb unes previsions de creixement que dupliquen, més que dupliquen les previsions de creixement d'Espanya, amb uns ingressos del tabac que no arribaran, excepte que hi hagi alguna cosa que desconexem, amb una activitat comercial que va a la baixa com diuen les confederacions empresarials, però vostè segueix augmentant la línia dels ingressos

indirectes com si això no hi tingués res a veure, això no quadra. I en tot cas del que no es pot parlar és de rigor, aquests números no quadren. Això és un exercici de sumes i restes. Aquí hi ha massa ingressos i falten despeses, i per tant vostès s'omplen la boca de què no pujaran impostos o que no hauran de pujar impostos. Però és que això no quadra. Si ajustem el PIB, ajustem els ingressos del tabac, recollim el que realment es pot ingressar per impostos indirectes, o hauran de pujar impostos, o com veiem en altres partides, hauran de retallar prestacions i serveis. Quan arriba aquesta situació, ja sabem el que fan els governs de dretes i per tant, ja sabem quin futur ens espera pels propers quatre anys.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Intentaré respondre a les diferents intervencions que s'han realitzat però potser per donar la raó a un parlamentari i treure-li la raó al Sr. López.

Miri, el Sr. Ferran Costa tenia la raó. El pressupost del 2019 complia amb el marc pressupostari anterior a la modificació que es va introduir via la llei del pressupost del 2019.

El Sr. Cinca va tenir aquest punt d'honor de fins i tot amb la legislació que hi havia vigent anteriorment, doncs voler complir amb aquest Marc pressupostari, i ho va fer. I evidentment va introduir una modificació perquè considerava doncs que era molt més fàcil de desenvolupar els càlculs marxant de la base de l'1% del dèficit, de l'1% del PIB com a dèficit potencial i no amb la fórmula que hi havia anteriorment.

Varis de vosaltres us heu interrogat una miqueta sobre les dades del Producte Interior Brut que estem utilitzant, si són les bones dades a tenir en consideració. El Sr. Pere López les nega en bloc, el Sr. Pintat el que demana és que parlem d'altres coses. Mireu, jo crec que tenim l'obligació d'agafar les dades objectives que tinguem a mà, les dades més rigoroses que tinguem a mà i construir en base a això, i és el que fem, en base a les dades del PIB que ens indiquen les diferents institucions i que treballen en el Departament d'estadística.

I Sr. Pere López, té raó vostè, el PIB d'Andorra està marcat pel que passa doncs, als països veïns. I dins de les fórmules de càlcul d'estimació de com evolucionarà el Producte Interior Brut a Andorra es

té en consideració l'evolució d'aquestes economies, i cada cop que aquests països, revisin, o les organitzacions internacionals revisin les previsions del Producte Interior Brut, nosaltres anualment com està previst actualitzarem el Marc pressupostari. Perquè sinó quines dades hem d'utilitzar Sr. López? Digui'm! Vostè creu... No sé, em proposa una baixada d'almenys un 2% del PIB? En base a què? A la seva sensació? Perquè jo crec que no hem de confondre la ciutadania i la feina que fa la Cambra de Comerç, la feina que fa l'EFA és molt valuosa i ens ajuda, i per exemple l'anàlisi de conjuntura econòmica que fa la Cambra doncs, ens servirà com un element més de reflexió per millorar l'activitat dels nostres sectors econòmics.

Però, la seva voluntat no és fer una previsió del Producte Interior Brut, i a més a més, barregen elements sovint conjunturals amb elements molt més estructurals. I li donaré un exemple, el propi informe de conjuntura econòmica parla de què el sector de l'hostaleria, el primer semestre del 2019, doncs, ha tingut dificultats i sobretot a les parròquies altes i, especificar Canillo i Encamp, i ells mateixos identifiquen que una de les causes doncs és el tancament dels accessos amb França. Llavors, evidentment jo no puc considerar aquest element fortuït, sobrevingut, encara que hagi tingut conseqüències econòmiques importants com un element que ens marqui la tendència macroeconòmica del nostre país.

També jo crec que hem de ser conscients de les dades i anar-les treballant. El pressupost... el PIB, perdó, del 2019 la previsió era d'un 3,2% nominal i d'un 2,4% real. Tenim dades fins el tercer trimestre i estaríem a un 3,2% real, és a dir, en línia perfectament amb la previsió. Però, a més a més li diré una cosa, per exemple el PIB del 2017 al tercer trimestre era 1,8% i al quart trimestre va pujar a 2,6%; el del 2018, el tercer trimestre el PIB era d'1,7% i al quart trimestre va ser del 2,5%. És a dir, l'estacionalitat pròpia de la nostra economia fa que normalment hi hagi un creixement de la nostra economia més important al quart trimestre. Encara no tenim, evidentment, les dades per confirmar això i que al quart trimestre serà més positiu, però tan sols que es mantingués la tendència que s'ha observat als tres anteriors trimestres ja estaríem complint amb les expectatives de creixement que ens havíem fixat.

Ja li dic, a més a més segur que algunes de les estimacions que s'han realitzat no es compliran, però són estimacions objectives en base a les dades que tenim i gràcies a això hem de construir quin serà aquest marc, el que hem de tenir pels propers anys.

Vostè Sr. López fa referència a què es coneix la Llei, que potser la meua intervenció inicial ens

l'haguéssim pogut estalviar. Miri Sr. Pere López, jo n'estic segur que vostè coneix la llei... segur! Però, crec que no se l'ha llegit amb suficient atenció, ja no la Llei 32/2014, sinó fins i tot la que estem debatent avui perquè si llegeix a la pàgina 8, li llegeixo textualment un paràgraf: "Amb l'objectiu d'obtenir un pressupost més ajustat a la realitat s'han reclassificat parcialment les transferències als comuns al capítol 4 -transferències corrents- al capítol 7 -transferències de capital. La proporció assignada a cadascun dels capítols s'ha calculat d'acord amb la proporció de despesa corrent i d'inversió dels comuns segons les liquidacions dels comptes de l'exercici 2017 fiscalitzats pel Tribunal de Comptes.".

Quan vostè no entén l'evolució del capítol 4 i pensa que ens ha enganxat, que hem fet alguna cosa barroera amb l'Excel i que no ha funcionat bé, doncs és perquè si s'hagués llegit això, si hagués mirat l'evolució del capítol 4 més el capítol 7, si hagués llegit aquesta explicació doncs segurament hagués entès que no podia agafar les dues dades per separat. Llavors, nosaltres evidentment que preveiem que la transferència als comuns augmentarà perquè és coherent amb el creixement que preveiem de l'economia, i també -i ja li he dit a la primera intervenció i aquest element no estava en el redactat del Marc pressupostari, és a dir, que és una informació nova que potser valia la pena escoltar-doncs, també va en relació que nosaltres pensem que la despesa en l'àmbit sanitari, degut a la nostra demografia doncs, continuarà incrementant-se durant aquest mandat.

Sr. Pintat, bé, jo entenc perfectament que vostè hagi presentat una esmena a la totalitat. Jo crec que era coherent amb el fet de què presentés una proposició de llei de modificació de la Llei de sostenibilitat de les finances públiques, llavors entenc perfectament la coherència d'aquesta esmena a la totalitat, però evidentment, vist que no vaig compartir la proposició de llei que ens va presentar en aquesta Cambra doncs, tampoc no puc compartir l'esmena a la totalitat i com l'argumenta.

Vostè el que preferiria... Primer jo crec que té una confusió entre el Marc pressupostari i el Pressupost en el sentit de què l'eina política principal és el pressupost i és allà on es dictaminen en què es realitzen les inversions, com les volem fer evolucionar. El Marc pressupostari és el "marc" com diu la seva paraula i és allò que ens ha de marcar com el conjunt de la despesa de l'Estat en els seus capítols més importants doncs, evoluciona. I en aquest sentit, és veritat, no hem entrat en detall dels projectes estratègics, menys un, que vostè no m'ha anomenat, però menys un que és la transformació digital. La transformació digital vam considerar que

pel fet de ser un element nou, pel fet de nodrir-se de manera finalista d'un complement de dividendes d'Andorra Telecom, doncs, consideràvem que era necessari introduir-lo al Marc pressupostari i evidentment també el retrobarem quan fem el debat al pressupost.

També... És clar, a vostè el que li agradaria és que presentéssim uns pressupostos amb dèficit zero i després a la liquidació ja veuríem el que passaria. Això s'ha fet, s'ha fet i, de fet, si recuperem les publicacions al BOPA d'alguns comuns o del propi Estat el que veïem eren uns pressupostos inicials, alguns d'ells quadrats perfectament, dèficit zero, però quan miràvem la liquidació ens trobàvem amb la sorpresa de deu milions més de dèficit; un increment de deute de l'Estat.

Llavors, jo francament, segurament no és la metodologia perfecta, segurament no és la millor manera de fer les coses però jo prefereixo ser prudent en la construcció dels meus pressupostos, jo prefereixo estimar uns dèficits i després explicar el per què crec que en el moment de la liquidació aquests dèficits no arribaran. I no em baso en la meva curta experiència com a ministre de Finances, sinó en el sentit de què en aquests darrers anys la manera com hem pressupostat, aquest rigor que jo deia que volíem ser continuistes, el que ens demostra és que si agafem els darrers quatre darrers exercicis i agafem els dèficits del pressupost inicial, tindríem un dèficit acumulat de 105 milions d'euros, i en canvi, el superàvit final d'aquests quatre exercicis era de més de 16 milions d'euros.

Nosaltres, el que proposem al Marc pressupostari és menys 85 milions d'euros, és a dir, 20 milions millor que els dèficits previstos en el darrer Marc pressupostari. Doncs, si teníem ja un tancament positiu això evidentment a hores d'ara no és una garantia però crec que demostra la voluntat política d'aquest Govern de continuar disminuint el deute de l'Estat.

Comenteu el tipus d'interès, la falta de dades en aquest sentit. L'evolució del tipus d'interès és un element que és complicat de tenir estimacions a llarg termini i, en aquest sentit, nosaltres el que hem previst és un manteniment del tipus d'interès actual. Això, té uns elements conservadors i uns elements no tant, en el sentit de què evidentment si hi ha una pujada dels tipus d'interès massiva doncs, ens trobarem que aquesta previsió no es compleix. Però al mateix temps també no tenim en consideració el que estem assolint cada any. Per exemple aquest any, hem fet dos emissions de deute, un deute en un any que el tipus d'interès l'última vegada que l'havíem negociat era 0,60%, doncs hem aconseguit negociar-

lo al 0,45%. Aquesta millora en el finançament de l'Estat doncs, no l'hem tingut en consideració.

Però també em sembla que és la setmana que ve, s'acaba el període de subhasta d'alguna altra emissió de tres anys on l'última que es va fer estava a 1,15%, i aquesta la farem a 0,90%, i pels imputs que m'arriben doncs tindrà un bon... els clients, els ciutadans agafaran aquest producte financer, tindrem una bona subscripció i haurem aconseguit finançar l'Estat a un tipus d'interès més baix. És a dir, no hem tingut la consideració dels elements negatius ni dels elements positius per la seva dificultat de previsió i pensem que aquest criteri farà que es puguin complir les nostres expectatives.

Les fluctuacions que poden veure d'un any a l'altre no és degut a aquestes evolucions del tipus d'interès que puguin haver-hi al mercat, sinó més a la caducitat del nostre deute. És a dir, cada any que tenim una emissió de deute doncs fem els pagaments corresponents amb aquella emissió de deute. Així doncs, en funció de si un any tenim varies emissions de deute, o no, el tipus d'interès, els interessos que paguem al capítol 3 serà més o menys elevat.

Vostè comenta que troba a faltar, per exemple, que dins el Marc pressupostari no hi hagi el pacte d'Estat per les jubilacions -que no es vegin les jubilacions-, és que si incrementem les cotitzacions, per exemple de la CASS millorar la sostenibilitat de les pensions no apareixeran aquí... és normal que no apareguin, però evidentment nosaltres sí que considerem que la sostenibilitat de les pensions està en perill i per això el que desitgem és, i ja hem tingut converses amb vostè i amb el Grup Socialdemòcrata, per intentar trobar un acord el màxim ampli possible per assegurar la sostenibilitat de les pensions de jubilació que era un tema que com a mínim a nosaltres ens preocupa molt.

Sr. López, tabac. Doncs de fet, si mirem les dades corresponents al tabac nosaltres el que hem previst és un decrement comparat amb el pressupost 2019 cap el 2020, perquè pensem que segurament vist com evolucionen les liquidacions d'aquest any doncs, hem de ser més prudents amb el criteri pressupostari cap a l'any vinent. Però vostè tampoc no pot considerar que l'any 2019 haurà estat un any normal, per exemple, degut al tancament molt important que hi ha hagut de la connexió a França i que això ha implicat una baixa de la comercialització del tabac, és a dir, aquest fet sobrevingut que ha estat especialment negatiu pensem que tampoc no té perquè reproduir-se amb altres anys.

Vostè doncs critica la llei que va posar... que va permetre regular els preus mínims. Jo crec que aquesta llei no té un impacte sobre el volum de

comercialització del tabac, el que té un impacte sobre algunes pràctiques comercials que l'únic que feien és fer disminuir els marges dels nostres comerços i afavorir pràctiques il·lícites.

Quan parlem de les parapúbliques, i d'Andorra Telecom en particular, doncs vostè el que considera és que no són prou prudents i que hauríem de tenir en consideració l'evolució el *Roaming*. L'evolució del *Roaming* està prevista i de manera a més a més prudent i conservadora, per part d'Andorra Telecom... és a dir, no pateixi! Quan fem distribució de dividendes, quan fem l'exercici pressupostari pels anys vinents, tenim una previsió de disminució del *Roaming* i també tenim una previsió de mantenir uns elevats nivells d'inversió per Andorra Telecom perquè creiem que és el necessari per aquesta companyia.

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar acabant Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí Sra. síndica, tan sols un comentari.

Voldria parlar d'un element que varis de vosaltres heu parlat i que el Sr. Carles Naudi segurament ha comentat i cal fer-hi un esment que és la necessitat de la diversificació de la nostra economia. Estem completament d'acord. De fet, aquesta correlació que nosaltres tenim amb les economies veïnes, la nostra dependència d'uns certs sectors econòmics ens posa en una situació de fragilitat, i jo crec que això està compartit per tot l'arc parlamentari.

Nosaltres apostem per aquesta diversificació d'economia, pensem que és un element molt important i que augmentarà la resiliència de la nostra economia, i una de les potes principals ha de ser l'Acord d'associació. Llavors, Sr. Pintat, quan vostè em comenta que voldria veure aquests costos, doncs també hem de ser conscients de què si no fem aquesta aposta cap a l'Acord d'associació, si no fem aquesta aposta per la diversificació de la nostra economia l'Estatus Quo no és gratuït i, a més a més ens fa molt més fràgils.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Doncs bé senyores i senyors consellers, si volen missatges clars els tornarem a ficar sobre la taula, i celebri que ara el ministre Jover hagi dit que hi estem d'acord.

El Marc pressupostari mostra que el nostre país està complint tot el que es desprèn d'aquesta Llei però que amb algunes coses, si amplièssim el Marc estaríem molt més còmodes per generar més benestar i, per tant, com que ja hem dit que hi ha un marge però ens agradaria que fos més ample proposem fiscalitat més atractiva, proposem CDIs amb països que ens permetin no només que Andorra hi vagi cap allí, sinó que ells vinguin cap Andorra; proposem que es creïn nous llocs de treball vinculats a nous sectors, i aquí faig un parèntesi (i té raó Sr. López, hi vaig posar molt incís personalment i vaig rebre el suport del Grup Demòcrata -ara no recordo si el seu el vam rebre, o no, a la Llei d'actius virtuals-, però ha canviat una cosa, aquest estiu agafi per primer cop i va ficar sobre la taula què és el que s'havia de tenir en compte perquè les jurisdiccions que es legislessin amb els actius virtuals no estiguessin sotmeses a possibles indicis de blanqueig; i l'últim que voldríem és un missatge negatiu reputacional cap el nostre país, i per tant, de la llei que es va fer ara fa un any a la que evidentment que ficarem sobre la taula, hi han hagut canvis normatius a nivell de GAFI que s'han de tenir en compte, i el que no farem és ficar sobre la taula una llei que posi en risc la reputació del nostre país i que no generi un marc normatiu no només reputacionalment confiable, sinó que generi seguretat jurídica, i per això les coses van una mica més lentes.).

I dit sigui de pas... M'ha fet treballar, aquests minuts quan m'ha dit que no es creu el de Malta? Perquè jo també procuro dir coses que no me les hagi d'empassar, però amb aquesta estona que el Raul i jo hem pogut estar buscant dades, li'n donaré quatre o cinc: la població de Malta ha passat de 386.000 a 493.559, evidentment això és més de 60.000 persones; l'atur ha baixat del 12% al 3%, la xifra més baixa dels dinou darrers anys; del 2011 a avui la població ha crescut en un 18%, això vol dir 76.127 persones; i li diré més, el creixement del PIB de Malta és dels més alts de la Unió Europea; i encara li diré més coses, la principal empresa vinculada als actius virtuals de Suïssa val tant com el nostre PIB, de tot el país... una sola empresa de Suïssa, una *Fintech* per dir-ho així, val tant com el PIB de tot Andorra. Només amb una imaginis vostè la recaptació que podríem arribar a generar, el talent que podríem arribar a retenir pel benestar de totes les persones d'Andorra.

I segueixo, volen missatges clars? Els hi diré. Volen seguir com s'ha dit fa una estona, o com va dir la

Cambra de Comerç o la FAI amb les carreteres que tenim des de fa cinquanta anys? O volen apostar per infraestructures? Ja no discuteixo quines ni a on. O electoralment els interessa carregar-se segons què per anar a fer mal a les eleccions? Parlem d'infraestructures també, que per fer-les s'han de generar ingressos i no pujar la pressió fiscal.

Volent missatges clars? Volen firmar CDIs amb països potents que ens aportin oportunitats? Això són missatges clars.

Vostès poden seguir, i li reconec: he dit ajudes i no havia d'haver dit ajudes, havia d'haver dit polítiques, li dono la raó amb això, no discutirem en aquest concepte, però aquestes polítiques es fan generant riquesa positiva per a tots, generant llocs de treball estables, generant un marc de confiança pels empresaris, pels inversors, generant la retenció del talent dels nostres joves, no només invertint en les partides que a vostè li sembla que li poden portar rèdit de cara a diumenge, no només carregant-se infraestructures que és ben cert, valen diners, però ens aportaran un canvi al nostre paradigma perquè, -parafraçant al company Pintat- si tot és *Ceteris Paribus*, doncs bé, anirem fent!

Llavors, què volem, canviar les coses a millor o volem anar veient com les coses van caient? A poc a poc, no per "fallo" nostre sinó per la inèrcia, per la competitivitat, perquè els altres països, a les altres destinacions turístiques, a les altres destinacions on la gent inverteix diners, a les altres destinacions on la gent va a esquiar, etc., etc., passen coses i aquí hem de fer que passin coses per millorar la nostra pròpia situació.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Faré simplement referència a apel·lacions al Sr. Pintat i al Sr. López.

Celebro Sr. Pintat que vostè hagi dit, com acostuma a fer, tocant de peus a terra, i ha reconegut que gaudim d'un grau de benestar al nostre país. I això el PIB ho reflecteix. Vostè ho ha dit i penso que això sí que, com a mínim, reconeix quina és la situació actual del nostre país davant de... i em reitero, Sr. López, les visions apocalíptiques del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i de vostè en particular. Per tant, això ho celebro, òbviament que hi ha reptes punyents damunt de la taula, que els

hem d'afrontar, i els hem d'afrontar si pot ser tots plegats, com també ha quedat constància en aquesta Cambra en reiterades ocasions.

Vostè també li demanava, li sol·licitava al ministre de Finances i Portaveu de, si us plau, marcar uns objectius concret i fer-ho en forma d'uns pressupostos que no reflectissin cap mena de dèficit i no deixar-ho pas en aquestes execucions pressupostàries no es veu realment quin és l'import liquidat al final de cadascun dels exercicis. Però vostè convindrà amb mi i vostè n'és un bon coneixedor, vostè va estar 8 anys al capdavant del Comú de Sant Julià i vostè sap la dificultat que hi ha al darrera de confeccionar diferents pressupostos i que no sempre la seva liquidació final acaba sent com un l'havia prevista i mirant a la bancada, en aquest cas, d'Unió Laurediana, també veig al Sr. Oliver Alis que també era conseller de comú i també s'encarregava de presentar els pressupostos de Camp Rabassa. Amb la qual cosa, entenen la dificultat i entenen la confecció de pressupostos, penso que tampoc seria prudent oblidar la dificultat que entenen per confeccionar-los i realment saber que hi ha unes desviacions pressupostàries que no s'adiuen completament a allò que un pressuposta amb el que allò un acaba executant. Em quedo més tranquil amb la visió del Sr. Jover, en el qual pot anar fent aquestes rectificacions, però a bé, i per tant tancar uns exercicis i liquidar-los amb una execució millor que la pressupostada.

Dit això, Sr. López, òbviament que estem aquí per complir tots la Llei, però de la mateixa manera que ho vàrem criticar des de l'oposició quan no es complien potser aspectes, per alguns menors, però per a nosaltres igual d'importants, com són els terminis o que vagin acompanyats certs informes, en aquest cas, d'un marc pressupostari, ho denunciàvem en el seu dia, i ara també penso que és de rigor, doncs, si s'ha fet bé, reconèixer-ho. No pas perquè en n'alegrem que s'hagi incomplert la llei, però sinó justament comparat amb la crítica que havien fet amb exercicis anteriors, ara penso que és de rigor allò que es fa bé, reconèixer-ho. I simplement m'he limitat a això.

Vostè mateix, ens parlava d'aquest creixement a Espanya, ens parlava de l'evolució de les xifres. Tots som conscients que les dades macroeconòmiques canviaran i que segurament estem en uns entorns difícils i que l'economia segurament s'alentirà. Penso que en som tots conscients i el Sr. ministre de Finances també en deu ser conscient. Per tant, ja ho hem reiterat en aquesta Cambra que any rere any, exercici rere exercici, caldrà una revisió d'aquesta eina del marc pressupostari que hem dit tots i hem convingut tots que és una eina viva i dinàmica.

I sí, Sr. López, ho sento, potser vostè no se n'adona. I sobretot, vostè ha dit, miro d'anar en compte amb el que he dit. Això ho ha dit vostè. Doncs, gràcies a Déu, perquè a vegades sembla que vagi desbocat. Vostè puja a la tribuna, i sí, vostè té una visió i molts dels seus, una visió apocalíptica de la realitat que no coincideix amb les dades d'aquesta realitat.

Vostè parlava ara, deixava anar, deixava a l'aire que vostès segurament això ho hauran de fer retallant sanitat, retallant educació, retallant cultura. És a dir, vostè ja vaticina coses, posant la por al cos a la gent, quan això és del tot infundat. Com infundades són les seves afirmacions respecte a la Parròquia d'Encamp. Vostè té una visió completament subjectiva. Vostè podrà dir: home vostè també. Doncs, miri, vostè parla dels comerços d'Encamp. Doncs, miri, m'agradi o no a mi m'agrada. Vostè Potser gaudeix amb allò de quan pitjor millor. Jo no! Però dades... miri... prengui nota i faci si us plau les sumes i les restes. Comerços a Encamp 2015, baixa 61, alta 108. Al Pas de la Casa baixes 31, altes 42. Un any després a Encamp, 67 baixes, 95 altes. Al Pas de la Casa 22 baixes, 24 altes. Continuem sumant, 2017 a Encamp 68 baixes, 123 altes. Al Pas 25 baixes, 34 altes. Any 2018, 70 baixes a Encamp, versus 102 altes al poble d'Encamp, al Pas 29 baixes, 30 altes. I el que portem del 2019 que encara l'hem de tancar, 44 baixes al poble d'Encamp, 94 altes. 22 baixes al Pas i en aquest cas l'única en dèficit en base encara de tancar al 2019, i 21 altes al Pas de la Casa.

Això, Sr. López són dades objectives. Vostè la seva visió subjectiva, aquesta és la visió del quan pitjor millor, amb la que tant gaudeix i que tant anuncia i alarma als ciutadans, no s'adiu amb la tossudesca de les xifres. Això és una visió objectiva, li agradi o no. Això vol dir que hem passat a Encamp l'activitat econòmica, li agradi o no, segurament a vostè no li agrada, dels 1.173 comerços al 2015, 1.232 el següent any, 1.270 el següent any, 1.307 el següent any, 1.333 el següent any.

Això és la realitat. I em sobta, per tant, que vostè pugui afirmar alegrement de manera arbitrària que el poble d'Encamp està sotmès a qualsevol fenomen apocalíptic dels seus. I m'estranya perquè aquestes xifres, els seus consellers socialdemòcrates a la minoria del Comú, d'Encamp, els hi haguessin pogut proporcionar. Suposo que no deuen tenir massa relació. Si no els hi han fet arribar, a mi sí. I per això amb aquesta visió objectiva, no pas de passar-me per Encamp de tant en tant, potser segurament jo m'hi passejo bastant més que no pas vostè, però amb les dades a la mà aquesta és la realitat.

Per tant, sí, continuo dient, no comparteixo la seva visió apocalíptica de la realitat Que tenim reptes! Sí. Molts! Sí. Punyents! Sí.

Completament d'acord, però no una visió desesperada de la situació d'Andorra.

I ho reconeixia en positiu el Sr. Pintat fa uns moments, que la realitat és quina és.

I per altra banda, també penso que seria molt pretensions, vostè ho ha dit, jo no ho diré mai, que jo m'he inventat la locució "res de res". No, no és pas autoria meua, però és que a més a més li diré que no me'n penedeixo res de res del que vaig dir en aquella locució. perquè el que estava criticant eren maneres de fer. Simplement. Per tant, no vulgui tergiversar les meves paraules. Per tant, repassi cadascuna de les afirmacions que vaig fer aleshores les quals ratificaria, i gràcies a Déu estem molt contents nosaltres amb aquest Govern tripartit que vostè cada dia que puja a l'estrada vol qualificar, doncs, molt contents que la gestió del dia a dia es faci d'una manera òptima i d'una manera òptima i transparent, Sr. Pintat, perquè els documents que tinc jo són exactament els mateixos que té vostè. No pateixi.

Per tant, també, si hi havia aquesta aresta de dubte ja li puc afirmar amb rotunditat que no és el cas. Que es fa amb la màxima transparència.

Sr. Pere, acabo, si no li agradava la cita anterior que el Sr. Jover ha pogut ratificar, és a dir, tornar-la a afirmar, vostè està fent el que deia que es veia fa 4 anys en aquesta Cambra, un pur exercici de filibusterisme.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sra. David Montané.

El Sr. David Montané:

Volia comentar sobre el que ha comentat el Sr. López, sobre les tarifes de FEDA i d'Andorra Telecom. Com bé sabeu, són dos empreses públiques de referència i al país, i llavors són estratègiques al mateix temps.

Per part de FEDA que té un patrimoni net de 186 milions, fa uns anys es va fer el llibre blanc de l'energia. Dintre del llibre blanc, doncs, es contemplava tota una sèrie d'activitats que són les centrals de cogeneració, centrals de biomassa, energia solar, energia eòlica, tot això sumen unes inversions previstes d'uns 600 milions d'euros més o menys. Llavors, nosaltres, des de FEDA, diguéssim, com que l'any que ve hi ha la Llei de transició energètica, som molt dependents de l'exterior, estem comprant quasi bé tota l'energia de fora. Llavors aquesta empresa necessita grans inversions per poder

complir almenys el que és el llibre blanc, perquè hi ha un creixement de la demanda, perquè molts estan passant del gasoil cap a l'electricitat, i llavors FEDA ha hagut de fer el desdoblament de línies, ha hagut de fer una sèrie d'inversions que només en aquest cas es reparteix el 30% dels dividends.

Llavors, respecte a les tarifes, per part de FEDA són molt competitives si ho comparem amb Espanya o Alemanya. Si fem, per exemple, amb el país del costat, el cas d'Andorra som a la meitat de preu del país veí. Si ho comparem amb Alemanya quasi bé són una vegada i mitja, és a dir, que són molt més cares a Alemanya que aquí a Andorra. Per tant, és un factor competitiu per part del país, diguéssim, tant a les nostres empreses com pels nostres ciutadans de tenir unes tarifes molt baixes.

Pel que fa a Andorra Telecom, el seu patrimoni net són de 341 milions, i s'ha anat diversificant els darrers anys amb noves àrees, diguéssim, vull dir tant geogràfica com a nivell d'Andorra. Llavors té una contribució amb el que fa l'Actuatech

Llavors, tal com ha comentat el meu company el Sr. Naudi, doncs, també vol estar present el que és la nova economia, que és l'economia del blockchain, del actius virtuals. Llavors Andorra reuneix tots els requisits, perquè tenim el país amb el desplegament de la fibra òptica al 100%. Llavors això, pel que fa a la diversificació, de la nova economia, pot ser atractiu per nous inversors que vinguin a Andorra, i Andorra Telecom en aquest cas pot contribuir molt en aquest aspecte.

Llavors, dels dividends que es paga tant d'Andorra Telecom com de FEDA, reverteixen cap a Govern, i llavors té de la partida d'afers socials, té 20 milions d'euros que corresponen a ajuts tant a famílies, i si hi ha empreses que els hi fa falta, en aquest cas que se'ls ajuda amb les tarifes de FEDA o amb el tema d'Andorra Telecom, doncs, ja es contemplen dintre d'aquest pressupost. Vull dir que part dels dividends van en aquest aspecte.

I res més.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Montané.

Altres intervencions...

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Per començar pel Sr. ministre.

Bé, és difícil amb aquest tema, no ens hi posarem d'acord. Ja vam fer el debat al seu dia, per tant,

tenim plantejaments diferents. Però sí que seria interessant a part de parlar de les previsions si són aquestes o són unes altres de les dades macroeconòmiques, veure si... és normal continuar pagant 61 milions d'euros de dèficit sanitari? Es pensa fer alguna cosa? Perquè es contempla en el pressupost, i es reflecteixen aquí. És això? Es pensen treure el Fons Monetari Internacional? Quin cost té? Es pensen fer moltes altres actuacions que se n'han parlat o quina reforma es vol de l'Administració per suportar tot el desplegament del futur acord d'associació?

Tots aquests temes i d'altres es podrien contemplar? Podríem veure si amb aquestes variables i amb aquestes projeccions s'aguanten, es podrien fer proves extremes. Aquestes proves se solen fer a molts sectors, per veure on està el límit i deixa d'estar. I no estic criticant ni la bondat ni que no sigui oportú de fer-ho o no fer-ho. El que passa és que aquí senzillament hi ha una projecció de números, per tant, amb aquesta projecció de números seria molt clar que totes aquestes voluntats polítiques i d'aquestes variables hi fossin previstes. No hi són. Són projeccions de números.

Per tant, és difícil. I dins d'aquestes projeccions de números, el missatge que avui s'ha de quedar aquí és que es preveu per aquest període un creixement de l'economia d'un 14% i es preveu un dèficit acumulat de 85 milions d'euros.

Però totes aquestes accions o voluntats polítiques, hauria sigut bo convenir en quantificar-les i no està parlant tant de temes que queden de forma aleatòria.

Aquest mínim rigor seria de molt més agrair.

Sr. Costa, qui ha parlat de la documentació és vostè. M'ha dit que els tipus d'interès no hi eren, no hi són. Per tant, si tinc el mateix document, no hi són. El Sr. ministre dona l'explicació, doncs, dona l'explicació. Però si vostè m'estava parlant aquí que tenim documents diferents, el qui en parlava era vostè. I amb el document que hem coincidit, que també coincideix el ministre, els tipus d'interès pel 2020, 2021, 2022 i 2023 no hi són. Per tant, no parlàvem del mateix.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Abans de fer alguns la intervenció final sobre el què realment debatem, deixi'm Sr. Costa que li faci un parell de comentaris amb ironia i amb respecte. Vostè s'hi posa molt seriós, jo intento fer-ho d'una manera més distesa. Tothom sap que el poble d'Encamp l'activitat al centre és frenètica. Vull dir, vox populi a nivell del país, que si alguna parròquia que destaca per una activitat comercial, de restauració, que és un èxit, és la Parròquia d'Encamp, i per tant li dono tota la raó que és un exemple per les altres parròquies del que és dinamisme econòmic i comercial.

I quan al "res de res", ens ha fet tornar-lo a recuperar. Vostè diu, és que jo parlava de maneres de fer. Vostè no parlava de maneres de fer. No tinc el contingut sencer, però vostè deia Cloud, res de res, casino, res de res, heliport, res de res, recinte multi final, res de res, CRAMEA, res de res, acord d'associació, res de res... Això no són maneres de fer, això són coses concretes i concretíssimes.

En tot cas el que lamento és que no hagi dedicat l'energia, també va pel Sr. Naudi i també va pel Sr. Montané, a dir-nos per què aquests creixements del PIB que són el doble d'Espanya, i el Sr. Jover em deia, per què. Home, podíem haver agafat els d'Espanya, per exemple. Sembla més raonable agafar els d'Espanya si vostè mateix diu que hi ha una correlació directa, que no haver agafat els del doble d'Espanya.

En tot cas els fets ho demostraran, i potser aquest Marc pressupostari l'agafarà durant el temps que duri aquesta legislatura. I quant als ingressos del tabac, doncs, bé, si que hi va haver 15 dies d'aturada de tall de les carreteres a França uns dies, però les dades d'aquests darrers mesos també continuen per sota. Per tant, es pot parlar d'una certa estabilitat que hi ha menys ingressos del tabac del que hi havia. Vostè n'ha previst més.

I vostè preveu més impostos indirectes tot i que la Cambra de Comerç diu que l'activitat econòmica i que el sector comercial està molt tocat i que la situació és molt preocupant.

Per tant, bé, difícilment anirà per aquí la cosa. En tot cas veurem, de fet com al final deia, finalment és un full de càlcul. Nosaltres avui hem dit el que hem dit, quedarà escrit i imprès al Butlletí del Consell General i potser d'aquí un temps ens hi podrem tornar a referir tots plegats amb les intervencions de cadascun i mirar, doncs, qui anava més encertat i qui no anava tant encertat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. López.

Per part del Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Breument, pel que fa referència al Sr. Pintat, un matís. Jo no parlaria de dèficit sanitari, jo parlaria de despesa sanitària. I com vostè sap, doncs, el que tenim l'obligació com a Govern, doncs, és de mantenir una qualitat assistencial, doncs, al més alt nivell possible, perquè els nostres ciutadans puguin gaudir de qualitat de vida.

En aquest sentit, vostè també sap que hi ha alguns factors, doncs, que malauradament no hi podem incidir massa, com poden ser, i per sort, com pot ser l'allargament de l'esperança de vida, cada cop, doncs, aquest allargament de l'esperança de vida també comporta despeses sanitàries associades, per exemple associades amb la cronicitat. Però també vostè sap que el Govern està sent actiu, està buscant un pacte d'Estat pel que fa a la salut.

També sap que s'està treballant la llei del SAAS que també ens hauria d'ajudar a tenir alguns elements de major eficiència. Que s'està treballant conjuntament SAAS, CASS i ministeri, també per tenir aquests elements d'eficiència que portin cap a una racionalització de la despesa.

Però jo crec que en el curt termini o fins i tot en el mig termini, preveure que la despesa sanitària d'Andorra pugui disminuir, tenint en consideració, doncs, que cada cop volem aportar les millors tecnologies, cada cop volem aportar els millors fàrmacs a la nostra població, i que a més a més aquesta població s'està fent gran, em sembla poc raonable.

Referent, vostè comentava el Fons Monetari Internacional, sàpigui que estem fent els deures i que ben aviat us podrem presentar els resultats, les conclusions d'aquests treballs i la decisió que el Govern d'Andorra agafarà.

Estudis de sensibilitat. Miri, al principi li compro perfectament. És veritat que en moltes matèries, en molts àmbit s'utilitzen estudis de sensibilitat per mirar, doncs, quines variables, petites fluctuacions, doncs, poden tenir un impacte major o menor sobre les variables d'interès, com aquí podrien ser els ingressos o la despesa.

Li donaré un tomb. És a dir, el meu a priori és que és molt difícil pel fet que cada variable, la seva evolució està individualitzada, no tenim tan sols en consideració el PIB o l'evolució de la massa salarial o

l'evolució, doncs, de les importacions, sinó que a més a més introduïm elements de correcció associats amb les liquidacions. Però li donaré un tomb perquè si poguéssim fer estudis de sensibilitat associat a l'evolució dels pressupostos, doncs, seria molt interessant.

Sr. López, amb vostè sí que no em posaré d'acord. De fet, vostè ha dit una frase que li giro una miqueta al revés. És a dir, una miqueta el que vostè comenta és que quedarà escrit en el Butlletí del Consell que no creu amb les previsions que tenim, o les estimacions del PIB, doncs jo li giro al rebés. També quedarà escrit al Butlletí del Consell que de manera, i deixi-m'ho dir, un pèl frívola, vostè el que proposa és que el PIB d'Andorra s'indexi al PIB d'Espanya.

Miri, el departament d'estadística utilitza set models diferents per preveure l'evolució de l'estimació del PIB d'Andorra. Tots tenen els seus punts forts i els seus punts febles, ningú n'és perfecte, i el que s'intenta doncs és estimar al màxim possible cap on anirà el PIB del nostre país. I evidentment que s'haurà d'anar corregint, perquè evidentment qualsevol element que passa a la nostra economia, l'economia dels països veïns, fa que s'hagin de reveure a l'alça o la baixa les estimacions per un producte interior brut.

A mi l'element que em reconforta és que a hores d'ara el que teníem estimat pel PIB del 2019, s'està complint.

Si tenim algun element, alguna variable que canvia, doncs evidentment us la comunicaré quan fem l'actualització anual i direm quins són els factors que ens fan pensar que ara hem de preveure a l'alça o a la baixa altres evolucions del producte interior brut, i potser tan sols acabar amb l'element del tabac.

És que ja estic d'acord amb vostè que la comercialització del tabac doncs més enllà fins i tot del tancament de la frontera doncs anirà a la baixa, però és que justament per això en el pressupost del 2020 tenim ingressos previstos inferiors al pressupost del 2019.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos...

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Només un apunt Sr. López.

Penso que les explicacions del Sr. Jover són clares. Ens explica el rigor en què ha emès aquest marc pressupostari, les xifres d'on surten i l'evolució que poden tenir aquestes xifres, la seva evolució. La qual cosa vistos els resultats i vistes les execucions anteriors, nosaltres donarem suport a aquest marc pressupostari. I li dic perquè això és el tema del debat d'avui, el del marc pressupostari, i no pas les eleccions comunals. Però una altra vegada, s'indignen quan diem que vostès tenen un interès claríssim de fer propaganda electoral per les eleccions d'aquest diumenge. Doncs penso que s'equivoquen, però s'equivoquen de totes, totes, ho he demostrat amb les dades. Vostè em feia ara una altra vegada, li dic, vostè gaudeix perquè potser amb un to burleta parlava d'aquest dinamisme d'Encamp i ho posava amb un to burleta, repeteixo, que era un bon exemple del que és l'activitat econòmica. Doncs miri, penso que el Pas, que és la Parròquia d'Encamp, que és un exemple molt bo de dinamisme comercial i econòmic per al nostre país. Vostè potser s'oblida de la realitat de tota la Parròquia d'Encamp. Però és que és més, no em toca a mi defensar ni de bon tros la gestió d'aquests comuns dels últims vuit anys, però si anem endarrere, el llegat que va deixar la parròquia i amb el que es van trobar els antecessors, era un llegat del Partit Socialdemòcrata, i això vostè se'n oblida I també potser se n'ha oblidat o no té comunicació com deia abans amb els seus consellers socialdemòcrates al Comú d'Encamp, el pla de reactivació econòmica que està generant aquestes dades que jo abans li comentava, va estar aprovat per tothom, per la majoria i pels grups que estem a l'oposició del Comú d'Encamp. És dir el Grup Liberal i el Grup Socialdemòcrata. Per tant, un impuls decidit per reactivar la parròquia perquè òbviament hi ha problemes punyents, i ambles dades que jo li he demostrat, així ho indiquen. Per tant, si us plau, quan faci aquestes afirmacions, una no les faci en to burleta i dos, reconegui realment la realitat de tota la Parròquia d'Encamp, que és no només tot el poble d'Encamp sinó també el Pas de la Casa, i si us plau, no menystingui el dinamisme de l'activitat comercial d'una població com és el Pas de la Casa.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, cap altra intervenció...

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, només per contestar al ministre.

Sr. ministre ja li agreeixo que tingui en compte que es puguin fer estudis de sensibilitat o proves d'estrès del que poden suportar o no. Però avui estem parlant del marc pressupostari per un mandat de quatre anys. Per poder fer aquests estudis la primera cosa que s'ha de saber són quines voluntats polítiques hi ha en tots els temes que hem parlat. Quan parlem del tema sanitat, quan dic els 61 milions, em refereixo, perquè són les transferències que farà Govern del seu pressupost a la CASS i al SAAS. I quan parlo del dèficit és perquè a la memòria de la CASS parla del seu dèficit de caixa. I tots sabem que la despesa sanitària i així ens ho va explicar el ministre, creixerà i creixerà exponencialment. Sí, per les circumstàncies de la població, pel seu embelliment. No ho dic jo, estic repetint les paraules del Sr. Benazet, si no es posen d'acord entre vostès, és molt difícil que arribem a un acord, però això és el que ens va explicar. Per tant, nosaltres el que ens agradaria veure en aquestes variables és, dins d'aquest marc pressupostari, quines voluntats, quines accions polítiques concretes i fins on poden arribar a suportar diguem-ne, tots aquests paràmetres, això entre altres. És aquesta la precisió que volia fer. I li agreeixo que ho vulgui tenir en compte.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Sr. López.

El Sr. Pere López.

Sí, molt breument i bàsicament perquè el Sr. Costa ha dit una cosa que jo no he dit i vull que quedi clar. Jo he parlat i li he dit amb ironia no amb to burleta, del poble d'Encamp perquè vostè em donava unes xifres com si fos el paradigma del dinamisme econòmic. Jo he dit el que és la realitat, malauradament. No he parlat en cap moment del Pas de la Casa. Per tant no intenti barrejar les coses, hem parlat del poble d'Encamp, en cap moment hem parlat del Pas de la Casa, per tant no li puc deixar que posi en boca meva coses que no he dit i que no són certes. El mateix dinamisme que existeix al Pas de la Casa es pot dir en sentit contrari, lamentablement al centre del poble d'Encamp.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Molt breument. No hi ha cap mena de contradicció al voltant de la política sanitària, i tots creiem que en els propers quatre anys hi haurà un increment de la despesa sanitària, i de fet la previsió de pressupost i del propi marc pressupostari, i ho he comentat abans, doncs ja preveu aquest increment.

L'estudi de la sensibilitat no el podrem fer amb tots els elements que vostè comenta. Un estudi de sensibilitat el que es pot fer és associar a les variables principals com poden ser doncs l'evolució de la massa salarial, evolució del PIB, evolució de les importacions. En altres variables vostè sap que tècnicament no es podria arribar a fer.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Si no hi ha cap altra intervenció...

Perdó, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, una molt breu.

Sr. ministre, em diu que no es pot fer si no és amb aquestes variables. No, si decideix pujar per exemple les cotitzacions, quant les pujarem? Un dos, un quatre, un sis, un vuit, un deu? Per tant són variables que es poden tenir en compte. Què passa si pugem els impostos? Ja és un requisit que no? Hi ha moltes variables, no només les masses.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Primer des d'un punt de vista més tècnic, un increment de les cotitzacions no apareixeria en el marc pressupostari, així doncs no faria l'objecte d'aquest estudi de sensibilitat de cap manera.

Pel que fa als impostos doncs ja hem marcat la nostra voluntat política de no tocar els tipus impositius, associat doncs amb els elements de la imposició directa l'IRPF o l'impost de societats.

De totes maneres Sr. Pintat, jo crec que hem de parlar d'aquestes temàtiques en el marc doncs del pacte d'Estat de les jubilacions. Hem de parlar de si

hem d'incrementar les cotitzacions, quan les hem d'augmentar, com la nostra economia pot agafar aquest repte i evidentment ja sap que l'he convidat i el tornaré a convidar perquè crec que és un element que quan més forces polítiques de l'arc parlamentari sumem, millor, perquè és una reflexió ja no a quatre anys vista, ja no a escala marc pressupostari, sinó a una generació vista. I crec que els ciutadans es mereixen que tot l'arc parlamentari i Govern intentem posar-nos d'acord amb elements tan importants.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, només per acabar.

Sr. ministre, ja en vam parlar quan ens va venir a presentar el tema de les pensions, ja en vam parlar. Ja buscarem fórmules per posar-nos d'acord, però dir que si es puguen les cotitzacions, no afecta. I tant que afecta, afecta a l'economia, afecta al pressupost, afecta a molts llocs. Per tant, ja en parlarem, ja buscarem solucions, i per tant jo pensava que un marc pressupostari que "abarca" quatre anys de mandat, algunes d'aquestes previsions o algunes d'aquestes variables, s'hi haurien vist reflectides, com per exemple ja li n'he dit una, es vol anar al Fons Monetari Internacional? Sí, no? Quin cost té? Què farem? Són temes que la nostra postura ja la coneix, i estem parlant de quatre anys, no estem parlant d'un any.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Si no hi ha més intervencions es dona per acabat el debat i procedim a la votació de les dues esmenes a la totalitat presentades.

En primer lloc procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pels M. I. Srs. Josep Pintat, Joan Carles Camp, Oliver Alis i Carine Montaner, consellers generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, recordant que sí és sí a l'esmena, i no és no a l'esmena.

Obrim, doncs, un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 11, en contra 17 i 0 abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat queda desestimada l'esmena a la totalitat.

Finalment, procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, recordant que sí és sí a l'esmena, i no és no a l'esmena.

Obrim, doncs, un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 11, en contra 17 i 0 abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat declaro desestimada l'esmena a la totalitat i aprovat el Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al temps corresponent al mandat 2020-2023.

Els proposo continuar una part del número 4 perquè estem encara molt al principi del que són els punts de la sessió. Si us sembla, allargaríem fins a les dues.

Punt número 4.

4- Examen i votació de la Proposta d'aprovació de l'adhesió al Conveni marc de l'OMS per al control del tabac.

La Proposta d'aprovació fou publicada en el Butlletí número 74/2019, del 6 de novembre, i no s'hi ha formulat cap esmena.

Alguna intervenció per part del Govern... Sr. Joan Martínez.

El Sr. Joan Martínez:

Gràcies Sra. síndica.

Primer de tot he de dir que per a mi és un honor i alhora representa una emoció poder defensar aquesta

Proposta d'aprovació de l'adhesió al Conveni marc de l'OMS (Organització Mundial de la Salut) per al control del tabac. No és casual, doncs jo m'he dedicat tota la meua vida professional a lluitar contra les malalties derivades del tabac.

Alhora també vull fer un esment que, alhora també reconec un esforç d'un sector, d'un sector tradicional que és el sector del tabac que ha aportat molt a les finances públiques i també al teixit laboral.

Dit això, direm que el Conveni marc de l'OMS pel control del tabac es va adoptar a Ginebra el 23 de maig del 2003 en el Marc de la 56a reunió de l'Assemblea Mundial de la Salut.

Actualment hi estan adherides tant la Unió Europea com 180 països més. És el primer tractat mundial de la salut pública basat en proves científiques i en l'evidència, i reafirma el dret de totes les persones a gaudir del grau màxim de salut que es pugui assolir.

Aborda algunes de les causes de l'epidèmia del tabaquisme com la publicitat, la promoció, el patrocini i també el comerç il·lícit.

Cal considerar la posició del principi de l'OMS en què considera el consum de tabac que equival a una epidèmia de tabaquisme, considerant el tabaquisme com una malaltia i es considera com una de les causes més importants d'altres malalties que tenen efectes molt negatius sobre les persones, sobre la societat i sobre l'economia.

El Conveni marc estableix dos grans grups d'obligacions: un, que són les mesures per reduir la demanda de tabac; i l'altra, les obligacions per reduir-ne l'oferta. No les enumeraré perquè tots vostès les han pogut examinar.

Cal assenyalar que Andorra en els últims anys ha fet esforços en aquest sentit, en el marc normatiu. Al 2004 va reglamentar la regulació d'aspectes sobre la venda i la reducció de l'accés als menors; al 2012, Llei 7/2012, que va ser aprovada per unanimitat pel Consell General, de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental, que com saben va ser una iniciativa legislativa popular encapçalada per diverses persones, entre elles vull recordar una persona capdavantera que hi va donar molt d'impuls que va ser la periodista Noemí Rodríguez. Posteriorment també s'han de dir -no enumeraré totes les lleis-, però el Decret del 26 de setembre del 2012, reglament que regula criteris sobre les sales dels fumadors. I després dins del marc de negociació de l'Acord d'associació doncs, hi ha el compromís d'adherir el protocol per a l'eliminació del comerç il·lícit, i també de reprendre dues directives de la UE, la 2014/40 en què s'aproxima a les disposicions legals reglamentàries i administratives en matèria de fabricació, presentació i venda del tabac. També al

2003/33, del Parlament Europeu, en què s'aproxima a les disposicions legals i reglamentàries en matèria de publicitat i patrocini.

Els informes tècnics, com han pogut observar, dels diversos ministeris competents en aquesta matèria tant d'Economia com de Salut, com també l'opinió del secretari d'Estat d'Afers Europeus, veuen aquest acord com una cosa molt positiva per aquest país.

És per aquest motiu i en bé de les persones, dels nostres ciutadans i de la seva salut, que demano i que celebro l'adhesió a aquest Conveni marc per part d'aquesta Cambra.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Alguna intervenció per part dels grups parlamentaris...

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Bé doncs, ja ho ha dit el ministre i la veritat és que no hi podem estar més d'acord. El tabaquisme és una epidèmia, el tabaquisme Sr. ministre causa 6 milions de morts anuals, si no recordo malament el 10% d'ells fumadors passius, i si no es fa res causarà 8, aviat, milions de morts per any. I evidentment amb tot el que ha explicat doncs, no podem no subscriure un conveni que han signat ja 170 països sobre la publicitat, sobretot sobre prevenir els nens.

El Conveni també parla d'altres col·lectius vulnerables en aquest sentit, i evidentment li donarem suport.

Però sí que m'agradaria, i vostè ha fet esment, mencionar l'obligació que tenim amb un sector que en el nostre cas, el sector del tabac, té un pes important en el nostre país. El nostre sector agrícola, més d'1.500.000 m² dels nostres prats estan dedicats al tabac. I al debat del punt anterior n'hem parlat, més de 100 milions del nostre pressupost vénen del tabac.

Per tant, i sense perdre de vista la rellevància per la salut pública entesa com un dret fonamental pel qual hem de treballar i l'hem de preservar, tampoc creiem des de CC que haguem de perdre de vista la situació, que no només aquest conveni sinó que a l'entorn, l'evolució, els tractats internacionals portaran al nostre sector agrícola i, per tant, abans de què això arribi pensem que ens hem d'anticipar cap a l'atracció de nous models d'investigació, investigació

mèdica, investigació farmacèutica, que puguin ser una alternativa real per als prats d'Andorra.

Qualsevol tipus de cultiu vinculat a la recerca mèdica o farmacèutica i que, per tant, permeti a les moltes famílies que viuen d'això avui al nostre país, un sector com els altres que he mencionat abans, que ens ha permès arribar a ser el que som, i no els hi podem negar el seu pes històric i la seva importància històrica. Hem de contribuir a trobar aquella alternativa que els hi permeti tirar endavant i millorar i si això són nous cultius, com parlàvem ahir amb el ministre Filloy, vinculats a cures mèdiques o a investigació farmacèutica, que faci venir a Andorra més científics, que faci que els nens d'Andorra que volen ser científics es puguin quedar aquí, que permeti curar malalties com les que es poden desprendre's del tabaquisme. Per què no?

Hem de fer que això sigui possible.

Per revertir la situació dels ingressos procedents de l'agricultura, però també per revertir les prop de 700 famílies que estan vivim d'això i tot el que generen per al nostre país.

Evidentment, Sr. Martínez Benazet, donarem suport al Conveni, però sí que ens agradaria que tots els consellers des d'avui comencéssim a treballar seriosament per la recerca d'aquestes alternatives als punts que acabo de comentar que són les famílies que hi treballen, el que significa això de recaptació per les nostres arques públiques i, evidentment, amb el fet primordial que la salut pública és un dret fonamental.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sra. síndica.

Se sotmet a votació la Proposta d'aprovació de l'adhesió al Conveni marc de l'OMS pel control del tabac. Ningú negarà que el tabaquisme té un impacte sobre la salut pública. És una evidència. És una evidència que el tabac, doncs, incrementa la possibilitat de desenvolupar càncers, càncer de pulmó, càncer de la gola i d'altres tipus de càncers.

Cal dir que molts punts del Conveni ja s'estan treballant aquí al Principat i que ja hi ha alguns punts que es van implantar al Principat.

Permeteu-me recordar com el Sr. ministre l'ha fet fa un moment, doncs, la iniciativa legislativa popular

de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental votada al maig 2012, impulsada, doncs, per la llista Noemí Rodríguez.

Aquesta aprovació marca un abans i un després per la protecció dels nens, de la gent gran, de les famílies andorranes, i dels nostres residents.

Voldria ressaltar, si em permeteu, alguns apunts del Conveni en els quals Andorra, doncs, haurà de continuar treballant o impulsar, informar els ciutadans de les conseqüències del tabac sobre la salut, impulsar programes específics per educar, comunicar, formar, conscienciar el públic sobre les qüestions relatives al control de tabac, fomentar la cooperació regional i internacional pel que fa a la lluita contra el comerç il·lícit del tabac, la falsificació de tabac i el contraban. Recordo a la Cambra que Andorra està col·laborant amb els països veïns per lluitar contra el contraban, cosa important, i reclamada pel nostre copríncep francès. Impulsar mesures eficaces per impedir l'accés a la compra de productes del tabac pel que fa a les persones que no hagin assolit els 18 anys. Restringir la publicitat, el patrocini, que tenen com a objectiu la promoció de la venda del tabac.

Jo no puc acabar aquest exposat sense estar d'acord amb el meu company i amic Carles Naudi. És veritat, el sector del tabac és un sector molt important per a les famílies andorranes, pel sector agrícola d'aquí, d'aquest país, molt import per Sant Julià i, per tant, nosaltres volem alternatives. Alternatives per salvar el sector agrícola.

A la legislatura passada, m'agradaria recordar, i el Sr. Espot potser se'n recordarà, hi havia uns inversors que volien implantar-se al país per muntar una indústria farmacèutica, doncs, basada en components actius de CBD, i doncs, això també anava de la mà del sector agrícola. Jo vaig trucar al Sr. Espot per dir que aquests inversors estaven molt interessats en implantar-se aquí, i vaig trucar també al ministre Carles Àlvarez Marfany. I llavors aquests inversors van anar a veure el Sr. Carles Àlvarez Marfany, però van fer tard. I aquesta gent van anar a Malta, i amb el Carles Naudi, quan estàvem junts en aquesta època, i és clar, jo és llàstima. És veritat que era a prop de les eleccions però hem deixat passar el tren. I això a mi em sap molt greu i jo estava a la minoria, però el que volia justament és intentar, proposar noves opcions per al nostre sector agrícola. I hem deixat passar el tren i esperem que no deixin passar el tren pels actius virtuals, i per aquest tipus de coses, perquè pensem que per a l'economia seria molt, molt bo.

Doncs, acabant, explicant tot això, nosaltres votarem a favor d'aquest Conveni.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sra. Montaner.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Sílvia Ferrer.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

El consum del tabac comporta conseqüències greus per a la salut pública provocant aproximadament uns 7 milions de morts anuals arreu del món. Així com també 600.000 morts aproximadament per fum de segona mà, entesos com a fumadors passius.

Tant el consum del tabac com l'exposició al fum de segona mà comporten conseqüències econòmiques importants per als pressupostos públics degut a l'increment de la despesa sanitària.

El Conveni marc de l'OMS per al control del tabac és el primer tractat mundial de salut pública basat en proves científiques i que reafirma el dret de totes les persones a gaudir, atenent-se a un dret fonamental, del màxim de salut que es pugui assolir.

El procés de negociació del Conveni es va iniciar durant l'assemblea mundial de la salut l'any 1996, passant per diferents fases. L'inici d'aquest Conveni va ser la creació d'un grup de treball previ a les negociacions durant l'any 2000 en el que van tenir lloc nombroses audiències públiques dels principals especialistes del moment. I és a finals del 2000 quan es va crear l'òrgan de negociació intergovernamental que va concloure el seu treball l'any 2003 sobre el primer tractat mundial de salut pública negociat dins del marc de l'OMS. El 2004 es crea el grup de treball intergovernamental donant com a resultat el Conveni marc de l'OMS per al control del tabac que es va adoptar a Ginebra el 23 de maig del 2003 i que entraria en vigor l'any 2005.

La posició de principis de l'OMS és que el consum del tabac equival a una epidèmia de tabaquisme, i aquest hàbit es considera una de les causes importants d'altres malalties atesa la dependència i els efectes negatius que té sobre la salut.

El Conveni estableix dos grans grups d'obligacions, d'una banda les mesures per reduir la demanda de productes del tabac i de l'altra les obligacions per reduir-ne l'oferta. El Conveni també fixa obligacions més concretes, mitjançant mesures financeres, legislatives, executives o administratives. Entre aquestes cal destacar la prohibició de qualsevol tipus de publicitat, promoció o patrocini del tabac.

El Conveni també s'estructura en un preàmbul, i 38 articles dividit en 11 parts. En el preàmbul, es

recorda que les cigarretes i altres productes que contenen tabac també contenen altres ingredients farmacològicament actius, tòxics, mutàgens i cancerígens que tenen com a objectiu generar i mantenir la dependència.

En els darrers anys a Andorra s'han desenvolupat un conjunt de normatives centrades en la regulació de venda i el consum de productes del tabac. La protecció contra el tabaquisme passiu ambiental i la regulació dels criteris que han de complir les sales de fumadors, entre altres. També s'han dut a terme accions adreçades a sensibilitzar la ciutadania envers les conseqüències resultants de l'exposició al fum del tabac. Aquestes accions han estat sobretot encaminades a sensibilitzar i informar especialment a adolescents i joves, i també als professionals de la salut perquè intervinguin en la prevenció del tabaquisme.

Andorra és conscient de la necessitat de ser part dels instruments jurídics internacionals per a la salut pública, i reconeixent els esforços desenvolupats recentment en l'àmbit de la sensibilització envers les conseqüències de l'epidèmia del tabaquisme.

Per això Andorra es vol adherir al Conveni marc de l'OMS pel control del tabac i, per tant, per tot l'exposat el Grup Parlamentari Liberal donarà suport a l'adhesió d'aquest Conveni.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sra. Ferrer.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sra. Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies Sra. síndica.

Us ho puc dir en primera persona. Deixar de fumar és una de les millors coses que un pot fer per la teva salut i, jo afegiria, per als demés també.

El tabaquisme és la primera causa de mort prematura i evitable als països desenvolupats. Els danys causats directament pel tabaquisme afecten principalment els fumadors, una quarta part dels quals morirà durant la seva vida activa, o haurà perdut entre vint o vint-i-cinc anys de vida. Però el consum de tabac afecta la societat en conjunt.

El 17 de maig del 2012, el Consell General aprovava la Llei de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental, més coneguda al carrer com la Llei antitabac. Va ser un dia molt important. Primer, com ja s'ha dit, perquè va ser el primer cop que el nostre parlament tirava endavant un text que havia sorgit

fruit d'una iniciativa legislativa popular i pel seu significat en un país on el tabac sempre havia estat un producte clau econòmicament parlant. S'apostava, doncs, fermament per una regulació que protegia els no fumadors.

Malgrat que la Llei antitabac reconeix: *“Concretament el dret de les persones a no estar exposades al fum del tabac en contra de la seva voluntat i, per tant, es garanteix el seu dret de no haver de patir els riscos sanitaris inherents a la inhalació del fum del tabac emès per terceres persones”*, dos anys després, Demòcrates per Andorra modificava aquesta Llei eximint de la prohibició de fumar a les zones de joc dels casinos i bingos.

La nostra companya Rosa Gili ja va defensar en aquesta Cambra els drets de les persones que s'exposarien al fum ja que amb la modificació esmentada en aquests espais no s'assegura a les persones no fumadores una protecció eficaç contra els fums emesos per qualsevol producte de tabac. Un error en la lluita contra el tabaquisme i que ara caldrà esmenar.

La consellera Gili, deia: *“El tabaquisme passiu ambiental no és doncs una simple molèstia, sinó que constitueix un risc sanitari important per a qui s'hi exposa. En aquest sentit, la protecció de la salut -dret reconegut a l'article 30 de la nostra Constitució- justifica l'adopció de mesures específiques de caràcter normatiu per lluitar eficaçment contra el tabaquisme passiu ambiental”*.

Han passat 7 anys des de l'aprovació de la Llei i avui quan es planteja al Consell General l'adhesió d'Andorra al Conveni marc de l'Organització Mundial de la Salut pel control del tabac de l'OMS, per al control del tabac, és una oportunitat que tenim per corregir errors, renovar i fer més fort el nostre compromís per a la salut pública i la lluita contra l'epidèmia del tabaquisme.

Andorra no pot quedar fora d'aquest tractat que, basant-se en proves científiques, reafirma el dret de totes les persones a gaudir del grau màxim de salut que es pugui assolir. El seu objectiu és abordar algunes de les causes d'aquesta epidèmia, inclosos diversos factors complexos com són la publicitat, la promoció i el patrocini més enllà de les fronteres nacionals, i el comerç il·lícit dels productes del tabac.

El seu objectiu principal és protegir el dret a la salut de les persones, en la mateixa línia que l'objectiu de l'OMS, que recerca en totes les seves accions el nivell de salut més elevat possible per a les poblacions dels Estats membres.

El tractat fa èmfasi especial en la necessitat d'una acció coordinada entre Estats per eliminar totes les formes de comerç il·legal dels cigarrets i altres

productes del tabac, en particular el contraban, la fabricació il·lícita i les falsificacions. Determina també obligacions més concretes, mitjançant mesures financeres, legislatives, executives o administratives, entre les quals cal destacar la prohibició de qualsevol tipus de publicitat, promoció o patrocini del tabac. També estableix mesures per reduir el tabaquisme, entre les quals es destaca el reconeixement de l'eliminació de tota forma de comerç il·lícit de productes del tabac com un dels aspectes essencials en el control del tabac per part dels Estats part.

Unes mesures que a banda del combat contra el tabaquisme en pro de la prevenció i la salut, és un pas més en un canvi de paradigma al voltant del tabac, que és el principal eix al voltant del qual gira l'agricultura a Andorra, com bé s'ha dit. L'acord d'associació amb la Unió Europea preveu un període de transitorietat de 30 anys abans d'abolir l'excepcionalitat duanera i a la resta de països de l'entorn.

L'OMS reconeix, en el seu 7è informe, que s'estan assolint avenços en la lluita contra el tabac però adverteix que encara hi ha molts països que no estan aplicant adequadament polítiques per ajudar als consumidors a deixar el tabac. Recull que els esforços dels països per posar en pràctica les mesures aplicades al Conveni tenen una eficàcia demostrada per reduir la demanda de tabac.

Ens hauria agradat comptar, Sr. ministre, amb una Enquesta nacional de salut que hagués fornint les dades concretes després de l'aprovació de la Llei el 2012 per comprovar els avenços en la batalla contra el tabac i si el seu consum ha disminuït.

Malgrat les mancances, aquesta Proposta d'adhesió només pot que comptar amb el ple suport del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Els poders públics tenim l'obligació de continuar lluitant contra el tabac però també és necessari ampliar les mesures per ajudar als consumidors a abandonar aquest producte mortal.

No podem escatimar recursos per oferir serveis assistencials integrals gratuïts per deixar el tabac i sobretot fer un treball de prevenció adreçat a un col·lectiu de risc, els joves i adolescents, en un hàbit que a més és porta d'entrada al consum d'altres substàncies. En aquest sentit, exigirem al Govern que inverteixi en tractaments farmacològics, de substitució i psicològics.

Entenem que per desenvolupar totes les accions que deriven de l'adhesió al Conveni és imprescindible la dotació de tots els recursos materials, humans i econòmics i de la creació d'estructures de vigilància i

control adequades i amb els que ara Andorra no compta.

Per aquest motiu esmenarem el Projecte de pressupost per l'any vinent per dedicar més recursos econòmics al Pla nacional contra les drogodependències i a la previsió i promoció de la salut, ara insuficientment dotats.

Aprofitem aquesta intervenció per demanar també de tenir indicadors de salut necessaris per poder avaluar les polítiques públiques adequades per eradicar el consum del tabac i avaluar així l'execució de les mesures preses i els seus resultats. La darrera Enquesta nacional de salut és del 2011, per tant no podem treballar amb dades tan antigues. Actualment només comptem amb les dades facilitades per la Unitat de Conductes Additives i sabem que les persones que es van atendre l'any passat van ser unes 35 persones, un 7% dels usuaris que atén.

El Partit Socialdemòcrata serà al costat de les accions legislatives que deroguin, en el termini més breu possible, el marc legal existent per complir amb les exigències del Conveni com és la derogació de la disposició final vuitena de la Llei 37/2014, de l'11 de desembre, de regulació dels jocs d'atzar, i protegir totes les persones contra l'exposició al fum. Totes les persones! Que, dit de pas, ens ho haguéssim pogut estalviar i ja tindríem una feina a fer de menys.

Reiterem doncs, el nostre suport a la Proposta d'adhesió al Conveni marc de l'Organització Mundial de la Salut pel control del tabac, una eina primordial per fer front a l'amenaça que suposa el tabac i la seva repercussió per a la salut de les generacions presents i futures.

Caldrà una forta i decidida voluntat política per consensuar mesures concretes i el Govern pot comptar amb al Grup Parlamentari Socialdemòcrata per fer-ho.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Vela.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sra. Maria Martisella.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies Sra. síndica.

Tal i com han esmentat els que m'han precedit en aquesta tribuna, avui sotmetem a votació l'aprovació de l'adhesió per part d'Andorra al Conveni marc de l'Organització Mundial de la Salut pel control del tabac. Un conveni que, també com s'ha dit, compta quasi bé amb 170 països que l'han ratificat.

És sabut que el tabac comporta conseqüències greus per la salut pública. El Conveni que sotmetem a votació té com a principal vocació la de protegir el dret de la salut de les persones amb l'objectiu de cercar les accions que la mateixa organització mundial de la salut té definides per assolir el nivell de salut més òptim possible per a totes les persones.

I amb això amb un doble objectiu, tal com ha definit el ministre. D'una part, definir mesures per reduir la demanda de productes del tabac i d'altra banda establir obligacions per reduir-ne l'oferta. Unes mesures que un cop aprovat el Conveni, caldrà calenderitzar per tal que la seva implementació es faci de manera progressiva. I entenem que aquesta calenderització ha d'estar feta amb el sector agrícola i tabaquer del nostre país. I de fet, així ja es va acordar al seu dia, perquè tal com ha recordat la Sra. Vela, en el marc de les negociacions per l'acord d'associació amb Europa, dut a terme la passada legislatura referent a la lliure circulació de mercaderies, i més precisament a l'apartat referent a la solució tabac, ja es preveia l'adhesió d'Andorra a aquest Conveni.

Per tant, i per tot l'exposat, el Grup Parlamentari Demòcrata votarà favorablement a l'adhesió al Conveni.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sra. Martisella.

Alguna altra intervenció...

Pel Govern, Sr. Joan Martínez Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Bé, només algunes puntualitzacions.

En l'article 17 ens obliga aquest Conveni al recolzament a activitats econòmiques de substitució. És bo que ho tinguem en compte.

Després volia dir que dintre de la modificació de la Llei de regulació del joc d'atzar, dintre del primer punt de les conclusions també parla que òbviament també haurem de modificar la Llei dels jocs d'atzar perquè evidentment l'exposició passiva és evident que danya la salut de les persones i, per tant, en això ens hi haurem de posar de seguida.

Respecte a l'enquesta nacional de salut, doncs, bé, conscients que és necessari tenir una actualització de l'enquesta nacional, tenir una enquesta nova, tenim una partida pressupostària per aquest 2020 que comença l'enquesta nacional de salut i tindrem els resultats, jo crec que durant el 2021. Però això està

previst dintre del programa i una de les línies estratègiques del Ministeri de Salut i així ho farem.

El que sí que li puc donar les dades són de l'enquesta nutricional d'Andorra 2017-2018 que entre les preguntes i entre els elements enquestats també estava el consum de tabac, i en aquell moment va sortir que un 34,4% dels homes i un 33,5% de les dones de 15 a 74 anys, es declaraven fumadores habituals, consum diari. Un 2,1% dels homes i un 2,6% de les dones es declaraven fumadors ocasionals, i un 18,2% dels homes i un 14% de les dones es declaraven ex fumadors.

Això, el que es veia és una estabilitat respecte a l'hàbit del tabac en els homes i un increment molt important en les dones. Com és conegut en gran part de la societat que ens envolta.

Finalment sobre els indicadors de salut també li he de dir que part de tot el que quedarà registrat en la història clínica compartida, doncs, també tenim un pressupost i ja hem començat a treballar amb l'ICO per tenir un registre poblacional de càncer que ens ajudarà molt a prendre decisions respecte a polítiques de salut.

I en principi no hi havia res més a comentar.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. ministre.

Alguna altra intervenció per part dels grups...

Acabades les intervencions i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la Proposta per assentiment.

Declaro aprovada la Proposta.

Punt número 5.

5- Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Tractat relatiu a la transmissió electrònica de sol·licituds de cooperació jurídica internacional entre autoritats centrals.

La Proposta d'aprovació fou publicada en el Butlletí número 76/2019, del 11 de novembre i no s'hi ha formulat cap esmena.

Alguna altra intervenció per part del Govern...

Sr. Rossell.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies Sra. síndica.

Avui se sotmet a votació en aquesta Cambra la ratificació del Tractat relatiu a la transmissió

electrònica de sol·licituds de cooperació jurídica internacional entre autoritats centrals dels països iberoamericans, també anomenat Tractat de Medellín.

Les noves tecnologies de la informació i de la comunicació s'estan implantant cada cop més en la millora de la gestió en nombrosos àmbits de l'Administració pública. Així doncs, cada cop és més factible actuar de forma eficaç i àgil contra els delictes amb la mateixa rapidesa amb què es puguin produir, especialment quan es tracta de delinqüència organitzada transnacional, terrorisme, el tràfic d'essers humans, el tràfic de drogues i armes i el blanqueig de capitals entre altres.

És per aquest motiu que la plataforma electrònica Iber@, en funcionament des de l'any 2009, es converteix en una eina idònia per transmetre sol·licituds de cooperació jurídica internacional, en el marc dels tractats en vigor entre les parts. Es tracta d'una eina digital per enviar i resoldre les sol·licituds de cooperació jurídica internacional directament entre les autoritats centrals, sempre que hi hagi un tractat entre les parts que l'empari, d'una forma fiable, formal i ràpida.

La plataforma electrònica Iber@ ja té un precedent d'èxit amb més d'una dècada en funcionament: la Xarxa Iberoamericana de Cooperació Jurídica Internacional en matèria penal i civil (IberRed), impulsada per tres actors rellevants en l'àmbit de la justícia; la Cimera Judicial Iberoamericana, l'Associació Iberoamericana de Ministeris Públics i la Conferència de Ministres de Justícia dels Països Iberoamericans (Comjib). IberRed ha contribuït a millorar la cooperació jurídica internacional amb la implantació i la implementació d'eines, com la comunicació informal entre punts de contacte i autoritats centrals dels països iberoamericans que són membres integrants d'IberRed. Andorra n'és part des del 18 de maig del 2010. No obstant, IberRed és una plataforma informal i, contràriament, la plataforma electrònica Iber@ pretén esdevenir la plataforma formal per transmetre les sol·licituds de cooperació jurídica internacional.

Per aquest motiu, des del 2012 s'han celebrat múltiples reunions destinades a negociar i obtenir la redacció d'un tractat internacional que doni resposta a les necessitats actuals generades en l'àmbit de la cooperació jurídica internacional, com la necessitat real i tècnica de crear punts de contacte i enllaços que permetin treballar i avançar, sobre la base del principi de cooperació jurídica internacional, en matèria penal i civil.

És important destacar que el Tractat no estableix un àmbit material d'actuació, sinó que el seu objecte és

implementar Iber@ com a xarxa electrònica formal mitjançant la qual es trametan les sol·licituds de cooperació jurídica internacional entre les parts, que tenen com a base jurídica un tractat en vigor entre tots o algun dels estats part.

Les millores que ofereix l'anomenat Tractat de Medellín, són diverses, i entre aquestes podem destacar:

Facilitar una transmissió segura, en temps real, de les comunicacions destinades a l'assistència legal mútua. Aquesta transmissió permet accelerar els tràmits i les gestions d'àmbit internacional, a banda del fet, que la documentació tramesa via Iber@, d'acord amb el Tractat, té el tractament de documentació original i autenticada, no requerint cap enviament físic addicional de documentació, conseqüència que s'avé per una banda amb la innovació, i d'altra banda, amb la política de paper zero.

Certificar l'enviament i la recepció de tota la informació creuada entre les parts.

Dotar d'efectes jurídics i autenticar tota la documentació, tant la lliurada com la rebuda per via Iber@, podent incorporar-se als procediments judicials corresponents amb la preceptiva validesa.

Reduir el cost econòmic vinculat amb l'enviament físic de sol·licituds d'assistència legal entre Autoritats Centrals, esdevenint innecessària la remissió física posterior de la documentació enviada via Iber@. Aquesta previsió contribueix a un medi ambient sostenible en resultar innecessaris l'ús del paper i la tinta.

Fer accessible l'ús i diversificar la cooperació jurídica internacional més enllà de la regió iberoamericana, fent possible l'adhesió al Tractat de qualsevol Estat que no sigui membre de la COMJIB, tot seguint un procediment d'adhesió establert al Tractat constitutiu, adhesió que només sortirà efectes entre l'Estat adherent i els Estats parts que no hagin formulat objecció en els sis mesos següents a la recepció de la notificació.

Aquest Tractat consta d'un preàmbul, tres títols i tres disposicions transitòries. En total inclou setze articles.

L'objecte del Tractat és regular l'ús de la plataforma Iber@ com a mitjà formal i preferent de transmissió de sol·licituds de cooperació jurídica internacional entre autoritats centrals, en el marc de tractats vigents entre les parts. És per aquest motiu que la documentació transmesa es té per original o autèntica, i per tant no es requereix l'enviament de documents físics, però l'anàlisi del contingut correspon a les autoritats competents.

Un element important que s'ha de destacar del Tractat és la utilització potestativa de la plataforma Iber@. Així, si per la naturalesa de la sol·licitud o per una situació sobrevinguda es desaconsella usar-la, es pot decidir no fer-ho, o deixar de fer-ho sempre que s'informi el remitent. D'aquesta manera es dota Iber@ de més flexibilitat.

La Secretaria General és responsable del desenvolupament, de la gestió, del funcionament correcte, de la seguretat i de la confidencialitat d'Iber@. Un reglament posterior fixarà la regulació del finançament d'Iber@, en el qual s'establirà el sistema de contribució proporcional que li correspongui anualment a cada part.

També cal tenir en compte que la disposició transitòria segona estableix que l'entrada en vigor del Tractat de Medellín està condicionada al funcionament efectiu d'Iber@. En particular, al desenvolupament de les condicions tècniques indispensables, que han de ser degudament articulades en un reglament i en un manual tècnic, document que haurà d'incloure la definició dels paràmetres, les especificacions i els requisits tècnics i de seguretat, encriptació i protecció de dades que haurà de complir la plataforma, i que caldrà posar en coneixement de les parts.

Així doncs, pels motius esmentats, senyores i senyors consellers generals, sol·licito el seu vot favorable per a la ratificació del tractat que avui es sotmet a votació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. ministre.

Alguna intervenció per part dels grups parlamentaris...

Bé, si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta per assentiment.

Declaro aprovada la proposta.

Ara sí se suspèn la sessió i la reprendrem a les 15.30h.

(Se suspèn la sessió)

Són les 13.26h

(Es reprèn la sessió)

Són les 15.32h.

La Sra. síndica general:

Bona tarda.

Reprenem la sessió.

6- Examen i votació del Projecte de llei de creació del Col·legi Oficial d'Arquitectes Tècnics del Principat d'Andorra (COAT).

L'informe de la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals ha estat publicat en el Butlletí número 89/2019 del 9 de desembre.

Intervé per exposar l'informe de la comissió, el M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny, nomenat ponent per part de la comissió.

Sr. Camp, quan vulgui.

El Sr. Joan Carles Camp:

Moltes gràcies Sra. síndica.

El proppassat 11 de novembre, la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals em va nomenar ponent del Projecte de llei de creació del Col·legi Oficial d'Arquitectes Tècnics del Principat d'Andorra, i com a tal exposa avui davant del Consell General l'informe de la comissió.

La Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals va examinar durant les reunions mantingudes els dies 25 de novembre i 4 de desembre el referit projecte de llei, així com les tres esmenes presentades, totes elles per part del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents.

Les tres esmenes han estat retirades per ser posteriorment transaccionades i aprovades per unanimitat.

A banda, s'han presentat dos esmenes tècniques en el marc de l'article 99.3 del Reglament del Consell General, les quals han estat acceptades i aprovades per unanimitat.

Del resultat de la votació de les esmenes, se'n desprèn l'informe de la comissió, el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Camp.

Pel Govern intervé, Sr. Rossell.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies Sra. síndica.

El projecte de llei que avui se sotmet a l'aprovació d'aquesta Cambra té per objecte la creació d'un nou Col·legi professional, en concret el Col·legi Oficial d'Arquitectes Tècnics del Principat d'Andorra, amb

la finalitat de regular i ordenar l'activitat col·legial, defensar els interessos d'aquests professionals i vetllar per la bona pràctica de la professió.

La professió d'arquitecte tècnic, per raó de la necessitat social que se'n predica, requereix ser emmarcada en una organització col·legial que permeti garantir els principis deontològics i jurídics en l'exercici de la professió esmentada.

És per aquest motiu que s'ha promogut aquest Projecte de llei, el qual s'estructura de forma similar a les altres lleis de creació de col·legis professionals aprovades en els darrers anys.

Així els sis articles en què es divideix el Projecte de llei creen el col·legi com a entitat amb personalitat jurídica pròpia i amb plena capacitat per al compliment de les seves finalitats, defineixen l'objecte professional en el qual s'emmarca el col·legi i que consisteix en l'organització col·legial de l'arquitectura tècnica i l'edificació, estableixen l'àmbit territorial d'actuació del col·legi al Principat d'Andorra, regulen la titulació de què han de disposar els professionals, precisen la normativa que ha de regir el col·legi i disposa com s'articula la relació del col·legi amb les administracions públiques.

Finalment, les quatre disposicions transitòries i la disposició final estableixen les normes relatives a la constitució del col·legi, la tramesa dels estatuts al Registre de Professionals Titulats, Col·legis i Associacions professionals, la col·legiació i l'entrada en vigor de la llei.

Així doncs, d'acord amb l'exposat, senyores i senyors consellers generals, sol·licito el seu vot favorable per al Projecte de llei esmentat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. ministre.

Passem al torn dels grups.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Raul Ferré.

El Sr. Raul Ferré:

Gràcies Sra. síndica.

El Grup Parlamentari de Ciutadans Compromesos entén que la creació per llei del Col·legi Oficial d'Andorra d'Arquitectes Tècnics no només els professionals sinó la ciutat andorrana en pes fan un salt endavant a la dignificació i en el reconeixement d'aquesta professió.

La creació per llei d'aquest col·legi professional s'afegeix a la creació per llei d'altres col·legis professionals regulat l'any 2012.

És la millor manera de reafirmar la seva presència i el seu rol en l'organització ciutadana i en l'economia del país, tant de les persones que l'exerceixen com dels àmbits professionals, empresarials amb una posició justament valorada.

El Projecte de llei de creació d'aquest col·legi professional que avui arriba al Consell General donarà a les professions concernides la base necessària per treballar i avançar amb seguretat jurídica.

Tant l'experiència legal com l'interès corporatiu fan indispensable la creació per llei dels col·legis professionals oficials.

Des del Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos volem felicitar l'impuls d'aquesta professió, que si bé ja tenia ferma, decidida i col·lectiva presència en l'àmbit andorrà ara la podran acabar de consolidar tot regulant i ordenant de manar vinculant l'exercici de la seva activitat professional, i fent valer arreu les seves competències en el marc i funcions que són els propis.

Per aquesta raó el Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos es complaurà a donar suport al Projecte de llei de creació del Col·legi Oficial mencionat mitjançant el seu vot positiu.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Ferré.

Pel Grup Parlamentari Terçeravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Tal com ha explicat el ministre d'Interior, ha explicat el plantejament i els objectius del Col·legi Professional d'Arquitectes Tècnics del Principat d'Andorra.

El Projecte de llei de creació del Col·legi Oficial d'Arquitectes Tècnics del Principat d'Andorra que se sotmet avui a aquesta Cambra, només es van presentar tres esmenes pel grup parlamentari que tinc l'honor de representar, Terçeravia + Unió Laurediana + Independents.

L'objecte de les nostres esmenes va ser en el sentit de millorar en el possible el text presentat i sense desvirtuar l'esperit de la proposta que va presentar el propi col·legi d'arquitectes tècnics d'Andorra. La primera d'elles, al nostre entendre, era només per

identificar de millor manera i de forma abreviada el col·legi.

La segona esmena, vam creure oportú treure la paraula "experiència" de l'articulat ja que al nostre entre les capacitats s'adquireixen durant la formació, i l'experiència s'adquireix durant el temps. D'aquesta manera facilitar o no donar interpretabilitat a l'hora de col·legiar les persones doncs que surten d'una formació.

I la darrera esmena feia referència a les relacions del col·legi per les seves capacitats professionals.

En definitiva, tot força senzill. En l'explicació de les mateixes en el si de la comissió, entre tots vam millorar el text general per fer-lo més simple, més ampli i més entenedor pels futurs col·legiats. Així com també s'ha millorat l'articulat per ser menys carregós per l'administració del propi col·legi d'arquitectes tècnics a futur.

Per tot l'exposat, el nostre vot serà favorable en la creació del Col·legi Oficial d'Arquitectes Tècnics d'Andorra.

Vull aprofitar des d'aquesta tribuna per desitjar molts encerts a aquest nou Col·legi Oficial d'Arquitectes Tècnics d'Andorra.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Camp.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Eva López.

La Sra. Eva López:

Moltes gràcies Sra. síndica.

El Grup Parlamentari Liberal tenim en compte que es tracta d'un projecte de llei realitzat a petició del mateix col·legi professional i que compta amb el seu beneplàcit així com el del consens dels diferents grups parlamentaris, votarà a favor de l'aprovació del Projecte de llei de creació del Col·legi d'Arquitectes Tècnics.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. López.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Puc parlar des de l'escó, si us plau...

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Encara no li he dit. Pot parlar des de l'escó.

El Sr. Jordi Font:

M'ha semblat que feia un gest amb el cap que assentia.

La Sra. síndica general:

No.

Sap que li correspon la tribuna, però pot parlar des de l'escó.

El Sr. Jordi Font:

Si em permet voldria fer una aportació en aquest aspecte de la tribuna. És a dir, no tinc cap problema en aquests moments per accedir a la tribuna i fer la intervenció des de la tribuna. Però voldria deixar manifest aquí, sé perquè m'ho ha confirmat avui el meu president de grup, que es va prendre un acord al respecte de què algunes intervencions s'havien de fer des de la tribuna. Però sàpiga que jo manifesto el meu descontent amb el meu president per haver pres aquest acord i amb tota la Cambra, perquè aquesta tribuna no està adaptada a les lleis d'accessibilitat, entre altres coses. Aleshores, només era per remarcar això i com que ja he dit la meua, ara si vol vaig a la tribuna i intervinc des de la tribuna. Com vostè vulgui.

La Sra. síndica general:

No, li deixo triar Sr. Font, no farem el debat sobre la tribuna. El que farem és millorar la tribuna.

El Sr. Jordi Font:

Molt bé.

Gràcies Sra. síndica.

Bé, pel que fa referència a aquest projecte de llei, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata donarà suport a aquest projecte de llei perquè tot el que sigui organitzar les professions, nosaltres hi som a favor.

Només voldria fer una salvetat que és que aquest projecte de llei en si, té per regular un ofici que se'n diu els arquitectes tècnics, però que en els països veïns que no són els espanyols i els catalans, -si són dos països diferents, que no ho sé-, no es diu igual i no tenen la mateixa formació. Llavors durant el treball en comissió ja vam manifestar el nostre neguit, i esperem que aquest col·legi serà prou obert perquè quan es presentin a col·legiar-se persones que tenen diplomatures equivalents o almenys que pretenen fer el mateix ofici i que no es diguin

arquitectes tècnics i que vénen de sistemes educatius diferents, els acullin, sinó haurem de caure en la disjuntiva de crear un col·legi d'arquitectes en funció de la formació.

Gràcies Sra. síndica.

Donarem suport a aquest projecte de llei.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sra. Molné.

La Sra. Ester Molné:

Gràcies Sra. síndica.

En base al marc general establert per la Llei 6/2008 sobre l'exercici de professions titulades, s'han anat aprovant, de manera periòdica, diverses lleis de creació de col·legis professionals al nostre país.

Seguint aquesta dinàmica, avui se sotmet a l'aprovació d'aquesta Cambra, el Projecte de llei de creació del Col·legi Oficial d'Arquitectes Tècnics del Principat d'Andorra.

Aquest nou col·legi pretén agrupar tant els professionals de l'arquitectura tècnica i l'edificació que disposin d'una titulació oficial d'ensenyament superior reconeguda al Principat d'Andorra, com els arquitectes tècnics, aparelladors o altres professionals homòlegs habilitats per la Llei reguladora de l'exercici de les professions liberals de l'arquitectura del 30 de juny del 1999.

L'exercici de la professió d'arquitecte tècnic està relligada amb una necessitat social evident, atès que permet garantir la seguretat i la qualitat de les edificacions; per tant, aquesta professió requereix ser emmarcada en una organització col·legial, que permeti garantir els principis ètics, deontològics i jurídics en l'exercici de la professió esmentada.

Aquest projecte de llei compleix amb l'esperit i els requisits de la llei de professions titulades, marc general per aquestes professions.

Les professions titulades són un sector vinculat amb la producció i la transmissió del coneixement, i tenen un pes molt important en l'activitat econòmica. Moltes d'elles exerceixen funcions d'una especial rellevància econòmica i social i estan relligades amb l'interès públic.

És per aquest motiu, que s'ha volgut dotar les professions titulades d'una regulació general, i emmarcar en col·legis les professions que revesteixen aquesta rellevància social i econòmica.

Per tant, el Grup Parlamentari Demòcrata veu amb bons ulls les iniciatives legislatives com la quina examinem avui.

No obstant l'anterior, el Grup Parlamentari Demòcrata pensem que per tal d'atorgar seguretat jurídica a les persones que exerceixen professions titulades, i a les persones que interactuen amb elles; per tal de garantir l'exercici de la professió en condicions òptimes i la prestació d'un servei de qualitat envers l'usuari, per tal de lluitar més eficaçment contra l'intrusisme professional, cal que cadascuna d'aquestes professions tingui una regulació específica mitjançant l'aprovació d'una llei pròpia.

I en aquest sentit penso que avui, aprofitant que parlem de professions titulades, podem posar-nos al dia dels progressos fets i dir que tenim bones notícies en aquesta matèria.

El Ministeri de Salut ha avançat molt amb els treballs endegats juntament amb el Consell de Col·legis, per tal d'elaborar la normativa específica de diferents professions sanitàries importants que avui encara no tenen regulació pròpia. Aquestes normatives reguladores veuran la llum sota forma d'un projecte de llei en el decurs de l'any 2020.

Dit això, i per concloure, acabaré dient que el Grup Parlamentari Demòcrata votarà a favor del Projecte de llei de creació del COATA.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Molné.

Alguna altra intervenció...

Si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació del projecte de llei per assentiment.

Declaro aprovat el projecte de llei.

7- Examen i votació del Projecte de llei de mesures urgents en matèria d'arrendaments d'habitatge i per millorar el poder adquisitiu.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Economia ha estat publicat en el Butlletí número 90/2019 del 10 de desembre.

Intervé per exposar l'informe de la comissió la M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset, nomenada ponent per part de la comissió.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies Sra. síndica.

El passat 29 de novembre va ser tramès a la Comissió Legislativa d'Economia el Projecte de llei de mesures urgents en matèria d'arrendaments d'habitatge i per millorar el poder adquisitiu i les esmenes a l'articulat presentades a aquest.

La Comissió Legislativa d'Economia va reunir-se els dies 4, 6 i 9 de desembre per debatre i votar les 13 esmenes a l'articulat presentades.

- L'esmena presentada pel Grup Parlamentari Terceravia-UL-Independents, esmena que proposa la supressió de la introducció d'un règim d'infraccions i sancions a la Llei d'arrendaments de finques urbanes vigent, no va ser aprovada.

- De les 11 esmenes presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata:

6 esmenes no van ser aprovades i són objecte avui de reserva d'esmena, i 5 esmenes van ser aprovades (1 per unanimitat, 2 per majoria i 3 transaccionades per majoria) i doncs, han sigut introduïdes al text del Projecte de llei.

En concret arran d'aquestes esmenes:

S'ha incorporat l'obligació de tornar a posar al mercat de lloguer, al mateix preu, aquells habitatges arrendats que es recuperin l'any 2020 per a ús propi o de familiars fins a segon grau en línia recta que no siguin destinats per aquest ús durant un mínim de 5 anys.

S'han suprimit els 3 casos on es possibilitava al propietari, l'any vinent, incrementar el lloguer en cas de pròrroga del contracte a iniciativa de l'arrendatari més enllà de la variació de l'IPC de l'any 2019.

S'ha optat per fer referència al "salari mínim interprofessional" en lloc del seu import concret.

I s'han introduït dues modificacions a la Llei d'arrendaments de finques urbanes vigent amb voluntat de permanència:

- S'ha reduït el termini de preavis de l'arrendatari per resolució anticipada del contracte, en tots els casos, a un mes.

- I s'ha especificat que l'arrendatari està obligat a pagar per aquelles despeses de serveis i subministraments de què hagi gaudit sempre que es corresponguin amb consums de caràcter individual clarament identificables.

- I Finalment, l'esmena presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata, esmena que proposa modificar la Llei d'arrendaments de finques urbanes vigent per introduir, per aquells arrendadors que recuperin un habitatge arrendat per a ús propi o per a familiars, l'obligació de justificar el parentiu i el seu ús com habitatge habitual, i l'obligació que s'usi amb aquesta finalitat durant un mínim de 5 anys.

Abans d'acabar, informar-vos que en el decurs del treball en Comissió, de conformitat amb l'article 99.3 del Reglament del Consell General, es van admetre a tràmit i aprovar 4 esmenes tècniques:

- Tres esmenes tècniques adreçades a corregir errors i millorar la redacció del text que no afecten el contingut substantiu del text.

- I una esmena tècnica a la disposició final primera per encomanar al Govern que en lloc de publicar al BOPA els textos consolidats de les dos lleis modificades pel Projecte de Llei (Llei d'arrendaments de finques urbanes, del 30 de juny del 1999 i la Llei 21/2013, del 10 d'octubre, per al foment de la rehabilitació del parc immobiliari, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i l'ús de les energies renovables), trameti al Consell General, en els termes previstos a l'article 116 del Reglament del Consell General, els projectes de text consolidats d'aquestes dues lleis. Fent-ho d'aquesta manera els textos consolidats s'integraran a la legislació vigent.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Bonell.

Acabada la intervenció de la ponent, proposo procedir al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena i continuar després amb el debat de les altres parts del text.

Us informo que han estat presentades sis reserves d'esmena pel M. I. Sr. Pere López, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Iniciem doncs el debat de les reserves d'esmena.

Reserva d'esmena presentada pel M. I. Sr. Pere López, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Primera, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 6 de l'informe de la Ponent, proposant afegir un nou article al Projecte de Llei.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, la Sra. Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies Sra. síndica.

Senyors i senyors consellers, ministres,

L'accés a l'habitatge a Andorra ha esdevingut un dels problemes més notables dels darrers temps.

L'accés a l'habitatge és un dret constitucional i s'ha de garantir de manera efectiva ja que de no fer-se s'estaria vulnerant un dels drets més fonamentals. És inconcebible, des de qualsevol punt de vista, ja sigui polític o social, que qualsevol persona en el nostre

país pugui desenvolupar un projecte de vida si no té l'habitatge garantit.

El programa electoral del Partit Socialdemòcrata de les eleccions generals passades, contenia un seguit de mesures i propostes per garantir la funció social de l'habitatge i avançar en la construcció d'habitatge social públic. Apostàvem també per regular el mercat de l'habitatge amb l'increment d'habitatges en el mercat de lloguer.

Amb aquesta esmena, la que presentem avui, els períodes de pròrroga volem que siguin equivalents al període principal del contracte perquè es pretén donar més estabilitat econòmica.

Aquesta mesura forma part d'un seguit de propostes que volen crear unes regles de joc que permetin desenvolupar una economia social de mercat pròspera.

És a dir, un mercat -que per si mateix es incapaç de gestionar satisfactòriament aquesta matèria-, una societat i un estat que, en matèria d'habitatge, sàpiguen conviure amb l'equilibri i la ponderació dels interessos mutus.

Per revertir la situació d'emergència social actual, -manca de pisos de lloguer, increment de la població que no té accés a un habitatge digne o les dificultats dels joves per emancipar-se, etc.-, esdevé necessari aplicar canvis legislatius efectius que garanteixin els drets dels llogaters sense deixar els propietaris desprotegits jurídicament.

Els socialdemòcrates proposem una revisió dels terminis dels contractes que permeti l'estabilitat en el mateix grau a propietaris i llogaters. Els actuals terminis donen una seguretat durant els primers anys però després a l'haver de renegociar, entre altres coses, la renda del lloguer ha resultat en un estira i arronsa entre propietaris i llogaters on, en la majoria dels casos, és el llogater qui perd.

Aquesta mesura s'ha aplicat amb èxit en altres jurisdiccions com Bèlgica, Portugal, Itàlia i s'ha aconseguit rebaixar bastant la tensió en el mercat immobiliari i ha tingut un impacte directe sobre el benestar de les famílies ja que s'ha assolit disminuir les revisions a l'alça en els contractes d'arrendament.

Som conscients de què no hi ha una solució ràpida per als desequilibris en el mercat privat i per això és absolutament necessari un Pla d'habitatge que contingui la promoció de pisos de lloguer públic, la mobilització d'habitatges buits, la rehabilitació d'habitatge socialment, i proactivament, i ecològicament eficient, l'elaboració d'un índex de preus de referència per poder ajudar a regular el mercat.

Amb aquesta mesura que proposem es vol, insisteixo, aconseguir rebaixar la tensió en el mercat immobiliari amb l'impacte directe i positiu en el benestar de les famílies.

Per tot l'exposat, demanem el vot favorable per l'esmena 6 de l'informe del ponent.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Vela.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Raul Ferrer.

El Sr. Raul Ferré:

Gràcies Sra. síndica.

Debatem avui a l'entorn del que és la principal preocupació avui en dia en el nostre país: l'habitatge.

Pròrrogues automàtiques, disminuir les mensualitats del preavis, regular i limitar els increments de la renda.

Aquest Projecte de Llei intenta abordar la problemàtica de l'habitatge des d'aquestes tres perspectives tot i que probablement no serà la solució al problema però almenys és un inici de solució i aportarà accions immediates. No és un problema que tinguem aquí, és un problema internacional que passa als nostres països veïns i exactament, pràcticament a tot arreu.

Evitar per llei que s'augmentin els lloguers durant aquest període de manca d'habitatge em sembla que és una gran mesura social, almenys ho ha interpretat la majoria de persones amb qui he tingut el plaer de comentar aquests dies pel carrer, perquè també em passejo pel carrer.

A més, no fa gaire, en ocasió de la presentació de la memòria del Raonador del Ciutadà 2018, també vaig tenir l'ocasió de parlar de la mateixa temàtica i va recordar que el Raonador es va mostrar favorable a aquesta mesura.

Les modificacions que s'introdueixen amb aquesta Llei de mesures urgents són modificacions que quan es posen una al costat de l'altra són mesures que ajuden, són senyals fortes de donar-nos la mà i de col·laborar per anar endavant. Les mesures perquè tinguin efectivitat han de complir dues coses: una, que quan es posin en marxa es creï una mena d'efecte multiplicador; i segona, que siguin efectives d'immediat. Una mesura per ser efectiva ha de crear una mena de multiplicació del seu efecte, i per una altra banda s'ha de poder dur a terme el més ràpid possible.

Sr. López...

(Se sent riure)

...vostè en la sessió ordinària en la qual jo no estava del 18 d'octubre del 2018, publicada en el número 17/2018 del Diari Oficial del Consell General, va dir: *"Pels socialdemòcrates, creiem que una veritable política d'habitatge, amb una estratègia d'habitatge treballada ha de contenir com a mínim quatre apartats: primer; provocar una sortida efectiva al mercat dels habitatges buits; segon, promoure l'existència d'habitatge a preu assequible; tercer, mecanismes per afavorir el creuament entre l'oferta i la demanda i, finalment, establir mesures discriminatòries, discriminació positiva per aquells que tenen menys recursos."*

Doncs miri, amb la seva proposta de què els contractes de lloguer han acabat el termini de vigència, es prorroguin tàcitament pel mateix termini del contracte d'arrendament -entenem que és als cinc anys de durada- el que fa és anar totalment en contra dels quatre apartats que vostè deia, que ha de tenir una estratègia d'habitatge: primer, la pròrroga pel període de cinc anys el que fa és evitar la sortida al mercat de la rotació dels habitatges de lloguer, una escassetat de l'oferta fa que els preus dels habitatges de lloguer tendeixin a pujar; segon, perjudicar aquelles famílies que paguen un lloguer alt i que volen cercar un nou habitatge de lloguer a un preu més assequible, i tercer, retardar el creuament entre l'oferta i la demanda. Finalment, discriminar aquells que per la modificació o canvi de les seves circumstàncies personals durant aquest nou termini de pròrroga del contracte de lloguer es veuen obligats a continuar amb l'arrendament d'un pis que potser ja no correspon a les seves necessitats.

El que vostè proposa mitjançant aquesta esmena pot arribar a tenir efectes contraproductius i això no creiem que sigui el que vostès volen, o el que tots volem.

En una qüestió delicada com la de l'habitatge de lloguer, cal saber combinar el dret de les persones a accedir a un habitatge digne a un preu assequible amb els drets inherents de la propietat privada, a la llibertat d'empresa i al mercat.

Calen mesures a curt, a mig i a llarg termini. Imposar per llei una pròrroga de cinc anys comportaria un embelliment del parc immobiliari impedit reformes de gran calat dels edificis i sobretot aquelles reformes, que la Sra. Vela s'ha referit, necessàries en base a l'Alitec.

No hem d'oblidar que aquesta Llei de mesures urgents té per objectiu ésser vigent durant un any, i durant el 2020 el que farem des dels grups de la majoria i que es farà des del Govern amb la implicació dels comuns és treballar per cercar tots

plegats solucions òptimes per donar respostes amb vocació definitiva a la problemàtica de l'habitatge.

En qüestió d'habitatge i de totes aquelles altres qüestions essencials no hi pot haver colors polítics, les solucions les hem de buscar tots junts. Esperem poder comptar amb tots els consellers d'aquesta Cambra. A més, no dubti que hi ha molta construcció que sortirà al mercat. Contràriament al que vostè diu no es tracta únicament de pisos de luxe, almenys pel que es refereix a la meua parròquia, a La Massana, li puc dir que gràcies a haver baixat el 15% la cessió al 5% hi ha varis edificis en construcció de pisos estàndards. Últimament ja se n'ha acabat un que ja té pisos de lloguer a disposició de la gent i que quasi tots estan llogats.

Quan tots aquests pisos surtin al mercat i quan els arrendataris vulguin canviar de pis, perquè han trobat quelcom de millor o quelcom que s'adapta millor a les seves necessitats, què els hi haurem de dir? Que no poden marxar perquè el seu contracte és de cinc anys? Jo crec que no. Aquesta no és una bona solució.

Quan hi ha bona sintonia entre els arrendadors i els arrendataris no es preocupi que els arrendaments es seguiran renovant d'any en any. Nosaltres noensem que els propietaris siguin males persones i per això no volem imposar ni als propietaris, ni als arrendataris l'obligació de prorrogar els contractes per termini de cinc anys, una volta arribat el termini principal.

Ara voldria també parlar amb el Sr. López, que per cert vam estar a la comissió junts, per això no m'encaro a la Susanna, a la Sra. Vela perdó, m'encaro al Pere López perquè estan junts a la comissió.

Em va saber greu una cosa, sobretot després de la sintonia que van tenir en comissió aquests dies. Després de la seva roda de premsa del dimarts passat li puc dir que ni els consellers dels grups que formem la majoria, ni el Govern, ni el ministre Filloy no tenim plans ocults; a mi em va semblar que els plans ocults els tenia vostè perquè el contingut de la seva intervenció en roda de premsa, dos dies abans d'aquesta sessió del Consell General i pocs dies abans de les eleccions comunals d'aquest diumenge proper, té un profund to de caire electoralista, crec que anava per aquí i vam estar junts a la comissió i va haver-hi un to cordial i això els altres membres de la comissió ho poden dir. I jo també li dic que vostè no és el monopoli de la sensibilitat social, de sensibilitat social en tenim tots els consellers que formem part d'aquesta Cambra.

No digui a la ciutadania el que no és, Sr. López. Això és lleig, no m'agrada! No cal causar alarma social perquè les persones ja estan prou preocupades. No cal -i ja li he dit moltes vegades-, que sempre presenti una visió tan... bé, no sé... apocalíptica de les coses, sembla que se'n vagi a acabar el món... Bé, no m'ho ha dit el Sr. Costa. El Carles també sap parlar.

Els consellers que formem part de la coalició, i així mateix ho farà el Govern, sempre vetllarem per aportar mesures i cercar solucions que permetin millorar el dia a dia de la nostra ciutadania.

És cert que vostè va presentar, i aquí em refereixo abans de la comissió, un seguit d'esmenes a l'articulat de mesures urgents, i aquestes esmenes les vam treballar en comissió, i a més, les vam treballar en bona sintonia tant l'esmena 1 com la 2. Perquè efectivament vam entendre que algunes de les propostes del seu grup eren coherents i tenint en compte que es tractava d'una llei de mesures urgents, dic bé, de "mesures urgents", per això m'he referit abans que són per un any, no que s'allarguin en el temps.

En qualsevol cas, la pròrroga automàtica per una durada de cinc anys dels contractes d'arrendaments comporta més inconvenients que beneficis i no respon a les necessitats de les persones que actualment cerquen un habitatge de lloguer.

Per tot l'exposat, els grups parlamentaris de la majoria votarem en contra de la seva reserva d'esmena.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Ferré.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, moltes gràcies Sra. síndica.

Bé, veig que gairebé estem fent el debat a la llei, en lloc de les reserves d'esmena. Si no vaig mal encaminat estem a la reserva d'esmena número 1.

Bé, al nostre entendre, aquesta reserva d'esmena número 1 doncs, és modificar l'article 42 de la Llei d'arrendaments de finques urbanes relatiu a la durada dels contractes d'arrendament, com aquí els companys socialdemòcrates voldrien i volen de forma inequívoca que aquests contractes d'arrendament s'hagin de prorrogar pel mateix termini de la durada inicial, doncs, estem parlant d'una pròrroga de cinc anys.

Nosaltres des de Terçeravia pensem que aquestes pròrrogues automàtiques de cinc anys no seran en cap cas un estímul per la posada al mercat de l'habitatge de nou producte, ans al contrari. I després, també ho diem perquè en el cas de què les parts... -avui la llei també ho preveu-, les parts que avui lliurement ho vulguin fer, amb la llei actual doncs poden establir un nou contracte d'arrendament, sempre i quan les dos parts estiguin conformes.

Per tot l'esmentat, no donarem suport a aquesta reserva d'esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Pel Grup Parlamentari Liberal... És conjunta...

Pel Govern...

Sr. Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, com deia el Sr. Camp és un debat de l'esmena, per tant, no seré gaire llarg.

Del que es tracta és de veure o d'analitzar si prorrogar aquest contracte cinc anys més protegeix més, o protegeix menys a les persones, o ens permet mantenir un equilibri entre totes les necessitats o totes les sensibilitats en aquest àmbit.

En aquest sentit, nosaltres creiem que aquesta pròrroga de cinc anys més, com deia el Sr. Camp en aquest cas, no ve a aportar més seguretat perquè com esmentava doncs aquesta llei és una llei de mesures urgents que el que pretén és que no duri més enllà del que sigui estrictament necessari i, per tant, mentre hi hagi la protecció de la llei tots aquells contractes que vagin caducant ja automàticament es van renovant un any. Per tant, la protecció està assegurada.

A banda d'això, també entenem que aquesta possibilitat d'allargar els contractes de cinc anys en cinc anys, doncs també pot crear l'efecte contrari perquè crea també inseguretat al mercat, als propietaris, perquè poden decidir utilitzar el seu bé per altres qüestions que no siguin el residencial purament dur; podrien orientar-lo cap a l'àmbit més aviat turístic perquè veurien també el seu bé hipotecat o estancat durant períodes llargs.

Per tant, en aquest sentit per part nostra no estariem a favor, tampoc, d'aquesta esmena. No em puc allargar gaire més.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Filloy.

Alguna altra intervenció...

Sra. Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, d'entrada aclarir que el Grup Socialdemòcrata no està en contra dels propietaris i no parlem ni de bons ni de dolents. El que entenem és que amb una mesura com la que presentàvem, donàvem una garantia i un equilibri pressupostari a les famílies perquè el fet de què el contracte es pugui prorrogar pel mateix temps que el contracte inicial, dona estabilitat com s'ha vist en els països que ho estan posant en pràctica i en funcionament.

Entenem que no és una mesura única, només faltaria! Però, mentre que en les mesures no hi hagi realment un pla d'habitatge, entenem que era una mesura interessant de poder portar al Consell per a la seva aprovació perquè entenem que sí que seria una manera de destensar els problemes que hi ha al mercat immobiliari.

No entenc quan diuen que hi haurà problemes amb altres pisos. Són edificis que existeixen, són habitatges ja existents. No és que siguin nous habitatges, per tant, no entenc com això pot fer un efecte contrari, no? Com deia ara el ministre Filloy, no barregem les coses, estem parlant d'habitatges de lloguer, no d'habitatges destinats a turisme com el que vostè ha dit.

Entenem la nostra idea, era procurar el benestar per les persones, evidentment protegir també i garantir els drets jurídics com no pot ser d'altra manera de la part arrendatària, del que és el propietari de l'habitatge, la llei evidentment també els protegeix com no pot ser d'una altra manera, per tant, entenem que era una forma de garantir un benestar major a les famílies i que no cada any estiguin sotmesos a aquests canvis i variacions de les rendes.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sra. Vela.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Ferré...

Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Només puc fer una puntualització, un comentari al respecte.

Sí que és cert que hi ha legislacions que tenen aquestes pròrrogues automàtiques però també s'ha de reconèixer que aquestes legislacions que tenen aquestes pròrrogues, doncs, normalment els contractes de lloguer el període inicial és de tres anys, per tant, estaríem parlant de: $3 + 3 = 6$. I avui en dia només recordar que en el Projecte de llei de mesures urgents que tenim en vigor estem: $5 + 1 = 6$, $+ 1$: actualment 7. Doncs per tant, com més encotillarem, menys producte, al nostre entendre, és una visió nostra.

Gràcies.

La Sra. sàndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Alguna altra intervenció...

Acabades les intervencions procedirem a la votació de la reserva d'esmena votant sí a la reserva d'esmena, o no, i deixant el text tal i com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 1 que es correspon a l'esmena número 6 de l'informe de la Ponent proposant afegir un nou article al projecte de llei. S'obre un breu termini per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. sàndica.

A favor 7, en contra 21 i 0 abstencions.

Gràcies Sra. sàndica.

La Sra. sàndica general:

Moltes gràcies Sra. Ferrer.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena presentada pel M. I. Sr. Pere López, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 9 de l'informe de la ponent proposant modificar la primera frase de l'article 4 del Projecte de llei.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, el Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. sàndica.

Perdó per la confusió.

La meua intervenció anirà per la reserva d'esmena de l'increment de la introducció d'una tretzena paga per les pensions inferiors al salari mínim.

Sr. Ferré, després parlarem del tema de l'IPC, perquè vostè ha fet una intervenció que ha anat una mica més enllà del tema de les pròrrogues. Hi haurà temps de parlar a bastament en la intervenció, a demés hem demanant una votació separada dels articles per poder explicar de manera detinguda tota la qüestió referida a l'intent d'incrementar els IPC's dels anys anteriors.

En tot cas, l'esmena proposada que ara és una reserva d'esmena, no és una proposta nova ni és un tema que hagi sortit de nou. El Partit Socialdemòcrata ho portava en el programa electoral. L'any 2017 el Raonador del Ciutadà va fer aquesta mateixa proposta i va enviar una carta al Consell General a la Comissió d'Afers Socials en relació a aquesta qüestió. També des de la Federació de la Gent Gran s'havia demanat que en tant que no es revisa la situació de les pensions més baixes, doncs, la introducció d'una tretzena paga per tots aquells pensionistes que tenen una pensió inferior al salari mínim.

Nosaltres hem recollit aquella proposta. Pensem que és una proposta justa. Ens agradaria escoltar a vostès el perquè no ho és i l'hem traduït en percentatges, i, per tant, un 8,3% d'increment equival a la introducció d'aquesta tretzena paga.

Davant d'aquestes propostes, l'altre dia el ministre Filloy, crec recordar que era vostè o alguns dels portaveus deien que aquestes mesures poden provocar unes tensions impossibles al pressupost i que el que estem proposant nosaltres, doncs, és del tot desafortat.

Fem una mica de números, ja que per fi amb la memòria econòmica hem pogut conèixer quin és el cost de la diferència entre el que estem proposant nosaltres i el que vostès estan proposant perquè tots els aquí presents puguem valorar si aquesta proposta que fem nosaltres és tan costosa i tan impossible per a les finances públiques que no pugui ser assumida.

La diferència entre el que proposem nosaltres i el que vostès proposen en base a la pròpia memòria econòmica que figura en el Projecte de llei és d'1.100.000 euros. 1.100.000 euros sobre un total de pressupost de 470 milions d'euros. Per tant, és un 0,23% del pressupost.

Podria fer una broma amb el Sr. Torres, -però ja que no hi és-, en relació al que triga el Sr. Torres a

gastar-se una xifra similar amb estudis i informes d'infraestructures que no van enlloc, però ja que no hi és, doncs, no li faré referència. Però sincerament, vostès creuen que 1.100.000 euros és una cosa inassolible per a les finances públiques. Sincerament pensen que això provoca unes tensions irresolubles al pressupost de l'Estat.

Què és el que diem a totes aquestes persones, persones que han treballat, que han cotitzat, que han cotitzat molts anys al nostre país i que tenen uns ingressos inferiors al salari mínim. Convindrem que amb una pensió de 700 o 800 euros al més és molt difícil. Jo crec que és pràcticament impossible sense ajuda de familiars o de qui sigui viure en aquest país.

I vostès els hi diuen: és que això no ens ho podem permetre, és que el que vostè m'està proposant és impossible, per tant, no ens ho podem permetre, ens estimem més gastar-nos molt més que això, és a dir, no 1 milió, sinó milions, milions i milions d'euros en inversions i en projectes de dubtosa viabilitat.

Tinc moltes ganes, sincerament, d'escoltar les seves explicacions al respecte del que acabo de dir.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos...

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Passo a exposar, doncs, els motius del sentit de vot en aquesta segona reserva d'esmena.

Aquesta segona reserva d'esmena que ens presenten els socialdemòcrates de modificació de l'article 4 de la present Llei, es sobre l'increment de les pensions de la seguretat social perquè s'incrementin un 8,3% com deia el company López.

En aquest cas hi podríem estar d'acord, tant en el concepte com en la filosofia, perquè com explicava aquí el propi Pere López, per dir-ho planerament, la proposta dels socialdemòcrates és la d'efectuar una tretzena paga als nostres jubilats.

La pregunta és: qui és pot negar a gratificar una mica més les persones que han ajudat a construir el país que tenim?

Doncs, segurament que ningú d'aquesta Cambra s'hi pot negar. Però companys socialdemòcrates, tots els presents en aquesta Cambra sabem sobradament que el fons de reserva de pensions de vellesa de la

seguretat social tampoc passa pel millor moment. Segons el ministre de Finances tal com ens explicava l'altre dia, tenim uns passius ocults d'uns 7.000 milions d'euros i a la caixa només en tenim uns 1.200. Aproximadament ens falten uns 6.000 milions d'euros a la branca.

Vostè ara ens estava dient, doncs, que aquesta tretzena paga no ho acabem d'entendre, que aquesta tretzena paga només puja 1.100.000 euros. Ja ens ho explicarà!

El que sí que estem preocupats és d'aquesta xifra alarmant de deute de compromisos contrets de la branca de jubilació. Aquesta xifra si es tingués en una empresa o en una família, amb els deutes compromesos, assimilables percentualment, estariem en fallida. Gairebé m'atreveixo a dir que l'Estat està en fallida. Té molts compromisos contrets i a la caixa hi manquen uns 6.000 milions d'euros.

I miri, encara ens va dir més. A partir del 24 tindrem més despesa que ingressos si hem de pagar una paga més extra, hauríem de pagar una mensualitat més. No sé com ens ho farem.

També ens van comentar que entre el 2037 i el 2038 ens quedarem ja sense un euro a les caixes. Per tant, doncs, tindrem uns dèficits importantíssims i l'Estat haurà de fer unes provisions superiors als 200 milions d'euros anuals. Si fem unes provisions de 200 milions d'euros anuals, doncs, a grosso modo vol dir que haurem de pagar al voltant d'uns 18 milions d'euros mensuals en concepte de pensions de jubilació.

Pagar una tretzena paga de més voldria dir pagar al voltant de 8 milions d'euros de més. És el que nosaltres hem entès.

Sr. López, en el si de la comissió s'ha tractat aquest tema i vostè no ens ha explicat ni ens ha quantificat -ara mateix ens ho acaba de fer- ens està dient que només té un impacte d'1.100.000 euros. No ho acabem de veure. Ja ens ho explicarà millor.

Si no sabem quin impacte tindrà sobre el fons de pensions de vellesa de la CASS, i tal com li he explicat, està prou tocat, no ens podem permetre el luxe de perdre 18 milions d'euros més en aquest fons anual.

La pregunta és: crearem més deute o més compromisos contrets al fons de jubilació de la seguretat social? O ho pagarem directament amb càrrec als pressupostos de l'Estat incrementant els impostos o bé generant més deute?

O tenim una altra opció que també es pot fer! Que és la que estem fent ara. No fer res, anar que el deute vagi creixent i que siguin els nostres fills que ens paguin les hipoteques que nosaltres els hi haurem deixat.

Avui al matí, quan s'estava parlant del Marc pressupostari, m'ha donat la sensació que anàvem tan bé, que pensava, potser sí que podrem pagar aquesta paga extra.

Però després des del Govern han reconegut que el fons de pensions de vellesa de la seguretat social, doncs, està forçament tocat.

Per aquests motius i sense saber quina quantia representa, no podem donar suport, però sí que volem estar al costat del nostres jubilats que ens han ajudat a bastir Andorra.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Ple Grup Parlamentari Liberal, Sr. Magallon.

El Sr. Marc Magallon:

Doncs, tractarem la reserva d'esmena número 2....

Gràcies Sra. síndica, primer de tot...

... que és la reserva d'esmena 9 de l'informe del ponent, quarta pel que fa al Grup Parlamentari Socialdemòcrata on ens proposeu de modificar la primera frase de l'article 4 del Projecte de Llei i on proposeu de substituir el 3,2% de puja que proposa el Projecte de Llei per un 8,3%.

Bé, ja us avanço que els grups parlamentaris de la majoria ens oposarem a dita reserva d'esmena.

Creiem sincerament que la proposta del Projecte a aquest 3,2% suposarà entre 4 o més de 4 vegades més l'increment de l'IPC, i serà, al nostre entendre, una bona mesura per aquest 2020, realista que no afectarà ni pertorbarà de forma significativa el pressupost. Recordo que aproximadament implicarà uns 700.000 euros addicionals que seria la diferència entre aquest 1.100.000 euros més que vostè proposa, tenint en compte aquest 3,2, representaria aproximadament uns 700.000 euros. Però que aquests 700.000, recordem-ho que ja són perdurables en el temps. Són aquest any i ja per sempre més.

Aquests que ja mantindrem de forma permanent en els pressupostos futurs estem contents i satisfets de poder proposar aquesta mesura que al nostre entendre serà molt beneficiosa i ben rebuda per part dels que la gaudiran.

Certament vostès proposen un increment major que en un moment com aquest, a vigília d'uns comicis, - ja torno a parlar dels comicis, perdoneu-me, - entenc que podria ser un element favorable als vostres interessos electorals. És benentès, molt lícit però, treure profit de les circumstàncies del moment.

Nosaltres, però, pensem que aquesta mesura de millora de les pensions que estan per sota del salari mínim cal fer-la de forma progressiva i paulatina. Aquest primer 3,2% no és més que un primer pas a les successives millores que pretenem aplicar aquests propers exercicis pressupostaris. I al cap i a la fi, arribarem al mateix punt i resultat i al qual ens varem comprometre programàticament els grups de l'actual majoria parlamentària.

En els 4 anys d'aquesta vuitena legislatura que pensem complir, de ben segur que arribarem a l'objectiu de la tretzena paga a la qual ens varem comprometre. Són formes diferents d'arribar a un mateix objectiu i creiem que repartir els esforços mitjançant els 4 exercicis pressupostaris, serà beneficiós pel conjunt de les arques estatals, repartir els esforços de forma proporcional, i el resultat final serà al final el mateix al qual ens varem comprometre.

Variar la nostra estratègia i manera de fer per aprofitar el moment electoral ens ha semblat un exercici poc sincer per part nostra. Estem contents i satisfets de poder proposar aquest 3,2% i, repeteixo, que de ben segur, serà molt ben rebut.

També recordo que en el decurs de les trobades de la Comissió d'Economia, que ens hem reunit diverses vegades aquests últims dies per tractar aquest projecte, aquesta esmena 9 ha estat de les que menys estona s'ha discutit, i tampoc vam entrar ni intentar fer cap tipus de transacció ni esforç per arribar a un terme mig. En el que dona entendre que, al nostre entendre, ja els estava bé aquest 3,2%, i poder incloure així aquesta reserva d'esmena perquè pogués ser tractada en la sessió a dia d'avui, dia 12 de desembre.

Torno a recordar, a 3 dies de les eleccions.

Així doncs, tal com els hem avançat, l'inici exposat, els grups parlamentaris de la majoria no donarem suport a aquesta reserva d'esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Magallon.

Pel Govern, Sr. Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, gràcies Sra. síndica.

El Sr. López volia estar atent a les meves respostes, i no pateixi que li donaré. Una altra cosa és que li puguin agradar o que les puguem compartir, però en tot cas, li faré arribar.

Miri, el que sí que penso que és honest destacar és que aquest Govern i el Govern anterior són els 2 únics Governes en la història, diguéssim, des de Govern, que fan aquests augments o aquestes revaloritzacions de les pensions de forma destacada, multiplicant per 4 el valor de l'IPC.

I el problema, Sr. López, no està en la voluntat de voler apujar les pensions més baixes, perquè em sembla que la compartim. El problema està en què segurament no ens posarem d'acord amb el número. Estic convençut i tinc poca experiència parlamentària, però estic convençut que si haguéssim plantejat un 5%, vostè hagués plantejat un 10, si hagéssim plantejat 6 vegades l'IPC, vostè hagués proposat 12 vegades l'IPC. Perquè al final no es tracta la voluntat o no de voler apujar les pensions, que aquesta voluntat la compartim, a més a més l'hem exposat i l'hem treballat amb la Federació de la gent gran, com diu vostè, ens hem reunit. Li recordava el ministre de Salut, doncs, la setmana passada, que ens reunim sovint i ho hem parlat amb ells. I el nostre compromís continua sent el mateix que teníem a principis de legislatura i que també es va tancar a finals de la legislatura passada, que era augmentar les pensions de forma progressiva fins assolir el nivell d'aquesta tercera paga.

Si fem un càlcul podríem estar parlant que a finals de legislatura, com a número general, evidentment hi poden haver variacions d'aquí a finals de legislatura, però podríem tenir entre el que vam augmentar l'últim any, -que ja li dic que és la primera vegada, doncs, que es fa-, el que tornem a fer aquest any de multiplicar per 4 l'IPC per les pensions més baixes, i el que tenim previst i el compromís que tenim com a Govern i amb la Federació de la gent gran de continuar ampliant, podríem estar parlant, doncs, d'aquest augment entre el 16 o el 19%.

Per tant, la voluntat hi és, és ferma i inequívoca. Altra cosa és que no ens posarem mai d'acord en el número.

D'altra banda també dir-li que les pensions més baixes i com vostè també sap, aquelles que tenen dificultats o aquelles persones grans que tenen dificultats, doncs, per arribar a final de mes, si compleixen les característiques que compleixen tenim un sistema de protecció social que, a més a més, es complementen amb la pensió de solidaritat. Que vostè coneix. Evidentment, han de complir la normativa vigent i el reglament. Però en tot cas també és alguna cosa novadora que pocs països tenen. I no és una qüestió de caritat, sinó és el sistema de complement que tenim que, a més a més, va a càrrec de l'Estat per intentar o disminuir la fragilitat que el Sr. Camp li comentava del fons de pensió de jubilació, que sap vostè, doncs, que està en

situació difícil, i que en els propers anys, doncs, caldrà redreçar.

I en aquest sentit, val la pena recordar que en el seu moment hem ofert en aquesta Cambra i s'ha ofert a la Cambra i als grups parlamentaris també que donen suport al Govern així ho han fet, de començar a unir esforços per tal de trobar una solució al futur del fons de pensió de jubilació.

Bé, jo simplement puntualitzar aquestes 4 qüestions. Ja està.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Filloy.

Alguna altra intervenció...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Intentaré explicar una mica, perquè veig que hi ha una confusió, el Sr. Camp crec que s'ha confós, però em sembla que és bastant greu que qui es confongui és el ministre, d'on surten els diners per complementar aquestes pensions. Perquè s'està parlant que això surt del fons de pensions, i això són pensions no contributives que surten del pressupost del Govern. Per tant, la proposta aquesta la podem discutir, després en parlarem del compromís o sobre el fet d'introduir aquesta tretzena paga o no, o fer-ho de manera més gradual. Però en tot cas, no hem de confondre que això no té cap efecte sobre el fons de pensions, perquè això és una partida perquè tothom ho entengui, que des del pressupost del Govern, del pressupost de l'Estat, complementa la pensió que es percep des d'aquest cas, la CASS. Per tant, la mesura que es proposa no té cap efecte sobre el fons de jubilació. Sí que té un efecte sobre el pressupost de l'Estat. Un pressupost de l'Estat que com deia abans té 470 milions d'euros, té partides pressupostàries, per tant té fons més que suficients per atendre aquesta partida que hem convingut perquè això feia part de la memòria econòmica. És a dir, l'estimació del que suposava pel Govern aquest 3,2% i el diferencial entre el que proposa el Govern i el que proposem nosaltres, ve a ser més o menys 1.100.000 euros.

Jo penso que està bé que clarifiquem això perquè quan es parla de què nosaltres fem propostes que no tenen sentit, bé, dins dels 470 milions d'euros que té el pressupost de l'Estat, jo li puc identificar Sr. Filloy perfectament varies partides en el pressupost de l'any 2020, però bastantes, que jo suprimiria per destinar aquests 1.100.000 euros a incrementar les pensions

de la gent que està per sota del salari mínim. Per tant a partir d'aquí és un tema exclusivament de voluntat i de prioritats polítiques, no hi ha un altre debat, tot i que ens han volgut fer creure que això era impossible des d'un punt de vista numèric, és simplement que no volen. I a més, veiem certa deixadesa amb altres partides pressupostàries, amb contractació d'assessors. Tenim un govern que és el govern amb major nombre de ministres de la història, amb una composició amb secretaris d'Estat. Al final és voluntat política, un pot dedicar amb els mateixos diners, vostès fan una gestió, nosaltres en faríem una altra, i aquesta seria evidentment una prioritat a la qual no hi renunciariem de cap manera.

Després en quant al calendari i les eleccions comunals, que seran per sort aquest diumenge perquè sinó no podríem tenir cap debat tranquil en aquesta Cambra, Sr. Magallon, actuant com a portaveu, que sàpiga que nosaltres estem dient això des de l'any 2017. Però és que no ho diem nosaltres, ho va demanar l'anterior president de la Federació de la Gent Gran, ho va demanar El Raonador del Ciutadà, que va enviar una carta li torno a repetir a la Comissió d'Afers Socials, en aquell moment presidida pel Sr. Jordana si no m'equivoco. Una carta que el Consell General ni tan sols va contestar al Raonador del Ciutadà. Per tant, no estem ara dient a tres dies d'aquestes eleccions, que vostès sembla que tant els hi preocupen, res de nou que no sigui conseqüent amb el que vam dir l'any 2017, el que vam dir l'any passat, el que portàvem en el nostre programa electoral. És que això tal qual ho portàvem al nostre programa electoral. La introducció immediata d'una tretzena paga pels pensionistes, que amb una sèrie d'anys de cotització estan per sota del salari mínim. I jo sincerament, no sé com poden mirar fàcilment a la cara a la gent, ciutadans que durant 30, 35 anys de cotització a la CASS, doncs estan cobrant 700 o 800 euros, i vostès diuen que això no es pot fer. Perquè és mentida, sí que es pot fer, es pot fer perfectament. Simplement és que vostès no els hi dona la gana, parlant col·loquialment de fer-ho.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Alguna altra intervenció...

Sr. Magallon.

El Sr. Marc Magallon:

Sí, per al·lusions.

Està clar que hi ha diverses maneres de fer-ho. Nosaltres en cap cas li hem dit que no ho volem fer, ho farem de forma diferent. En comptes de fer-ho ara de cop, pretenem fer-ho en aquests quatre propers exercicis pressupostaris. I la manera que li he dit, està clar que des del 2017 que ho demanen, jo tan sols he mencionat que curiosament estem a tres dies de les eleccions. Si s'hagués donat un altre moment, està clar que no n'haguéssim parlat. Però com que curiosament i ja li he dit que és ben lícit que ho pugui demanar. Probablement si haguéssim estat de l'altre costat de la barrera dels toros, haguéssim fet exactament el mateix que el que està fent vostè. No ho he retret com a cosa, només com a anècdota.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Magallon.

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. López, està absolutament convençut que el Sr. Jordana al qual vostè afirma que no va contestar al Raonador del Ciutadà, i que avui no es troba aquí, està absolutament convençut que no li va contestar? Perquè m'estan dient el contrari. N'està absolutament convençut d'això?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Continuem amb els torns.

Pel Govern, alguna intervenció...

Sr. Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí. Bé nosaltres com li deia el Sr. Magallon, Sr. López continuarem amb el nostre compromís, era el compromís d'aquest Govern i continuarem desenvolupant-lo en la línia que ens hi vam comprometre. Continuarem doncs reunint-nos amb la Federació de la gent Gran i seguint els compromisos que adquirim amb ells pràcticament mensualment, i per tant doncs continuarem en aquesta línia.

Miri, li explicaré una coseta perquè potser li servirà de nota. Però en tot cas quan diu que no podem mirar a la gent gran, doncs com podem anar pel carrer amb aquestes decisions perquè pràcticament és el que ve a dir, li explicaré una cosa.

Miri, la meua mare està cobrant pràcticament 400 euros de pensió, encara no, després de treballar tota la vida aquí a Andorra. Sap què passa? És que a més a més pot tenir accés a una pensió de solidaritat, si fos el cas, en aquest cas no hi té accés perquè té familiars que la poden ajudar. El meu pare també està per sota de la pensió, i el què farem ara és apujar-li la pensió quatre vegades l'IPC, m'entén. I és el nostre compromís i continuarem fent-ho fins a finals d'any.

Si podem fer més o podem fer menys, ja li dic, no ens posarem d'acord Sr. López, perquè si li dic cinc, vostè me'n dirà deu, i aleshores no ens posarem mai d'acord, perquè estem vivint en el moment en què estem vivint, i és molt fàcil doncs avançar o dir segons quines coses sense haver-les calibrat del tot.

No és una qüestió d'un milió més o menys d'euros, és que a més aquests compromisos quan s'agafen, són cumulatiu, i per tant, no és només una qüestió d'un milió aquest any, sinó que s'ha de fer de forma ponderada, justa, equilibrada. I en cap moment li he dit que aquests complements de pensió siguin a càrrec de la CASS. El que li deia és que les pensions no contributives, efectivament van a càrrec en aquest cas del Ministeri d'Afers Socials. Per tant, sé de què li parlo, i el que li deia, el que s'intenta és no fragilitzar més el sistema de pensions. Per això li comentava que era imprescindible tard o d'hora començar a reflexionar sobre el futur d'aquest fons. Però entre tant el què hem fet és prendre decisions clares, concretes, rigoroses i que continuarem desenvolupant d'aquí al final de la legislatura.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Filloy.

Alguna altra intervenció...

Sr. López.

Per ordre li correspondria al Sr. López, si vostè vol intervenir, sinó el Sr. Camp.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, molt breument.

En relació amb el que comentava ara al final el Sr. Filloy.

Vostè sí que ha parlat de què això fragilitzava i no venia en qüestió amb el tema que estàvem parlant perquè no és aquesta decisió en tot cas la que fragilitza. Com que vostès ja fa dies que parlen del tema de la insostenibilitat de les pensions, i abans ens en parlava també el ministre Jover, jo els hi vull

recordar que al setembre del 2017 es va aprovar una resolució en la qual s'encomanava al Govern de crear una taula, -Sr. Espot, vostè era el ministre d'Afers Socials, setembre del 2017-, el Consell General va votar una resolució encomanant que es creés una taula a tres bandes, entre Consell General, Govern i la CASS per estudiar la sostenibilitat de les pensions. Les resolucions que es voten al Consell General són per complir-les. Vull dir que vostè ha estat ministre d'Afers Socials durant tot aquest període, no la va convocar. Suposo ja que vostès són els veritables mestres de l'electoralisme, nosaltres en tot cas podem ser molt humils aprenent. Suposo que vostè no la va convocar perquè hi havia unes eleccions generals a l'abril del 2019, i governen en majoria. Per tant vostès són el Govern, si vostès no estan complint aquesta resolució que està feta des del setembre del 2017, els únics responsables en són vostès. Perquè el Govern és qui ha de convocar aquesta taula i ha de donar compliment, com no pot ser d'una altra manera, a la resolució del setembre el 2017 que es pot trobar a la pàgina web del Consell General.

I en quant a la carta Sr. Enseñat, no sé si es va contestar o no. En tot cas, el Sr. Jordana es va comprometre a portar aquesta qüestió a la Comissió d'Afers Socials, i la qüestió mai va arribar a la Comissió d'Afers Socials, mai va arribar. El Raonador demanava parlin si us plau, no se n'ha parlat mai, no sé si la carta ha estat contestada o no, en tot cas el que està clar és que el cas que se n'ha fet per part de la Comissió d'Afers Socials o dels responsables que són vostès és nul, perquè avui estem debatent sobre la mateixa qüestió i una vegada més vostès faran cas omís a allò que el Raonador del Ciutadà els va demanar fa dos anys.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sra. síndica.

A veure, estem parlant d'una qüestió, una qüestió que al nostre entendre és molt sensible, que són les pensions de jubilació que perceben una sèrie de gent que passen certes dificultats.

Penso que és un tema prou sensible i que no hem de frivolitzar en aquest tema i que encara menys l'hem de polititzar. I penso doncs que estem a les portes d'uns comicis i s'està polititzant per totes les bandes, per dir-ho d'alguna manera.

O és que això va de cara a una tretzena paga? Que així plana sobre la Cambra. I si és així, el que cobrarà 1070 euros, cobrarà la tretzena paga, i el que en cobra 1084, ja no hi té dret. No juguem si us plau, siguem seriosos i analitzem el problema verdaderament de fons i fem el que puguem, però no juguem amb la sensibilitat de la gent gran que segur que n'hi ha molts que estem a prop de festes, i que no passen un bon moment. Per tant doncs, demanaria seriositat i respecte i no fer política en aspectes sensibles.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Sr. Magallon...

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. López, és que el Sr. Jordana mai ha estat president de la Comissió d'Afers Socials, ni tan sols ha sigut vicepresident. És que si s'hagués enviat alguna carta al president de la Comissió d'Afers Socials, qui l'hagués rebut en aquell moment, era la Sra. Sílvia Bonet que n'era presidenta, i que en cap cas mai ha format part del nostre grup parlamentari.

Per tant, jo entenc que deu ser una confusió. El que passa és que era una confusió seva que comportava com si haguéssim amagat informació, etc.

De dir-li, que si vostè s'ha confós, ja li accepto, però és que en la segona intervenció ja feia unes acusacions d'amagar la informació. Li demano si us plau que no fa falta que es disculpi però que accepti que el Sr. Jordana, que a més no és conseller avui en dia i que per tant no està aquí per respondre-li, no pot haver rebut una carta com a president d'Afers Socials perquè no n'ha sigut mai.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Pel Govern, Sr. Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sra. síndica, molt breument perquè el Sr. López ja em trobava a faltar, no devia tenir ganes de debatre amb mi avui i per tant doncs ja m'ha hagut d'interpel·lar.

Si em permet només amb caràcter previ, crec que és important assenyalar perquè vostè ha dit una cosa

que és molt correcta i exacta Sr. López, i és que efectivament aquest increment per damunt de l'IPC de les pensions contributives, no van a càrrec del fons de jubilació de la CASS sinó que van a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat perquè es paguen en concepte de complement no contributiu, i efectivament doncs jo crec que quan el Sr. Camp ha dit que aquesta mesura podia comportar diguem una càrrega addicional al fons de pensions de la CASS, jo crec doncs que no ho ha dit amb bon criteri perquè no és el cas.

Altra cosa és el que ha dit el ministre Filloy, i jo crec que no ha de posar en boca seva coses que no ha dit. Ell el que ha dit és que precisament teníem un sistema amb què les pensions inferiors al salari mínim contributives, eren complementades amb pensions de solidaritat que també van a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat. I és aquí on ell ha dit que precisament aquest era un bon sistema perquè permetia no carregar el fons de jubilació de la CASS, que ja de per si està amb prou dificultats. Per tant crec que era important matisar aquestes manifestacions.

I pel que fa a la interpel·lació que vostè m'ha fet concretament, he de reconèixer que efectivament hi va haver una resolució al Consell General que acordava la necessitat de convocar una taula per començar a analitzar la qüestió de la sostenibilitat del sistema de pensions, però també crec que val la pena dir-ho perquè ja se'm va preguntar al respecte en la passada legislatura, que en aquell moment jo vaig dir, evidentment amb el vist i plau del cap de Govern de l'època, com no pot ser d'una altra manera, que a mi em semblava una absoluta irresponsabilitat a sis mesos d'uns comicis electorals, convocar aquesta taula. Perquè era tant com abocar al fracàs una qüestió tan important i tan transversal com la qüestió de la sostenibilitat del sistema de pensions que com ha dit abans, amb bon criteri el ministre Jover, no és un debat a quatre anys vista sinó que és un debat per tota una generació. Per tant, només per dir-li i confirmar-li que sense cap mena de dubte reprendrem aquesta idea, ja ens hem compromès a intentar en la mesura que sigui possible i en el que estigui al nostre abast, articular un pacte per la sostenibilitat del sistema de pensions. Estic convençut que el ministre Filloy ho farà fins i tot millor que jo, i amb més premura que jo, i per tant doncs simplement convidar-los a vostès a formar part d'aquest pacte d'Estat perquè com dic és una qüestió suficientment important com perquè tots els grups parlamentaris presents en aquesta Cambra s'hi sumin, evidentment cadascun d'ells d'acord amb el seu criteri i la seva visió ideològica al tomb d'aquesta qüestió.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Espot.

Alguna altra intervenció...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, molt breument per comentar els dos temes.

En relació amb la carta Sr. Enseñat, potser sí que m'he confós, estic intentant localitzar-la, no la trobo, recordo havent-ne debatut amb el Sr. Jordana. En tot cas, no he dit que hagués amagat cap mena d'informació. El que sí que vaig dir és que no s'ha donat curs. Jo recordo haver-ho debatut amb ell sobre aquesta qüestió. Ho buscaré, ho analitzaré i en tot cas ja en tornarem a parlar.

I en relació amb la resolució que parlava el Sr. cap de Govern dels sis mesos, clar jo he anat a buscar ara... la resolució del Consell General és del 15 de setembre del 2017, per tant no faltaven sis mesos per les eleccions. Si no ho compto malament, són tres mesos del 2017, 12 del 2018, i les eleccions van ser a l'abril, faltaven 18, 19 mesos per les eleccions generals. Per tant aquesta excusa de què no hi havia temps material perquè estàvem a pocs mesos de les eleccions generals, no és del tot certa. En tot cas aquesta resolució ja fa dos anys i dos mesos que s'espera per donar-li compliment. Per tant, gairebé dos anys i tres mesos, per tant esperem que algun dia doncs doni el degut compliment.

Gràcies Sr. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Alguna altra intervenció...

Sr. Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Sí Sr. López, no tergiversi les meves paraules. Jo li he dit que quan vostè em va preguntar al respecte, vostè o algú del seu grup parlamentari, faltaven sis mesos per les eleccions i va ser en aquell moment que li vaig formular la contesta que avui li he reproduït.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Espot.

Acabades les intervencions procedirem a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal i com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 2 que es correspon a l'esmena número 9 de l'informe de la ponent, proposant modificar la primera frase de l'article 4 del projecte de llei.

S'obre un breu període de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

7 a favor, 21 en contra i 0 abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

A la vista de resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena presentada pel M. I. Sr. Pere López, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Número 3, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 10 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 6 del projecte de llei.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, el Sr. Jordi Font.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies Sra. síndica.

Jo el primer que voldria manifestar és un gran "uff" perquè d'aquí a tres dies hi haurà unes eleccions, i llavors tindrem tres anys segurament, si no passa res, que podrem fer política en aquesta Cambra sense ser sospitosos els uns i els altres d'estar fent electoralisme. Que jo em demano a què ens hem de dedicar els polítics si no a fer electoralisme, a intentar convèncer l'opinió pública i a expressar les nostres opinions i intentar convèncer aquella gent que pensa que no són els homes, de què sí ho són.

També voldria afegir un comentari sobre la intervenció del Sr. Raul Ferré d'abans, que m'ha dit que ja hi havia una casa a la seva parròquia de pisos de lloguer que ja estava al mercat. Jo no diré els preus, però els sé i si algun dia algú me'ls demana, els

hi explicaré. Llavors amb això puc enllaçar amb la meva intervenció.

La meva intervenció es tracta d'un apartat d'aquest projecte de llei, que potser és tan important com l'altre, que és millorar el poder adquisitiu de les persones.

Bé, hem fet una esmena en aquest sentit per millorar una mica la proposta de Govern, que Govern demanava que totes les persones amb un salari igual o inferior a 24.000 euros se'ls hi apugés el sou de l'IPC actual, i que suposem perquè l'IPC encara no està calculat, rondarà al voltant d'un 1%. I nosaltres pretenem pujar això fins el 2,5%.

Però jo el que trobo a faltar en aquest projecte de llei i en tots els debats que hi han hagut al referent d'aquest projecte de llei, és informació. Perquè estem parlant de pensions, no les acabem de situar. A quin nivell estan? A quan estan aquestes pensions? I amb els salaris he volgut que no ens passés el mateix i que les nostres propostes tinguessin almenys la noció per tots nosaltres del que representen aquests salaris.

M'he permès la llibertat de retreure a la palestra un document que tres dels companys que hi ha aquí recordaran perquè el vaig fer servir en el debat electoral, en el qual hi ha un escalonat de tot el que són els salaris del nostre país, de la massa salarial en funció dels nivells i hi ha els percentatges que representen de la massa salarial.

Aleshores aquest document ben evidentment si hi ha algú de vostès que desitja tenir-lo, jo he fet còpies i gustosament us el farem arribar.

Llavors o dirà que la massa salarial d'aquest país, tal com diuen les estadístiques de la CASS, ronda als voltants dels 75 milions. Val a dir que aquestes dades són de finals del 2018, segurament deu haver-hi un petit increment però em permetran que no he pogut trobar les dades oficials d'ara i que la massa salarial està repartida en 37.000 assalariats. Però, hi ha un cas curiós i és que el 70% dels assalariats són tots aquests... no la meitat, no, són tots aquests que estan per sota dels 2.000 euros mensuals que són els 24.000 euros anyals, no?

És a dir, que aquesta mesura en part afecta a aquest 70% de la massa salarial però no li afecta de forma igual perquè aquest 70% en aquesta estadística està partit en unes categories que unes són inferiors als 1.000 euros, i tenim un 13% de la massa salarial que guanya menys de 1.000 euros; tenim un 14% que està a 1.100 euros; tenim un 19,5% que estan a 1.350 euros; tenim un 23% que estan a 1.750, i per arribar al llindar aquest ens paràriem aquí perquè el següent grup ja guanya 2.250 euros.

És a dir, que totes aquestes persones, tant els que tenen 900 euros de sou com els que tenen 2.000 euros de sou, els afectaria aquesta mesura. I m'he permès de valorar el que representaria aquest augment que nosaltres proposem dintre de l'augment global de la massa salarial. Això representaria exactament, si no m'he equivocat i espero que no, 500.000 euros sobre els 37... sobre els 75 milions que representa el total de la massa salarial això representaria 500.000 euros de diferència, perdó, entre la proposta del Govern que és augmentar l'1% i la nostra proposta que és d'augmentar el 2,5%. Però, aquests diners realment no és un cost perquè jo diria que si vostès poden pensar que alguna d'aquestes persones que estan per sota de 2.000 euros, aquests diners els destinaran a altra cosa que a consumir, que suposo que tots ells deuen estar desitjant tenir un petit avantatge salarial per poder comprar aquella cosa que fa dies que volien comprar, o anar a berenar amb la canalla, o no sé... Estic convençut que tot això automàticament quedarà revertit en el mercat, és a dir, cost real d'això jo diria... jo diria "zero patatero". Però a més, encara tenim una altra possibilitat, que si mai hi hagués hagut una possible negociació al voltant d'aquesta esmena, evidentment l'haguéssim intentat treballar, no?

És a dir, sabem que aquests 500.000 euros de suplement aniran a càrrec de l'empresariat, i el Sr. ministre l'altre dia -ja ho ha citat el meu company-, està molt preocupat per la tensió que això pot representar en el mercat laboral. És clar, incrementar la massa salarial d'aquests 500.000 euros, això podria "fumbre" a la ruïna a més d'una empresa... Ho entenc! Segurament n'hi déu haver alguna que li vingui d'aquí perquè amb ell vam estar parlant, amb el Sr. ministre, l'altre dia d'una tipologia d'empresa, etc. Bé, però jo dic que estem a l'era dels impostos... Totes les empreses d'aquest país... totes les empreses d'aquest país tenen una empremta fiscal, és a dir, que han de pagar fiscalitat, ja ara. Què ens costaria gaire de fer exempcions fiscals per aquestes empreses que tinguessin una característica prou especial que no pogués sufragar aquest petit augment de la seva massa salarial? I com a exemple he agafat un exemple d'una empresa, perquè l'altre dia també... i aquesta data no l'he pogut obtenir que m'agradaria demanar-la a la CASS amb més temps, i és que aquesta massa salarial està repartida a empreses però no sabem ni la tipologia de les empreses, és a dir, m'agradaria saber: quantes empreses hi ha de 0 a 10 treballadors; quantes de 10 a 20; quantes de 20 a 30, etc., etc., fins a arribar a 50 que llavors ja potser serien les grans empreses, no? Però bé, seria interessant que aquests 75 milions sabéssim com estan repartits, amb quines tipologies.

Jo he agafat un exemple per citar-lo aquí que dic que és una empresa petita però dintre del meu ram podria ser una empresa molt important: 10 assalariats. Joestic al ram de la construcció: 10 guixaires, 10 lampistes, 10 calefactores, 10 electricistes, són empreses ja conseqüents del sector, no? Si aquestes 10 empreses haguessin d'augmentar els seus 10 assalariats i aquests 10 assalariats estiguessin al llindar aquest dels 2.000 euros mensuals, dels 24 -que segurament que n'hi ha algun perquè tenen algun aprenent que està per sota, i segurament n'hi ha algun que està per sobre, però és a títol d'exemple-, a aquest senyor això li representaria un augment de la seva massa salarial de 3.600 euros, una empresa que té 10 assalariats que hagi d'incrementar els seus salaris de 3.600 euros, en els del meu ram penso que és assumible. I ja dic, si aquesta persona o aquesta empresa té dificultats i a través de la fiscalitat se li ha de donar una ajuda perquè això sigui viable, jo penso que aquesta ajuda seria benvinguda però sobretot pel mercat, perquè tots aquests salaris tornaran a entrar al mercat; tota aquesta gent els consumirà i tota aquesta gent donarà més treball a l'empresa del costat, a l'empresa del davant, a la botiga de llegums o a la botiga del que sigui, tota aquesta gent consumirà tot aquest increment.

Jo penso que si vostès haguessin mostrat una mica de sensibilitat social, aquesta que vostès sempre intenten buscar, o dir-nos que nosaltres tenim l'exclusiva, i tal, i ens haguessin proposat una transacció en aquest aspecte, que hagués sigut en comptes de pujar aquest percentatge, pujar-lo menys; en comptes de pujar fins a 2.000 els salaris que estan fins a 2.000 euros, els que estan fins a 1.500. Aquí haguéssim demostrat tots una certa sensibilitat social i segurament que haguéssim trobat una mesura que seria millor que la que quedarà en el projecte, però una vegada suposo que no serem nosaltres els culpables de què el projecte quedi menys social que el que nosaltres preteníem.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos...

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Si li sembla ho faré des d'aquí i potser serà per a tots més ràpid.

Bé, aquesta reserva d'esmena i modificació pretén, tal com ens explicava aquí el company Jordi Font, que del salari mínim al salari mitjà tingui un increment d'un 2,5% en lloc del percentatge de l'IPC que era el que hi ha establert.

El primer que he de dir, és que segurament a tots els consellers generals ens falta força informació i que la informació potser no circula, i de què no circuli segurament també en tenim culpa tots. Hi ha estadística que comença a funcionar i força bé, que se'n treu força elements, però segurament ens faltaria més informació a nivell de la Seguretat Social i d'altres nivells.

El darrer informe de conjuntura econòmica de la Cambra de Comerç no ens dona pas bons auguris de les perspectives de futur, és més, ens indica un deteriorament del sector industrial, ens indica que l'activitat comercial també continuarà presentant uns registres molt discrets, ens indica també que les perspectives de cara al segon semestre 2019 són més pessimistes que els últims cinc anys i anticipen doncs, la continuïtat de la desacceleració de l'activitat dels serveis hotelers en els propers anys. L'únic punt positiu és el sector de la construcció, i el sector de la construcció pot tenir un efecte contrari al desitjat d'aquesta Llei; aquesta Llei té dos bandes i una és la dels habitatges. Per tant, més costos de la construcció pot tenir un efecte contrari al desitjat en aquesta Llei.

Nosaltres, entenem que el que ens caldria és que estem davant d'un canvi d'un model econòmic, d'un canvi de paradigma; com hem comentat també el sistema financer no passa pel millor moment: el comerç, el sector industrial, els ingressos del tabac que avui s'ha dit i s'ha reconegut, està baixant. El que cal és dissenyar un model econòmic que puguem portar a futur i amb un alt valor afegit, d'aquesta manera, doncs segurament podrem incrementar els salaris sense penalitzar les empreses i poder també aportar un altre fil de llum amb això. Segurament el que ens caldria, doncs també com element dinamitzador, seria efectuar un canvi al Codi de relacions laborals que fos més adaptable a la situació que tenim a Andorra. Andorra som un país de comerç, som un país de serveis, som un país turístic i quan és festa, més treball, sense menystenir el treballador hem de poder conjuminar totes aquestes coses.

Si fem una radiografia de tot l'exposat, segurament que tot aquest salari mínim que deia... mitjà, que deia el company, doncs segurament se'n podia sortir beneficiat perquè de vegades aquestes altres lleis que he dit del Codi de relacions laborals doncs, tampoc permeten que la gent es pugui espavilar i puguin treure més rendiment.

Per tant, sense una visió global no podem votar aquesta reserva d'esmena.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Magallon.

El Sr. Marc Magallon:

Gràcies Sra. síndica.

Intervindré també aquest cop en nom dels tres grups parlamentaris de la majoria.

Tractem la reserva d'esmena 3 que és la reserva d'esmena 10 de l'informe del Ponent, 5a del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, on ens proposen de modificar l'article 6 del Projecte de llei que ens proposa substituir els 24.000 euros de salari pel salari mitjà anual, que entenc que ve a ser d'uns 25.000 i escaig euros, és a dir, no hi ha massa diferència entre les dues coses. I també proposen de pujar aquests salaris en qüestió, no amb l'IPC sinó amb un 2,5%.

El Sr. Font penso que ens parlava d'una proposta d'IPC, o d'una tendència que sembla que estarà vora de l'1%, ara mateix penso que està en un 0,7, i nosaltres la calculàvem al voltant com si acabés al 0,8.

Igual que en la darrera reserva d'esmena tractada, ja els avanço que els grups parlamentaris de la majoria no donarem tampoc suport a aquesta vostra reserva.

Pensi que entre els més de 6.000 autònoms registrats un gran nombre d'ells, petits empresaris que sovint contracten algun assalariat que els ajuda a tirar endavant la seva aventura empresarial i el seu mitjà de supervivència, molts d'ells els costa molts esforços complir amb totes les obligacions empresarials i una vegada satisfetes els quedi un salari digne per poder tirar endavant. Restauradors, mecànics, perruquers, esteticistes i un llarg etcètera, a molts d'ells se'ls pot fer molt costa amunt si, com dieu, s'obliga per llei a fer esforços suplementaris en les seves obligacions salarials com a patrons.

Estem convençuts que amb la mesura que proposa el Projecte de llei que aposta per una puja de l'IPC l'assalariat ja veurà millorat el seu poder adquisitiu i aquest índex tampoc representarà un gran daltabaix pel patró.

Estic convençut també que els patrons, als quals el negoci els rutlla i el vent els va en popa, seran els primers en premiar i revaloritzar el salari dels seus col·laboradors vist que és el seu valor afegit d'empresa i qui en el futur els farà seguir sumant. Per contra, aquell empresari al qual els vents no li són

favorables, amb aquesta puja de l'IPC segurament seguirà podent subsistir i podrà intentar redreçar la marxa del seu negoci. Si d'un plegat l'impacte salarial li suposa un problema infranquejable o bé liquidarà el negoci, o liquidarà algun dels seus col·laboradors assalariats, qual cosa pensem seria molt negativa.

Aquesta mesura que proposeu, al nostre entendre, podria provocar l'efecte contrari al que preteneu presentant aquesta reserva. Així doncs, ja us hem avançat que els grups parlamentaris de la majoria no donarem suport a aquesta reserva d'esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Magallon.

Pel Govern, Sr. Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, tinc un dubte Sr. Font, en què quedem? Ens fan grans discursos de què estem en un moment de desacceleració econòmica, en un moment de pèrdua de competitivitat, en un moment en què les empreses estan patint, en un moment en què costa molt arribar a final de mes pels empresaris d'aquest país... Aquest és el missatge que he sentit ja varies vegades en aquesta Cambra.

Una altra cosa, no estic fent electoralisme. En cap moment els he parlat d'electoralisme, com a mínim jo des d'aquí.

Per tant, en què quedem? Estem en una situació de fragilitat dels empresaris i encara la seva proposta ve a aportar més tensió a dins de les empreses? Em sembla que no és de rigor. Nosaltres el que proposem és fer-ho però de forma ponderada, de forma realista. Evidentment les dades que vostè reclama, a més a més, les dades hi són -i ho lligo amb el Sr. Camp que feia menció a què la informació no circula-, Sr. Camp, el convido a connectar-se a Estadística.ad o a CASS.ad, o a abaixar-se tots els informes de conjuntura on podrà trobar no només dades en relació amb el que estem tractant avui aquí, sinó a totes les dades del país amb temes o qüestions tan variats com el transport, la població o qualsevol altre tipus de dades. Per tant, les dades hi són el que passa és que cal saber-les anar a buscar i no esperar que te les vinguin a portar a casa.

Per tant, si estem en una situació de desacceleració, si estem en un moment de crisi, aportar aquesta tensió al mercat... bé, ja m'explicarà com ho pondera vostè. Perquè hi ha una altra informació que també és important tenir -i ara parlava de la informació, i la

informació s'ha de buscar. Miri, a Andorra el 60% del teixit empresarial, no és ja ni una petita ni una mitjana empresa, són micro empreses, i les dades que vostè reclama també existeixen.

El Consell d'Europa i el Consell de Sindicats Europeu també reconeix que el teixit empresarial en una gran mesura és de micro empreses. Aquestes micro empreses moltes vegades no poden resistir aquests grans canvis amb la tresoreria.

Vostè em deia que havia parlat amb mi la setmana passada i, és veritat, vostè està en un sector molt concret, en el sector de la construcció, on realment probablement els marges són uns. Miri, jo sóc soci d'una petita empresa de neteja també de recursos, pràcticament el 90% són recursos humans, sinó diria el 95% perquè de producte en gastem molt poc: aigua i lleixiu, per dir-ho d'alguna manera, i per tant un augment fora de lloc amb tota aquesta plantilla també suposaria tensions per la petita empresa de la qual sóc soci. I li parlo des del coneixement, com fa vostè en aquest cas.

Aleshores, per a nosaltres és una mica en la mateixa línia de l'esmena anterior. Creiem que sí, estem d'acord en què les pensions s'han de pujar, que els salaris més baixos s'han d'anar, diguéssim, actualitzant amb el nivell de vida però sempre, i repeteixo, de forma ponderada. I en aquest cas és el que venim a proposar i també no s'havia fet d'altres vegades, creem aquesta obligatorietat a l'empresariat andorrà de què tots aquells salaris que estiguin per sota dels 24.000 euros, doncs pugin l'IPC. Creiem que és una cosa sostenible i que ens permet anar assolint l'objectiu que tots volem de millorar el poder adquisitiu de les persones.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Filloy.

Alguna altra intervenció, Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Sí, gràcies.

Bé, jo ja el repto a vostè de trobar-la aquesta informació, sobretot les dos que jo li he dit, perquè no sóc molt destre amb informàtica, ni molt menys! Però me n'he fotut un fart de buscar a informacio.ad, a estadística.ad, a la CASS.ad i, el desglossament del nombre d'assalariats per empreses no existeix, la tipologia i la quantitat d'empreses que hi ha dintre de les diferents tipologies no existeix, etc., etc., etc. I no vull dir que no existeixi perquè total si hi ha les dades, potser no està organitzada de la manera conseqüent per poder-ho donar.

Bé, després vostè em citava el cas de la seva empresa. Evidentment vostè està venent mà d'obra i em diu que això li podria representar una tensió important. És clar, jo no em vull pas posar a casa seva, però si em posés li demanaria: "Però quin marge està carregant sobre aquesta mà d'obra?" o és que per penetrar el mercat està generant una empresa amb un marge massa baix... No sé, però això és el seu problema i jo no m'hi vull pas posar, no?

És clar, tant vostè com el Sr. Magallon ens han volgut dir que les empreses més petites, les microempreses seran les que segurament patirien les pitjors conseqüències d'aquest augment superior a l'IPC. Aquest és el seu parer i jo li diré que jo penso el contrari. És a dir, jo conec bastants mons i les petites i les micro empreses que tenen el seu assalariat fixe, i tal, ja fa dies que estan pagant per sobre del salari mínim i del salari mig. Tenen una relació amb els seus treballadors molt més cordial de la que ens pensem. No són pas ells els que patirien per una mesura d'aquest tipus, al contrari. A més, ja li diré que és normal que si aquests senyors tenen contractualitzats els seus empleats, quasi bé sempre tenen dintre del contracte la clàusula de revalorització del seu salari equivalent al salari, a l'IPC, que és el que vostès porten a la seva mesura. El que nosaltres els hi demanem és de fer un esforç suplementari, i al que no ha volgut fer-me menció vostè és a les ajudes fiscals que es podrien donar si realment aquesta decisió o aquest acord polític, que ja sé que no adoptarem perquè ningú de vostès ens vol donar suport, doncs li procurés una debilitat prou forta que posés en perill la seva empresa. Jo penso que fiscalment estem parlant empresa per empresa, de vegades de 3.000 euros. És a dir, que no estem parlant de grans, grans quantitats.

Torno a repetir, la major part de la gent que té contractes de treball a tots els contractes de treball està mencionat com es revaloritzaran els salaris dels empleats, i quasi bé tots han adoptat la mesura amb gran generalitat de què s'augmentaran els salaris en funció de l'augment de l'IPC.

Una altra cosa que jo penso que ha de tornar a quedar clar. És clar, vostès tornen a parlar d'electoralisme, vostè va dir que vostè no en feia menció però n'ha tornar a parlar. És clar, estic una miqueta fart d'això! Perquè qui és que ha posat aquesta Llei a debat aquests dies? Qui és que ha volgut que aquest debat es tingués aquesta setmana i no la setmana que ve? Som nosaltres que governem? Som nosaltres que tenim la majoria de la Junta de Presidents? Que cadascú agafi el seu Sant Benito, eh?... Vull dir que ja està bé de què ens acusin sempre a nosaltres de què fem electoralisme, quan nosaltres l'únic que fem és intentar fer la nostra feina

de parlamentaris que és debatre els projectes de llei i les proposicions de llei que entren al Parlament a la data que es fixa per debatre-les.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Alguna altra intervenció...

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Tan sols en referència als elements de deduccions fiscals que comentava el conseller, es fa difícil amb el sistema que tenim d'imposició que està basat amb uns tipus nominals ja baixos i que, a més a més, doncs, quan es tradueixen amb tipus efectius són extremadament baixos, de tenir una palanca necessària per fer, doncs, exempcions fiscals. Però també és veritat que, per exemple, algunes de les deduccions que hi ha en vigor ara és per la contractació de personal amb un contracte indefinit.

És a dir, que ja tenim alguns elements que haurien d'ajudar a les empreses a fer també la seva funció social i ajudar-los des de l'Estat en aquest sentit.

També m'agradaria recordar-li un element. per primer cop el que s'ha fet és pujar els salaris, no tan sols els salaris mínims que es fixen tradicionalment per decret des del Govern, sinó tenir un impacte, un element intervencionista, i com vostè pot entendre, doncs, no va ser del grat de tothom, des de l'any passat sobre aquells salaris inferiors a 24.000 euros, sigui el lloc que estiguessin desenvolupant, fos quina fos l'empresa. És un element que nosaltres vam pensar que era necessari, una palanca per començar, trencar fins i tot un tabú al país i començar a incidir en aquest element, i segurament el que també ens hauria d'ajudar és que es desenvolupessin convenis col·lectius, així de manera sectorial, de manera més acurada a la realitat de cada sector, treballadors i empresaris, doncs, podrien definir quines són les millors condicions de remuneració associades en aquell sector.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna altra intervenció...

Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies per l'aclariment Sr. ministre.

És evident que amb la tipologia de fiscalitat que tenim i sobretot per les petites empreses es fa difícil. Però vostè només pensa amb la fiscalitat directa. Jo penso que aquests senyors tant tenen una empremta fiscal directa com indirecta. Si realment es volgués trobar una solució es podria trobar la solució en aquest aspecte.

I quan vostè m'està anunciant... és a dir, m'està explicant que la seva solució ja és valenta, atrevida, agosarada i que és bona. No li he dit el contrari. Tot al contrari, jo els felicito a vostès per haver arribat a aquesta conclusió. I segur que ha creat tensions dintre de vostès per arribar ja a aquesta solució. Jo el que demano és que anem més enllà. I quan demano que anem més enllà ho recolzo amb números. Perquè és clar, el salari mitjà d'aquí d'aquest país és ben bé una fal·làcia, perquè vostè sap molt bé que si jo guanyo 10 i vostè guanya 1, el salari mitjà entre vostè i jo sap quin és, no? Doncs, aquí passa el mateix amb el càlcul del salari mitjà, per això em torno a permetre d'ensenyar aquesta història. Vull dir que hi ha uns sectors que no tenen res que veure. És a dir, un 10% de la població assalariada s'endú el 33% de la massa salarial. Són irregularitats que si aquestes mesures que vostès prenen, que són molt encertades fossin una miqueta més valentes, contribuirien a anar més de pressa a pal·liar aquestes diferències i aquestes distorsions que hi ha en el mercat laboral.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Alguna altra intervenció...

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Tan sols un element, té vostè tota la raó. És a dir, al final quan intentem buscar una solució fiscal, hem de mirar a vegades la més fàcil, que és la imposició directa que s'acull l'empresa, però també poden haver-hi mesures indirectes. Però aquí ens trobem exactament amb el mateix. És a dir que els tipus impositius que tenim aquí al país, doncs, volgutament i jo crec que de manera encertada són baixos.

També li he de comentar, una manera també d'intentar disminuir una miqueta la pressió sobre els ciutadans, és que el propi IRPF, doncs, afecti a la

menor base possible de la població. I en aquest sentit, doncs, i li dic la dada de memòria, no em faci cas, guardi la magnitud tan sols, quan el vam implementar el 75% dels assalariats no havien de pagar IRPF. Jo crec que això també són mesures que ens ajuden a treure una miqueta a treure aquesta pressió.

Jo crec que al final tots volem anar a un mateix lloc. El que segurament no estem d'acord amb els ritmes. Nosaltres pensem que forçar massa l'economia pot ser contraproduent. Vosaltres penseu que s'hauria de forçar una miqueta més. L'objectiu que tenim tots plegats entenc que és el mateix.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Sí, entenc que el ritme és la diferència, però el que hem de veure són els efectes colaterals que porta la diferència de ritme. És a dir, en aquests moments a la massa salarial s'estan incorporant en alguns sectors i inclús els sectors que són més portadors de beneficis, perquè a vegades n'hem parlat, és el món de la construcció, està funcionant força bé, hi ha un creixement i és un dels pocs sectors. Però és clar, també hauríem de començar a rumiar que totes aquestes coses i aquests salaris tan baixos han fet desaparèixer tot un sector de mà d'obra d'aquests sectors, i ara s'està nodrint aquest sector de treballadors temporers que vénen de fora, que segurament els hi costen més car i que ja s'ha trobat la manera de què treballin aquí, inclús en obres oficials sense cotitzar ni a la seguretat social, la qual cosa també ens ajuda a tenir aquests greuges que tenim.

Això són factors colaterals que si realment aquesta política que vostè em diu que compartim, a demés, li donessin el ritme suficient, jo penso que els evitariem.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de la reserva d'esmena votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 3 que es correspon a l'esmena número 10 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 6 del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 21 i abstencions 0.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena presentada pel M. I. Sr. Pere López, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, número 4, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 11 de l'informe de la ponent proposant afegir una disposició addicional al Projecte de llei.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, el Sr. Joaquim Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Gràcies Sra. síndica.

Per solidaritat amb el Sr. Font, si em deixa, sobretot li agrairà encara més...

La Sra. síndica general:

No. Ara és potestatiu, no pateixi. Ara és potestatiu.

El Sr. Joaquim Miró:

... però la meua ciàtica segur que li agrairà encara més.

Moltes gràcies.

Miri, jo aquesta intervenció sí que començaré sent electoralista, perquè després de fer eleccions, el que hem vist, la part de societat, que ara parlarem nosaltres, i continuant amb el que ens ha explicat ara aquí el company Jordi Font, la nostra esmena va encara per la gent que encara pateix molt més que tot això, que és aquesta part del 70% que representa el 24% que estan en un salari mínim i sota del salari mínim. Llavors jo crec que és important.

Nosaltres podem aportar moltes mesures per intentar combatre la precarietat al nivell de l'habitatge i millorar aquest poder adquisitiu que tots desitgem que millori. Però la mesura més eficaç per millorar aquest poder adquisitiu és augmentar els salaris, sobretot aquests salaris que el Sr. Font ens ha explicat ara, no arriben a 24.000 euros. Però saben que hi ha una part de la societat que tenim el deure i l'obligació de proposar mesures urgents són aquells que actualment estan cobrant un salari mínim que al nostre parer és insuficient per viure dignament.

Com a parlamentaris i governants estem obligats a fer tot el possible per millorar les condicions de vida dels andorrans i dels residents.

La Carta Social Europea ratificada per Andorra ens diu i cito en francès: "La notion de niveau de vie décent va au-delà des nécessités de base purement matérielles comme la nourriture, les vêtements et le logement et comprend les ressources nécessaires, la participation aux activités culturelles, éducatives et sociales". Perdó pel francès, que el vaig perdre.

En aquest sentit i seguint les recomanacions de la mateixa Carta social europea hauríem d'establir un salari mínim corresponent almenys al 60% del salari mitjà net de cada estat.

L'última dada que em van passar del mes d'agost del 2019 ens situa aquest salari mitjà en 2.069 euros. El que fa que el salari mínim a Andorra hauria d'estar a 1.241 euros. Actualment, amb el 1.050 és fàcil fer la resta. Estem quasi 200 euros per sota del que ens recomana la Carta Social Europea.

Continuant amb 4 xifres, si agafem des del 2011 al dia d'avui, el salari mínim s'ha incrementat de 121 euros passant de 929 a l'any 2011 als 1.050 d'avui en dia. És a dir, s'ha re valoritzat un 16% en 8 anys.

Poca cosa hem fet sabent que el cost de la vida i la inflació han estat o han augmentat molt més proporcionalment.

Jo els hi demano: quin poder adquisitiu pot tenir la gent que avui en dia percep un salari de 1.050 euros?

Penseu-ho bé, 1.050 euros!

Senyores i senyors del Consell i del Govern, els hi proposo de fer un exercici molt fàcil. A partir del mes de gener o del mes de febrer de l'any vinent, fàcil. Vagin vostès al banc o si els tenen a casa no fa falta que vagin al banc i agafen 1.050 euros en efectiu. Posin a la tauleta de nit o allà on vostès vulguin, i comencin a descomptar. Descomptin 400 o 500 euros, 350, 425, el que vulguin per pagar el lloguer del seu habitatge, perquè convindran amb mi que la gent que està amb un salari de 1.050 euros no són propietaris. Descomptin després entre 100, 150 euros de llum, telèfon, transport, i alguna cosa de

roba per poder-se vestir. Ens agafem i ens alimentem amb 15 euros diaris, que no són molts, 15 euros diaris, àpats al dia, ens fa 450 euros mensuals. Facin el total del que els hi he dit i veuran quin poder adquisitiu podran tenir. És així de fàcil. Ja no parlem que aquesta gent pugui estalviar, de tenir un mínim de lleure, de practicar activitats esportives o culturals, com els hi he dit abans recomana la Carta Social Europea.

Ens trobem, doncs, davant d'un col·lectiu que no fan ni vacances, ni viatges ni res que s'hi pugui assimilar. Crec que això no és viure, al final això és sobreviure.

Recordarem que aquesta gent fan part tots ells del teixit productiu i col·laboren a l'economia i al creixement del nostre país.

Creiem que un augment de 150 o 200 euros al mes faria que al cap de l'any els assalariats que cobren avui en dia tindrien una renda afegida de més de 1.800 euros a l'any que els hi permetria millorar molt les seves condicions de vida. Això és el que nosaltres varem proposar de manera electoralista, com vostès em diran, al nostre programa electoral de passar amb un salari mínim de 1.200 euros al més.

Per tot això demano el seu vot favorable a la nostre esmena número 4.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Miró.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos...

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, aquesta reserva d'esmena gairebé la podríem qualificar com la germana pobre de l'altra reserva d'esmena que hem tractat abans, i és evident que nosaltres, els representants de Terceravia ben bé que ens agradaria que tota la ciutadania es pogués guanyar la vida de millor manera.

I abans he fet un comentari de les dades, i Sr. ministre ja li ha contestat el Jordi Font que les dades no estan prou atomitzades i no baixen tant al detall per saber on es paguen i a quins sectors hi ha aquests salaris, sinó vostès després ja ens faran un curset accelerat, al Jordi i a mi perquè ho puguem veure. Almenys estic tranquil perquè no sóc el sol que em costa veure aquestes dades.

Bé, torno a repetir el mateix. El Govern sí que sap quines són aquestes dades. ho sap a través de les declaracions de la CASS. Nosaltres no hi tenim

accés Sr. ministre. Ho sap a través dels comptes de resultats de les empreses. Nosaltres no hi tenim accés, Sr. ministre.

I vostès saben en quins sectors, perquè això és importantíssim, en quins sectors s'estan pagant aquests salaris tan minsos.

Segurament aquests sectors són sectors de molt poc valor afegit.

Vostès que fa 9 anys que governen saben que aquests salaris s'arrosseguen des de fa molt temps i al mateix sector.

Jo em pregunto si amb les dades que tenen vostès, si amb el que està patint l'economia andorrana, perquè aquest sector està patint, estic convençut que aquests pobres treballadors i aquests pobres empresaris també estan patint.

Quines són les polítiques que vostès estan dissenyant perquè aquest teixit empresarial pugui tenir més valor afegit i de retruc pugui pagar més salari als seus treballadors?

Aquest és el quid de la qüestió. Podem estar d'acord amb el que diuen els companys socialdemòcrates, però no podem estar d'acord en incrementar els salaris a cop de decret llei. Hem de saber d'on tenim el problema, com el podem solucionar. I això només es pot fer amb dades, amb dades a la mà que vostès tenen els del Govern sobretot, i els de la minoria en cap cas hi tenim accés.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Magallon.

El Sr. Marc Magallon:

Gràcies Sra. síndica.

Reserva d'esmena 4, reserva d'esmena 11 de l'informe de la ponent, novena del Grup Parlamentari Socialdemòcrata on ens proposen afegir una disposició addicional al Projecte de llei on encomanen al Govern que estableixi les disposicions necessàries perquè el salari mínim interprofessional a comptar de l'1 de gener del 2020 es correspongui al 60% del salari mitjà anual d'acord amb el que s'estableix en la Carta Social Europea que ha estat ratificada per Andorra.

Important el fet que mencionin l'1 de gener del 2020. Bé, també ja els hi avanço que com les altres tres esmenes o reserves d'esmena que hem tractat fins ara, tampoc des del grup parlamentari majoritari donarem suport a aquesta quarta esmena.

És cert que la Carta Social Europea recomana tendir a les xifres que ens citeu. També és veritat que valora positivament totes les millores proposades i que acostin aquest objectiu, cosa que fa, veiem, valoritzades de forma positiva a les nostres accions.

Actualment estem sobre el 50% i amb la sèrie de mesures que implementem amb aquest Projecte de llei, les mesures urgents, millorarem sensiblement aquest percentatge del 50% i com ja li hem avançat en les anteriors intervencions, la intenció dels grups que donem suport a l'acció de Govern, millorarem en cada un dels exercicis pressupostaris d'aquesta vuitena legislatura les condicions per a què aquest percentatge actual del 50% tendeixi a acostar-se al 60%. Objectiu que tots plegats volem aconseguir!

Entenc que tenim les mateixes intencions, però no coincidim en els tempos. Penso que això ja ho hem recordat en les diverses intervencions que hem fet aquesta tarda, per a la seva implantació. Volem fer les mateixes coses però de manera paulatina i de forma assenyada, que no vol dir que el que ens proposin no sigui assenyat. Per no comprometre cap dels agents implicats ens estimem més pujar de forma progressiva i assumible i que aquestes mesures no hagin d'afectar el marc impositiu directe actual. recordo que l'Estat veí, Espanya concretament, que certament ha fet uns esforços molt importants en aquest sentit fa, però, que inclús els assalariats més vulnerables siguin obligats tributaris quan a casa nostra no es tributa fins a la barrera dels 24.000 euros anyals.

Per aquests motius i com ja he avançat en l'inici de la meva intervenció, els grups parlamentaris de la majoria no donarem suport a la seva reserva d'esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Magallon.

Pel Govern, Sr. Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. Miró estem d'acord, i Sr. Camp estem d'acord. Evidentment que a tots, doncs, com heu començat el discurs així, a tots ens agradaria que la situació fos millor, que els sous, doncs, fossin més elevats i que poguéssim avançar de forma més ràpida cap a les recomanacions del Consell d'Europa en aquest sentit.

Però també li he de dir que segons l'última reunió que es va fer al maig del Comitè governamental de la Carta Social Europea, a l'article 4.1 de la carta que

es titula Dret a una remuneració equitativa, que és el que defineix, doncs, aquest 60% que vostè mencionava, la Confederació europea de sindicats present a la taula recull que Andorra, tenint en compte, i torno a repetir, ja ho he dit abans, que el teixit empresarial del país és de micro empreses, doncs tenint en compte aquest context i per tant de què són empreses amb un nombre molt petit d'assalariats, prenc nota dels esforços considerables fets per les autoritats andorranes en els últims anys i en l'augment dels salaris dels més baixos, i prenc nota del compromís del Govern d'Andorra que vam fer una altra vegada el mes de maig, de continuar en aquesta línia per assolir el 60%.

Actualment estem en aquest 49,74% de la franja que ens marca el comitè europeu de drets socials. Li dic també que només dos dels 24 països tenen una nota positiva en aquest article 4.1, que són Suècia i Àustria. Tots els altres països encara estan en fase d'acompliment. Però "Mal de muchos, consuelo de pocos", no ens ha de servir per lamentar-nos. I per tant, doncs hem manifestat el nostre compromís de continuar treballant en aquests augments, així ho farem.

Com deia el Sr. Camp, aquesta esmena és una mica la germana pobre de l'anterior perquè estem cada vegada parlant del mateix, però el nostre compromís en aquest cas és ferm.

Sr. Camp, probablement no té accés a totes les dades, però com a conseller pot demanar les dades que cregui necessàries, que estiguin a la seva disposició per poder realitzar els càlculs que vulgui i els informes que siguin pertinents per proposar allò que cregui en aquesta Cambra. Per tant, excusar-se darrera de què no disposa de dades, permeti'm, trobo que no s'ajusta a la seva situació de conseller que està exercint avui aquí.

Simplement això, és que sembla que sigui repetitiu i estarem tota la nit parlant del mateix. Ens preocupa, tenim la mateixa preocupació que vostès, és simplement que el camí probablement és diferent. Ja li dic, el Consell d'Europa ens anima a continuar. Tinc aquí l'acta de la darrera reunió, que si la trobo li diré... Miri, l'any 2015 el salari mínim era de 962 euros, 2016, 972; 2017, 991; 2018, 1017; 2019, 1050, 2020 serà de 1084. I el nostre compromís és de continuar-ho fent cada any fins assolir aquesta xifra. Però entendre doncs que com li deia abans, i no voldria repetir-me, el mercat andorrà necessita un ajustament progressiu i sense crear i lamento tornar-ho a dir, doncs les tensions que vostès no tenen en consideració, però que nosaltres parlant amb tot el teixit empresarial, doncs ens manifesten. I per tant assolirem el mateix objectiu, probablement serem més lents però el nostre compromís és ferm.

I una altra cosa, també tenen vostès la possibilitat de fer aquestes propostes. Aquestes propostes estan sobre la taula perquè estan en una llei de mesures urgents que hem aportat nosaltres al Consell General. I jo encara no he vist cap proposta seva en relació a aquests aspectes. Per tant doncs escolti, podem estar d'acord amb si més o menys, però la proposta és la nostra i des d'aquí continuarem amb els nostres compromisos electorals.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Filloy.

Alguna altra intervenció...

Sr. Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Sr. Filloy gràcies primer per estar d'acord amb nosaltres en algunes coses, però vostè m'acaba de dir ara mateix que nosaltres no fem cap proposta. I què estem fent ara? Des de les 15.30h estem fent propostes. Una altra cosa és que a vostès els hi agradi, o que vostès les comparteixin o que vostès creguin que és alguna cosa que serà bona pel país o pels empresaris o pels treballadors, però de propostes les fem sobre la seva de proposta. Vostès fan una proposta, electoralista o no, ja que parlem tota l'estona del mateix, i nosaltres sobre les vostres propostes fem les propostes que creiem nosaltres que millorarà o milloraria el nivell de vida i al final el poder adquisitiu, que és del que estàvem parlant.

Llavors sí com ha dit el Sr. Camp i vostè mateix, l'esmena pobre de l'esmena anterior, però bé, fent una mica de conya i crec que no se n'hauria de fer massa, estem parlant de gent que són pobres. Per més que fem esmenes pobres, al final jo crec que són esmenes que les fem amb el cap i sobretot amb el cor per a gent que ho està passant malament. Perquè com li he dit al principi de la intervenció, nosaltres sí que ens passem perquè fem eleccions i som electoralistes, i la veritat, hi ha algunes cases en què la gent ho passa malament. Que la gent menja carn un cop a la setmana com pot. Aleshores no em vinguin a dir si és una esmena pobre o no és pobre. Nosaltres el que sí que creiem que no es pot viure actualment en aquest país amb 1050 euros, és l'únic que diem. I el que demanem és que es passi a 1200, i a 1241, que no ens recomana sinó que ens obliga com ha dit el company Pere López, la Carta Social Europea. És l'únic que demanem, que la gent pugui tenir 150 euros com a mínim més cada mes per poder viure, no sobreviure. Com deia abans el company Jordi Font, que la gent també pugui tenir

activitats, lleure, anar al cine, anar berenar com ha dit amb els infants, i alguna vegada poder fer alguna cosa més que treballar. I ja no parlem aquí de amb 1050 euros poder estalviar alguna cosa per poder algun dia tenir dret a l'habitatge o a qualsevol cosa d'aquestes.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Miró.

Alguna altra intervenció...

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Voldria parlar del tema dades i d'algunes reflexions que s'han fet al voltant dels salaris.

Deia el Sr. Font en la seva anterior intervenció i ara el Sr. Camp, que no hi són aquestes dades o que no les han sabut trobar.

Bé, des del Departament d'Estadística i també en la seva intervenció el Sr. Camp ha reconegut que hi ha hagut i li agraeixo, una millora, no pel fet que hi hagi ara un nou ministre sinó perquè ja fa temps que s'està treballant en un pla estadístic que dota cada vegada de més enquestes i més informació, però és que hi ha una enquesta trimestral que es publica en total transparència, que es fan notes de premsa i que se'n fa ressò la premsa del país, i concretament sobre els salaris ben aviat sortirà, que parla i no és la primera vegada que sortirà aquesta estadística, i per tant entenc que potser és que vostès no l'han trobat o no l'han pogut valorar quan es publica, que parla del nombre dels assalariats, de la massa salarial, del salari mitjà, del nombre d'assalariats i massa salarial en funció de l'estacionalitat, dels gràfics de sectors principals, aquí parlem d'agricultura, indústria, producció i distribució d'energia, construcció, venda i reparació de vehicles del motor, comerç a l'engròs, al detall, hoteleria, transport, sistema financer, activitats com la immobiliària, activitat pública, educació, activitats sanitàries. Tot això es publica, desglossat com demana el Sr...., sí, sí Sr. Font, de veritat, ara es publicarà la de l'últim trimestre i vostè la podrà veure, els mitjans se'n faran ressò, és una enquesta que elabora el Departament d'Estadística, trimestral i semestral, fan les notes oportunes, són públiques, s'envien als mitjans de comunicació, i aquí se'n fa ressò.

Per tant, les dades efectivament hi són Sr. Camp i les dades es comparteixen també malgrat el que vostès m'ha semblat que insinuaven. Perquè si vostès pensessin que tenint aquestes dades fossin conscients

que aquests increments que vostès proposen i que el podrien fins i tot desitjar, el Govern pensés que podria ser sostenible i assumible per les empreses, i no el compartissin, crec que se'ns estaria acusant de mala fe.

Si el Govern no proposa ni recolza un increment de 150 euros del salari que vostès proposen, és perquè amb aquesta informació, i una informació que alguns de vostès, que també i penso que és una cosa positiva que els que fem política que alguns de nosaltres vinguem del sector privat i tinguem un contacte molt directe amb el teixit també empresarial, som conscients que increments d'aquest tipus, poden tenir un efecte negatiu. Ho vam discutir la setmana passada. Hi ha empreses que ho podrien assumir? Estic d'acord Sr. Font, segurament sí. En determinats sectors? Segurament sí. De manera general a tots els sectors? Crec que no, i crec que vostès també en són conscients. No podem fer un increment de 150 euros en tots els sectors i a més a més en funció de les tipologies de les empreses que tenim en aquest país. Que moltes empreses, pràcticament el 15% de les empreses, la massa salarial correspon a treballadors autònoms.

Per tant, jo penso que pensar que el Govern té informació sobre la bona situació econòmica de les empreses que vostès contràriament al que ha dit el president del seu grup parlamentari quan ha pujat a fer una defensa de l'esmena a la totalitat del Marc pressupostari argumentant que en els indicadors internacionals hi ha desacceleració, vostès pensen que nosaltres tenim dades positives respecte a l'Estat, podríem dir econòmic de les empreses, i que sent conscients d'això, no volem perquè no tenim voluntat doncs d'assumir aquest increment de 150 euros del salari. Jo penso que l'increment que s'ha proposat i com ha comentat abans el Sr. Filloy amb anterioritat al ministre Jover, aquest increment que s'ha fet per primera vegada en aquells salaris inferiors als 24.000 euros, ja és un primer pas. Ens agradaria a tots que la conjuntura fos molt millor i que poguéssim assumir aquest increment que vostès proposen, però em sobta que algunes persones tant del Grup Parlamentari Socialdemòcrata com del Grup Parlamentari Terceravia, grans coneixedors de la situació del teixit empresarial d'aquest país, puguin proposar un increment de 150 euros de manera general donant a entendre que això és assumible i que nosaltres no ho volem fer per desconeixement o perquè no hi ha voluntat ni tampoc hi ha la sensibilitat social que vostès creuem que només tenen vostès, en aquest cas, els parlamentaris del Grup Socialdemòcrata.

I després una altra dada que ja la vam discutir la setmana passada respecte... i que parlava ara el Sr.

Miró, sobre la situació de pobresa. Jo crec que justament amb vostè ja vam tenir un intercanvi sobre la situació de pobresa en aquest país que, insisteixo, no és per penjar-se cap medalla i ja ho vaig dir la setmana passada: ens agradaria que l'índex fos pràcticament zero però, estem molt millor... molt millor que el nostre entorn, molt millor que països que són referents en un model de benestar, d'estat del benestar. Ja li vaig donar la dada de què només hi ha dos països que estan en una situació millor que nosaltres quant a la situació de pobresa en aquest país. I hi ha un problema quant a privacions, sí, dels vuit elements que es tenen en compte quan es fa l'enquesta hi ha dos elements que ens han de preocupar: fer front a una despesa imprevista de 950 euros, i el problema de l'habitatge. Ho hem reconegut, en som conscients i crec que estem intentant treballar tots plegats en la línia de poder donar respostes i solucions. Parlar de què no som sensibles, que no ens preocupa, que hi ha molta gent en situació de pobresa en aquest país, amb les dades i la informació que vostès mateixos ens reclamen i que hem compartit de manera transparent crec que no respon a la realitat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Alguna altra intervenció...

Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Sí, gràcies.

No és per defensar-me perquè no he sigut jo que l'he acusat d'amagar informació però sí que li he de dir, perquè m'ho he mirat tot, que certa informació que es podria complementar i que seria enriquidora no hi és. És a dir, com està fraccionat en funció de la tipologia, tipologia vull dir de mides d'empresa en el nostre sector d'activitat. El Sr. ministre de darrera seu -ara no em surt el nom-... el Sr. Filloy, perdó, aquí ens deia que la gran majoria de les empreses d'aquest país són microempreses, doncs, a mi m'agradaria saber si aquesta dada és certa i que em digués: "*Doncs mira, de les 6.000 empreses que hi ha en aquest país, 5.800 són microempreses i no sobrepassen deu assalariats*". Doncs, jo aquesta dada no l'he sabut trobar! De la mateixa manera que d'aquestes microempreses si són 5.800 o si són 4.800 m'agradaria saber d'una vegada per totes si són aquestes les que són, les que generen aquests salaris més baixos? Que joestic convençut de què no. Però bé, si l'estadística i les dades m'ho diguessin m'ho

hauria de creure, no? Llavors podríem parlar amb conseqüència. I nosaltres en aquest cas no els hi hem dit que tenien poca sensibilitat social. S'ho ha agafat vostè mateix. Nosaltres hem dit que en volem tenir i que tenim un problema seriós, però no hem dit que vostès en tinguessin poca.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Alguna altra intervenció...

Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs miri Sr. Font, sense cap ànim de dir res més del que vostè deia que havia trastejat. Jo també he trastejat i a la web de la CASS, a l'agost del 2019 hi ha un PDF que es titula: "*Nombre de declarants per sector d'activitat*". D'1 a 5 llocs de treball n'hi ha 13.820 declarants; de 6 a 10 n'hi ha 668; d'11 a 25, 469; de 26 a 100 treballadors, n'hi ha 219, i més hi ha 58. Per tant, no vull dir res més que el que estic llegint a la web de la CASS: 13.820 tenen, com deia el Sr. Filloy, d'1 a 5 treballadors, per tant, realment són micro, micro empreses.

Aleshores, ja m'agradaria a mi fer el que vostè diu: passar de 1.050 als 1.250, i que es fessin aquests augments de 200 euros més el que costaria la seguretat social, però una empresa de 5 treballadors si puja aquests 200 euros més la CASS li està suposant un augment de 1.000 euros al mes, per 12 mesos, són 12.000 euros més la CASS.

És clar, és que aquí no estem parlant de grans empresaris, també estem parlant d'un senyor normal i corrent, d'una senyora normal i corrent que potser aquests 12.000 euros és el sou que es treu ell al final de l'any! És que es parla d'una manera com si tot fos pervers però la realitat dels números sortosos és que 13.000 dels declarants són microempreses i per damunt d'això hi ha 1.300 empreses, només el 10%. Aquesta és la informació que jo trastejant he pogut trobar i que li ofereixo Sr. Font.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Acabem el torn.

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Molt breument.

Que ja existeixin enquestes, xifres i dades com la que ja li he avançat no vol dir que no se'n puguin fer més i millor.

Precisament hi ha un Pla estadístic marcat, cada vegada s'intenten incloure noves estadístiques i potser hi ha coses que vostè trobaria i, no dic que no, necessàries i interessants que fins ara no s'han fet i que estan previstes en el Pla estadístic. Ben aviat el portarem al Consell, el Pla estadístic 2020 i podrem contemplar que ja està aprovat pel Consell estadístic, com es van incorporant mica en mica noves metodologies i noves enquestes que ens permetran fer millors anàlisis com el que vostè demanava, però ja li he explicat a vostè i també al Sr. Camp que sincerament bona part d'aquesta informació que vostès ens reclamaven és que és pública, transparent, no d'ara sinó de sempre i a més a més ha de ser així.

I aprofito per afegir una última reflexió que hem fet d'una manera directa o indirecta amb totes les interpretacions que han fet els membres del Govern i és que la voluntat de no incrementar, o la postura realista pensem moderada de no fer un increment sobtat i de cop de la xifra que vostès proposen, pensem -almenys és la postura d'aquest Govern-, que també és una mesura proteccionista del treballador perquè sabem, com diu el Sr. Camp, que tenim les xifres a la mà, sabem també que un increment sobtat d'una xifra així podria obtenir un efecte contradictori als interessos del treballador perquè tensionaria els costos estructurals del teixit empresarial, sobretot de les empreses més petites i podria provocar doncs que malauradament el que pretén ser una eina positiva pel treballador que és augmentar la seva capacitat adquisitiva mitjançant l'increment salarial, es convertís també en acomiadaments, cosa que seria totalment negativa.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Alguna altra intervenció...

Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Sí, li vull agrair al Sr. Naudi la trastejada, que aquesta ja l'havia fet jo també, però és clar el complement d'informació que jo necessito és d'aquesta quantitat de microempreses que tenim que són inferiors a 5 treballadors. Quina incidència

tenen sobre el PIB, perquè segons ens ha dit el ministre és la gran majoria de les empreses que hi ha aquí en aquest país, i després també quina tipologia d'assalariats té i si realment és amb aquestes empreses que tenim focalitzats aquests salaris tan baixos. Si tot això ho sabéssim segurament tots tindríem més dades, que aquestes dades hi són com diu el Sr. ministre, vull dir, un cop tens les dades és qüestió de demanar el creuament de dades necessari i útil per poder agafar mesures i prendre polítiques en aquest aspecte. De totes maneres la conclusió de tot això és que amb el preu de lloguers i amb la quantitat de gent que està guanyant aquests salaris tan miseriosos, al meu entendre -això ja és una aportació meva personal-, com voleu que hi hagi consum en aquest país i que les empreses que es dediquen al mercat interior que són nombroses aquestes també: botigues de queviures, supermercats, botigues de roba... com voleu que es consumeixi? És impossible.

És a dir, jo crec que totes aquestes mesures que nosaltres avui proposem no són ni de pobres ni de rics, són de sentit comú i després s'han de fer una miqueta amb el cor, com diu el meu company.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Alguna altra intervenció...

Acabades les intervencions procedirem a la votació de la reserva d'esmena votant sí a la reserva d'esmena, o no, i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 4 que es correspon a l'esmena número 11 de l'informe de la Ponent, proposant afegir una disposició addicional al Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

7 a favor, 21 en contra, 0 abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Arribat a aquest moment de la tarda farem una pausa de vint minuts. Reprendrem a les 18.20h.

Se suspèn la sessió.

(Són les 17.52h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 18.19h)

La Sra. síndica general:

Reprenem la sessió.

Reserva d'esmena presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Cinquena, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 12 de l'informe de la Ponent, proposant afegir una disposició addicional al Projecte de llei.

Intervé per defensar la reserva d'esmena el Sr. Roger Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Bona tarda a tothom.

El dret a l'habitatge és un dret que des del PS considerem fonamental. El dret a l'habitatge és un dret com una casa, per aquest motiu nosaltres des del PS considerem bàsic que l'habitatge sigui el màxim de disponible per a la ciutadania. Avui en dia és una de les principals necessitats i així ho reclamen els nostres ciutadans.

La política pública que avui proposem, la creació d'un registre de la propietat, és una política pública necessària, és una política pública emmarcada dins d'un pla pel dret a l'habitatge 2019-2025 que el Partit Socialdemòcrata portava en el seu programa electoral en les últimes eleccions generals.

Aquest pla no electoralista, no a curt termini tenia com a objectiu reduir al màxim la situació i la problemàtica urgent actualment a Andorra pel que fa a l'habitatge.

Dintre d'aquestes polítiques que s'inclouen al pla una d'elles era el Registre de la propietat. Un registre de la propietat que el considerem fonamental. I què suposa un registre de la propietat? Bàsicament tenir més dades. Avui en dia les dades són bàsiques per dur a terme qualsevol política pública. Avui en dia les dades són bàsiques per buscar l'excel·lència que des del Partit Socialdemòcrata creiem que ha de tenir tota política pública.

Hem parlat de dades al llarg d'aquesta tarda, hem parlat de dades en la necessitat de dades. Ahir la

nostra candidata per Andorra la Vella la Sra. Carmona citava en el context comunal la necessitat de tenir dades per dur a terme polítiques efectives i eficaces d'habitatge.

Com us he dit, aquestes dades són bàsiques perquè aquestes dades ens donen la informació per dur a terme unes polítiques d'habitatge, per exemple, per pal·liar la necessitat d'habitatge que existeix avui a Andorra. Aquestes dades ens donen informació sobre pisos buits. Avui en dia no sabem la quantitat de pisos buits que existeixen a Andorra.

Tampoc aquestes dades ens donen la capacitat per poder dur a terme polítiques efectives. Aquestes dades el que ens donen la capacitat d'elecció, perquè també ens donen, per exemple, informació sobre la situació on es troben els habitatges avui en dia a Andorra. I quan parlem de la situació, parlem d'una dada molt important, que no només connectem amb les polítiques d'habitatge, també podem connectar amb les polítiques de mobilitat. Perquè un pis que es troba en una situació aïllada, potser no és un pis que es troba en una situació urbanitzada. Dic que no és el mateix, perquè requereix una política de mobilitat connectada si volem que aquest pis sigui ocupat per un ciutadà o ciutadana avui en dia a Andorra.

Polítiques de mobilitat, polítiques d'habitatges, les dues connectades, les dues les quals no són eficaces si no tenim aquest registre de la propietat. Si esteu en contacte amb els ciutadans i les ciutadanes d'Andorra avui o aquests últims dies de campanya electoral, si esteu en contacte amb els joves del nostre país us adonareu que molts explicaven que no tenen vehicle propi. Per tant, la informació sobre la situació on es troba l'habitatge és molt important si realment volem dur a terme una política de mobilitat i de transport públic eficaç per tots aquests joves o altres ciutadans que no són joves i que no tenen vehicle propi.

Per una altra banda igual d'important, és la necessitat de saber si un habitatge ha de ser rehabilitat, com també l'estat jurídic d'aquest habitatge. Si per exemple és un habitatge embargat, si hi ha càrregues, etc.

I per últim, aquest Registre de la propietat també ens dona dades sobre els preus de l'habitatge en funció de la zona, i això és bàsic per establir el preu mig si volem dur a terme una altra de les polítiques públiques que s'inclouen dintre del nostre pla pel dret a l'habitatge 2019-2025. És a dir, la creació d'un índex de preus de referència. Un índex de preus de referència que avui no és l'objecte d'aquesta intervenció, un índex de preus de referència que seria bàsic per dur a terme polítiques, per exemple, d'intel·ligència fiscal per donar avantatges a tots

aquells propietaris que estableixen, per exemple, uns lloguers al voltant d'aquest índex de preus de referència.

Nosaltres ho establím com una prioritat que és la creació del Registre de la propietat. Per això demanem al Govern que creï aquest registre al cap de 6 mesos. Nosaltres l'haguéssim creat si governéssim ara. Ja haguéssim dut a terme l'elaboració d'aquest pla pel dret a l'habitatge.

Però no només ho demanem nosaltres, sinó que la Llei de delimitació de competències dels comuns així ho estableix. Una llei que per cert, ja fa bastant temps que està en vigor. Per una altra banda, el context internacional, les millors pràctiques europees, totes contempnen la creació d'un registre de la propietat.

L'altre dia, fa una setmana, des del Grup Parlamentari Liberal s'incitava la necessitat de comparar amb aquestes millors pràctiques europees. Jo he fet aquesta tasca i us puc assegurar que la conclusió és clara. Tots els 28 estats de la Unió Europea, tots, tenen registre de la propietat.

I sobretot, i en aquest cas, perquè molts cops ens citen els petits estats homologables a Andorra, també ho tenen els tres petits estats: Xipre, Malta i Luxemburg.

Abans, el company Ferré parlava del treball en comissió, jo també he format part d'aquesta comissió i tot i la bona entesa i el bon tracte de la comissió, el que sí que és sorprenent és la resposta argumentativa que se m'ha donat quan es proposava la creació d'aquest registre de la propietat. La resposta no tenia contingut. Simplement la resposta era formal: això no toca, ara no és el moment.

Bé, jo crec que seria interessant com a iniciativa proposar a la ciutadania que vinguessin a les nostres comissions perquè es veiessin els arguments que s'exposen, perquè com un jove andorrà que s'inicia en política veu aquests arguments en comissió, se n'adona que potser la prioritat no és combatre les polítiques d'habitatge.

Ho dit perquè aquesta no és una proposta ideològica. La setmana passada el nostre cap de Govern, el meu cap de Govern, parlant del salari mínim que abans el company Miró exposava, quan jo proposava aquest augment del salari mínim que avui també n'hem parlat, se'm deia que des del tripartit de Govern no era una prioritat perquè ideològicament eren diferents.

Avui la proposta que proposem crec que no és ideològica. Com abans els hi he dit és una proposta que l'apliquen tots els estats de la Unió Europea i

tots els estats de la Unió Europea no tenen governs amb la mateixa ideologia.

Per tant, és descoratjador que avui estiguem parlant encara i estem perdent temps sobre el motiu de fons pel qual no creem aquest registre tan necessari de la propietat.

Com a conclusió, m'agradaria explicar-los-hi que aquesta és una política pública bàsica, com us deia abans, per dur a terme polítiques eficaces, eficients i efectives a nivell d'habitatge, i que com els hi he dit és una política la qual és la principal necessitat de la nostra ciutadania.

Aquesta reserva d'esmena és una proposta que aporta eines als gestors públics per dur a terme polítiques eficaces. Aquesta és una proposta la qual, crec, que és a dia d'avui la més necessària possible i crec que no hem de perdre temps.

Aquesta és una proposta, com moltes altres, que ja hem dut a terme aquesta legislatura o com moltes altres que els meus companys, Rosa, Gerard, David, Mariona, etc., ja havien dut a terme en les legislatures anteriors.

Per a nosaltres, per al Grup Parlamentari Socialdemòcrata, l'habitatge és una política prioritària i no fem política, no fem electoralisme, perquè sabem que hi ha una necessitat al darrere.

Per tot això, els hi demano que avui aquí, aprovem aquesta reserva d'esmena, perquè sinó aquest habitatge no serà per a tothom.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Padreny.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos...

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, moltes gràcies Sra. síndica.

Bé, nosaltres en aquesta reserva d'esmena d'addició, doncs, pensem que el que cal és una col·laboració absoluta amb els comuns. Els comuns disposen, la gran majoria, del cadastre de finques urbanes ja el tenen. Cal una col·laboració amb el Departament d'habitatge del Govern, amb el Ministeri d'Ordenament del Territori, així com d'altres institucions o organismes que col·laboren amb el tema de l'habitatge.

Amb totes aquestes dades, que no tenim totes les dades, vostès abans ho reconeixien, no les tenim prou atomitzades, no les tenim prou analitzades,

segurament a la taula d'habitatge, doncs, no s'han pogut ficar a treballar abans perquè certs departaments tenen capelles i capelletes i tothom vol guardar la seva capella, per dir-ho d'alguna manera, no són capaços de creuar totes aquestes dades.

No ens podem creure des de Terçeravia que amb el que costa obtenir un permís de construcció, que amb l'inquilinat, que amb el rebut de la propietat, que no puguem tenir un inventari com demanava el company conseller, Roger Padreny de saber on estan cadascun d'aquests habitatges i quines dimensions tenen cadascun d'aquests habitatges i quines condicions d'habitabilitat tenen cadascun d'aquests habitatges i quin any van estar construïts cadascun d'aquests habitatges i més o menys quina eficiència energètica tenen cadascun d'aquests habitatges?

Per tant, aquí tornem a tenir un problema de dades, un problema de dades que pateix la taula d'habitatge perquè hi ha administracions que encara avui no estan col·laborant. Per tant, el registre de la propietat que és una pràctica estesa a molts països, com deia aquí el company Roger Padreny, però hi ha certs països que és no perquè no es vulgui, és perquè depèn de com s'utilitza aquest registre de la propietat, pot donar una informació a depèn de quins ciutadans, i doncs això pot tenir un efecte contrari al desitjat.

Pensem que amb un inventari de les propietats i amb tota la col·laboració de tots els organismes que he comentat, es pot tenir exactament identificat cada habitatge que hi ha a Andorra. No em puc creure que els comuns no sàpiguen els habitatges que tenen. No em puc creure que ordenament del territori no sàpiga els habitatges. Per tant, Srs. poseu-vos tots a treballar, aneu a remar en el mateix sentit, que no ho esteu fent.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Vull començar amb una prèvia. El registre de la propietat és un instrument que certifica la propietat d'una parcel·la o d'un bé immoble per part d'un propietari i els drets reals que l'afecten. És a dir, et diu si ets propietari d'un bé, d'un pis, d'una terra o una casa, i quins són els gravàmens que l'afecten, per exemple, un dret d'aigua, un dret de pas, o si té una hipoteca, etc.

En cap cas és un instrument que incideixi, en positiu o en negatiu, en les persones que lloguen un pis, en els seus contractes, ni en els preus del lloguer.

Feta la prèvia els vull dir que Andorra tindrà en el futur un registre de la propietat, però aprovar la seva esmena que en demana la creació en sis mesos, suposaria una irresponsabilitat important per part d'aquest Consell. Tot seguit els explicaré el perquè dels nostres punts de vista:

Permetin-me que comenci per la forma:

Fa uns dies deia un conseller i cito, que: "es pretenia modificar una llei que no era la que estava a tràmit parlamentari i una llei que no tenia cap mena de connexió directa amb la que estàvem debatent". A més, afirmava que: "les esmenes no es podien utilitzar per amagar debats entrant modificacions legislatives profundes a últim moment i per la porta de darrere".

Els sonen totes aquestes afirmacions? Se'n recorden? Aquests eren els seus arguments que tot just fa 15 dies utilitzaven des del PS per demanar-nos que retiréssim les esmenes que havíem presentat al Projecte de llei de prevenció del blanqueig. I, tot i que no els compartíem al 100%, vam entendre els seus arguments polítics i les vam retirar amb el compromís de debatre-ho a través d'una proposició de llei que presentarem properament.

Doncs tots aquests arguments de forma que vostès esgrimien en la seva intervenció de fa 15 dies, són els que nosaltres els recordem ara per demanar-los que retirin l'esmena. Volen "colar" un tema molt transcendent de manera poc meditada, gens debatuda i no justificada.

Fins aquí els arguments formals. Passem ara al contingut de l'esmena.

Ja que parlem del registre de la propietat podríem afirmar que amb aquesta reserva d'esmena vostès volen començar la casa per la teulada.

Ho he dit al principi i ho reitero: el Principat d'Andorra es dotarà en el futur d'un registre de la propietat, però el registre serà la culminació de diversos processos administratius i legislatius que encara cal completar.

M'explico. Per una banda, vostès saben o haurien de saber quan presenten aquesta proposta que el registre de la propietat té com a base principal els cadastres de les set parròquies del país. Els comuns, especialment els demòcrates, han treballat de valent per tenir els cadastres aprovats i en vigor, una tasca enormement laboriosa i que cal fer amb un enorme rigor per garantir-ne la plena seguretat jurídica. La feina està enllestida o molt avançada en tots els casos. Vull remarcar singularment la ingent tasca

que s'està fent durant aquest mandat el Comú d'Andorra la Vella per posar al dia una feina que no s'havia fet amb anterioritat. Justament la parròquia amb més propietats i probablement la més complicada. Vull recordar que vostès, els socialistes, hi han governat durant anys en aquest Comú i, en aquest aspecte, el més calent era a l'aiguera. Des del grup parlamentari confiem que en el proper mandat comunal es finalitzarà aquesta tasca i, conjuntament amb els cadastres de la resta de comuns ja tindrem complert un dels requisits fonamentals per crear el registre de la propietat.

L'altre instrument necessari per crear el registre de la propietat és la codificació del dret civil en matèria de drets reals; en el cas que ens ocupa, dret hipotecari, usdefruit, la possessió, el dret de pas, el dret de vol, etc.

Com a consellers generals coneixen bé la tasca que hem realitzat i realitzem en aquest Consell per redactar els diversos llibres del Codi Civil andorrà. Tot i que durant l'etapa del Sr. Bartumeu com a cap de Govern hi va haver voluntat de codificar, va ser en època del govern demòcrata que es va iniciar aquest procés aprovant el codi de successions. En breu entrarem a tràmit la proposta del segon llibre del que ha d'esdevenir el Codi Civil d'Andorra, el Codi de Família. Un cop aprovat, començarem la tasca per presentar i aprovar el Codi de Drets reals. Això lògicament no serà en sis mesos, ni de bon tros.

Per tant, fins que no estiguin finalitzats els cadastres comunals i no tinguem aprovat el Codi de Drets Reals, no es podrà crear el registre de la propietat.

Proposar començar la casa per la teulada, com fan vostès, només pot ser per dos motius: o bé per desconeixement, que seria molt preocupant. O bé per mala fe, que a banda de ser preocupant és tremendament irresponsable i populista. Per això els torno a demanar que retirin aquesta esmena. Per motius de forma i per motius de fons.

En cas que no ho facin els anuncio que els tres grups que formen la majoria parlamentària votaran en negatiu a aquesta esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Pel Govern, Sr. Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, poca cosa puc afegir més dels comentaris que ha fet el Sr. Enseñat.

El registre de la propietat com bé explicava ara el Sr. Enseñat va molt lligat a dos qüestions, al Codi de Drets Reals i al Cadastre. I em permetrà doncs que torni a insistir. Aquest registre de la propietat no es pot tirar endavant fins que tots els cadastres estiguin fets. Com li ha recordat el Sr. Enseñat, doncs els cadastres no estan acabats perquè un dels que falta és el d'Andorra la Vella. Ja que vostè esmentava a la Sra. Carmona, aprofito també per esmentar-la. No he sigut jo, ha sigut vostè, ja li pot recordar que és quelcom que tenim pendent a la Parròquia d'Andorra la Vella des de fa molts anys i que em consta que el comú actual com deia el Sr. Enseñat, hi està treballant de valent des de fa molts mesos.

Miri, nosaltres el registre de la propietat no el podem tirar endavant per aquestes dues qüestions. Però el que sí proposem és solucions alternatives. I aquestes solucions estan recollides també algunes d'elles dins de la Llei de mesures urgents, com són l'Institut Nacional de l'Habitatge.

Em diran per què? Doncs perquè dins de l'Institut Nacional de l'Habitatge, una de les atribucions que se li donarà per llei o que creiem que hauria de tenir per llei, és la creació d'un registre per exemple de contractes de lloguer. Això doncs ja ha estat parlat amb tot el sector, a la taula de l'habitatge, amb l'AGIA i amb tots els intervinents que estan relacionats amb aquesta matèria. I aquest registre entenem que ens donarà una fotografia molt real del parc de lloguer del país, perquè no hi ha un document més fiable que el contracte de lloguer on es determinen els pactes d'ambdues parts, les característiques de l'edifici, les característiques dels subministraments, etc. Per tant tindrem una radiografia molt clara, molt concreta per tipologia d'habitatges, per barris, per carrers, per tipus d'edificis, i aquest és el diagnòstic que ens permetrà tenir una valoració transversal del mercat del lloguer.

A banda, ja han començat a fer feina Sr. Padreny, tot i no tenir el Cadastre d'Andorra la Vella acabat, nosaltres no estem creuats de braços, i per això fa unes setmanes hem signat un conveni amb l'Institut Metropolità de Barcelona de l'Habitatge, que té molts anys d'experiència en gestió de dades en matèria d'habitatge residencial de lloguer. Aquest conveni ens permetrà segurament posar ordre, -que no dic que hi hagi desordre-, sinó més ordre encara en totes les dades que ja disposem en matèria d'habitatge. Es tracta de creuar com deia el Sr. Camp, dades que ens permetin tenir un diagnòstic molt més fiable del que potser fins ara hem tingut sobre les mans en qüestions d'habitatge. I és perquè és un fet sobrevingut. És veritat que la qüestió de l'habitatge doncs fa uns quants anys no teníem

aquesta problemàtica i potser no teníem la necessitat d'analitzar les dades o creuar-les d'aquesta manera. Per tant, hem creat aquesta aliança estratègica per avançar en aquesta matèria.

Com li deia, no estem parats, ja hem fet feina! El que passa és que el que vostè ens demana, com entendrà, doncs ara per ara és molt difícil i menys en sis mesos, no s'ha pogut fer en trenta anys jo crec que ara en sis mesos no és objecte ni realista ni creïble. Per tant, crec que torna a ser un altre brindis al sol.

I al Sr. Camp li volia fer una pregunta ja que ha fet una intervenció. Quan ens demana que el que creu que necessitariem és un inventari públic dels béns, no ho he acabat d'entendre, llavors no sé si li puc fer una pregunta però, en tot cas, si em pot respondre. És un inventari de pisos, o de propietaris, o a nivell de país?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Filloy.

Alguna altra intervenció...

Sr. Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies Sra. síndica.

En primer lloc, com els he comentat en l'exposició d'aquesta reserva d'esmena, nosaltres ja haguéssim dut a terme aquest Registre de la propietat. L'haguéssim dut a terme perquè... -i responc les preguntes a nivell general-, obrir un dia el Cadastre comunal, i concretament el d'Andorra la Vella, si no s'ha fet potser és per una qüestió de prioritats perquè de fer, es podria fer. Tenim un impost sobre l'inquilinat... un impost sobre l'inquilinat que ens donaria la capacitat de poder acabar aquest Cadastre pel que fa als pisos.

Després en segon lloc, proposem aquesta reserva d'esmena perquè la llei, el seu nom com indica, és una Llei de mesures urgents i la urgència en l'habitatge és present. Per tant, s'han de dur a terme totes les polítiques possibles, una d'elles és un registre de la propietat la qual, Sr. Filloy, si vol es pot connectar amb altres polítiques que al cap i a la fi és l'objecte del Partit Socialdemòcrata, que no només n'hi hagi una perquè la problemàtica de l'habitatge no només es resol amb una política pública.

Per una altra banda, la qüestió de la creació d'un registre de la propietat no només l'hem establert nosaltres aquí a través d'aquesta reserva d'esmena, sinó que en la passada "Nit del dret" nombrosos juristes d'aquest país ho establien com una

necessitat, i com una necessitat al màxim d'urgent, per això establím aquest període de sis mesos. Aquí, com li dic, és factible amb aquest impost sobre l'inquilinat.

Per una altra banda, és interessant quan es responen arguments sense buscar el contingut i es va a buscar la qüestió personal: si hi ha responsabilitat, si hi ha desconeixement, si hi ha mala fe... És interessant perquè estem perdent temps mentre estem parlant de qüestions subjectives les quals jo els puc assegurar que no existeixen, almenys per la meua persona i crec que puc parlar pel meu grup parlamentari i pel meu partit, que no existeixen perquè per a nosaltres, com els he dit, la prioritat en aquest país és l'habitatge i s'han de dur a terme ja polítiques públiques. Una d'elles la vam dur a terme fa uns mesos amb la Sra. Gili al capdavant d'aquesta proposta. Ara proposem aquesta, creiem que totes són compatibles entre elles.

Per últim, deixi'm dir-los-hi que amb aquest Registre de la propietat en el qual s'exposava que el Registre de la propietat només indica si ets propietari, o no, jo he de dir que també he fet un estudi, i l'estudi no és només quantitatiu de veure quants registres hi ha, sinó que també és qualitatiu de veure com són aquests registres. Hi ha molts tipus de registres i sí que hi ha registres, i bastants, en aquest context europeu de 28, que estableixen múltiples dades entre les quals les que els hi he exposat. Per tant a vostès, senyores i senyors del Govern, els hi cal establir quines són les prioritats i quina informació ha d'incloure aquest Registre de la propietat.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Padreny.

Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies. Serà un plaer contestar-li.

En primer lloc, vull felicitar la intervenció del Sr. Carles Enseñat que ha fet una explicació real i correcta del que és un registre de la propietat. Però és clar, no cal que arribem a aquest punt i ho he comentat abans però potser no m'he explicat prou bé. És a dir, amb el cens de la població, amb els permisos que han atorgat els comuns, amb els permisos que ha atorgat Ordenament del Territori, amb les cèl·lules d'habitabilitat, amb l'inquilinat... amb tota aquesta sèrie de dades que totes les administracions tenen si les volen ficar totes conjuntament poden tenir un inventari de les propietats que hi ha, de quines estan ocupades, de

quines no estan ocupades i tindran informació de quines estan llogades i de quines no estan llogades, i tindrà la informació de quants metres quadrats fa cada propietat, quines característiques té. Per l'any de construcció podran saber més o menys quina eficiència energètica tenen, quin tipus de cèl·lula d'habitabilitat tenen... És a dir, tenen molta informació. El bàsic és ficar-se a treballar i creuar les dades, i això senyors del Govern, fa molts anys que vostès estan treballant en la propietat i no ho han fet. I vull recordar que quan es va crear la Taula d'habitatge, que després vostès van desmuntar, ja anava en aquest sentit: a tenir informació d'aquells habitatges buits! Per tant, doncs calia recuperar tot... el primer que calia fer era no destruir la Taula d'habitatge, no derogar la Taula d'habitatge; el que calia fer era aprofitar tota aquella informació i fer col·laborar totes les administracions.

Ja està. Res més.

Anava per saber... És a dir, si jo faig la pregunta avui al Govern: quantes propietats hi ha avui a Andorra? M'ho saben contestar?

Moltes gràcies.

La Sra. sòndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. sòndica.

Miri Sr. Padreny, el Registre de la propietat serveix pel que serveix i existeix per una raó que és per donar i expedir títols de propietat. Si, a més, vostè li vol donar altres funcions, com en aquest cas a la vegada registri per exemple l'inquilinat, doncs es pot fer, lògicament. Però, solament amb la informació de l'inquilinat no es pot fer un registre de la propietat. Per què? Perquè no tots els béns immobles estan llogats justament. I el Cadastre, pel nostre comú sí que ha estat una prioritat, pel seu no! Que encara no havien començat fa quatre anys.

Llavors a partir d'aquí, òbviament quan s'acabi el Cadastre es podrà començar a tenir les dades per fer un registre de la propietat. Però, òbviament el registre de la propietat no identifica de qui és una parcel·la i quins són els seus límits, també identifica si està hipotecada, qui té la hipoteca, si hi ha gravàmens. Tot això, com pot entendre, en aquests moments... en aquests moments no podem disposar de la informació per part dels set comuns. Que la disposarem? Sí. I que més endavant serà una eina vital i necessària? Sí, ja li compro, però en sis mesos impossible! És impossible tenir-ho.

Després, quan a la codificació del dret, en aquest cas de Dret civil andorrà, vostè sap que per exemple països de l'entorn han estat més de 15 anys per codificar el seu dret civil. Nosaltres vam començar fa no gaire més de 6 anys. Lògicament haurà d'estar acabat, serà una de les armes més importants perquè tenir un dret civil propi codificat és una gran arma, en aquest cas, que ens dona sobirania, que ens dona potència de canviar, ens fa crear oportunitat als nostres negocis, etc. Però, lògicament avui en dia no està creat i és impensable que en sis mesos pugui estar creat.

Poden entrar vostès una Proposició de Llei del Codi de drets reals, si creuen que en sis mesos poden tenir temps.

Gràcies Sra. sòndica.

La Sra. sòndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Pel Govern, Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sra. sòndica.

Només per parlar un altre cop de les dades perquè veig que desperten un cert interès i penso que és positiu, a més a més. Segurament abans de final d'any o a principis d'any haurem de fer una valoració del programa estadístic que s'ha realitzat en el 2018 i parlar del programa 2020.

Deia el Sr. Camp que hi ha entitats i departaments que no volen col·laborar i que aquestes dades no es tenen o que el Govern es posi a treballar... El Govern va anunciar ahir a la Taula d'habitatge que s'està creant un Registre del territori, un Registre del territori on han d'haver-hi bolcades la principal part, per no dir totes, de les dades que puguin afectar al tema de l'habitatge. En aquest sentit hi ha comuns que ja han enviat la seva informació, no tots, però una part important de comuns ha enviat la seva informació. Estem treballant un acord de col·laboració amb FEDA perquè ens puguin facilitar, sempre donant compliment a la Llei de protecció de dades, la informació que tots sabem que FEDA pot gestionar però que només pot ser utilitzada en un sentit; estem treballant un conveni de col·laboració també amb l'AGIA perquè pugui haver-hi un intercanvi d'informació sota la màxima confidencialitat respecte a les característiques que tenen els seus associats a nivell dels immobles i que això també pugui estar bolcat al registre del territori.

En definitiva s'està construint aquesta base de dades des del Departament d'estadística amb una finalitat de poder dur a terme el que el Sr. Padreny demanava

i que nosaltres sempre hem insistit des d'aquí i quan estàvem a l'oposició, que és que per fer polítiques d'habitatge el que calen són dades per fer projeccions, calen dades, i tot això en un país en el que hi ha hagut certes barreres a compartir dades, jo això li puc admetre, però crec que no responen a capelletes o qüestions internes de l'Administració com deia vostè, simplement són maneres de treballar. Crec que s'està intentant canviar aquests hàbits i sobretot gràcies a la confidencialitat i a la gestió que pot oferir el Departament d'estadística que per llei ha de cobrir i garantir aquesta confidencialitat, i també donant compliment a la Llei de protecció de dades que és la que ens fa vetllar que la informació que es pugui tenir a nivell de l'Administració. Li recordo que dins d'aquesta taula de l'habitatge hi ha representants del Col·legi d'arquitectes, en definitiva de tots aquells sectors i actors implicats que poden tenir dades interessants, per crear aquest registre de territori que ens ajudi a fer millors polítiques d'habitatge.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Alguna altra intervenció...

Sr. Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Bé, en primer lloc han establert que és una prioritat per vostès crear el registre de la propietat, però no aquest termini de 6 mesos.

Bé, la situació actual demana crear-lo l'abans possible, però no solament la situació actual, ja la demanava la situació d'abans d'ençà. Per aquest motiu el Partit Socialdemòcrata va dur a terme una modificació, una reserva, esmena de llei, sobre el Projecte de llei de modificació de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme... sí el 2016.

I quan es va produir aquesta proposta els arguments van ser bastants semblants. I això estem parlant del 2016. Per tant, del 2016 ara n'han passat 3... 3 i quasi 4, perquè estem parlant d'inicis d'any del 2016.

El que us vull dir i el que us estava dient, és que potser la prioritat en aquell moment i a l'actualitat no està en l'habitatge, perquè si es va alertar el 2016 quan la situació econòmica era la que era, no tan preocupant com l'actual, és perquè ja es preveia la necessitat d'aquesta creació del registre de la propietat.

Nosaltres, en aquell moment demanàvem que es creés en un termini no superior a un any. Ara demanem 6 mesos, perquè la situació és cada cop més greu.

En aquell moment demanàvem en un termini no superior a un any. La resposta va ser negativa.

El que és trist és veure com encara no hi ha aquesta voluntat, com quan els hi he dit si la situació del 2016 era la que era hi hagués hagut voluntat, potser avui en dia tindríem el cadastre, tindríem el registre i tindríem unes polítiques eficaces i eficients pel que fa a l'habitatge.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Padreny.

Alguna altra intervenció...

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. Padreny, miri, és que el registre de la propietat, -potser m'equivoco- com a tal, ja no parlem del registre de l'inquilinat que el Govern està fent passos justament en aquesta línia, però el registre de la propietat no incideix en res, ni en negatiu ni en positiu, en l'habitatge.

I com que és una reserva d'esmena, jo li demanaria que ens expliqués en el si del Consell, totes i cadascuna de les necessitats de crear un registre de la propietat.

O sigui, que m'expliqués les virtuts del registre de la propietat quant a què hi hagi un mercat de l'habitatge més actiu; que, òbviament, tot això que diu, que nosaltres no estem fent el registre de la propietat perquè no ens interessa fer polítiques d'habitatge, doncs, si us plau, que m'ho expliqués.

Però que no expliqués que dins del registre de la propietat s'hi pot annexar el registre de l'inquilinat, perquè això ja ho sabem, ja ho estem fent.

Vull que m'expliqui el perquè s'ha de crear un registre de la propietat, perquè això tingui una incidència en el mercat de lloguer?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

El Govern vol participar en aquest torn...

Sr. Padreny vol respondre...

El Sr. Roger Padreny:

Responc a dues qüestions.

Encantat de fer un monogràfic si voleu un dia, en primer lloc sobre aquesta qüestió que crec que és una qüestió que com hem exposat i hem reafirmat que és urgent i demana, si volem, un dia fer-ne un tema únic.

I en segon lloc crec que, Sr. Enseñat, li he exposat durant quasi 10 minuts, m'han sobrat 45 segons i crec que li he exposat tots els motius, a més li he fet una comparació amb altres contextos internacionals i els motius pels quals se segueix aquesta línia de creació d'un registre de la propietat.

Moltes gràcies.

La Sra. sàndica general:

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Sí, gràcies Sra. sàndica.

Miri Sr. Padreny, vostè justament això és aquest monogràfic. O sigui, vostè ha fet una reserva d'esmena per portar a debat exclusivament la creació del registre de la propietat. Per tant, és aquest el monogràfic que estem parlant. És aquest el monogràfic que vostè demana. Per tant, és ara quan ens ho ha d'explicar, perquè sinó lògicament, els grups de la majoria la votarem en contra.

Però és que després és que no m'ha explicat en els seus 10 minuts, o almenys a mi no m'ha arribat, potser sí... no m'ha explicat en cap cas, perquè el registre de la propietat és important per fomentar l'habitatge. El que m'ha dit és que tots els països del nostre entorn tenen registres de la propietat.

I jo li he comentat, tots els països del nostre entorn tenen registre de la propietat perquè tots ells van començar un procés de codificació del dret civil amb anterioritat al nostre, i perquè tots ells tenien cadastres amb anterioritat al nostre. Nosaltres no tenim un cadastre. Estem codificant el nostre dret civil. Fins que no tinguem les dos coses, no podem fer el registre de la propietat.

Altra cosa no sigui que el registre de la propietat solament expedeixi títols de propietat per aquelles persones que en són titulars i que, per tant, no tinguin res a veure amb el foment del lloguer.

Altra cosa és que vostè em digui, escolti hem de fer un registre de la propietat que a demés incorpori el registre de l'inquilinat. Ja li dic, estem d'acord, però és que l'inquilinat que ja s'està movent en base al Govern i que ja és una prioritat del Govern, ja s'està fent avui en dia.

Gràcies Sra. sàndica.

La Sra. sàndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Alguna altra intervenció...

Sr. Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies.

Per acabar, ho sento pels que han escoltat la meua exposició. Sr. Enseñat si vol li faig personalment l'exposició.

Els 5 motius principals per crear un registre de la propietat és: per tenir dades sobre els pisos buits; sobre la situació on es troben; sobre la necessitat de rehabilitació d'aquests pisos, perquè molts no són habitables; sobre l'estat jurídic d'aquests pisos, i finalment i crec que és el més important, perquè puguem dur a terme una política, una política per crear l'índex de preus de referència.

Aquests són 5 motius. Hi ha altres registres de la propietat que en podrien ampliar els motius. Però jo crec que aquests són els 5 bàsics, com li he exposat, per dur a terme una política eficaç d'habitatge.

Moltes gràcies Sra. sàndica.

La Sra. sàndica general:

Gràcies Sr. Padreny.

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Doncs, Sr. Padreny, és que justament, els registres de la propietat com a tals, no saben si els pisos estan buits. Els registres de la propietat saben de qui és aquell pis, de qui és aquell terreny. És exclusivament saber això.

I altra cosa és si li annexes al registre de la propietat, el registre de l'inquilinat. Són dos coses diferents.

Són dos coses que estan separades, que es poden unificar en un únic òrgan, però que òbviament la creació del registre de la propietat no interfereix en res en què es pugui tenir a la vegada un registre de l'inquilinat, que és el que el Govern ja avui en dia està fent passos per tenir.

És que vostè m'està dient que tenir un registre de propietat sabrem els pisos buits, quan no és així. Sabrem de qui són els pisos, però no sabrem si són buits.

Gràcies Sra. sàndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Acabades les intervencions procedirem a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no, i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 5 que es correspon a l'esmena número 12 de l'informe de la ponent, proposant afegir una disposició addicional al Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 6, en contra 20 i abstencions 0.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Sisena, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 13 de l'informe de la ponent, proposant afegir una disposició addicional al Projecte de llei.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, el Sr. Carles Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies Sra. síndica.

Aquesta és una esmena d'addició on es tracta d'afegir una disposició final que incorpori la presència o la representació de sindicats i de grups parlamentaris en la Taula Nacional de l'Habitatge.

A l'esmena es defensen dues qüestions: la representació dels sindicats i la representació dels grups parlamentaris.

L'objectiu de la Taula Nacional de l'Habitatge és la d'esdevenir un òrgan de creació i regulació de les polítiques d'habitatge. És una taula creada al juliol de 2019 com una de les mesures del Govern per garantir el dret a l'habitatge que contempla la nostra Constitució (així s'emmarca en l'exposició de motius).

Hi formen part l'associació de bancs, l'associació de contractistes, l'associació de propietaris, l'associació d'apartaments turístics, el col·legi d'arquitectes, el d'agents immobiliaris, Càritas, el Raonador del Ciutadà, els ministeris que afecten l'habitatge i els comuns.

El Govern defensa que és una taula tècnica i del Govern, i que per tant no tenen cabuda ni sindicats ni grups parlamentaris, doncs no és una taula política.

A la mateixa taula, el del lloguer es planteja com un problema d'harmonització d'oferta i demanda considerant que és la manca d'oferta la que provoca l'escalada alcista dels preus del lloguer.

Seguint aquest raonament, la Taula, amb la seva composició actual, comptaria només -incloent la del Govern- amb la presència dels moduladors de l'oferta sense tenir representació dels consumidors o de la demanda.

D'aquesta manera la Taula es converteix virtualment en un grup de pressió prop del Govern per mantenir els interessos d'una de les parts en la modulació del mercat.

Govern defensa que tan sols les associacions de llogaters tindrien presència justificada i que en no existir-hi no hi són.

No existeixen associacions de llogaters ja que la tradició associativa limita el recurs col·lectiu de defensa dels interessos disgregats de la part arrendatària, quan les negociacions es duen a terme d'arrendatari amb arrendador.

Que no hi hagi associacions especialitzades no significa que no existeixin interlocutors col·lectius o agents que a la pràctica hagin esdevingut part portaveu dels interessos de la part arrendatària. Aquests han estat els sindicats, els quals convocaren ara ja fa un any -aproximadament- la concentració de protesta contra els preus del lloguer i la minva del poder adquisitiu de les treballadores i dels treballadors.

Això vol dir que si l'objectiu de la Taula és aportar propostes per enfrontar les diferents conjuntures del mercat de l'habitatge -i amb especial urgència l'actual- pot comptar amb agents que han intervingut en la conjuntura validant-se com a interlocutors en vehicular els interessos d'una de les parts.

D'altra banda, la consideració de la representació dels grups parlamentaris es fonamenta en el concepte de pluralitat inherent a la presència de cinc grups en aquesta Cambra i en el caràcter deliberatiu de què també gaudeix bona part de la nostra tasca, coincidint amb el d'una Taula tècnica.

Es concedeix, alhora, que en la qüestió de l'habitatge s'oposen diferents models i la seva expressió polièdrica no pot sinó enriquir la deliberació i enfortir les propostes que surtin d'ella.

Tenint en compte que seran els grups els qui finalment aprovin o no moltes de les mesures dibuixades al si de la Taula, potser val la pena fer-los partícips de les mateixes.

Essent una Taula deliberativa la presència dels grups assegura un seguiment de les deliberacions i de les propostes en la seva traducció legal.

La presència dels grups -i la dels sindicats- la converteix en una Taula d'agents plural, desvirtuant la possibilitat fàctica d'esdevenir un grup de pressió dels moduladors de l'oferta d'habitatge.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Sánchez.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurendiana + Independents.

El Sr. Joan Carles Camp:

Mantindrem el que vam acordar en la comissió.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

L'esmena que ens ocupa té a veure amb com s'aborda, principalment des d'una perspectiva pràctica, la composició de la Taula de l'Habitatge.

El Govern ha creat com a òrgan propi aquesta taula orientada a la interlocució de l'Executiu amb els agents clau que poden aportar criteri tècnic i solucions a curt, mig i llarg termini a la problemàtica de l'habitatge existent al nostre país.

Vull recordar-los que aquesta Taula està composta des de la vessant pública per membres de l'Executiu, polítics i tècnics vinculats a les qüestions d'habitatge; i alhora membres en representació dels comuns. També compta amb la presència del Raonador del Ciutadà.

La resta de membres que formen la Taula són representants de col·lectius que tenen un vincle directe amb la qüestió que s'aborda i les problemàtiques a resoldre. El Col·legi d'Arquitectes,

el Col·legi d'Agents i Gestors Immobiliaris, l'Associació d'empreses d'allotjament turístic, l'Associació de contractistes d'obres, l'ABA, l'Associació de Propietaris de Béns Immobles i Càritas. Com veuen, tots els membres no públics de la Taula representen col·lectius que intervenen directament en aspectes relacionats amb l'habitatge al nostre país.

Amb la seva esmena vostès demanen dues coses:

- Que hi hagi els sindicats de treballadors i
- Que hi siguin els grups parlamentaris.

Pel que fa a la primera de les qüestions, nosaltres entenem que si existís un sindicat de llogaters al nostre país, com existeix en altres indrets, tindria tota la lògica que formés part de la Taula per la seva relació directa amb la temàtica que ens ocupa. Els sindicats del nostre país són d'àmbit laboral i defensen els drets laborals dels treballadors i de les treballadores d'Andorra, no per ara les qüestions relatives als problemes d'habitatge, tot i que ho poden fer. Existeix per exemple Comissions Obreres, té una secció en aquest cas que es diu Sindicat de Llogaters, podrien tenir-ho, però per ara no ho tenen.

Si apliquéssim la lògica generalista d'incloure els sindicats, també hi hauria d'haver patronals com la CEA, la Cambra o l'EFA i aquestes tampoc són a la Taula perquè considerem que, com els sindicats de treballadors, no tenen ara per ara com a principal objecte les problemàtiques en matèria d'habitatge.

Pel que fa a la presència dels grups parlamentaris, i recordi que li parlo com a president del principal grup de la Cambra, he de dir-li que no em sembla pertinent la nostra presència a la Taula (executiva i principalment tècnica).

El poder executiu i el legislatiu tenim rols diferents i cal que cadascú els exerceixi de la millor manera per avançar en les solucions per a una problemàtica concreta, en aquest cas en les qüestions referides a l'habitatge.

Com a grups polítics tenim opinió, suggeriments, iniciatives, propostes i fins i tot crítiques sobre la qüestió de l'habitatge, però també tenim el lloc adequat on expressar-ho i debatre-ho políticament: això és aquesta Cambra. El Consell, tant al Plenari com en Comissió, amb la presència dels ministres tantes vegades com calgui, per tal de trobar les millors solucions als problemes derivats de la manca d'habitatge de lloguer. No hi renunciem i no hi renunciarem.

El millor servei que podem fer al poble andorrà en l'àmbit de l'habitatge és que executiu i legislatiu fem la millor feina possible, assumint cadascú el rol que

ens pertoca. A nosaltres, els grups parlamentaris, ens correspon legislar i alhora impulsar i controlar la tasca del Govern des del Consell General. Ni res més, ni res menys. Per això votarem que no a la seva esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

El Govern desitja intervenir...

Sr. Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies Sra. síndica.

Crec que no m'allargaré gaire perquè la veritat és que també el Sr. Enseñat avui està fent una gran feina i està explicant una mica tot el que està previst.

Sr. Sánchez, simplement comentar-li, vostès demanen d'afegir els grups parlamentaris i els sindicats en aquesta Taula de l'habitatge.

Com bé ja li han explicat, nosaltres considerem que és un òrgan propi, un òrgan propi de Govern i per tant un òrgan tècnic i executiu en el qual hi participen totes aquestes entitats que el Sr. Enseñat li ha esmentat.

D'altra banda, aquests dies sentint la roda de premsa que va fer el seu grup l'altre dia, em vaig quedar una mica preocupat en el sentit del posicionament que va fer el seu president, esmentant que aquesta Taula era un lobby al costat del Govern i que feia la reverència a tot allò que nosaltres des de la Taula planificàvem. No sé si vostès creuen que el Raonador del Ciutadà és un lobby, li puc assegurar que és bastant bel·ligerant i defensa bastant els interessos de les persones que ell representa i davant del Govern. Com que estiguem d'acord, no ho estem gaire, el que passa és que seguim les seves recomanacions com no pot ser d'una altra manera. No sé si Càritas és un lobby i no defensa potser els interessos de les persones.

I d'altra banda quan ens demana d'afegir els sindicats, com li deia el Sr. Enseñat, no veiem el perquè. Al final ja estan tots els col·lectius de l'àmbit que hi ha de ser representats. Com li deia tampoc no hi ha les patronals i per tant no hi han de ser els sindicats.

Tinc aquí al davant meu la junta general que és la taula o el consorci de l'habitatge de Barcelona. Estic mirant el llistat, no hi ha cap membre sindical en aquesta taula, són tots de l'àmbit social i en relació amb l'habitatge. I bé, no sé també podríem afegir si continuem sumant, aquests dies podríem afegir

l'AMPA, i els fem contents, les il·lusions de veure pares i mares. Podríem començar a afegir col·lectius que també podrien tenir a veure amb la temàtica de l'habitatge, i fem a tothom contents abans de diumenge. Però crec que hem de ser més seriosos potser i tancar-nos en allò que hem vingut a fer aquí, que és establir, o el que hem fet a Govern, que és establir aquesta taula de l'habitatge amb qüestions tècniques i deixar l'Executiu fer la feina de l'Executiu i el legislatiu potser doncs treballar o defensar des d'aquí allò que cregui necessari.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Filloy.

Alguna altra intervenció...

Sr. Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies Sra. síndica.

Els agraeixo les seves respostes i a través de les seves respostes també tenir algunes preguntes.

Fa esment el Sr. ministre del Raonador del Ciutadà i de Càritas. El paper del Raonador del Ciutadà recull la majoria de queixes respecte a la qüestió de l'habitatge, i el paper de Càritas entenc que també són receptors de les persones que no poden enfrontar-se als costos de l'habitatge. Els sindicats ho han estat a la pràctica, han estat els que han mobilitzat en aquest sentit amb un motiu públic i pels quals la gent també s'hi afegia.

El Sr. Enseñat ens recorda que molts sindicats tenen branca de l'habitatge. Seria factible integrar-lo si efectivament existeix una branca de l'habitatge... - que sé jo, de la Unió Sindical d'Andorra, de qualsevol dels sindicats d'aquest país-, seria factible integrar-los.

I en segon lloc en representació dels grups parlamentaris, de tots nosaltres efectivament, podríem tenir un paper observador, es podrien integrar d'alguna manera dins dels treballs de la taula, més que res pel que deia a la intervenció per fer un seguiment del disseny i de l'aplicació d'aquestes polítiques que després rebrem en aquesta Cambra i que efectivament doncs farem la nostra feina com a legisladors.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Sánchez.

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. Sánchez, li agraeixo molt el to, i tant, lògicament jo crec que s'ha d'impulsar justament igual que part dels integrants de per exemple una patronal poden formar una associació amb la defensa d'un tema concret, com pot ser per exemple els propietaris de béns immobles, doncs òbviament els sindicats també poden crear una secció en defensa dels llogaters. Jo crec que seria una molt bona idea perquè a més tindrien un coneixement molt profund d'aquest tema.

Quant als grups parlamentaris, aquest comentari que em feia sobre justament aquest paper d'observació i més enllà, o sigui, un paper d'observació actiu fins i tot amb una capacitat de raonament i d'intervenció, està a través de les comissions i de les compareixences dels nostres ministres i jo crec que no hem de tenir por a reclamar als ministres que vinguin tantes vegades com creguin a les comissions que siguin necessàries per tal de disposar de tota la informació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

El Govern desitja intervenir...

Alguna altra intervenció...

Acabades les intervencions procedirem a la votació de la reserva d'esmena votant sí a la reserva d'esmena, o no, i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número sis que es correspon a l'esmena número 13 de l'informe de la Ponent, proposant afegir una disposició addicional al Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir al recompte dels vots, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 6, en contra 20 i abstencions 0.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Acabat el debat i votació de les reserves d'esmena, procedirem a debatre les altres parts del text.

Pel Govern, Sr. Filloy té la paraula.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies Sra. síndica.

Senyores i senyors consellers, ens trobem avui aquí per sotmetre a votació el Projecte de llei de mesures urgents en matèria d'habitatge i per millorar el poder adquisitiu.

Com vaig exposar recentment aquesta Llei té l'objectiu de recollir una sèrie de mesures d'impacte immediat amb un fort component social per donar resposta a les tensions del mercat d'habitatge i millorar la capacitat econòmica de les persones més vulnerables de forma ponderada i sostenible.

Aquest text normatiu s'afegeix a les mesures de protecció i desenvolupament de les polítiques d'habitatge i millora la qualitat de vida que estem desenvolupant per la nostra ciutadania, doncs la manca de disponibilitat d'immobles per a ús residencial és, sens dubte, una de les prioritats d'aquest Govern.

La qüestió de l'habitatge és una problemàtica a escala internacional i que repercuteix sobre totes les economies del nostre entorn. Els països estan treballant per resoldre l'accés i el gaudi d'aquest dret i Andorra no n'està al marge.

En aquest sentit cal disposar d'eines suficients que ens dotin de l'estabilitat necessària per assentar les bases que ens permetin desenvolupar polítiques adreçades a pal·liar i resoldre el dèficit residencial.

Per això hem començat a treballar amb totes les persones i institucions implicades en aquesta matèria per a consensuar les mesures que ens permetin, amb caràcter d'urgència, minimitzar l'impacte de la situació de mercat i en aquest sentit, el projecte de llei que es va presentar al Consell General, recollia les aportacions expressades en el marc de la Taula Nacional de l'Habitatge, formada per diverses entitats que aporten una visió equilibrada de les parts afectades.

En efecte, aquest treball es fa amb el consens de totes les parts implicades, amb responsabilitat, valorant les necessitats socials, l'interès general del país, l'economia de mercat així com l'obligació dels poders públics de promoure les accions necessàries per a garantir que totes les persones puguin gaudir d'un habitatge digne.

Arran del debat parlamentari, i essent conscients que la prioritat és garantir l'estabilitat del mercat i la seguretat dels arrendataris així com augmentar el poder adquisitiu de les persones més vulnerables, s'han acordat transaccions que modifiquen els acords adoptats en el marc de la Taula d'habitatge i que afecten de manera substancial les especificitats introduïdes a la norma.

Cal recordar que en aquests sis mesos de Govern hem generat un diàleg constructiu amb els representants socials en aquest àmbit per impulsar un projecte de llei que ens garantis l'estabilitat esmentada però que alhora pogués donar resposta de forma equilibrada als diferents actors implicats.

Aquest Projecte ha necessitat de múltiples consultes i reunions de treball amb tots els actors per poder elaborar un projecte de llei que donava resposta integral a la majoria de les sensibilitats expressades, però dissortadament aprofitant la necessitat i la urgència de dotar-nos d'aquest marc de protecció s'ha volgut treure un rèdit, que no aporta al nostre entendre, solucions més enllà de crear un discurs demagògic i oportunista.

No obstant això, el punt de partida del text era continuar amb la mesura iniciada l'any passat, consistent amb la pròrroga forçosa dels contractes d'arrendament d'habitatge i la limitació de l'actualització de la renda conforme a l'IPC. Aquest eix central s'ha mantingut, de forma que una gran part de la població es veurà beneficiada podent mantenir la possessió de l'habitatge, millorar la seva capacitat econòmica i alhora permetrà dotar-nos d'un marc estable i serè, al marge de tensions, en què tots els agents implicats puguin avançar en la construcció de polítiques efectives d'habitatge.

Tenint en compte aquests principis, el Govern està treballant en diverses línies d'actuació per implementar projectes que vinguin a dotar-nos de més seguretat jurídica i perspectiva en aquesta matèria.

En seguiment del nostre compromís, el Govern trametrà a aquesta Cambra en els primers mesos de l'any el Projecte de llei de creació de l'Institut Nacional de l'Habitatge com a òrgan consultiu de les polítiques públiques en aquesta matèria. Aquesta entitat ens ha de permetre disposar d'un espai tècnic en el que puguin exposar-se les necessitats detectades de la població, els interessos de totes les parts implicades i les variables macroeconòmiques. Sense oblidar les dificultats que tant el sector públic com el privat, poden trobar-se per poder oferir una política pública d'habitatge efectiva i alhora que ens permeti avançar-nos als cicles econòmics o canvis

estructurals en el sector per tal de disposar d'una eina d'acció proactiva.

Aquest òrgan centralitzarà les polítiques d'habitatge i en aquest sentit s'està treballant en la creació d'un sistema d'indicadors fiables, com ja us hem avançat, un fons públic privat per aportar finançament a projectes residencials així com la creació d'un registre de contractes de lloguer, com els avançava fa un moment, que ens permetrà disposar d'una fotografia real del mercat i poder actuar sobre els desajustos que es detectin.

Pel que fa a les mesures econòmiques recollides en el Projecte de llei cal recordar les conclusions de l'informe del Comitè governamental de la Carta Social Europea en la sessió del mes de maig del 2019 -també els hi he fet esmenar abans- pel que fa a l'article 4.1. *Dret a una remuneració equitativa*, la Confederació Europea de Sindicats considera que, vist que com li deia el 60% de les empreses andorranes o del teixit empresarial del nostre país és de micro-empreses i per tant amb un nombre molt petit d'assalariats, el Comitè pren nota dels esforços considerables fets per les autoritats andorranes en els darrers anys en l'augment dels salaris més baixos i ens anima a continuar en l'assoliment de l'objectiu del llinar del 16% del salari mitjà i aquest és sens dubte, el nostre compromís de legislatura.

I així, hem introduït l'obligació per part de les empreses d'actualitzar els salaris baixos d'acord amb l'IPC i per això també el Govern ha aprovat l'actualització del salari mínim en quatre vegades l'IPC.

En aquesta mateixa línia s'ha acordat un increment de les pensions més baixes com un complement no contributiu a càrrec del pressupost general del Govern per tal de no afectar a la sostenibilitat del sistema de protecció social de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social.

Alhora les pensions no contributives gestionades pel ministeri com són les pensions de solidaritat de la gent gran i les pensions de les persones amb discapacitat seran incrementades també en un 3,2%.

Per tot l'exposat, sol·licito a la Cambra l'aprovació del Projecte de llei de mesures urgents en matèria d'arrendaments d'habitatge i per millorar el poder adquisitiu.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Filloy.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Si quelcom hem pogut constatar aquesta tarda, senyores i senyors consellers generals, és que la preocupació per a l'habitatge i per les mesures socials és de tots.

Sí Sr. López. No només de vostè, sinó que és de tots.

I ho enfoquem de diferent manera, és veritat. Però sí que em quedaria amb la idea que des d'una part del Consell General ho enfoquem d'una forma més equilibrada.

No hi ha dubte que la Llei que avui votarem aborda la problemàtica i ningú ho havia fet abans. És a dir, vostès poden estar molt en contra del que avui es parla, però no havien fet res abans.

I abans quan parlaven de que si és electoralisme que si no ho és. Ho és i molt!

Primer, ho vam dir el dia de l'esmena a la totalitat. Aquestes mesures urgents i per començar, una que té molt calat que és la de la pròrroga automàtica dels lloguers, si no la votem avui, deixa a partir del gener a molta gent eventualment fora de la casa que està llogant.

Perquè si això s'hagués votat amb la llei del pressupost, que es votarà al gener o al febrer, tots aquests dies i setmanes que hauran passat haurien deixat a moltes famílies sense l'emparedat que els hi donarem avui amb la renovació automàtica del seu contracte de lloguer amb la limitació que no se'ls hi pugui el lloguer més enllà de l'IPC i, evidentment, salvant l'acord entre les parts.

I per tant, tanta consciència social que hi ha aquí al Consell General, com que em sembla que hi ha hagut una part del Consell que és la qui ho ha mostrat, que ens vam preocupar que això no passés i que l'1 de gener això estigués en vigor.

I per fer incís en què és electoralisme, si vostès estaven tan preocupats, analitzada la Llei, no entenc com presenten una esmena a la totalitat que hagués pogut deixar les persones desemparades.

I això, va retardar el debat de la llei per plantar-nos a parlar-ho quan? 72 hores abans de les eleccions.

Aquesta és la santa veritat. I evidentment que poden fer electoralisme i tacticisme polític. Evidentment! Però si la consciència social era primera que la tàctica de les eleccions, no tenien perquè haver fet l'esmena a la totalitat. Cosa que tenen tot el dret de fer. Només faltaria.

La Llei que votarem aquesta tarda i que presumiblement aprovarem, li dic que afronta la problemàtica de l'habitatge des d'un punt de vista de l'equilibri. Perquè a mi durant el debat de les seves

reserves d'esmena, m'ha donat la sensació que volen estigmatitzar la situació de l'habitatge com si a Andorra només hi haguessin grans corporacions que tenen milers d'habitatges. I això no és així. Hi ha moltes famílies que tenen un pis, que l'han estat pagant amb una hipoteca i com que les coses els hi han anat funcionant, ara l'han posat al mercat de lloguer. I vostès estigmatitzen els propietaris com si fossin qui sap què. Un banc mundial. Per l'amor de Déu, hi ha persones que amb aquell pis els hi permet tirar endavant, que els hi permet pagar els estudis als seus fills, que els hi permet senzillament viure. I ara sembla que el qui té un pis és quasi bé el dimoni! Per l'amor de Déu!

I aquestes mesures són equilibrades perquè si posem mesures molt radicals, l'efecte pervers que pot tenir sobre el mercat de l'habitatge pot ser totalment contradictori amb el que tots sembla que estem buscant. Perquè al final si no es posen les coses relativament fàcils i equilibrades per arrendataris que han de tenir el dret amb la situació que hi ha de l'habitatge de poder-s'hi estar un any més, però també dels propietaris que no se'ls ha d'escanyar amb excés, al final què passa? Que els pisos no es poden acabar en una altra situació, en el mercat de pisos residencials per turístics, poden vendre'ls i que desapareguin del mercat de lloguer, o senzillament, com que no hi ha incentius no hi fan reformes d'eficiència energètica.

Entrant a parlar de la Llei, en primer lloc, no podem més que està d'acord, com li acabo de dir, que amb l'entrada en vigor d'aquesta Llei, al gener ja les persones i les famílies que estan en aquesta situació i a manca d'acord entre les parts, puguin seguir vivint, almenys durant un any més, a l'habitatge on estaven fins ara vivint. Evidentment amb l'excepció que aquests pisos, aquest propietari els volgués donar pel ministeri del Sr. Filloy per causes socials, o bé per destinar-lo a familiars. És el cas d'una família com el cas que li deia, que té un pis i resulta que un fill seu, posem per cas, poden ser mil exemples, es vol emancipar o s'ha casat i necessita un habitatge, i resulta que vostès no volen que aquest fill d'aquesta família que s'ha guanyat el pis i l'ha comprat amb el seu esforç i el seu treball, ara resulta que vostès no volen que el seu fill hi vagi a viure.

En segon lloc, les subvencions a l'eficiència energètica i les energies renovables em semblen que són de rebut. Perquè al final, si el propietari d'aquell pis, per posar un exemple, millora els aïllaments o millora les finestres, el qui pagarà menys calefacció és la persona que hi viu. Per tant, és de rebut, que d'acord amb el que ara està tant de moda amb la COP25, hi hagi ajudes que al final redunden en què el llogater pagui una mica menys, per exemple, de

calefacció. Evidentment, aquestes ajudes s'entenen quan estan dedicades a habitatges destinats al lloguer.

També és una mesura equilibrada el fet que el preavis sigui raonable, perquè si als propietaris se'ls hi van posant través, i al final com aquell qui diu el llogater pot marxar d'un dia per l'altre, al final l'arrendador que és qui té el pis i que el fica al mercat de lloguer -que no tots són uns dimonis, Sr. López- si viu de la renda d'aquell pis i no se li dona un preavis mínim d'un mes, aquesta persona no pot buscar alternatives del seu modus vivendi que pot ser el lloguer que percep d'aquest pis. Per tant, és de rebut que una persona que té un pis que el fica al mercat de lloguer, si el llogater vol marxar, només faltaria que no pogués, com a mínim pugui buscar una alternativa que li permeti viure. Viure, només he dit!

A nivell dels salaris i de les pensions, com ha dit el Sr. Filloy, aquesta Llei presenta mesures que van en pro de la cohesió social. Però és evident que hem augmentat 4 vegades l'IPC en aquelles pensions i salaris més baixos. A vostès no els hi sembla prou. Però com ha dit, no sé si ha sigut el company Enseñat o el company Víctor Filloy, si la Llei diguéssim que aquests salaris i aquestes pensions se'ls hi havia de pujar un 8, vostès haurien dit un 16. I aquí estariem sempre amb el mateix, i el motiu ja l'he explicat quin és.

En tot cas, la perspectiva, com ha dit el Sr. Marc Magallon, és que d'aquests 50 s'arribi als 60 durant aquesta legislatura i d'aquesta forma arribar al que diu la Carta Social Europea, que és que els salaris se situïn al 60% del salari mitjà. S'hi arriba de forma diferent, per un senzill motiu que s'ha explicat abans també en el debat amb el Sr. Font, que no es pot tensionar l'economia d'una forma ràpida perquè les 13.000 micro empreses que hi ha a Andorra no poden aguantar-ho totes elles.

Dit tot això, creiem que és una Llei de mesures urgents. Evidentment, la nostra responsabilitat és tenir actuacions equilibrades a llarg termini perquè la problemàtica de l'habitatge s'alleugereixi i el sector de l'habitatge, tant per propietaris com per les persones que lloguen i van a viure, sigui un mercat estable, sense especulació i tregui les tensions que hi ha avui sobre la taula.

Per aquest motiu, ciutadans compromesos votarà a favor del Projecte de llei.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Moltes gràcies Sra. síndica.

No fa gaires dies des d'aquest mateix hemicicle es debatia l'esmena a la totalitat amb retorn al Govern del Projecte de llei de mesures urgents en matèria d'arrendaments d'habitatge i per millorar el poder adquisitiu.

Una esmena a la totalitat que va ser rebutjada per tot l'arc parlamentari, excepte pel Grup Socialdemòcrata que li donava suport. Des de Terceravia sempre hem estat oberts a aportar solucions a la problemàtica de l'habitatge. En aquests termes ens vam pronunciar i expressar el dia 10 d'octubre en la Proposició de llei de modificació del fons de reserva de jubilació, com també el dia 28 de novembre en el debat a l'esmena a la totalitat d'aquesta llei.

Si bé aquest darrer dia, Terceravia no donava suport a l'esmena a la totalitat dels Socialdemòcrates és perquè al nostre entendre anaven més enllà en matèria d'intervencionisme de l'Estat que els Demòcrates en aquesta llei.

La realitat és que la llei d'arrendament de finques urbanes s'està convertint en una sèrie per capítols. Això sí, de capítols del Govern Demòcrata d'Andorra.

El 4 de novembre els Demòcrates ens presenten un projecte de llei que el qualifiquen d'urgent, donen pressa als grups parlamentaris de la minoria amb el tema de les pròrrogues. En donen una al 14, una altra al 21, curiosament el mateix 21 els Demòcrates presenten una pròrroga que ho allarga fins el dia 25, i per afegir un nou article 3 en aquest projecte de llei de mesures urgents, que aquesta modificació modifica altra volta l'article 42, modificat cada vegada en aquesta sala de la Llei d'arrendaments de finques urbanes del 99. I ja es veurà si la modificació d'aquest article no és un altre pou de problemes. Segurament.

És a dir, Demòcrates i els que els hi doneu suport, tots confosos. De lleis ben pensades, de lleis ben reflexionades, amb els estudis d'impacte pertinents, amb previsió d'una certa durada en el transcurs del temps, "rien de rien".

Miri'n, des de Terceravia pensem que ja n'hi ha prou de mesures urgents en matèria d'habitatge, ja n'hi ha prou d'inseguretat jurídica i ja n'hi ha prou de populisme. El que cal Sres. i Srs. és un estudi més acurat per saber si la intervenció de l'Estat en aquest àmbit, en l'àmbit de l'habitatge garanteix o no

l'interès general, o pel contrari s'excedeix sense tutelar l'interès general a protegir. Perquè a la pràctica aquestes modificacions que estan portant a terme una darrera l'altra, s'estenen en un àmbit molt reduït, i no soluciona el problema de l'habitatge de lloguer ni el de l'augment de les rendes. Ho estan constatant dia a dia.

Al contrari, el dia que no s'hagin de renovar els contractes d'arrendament de manera forçosa com estan obligant vostès, el Govern i els consellers que els hi doneu sempre suport, l'augment serà impressionant. Recordin que l'economia no es decreta i vostès estan limitant l'economia a cop de decret.

Vostès justifiquen aquests tipus d'intervenció en dos conceptes jurídicament indeterminats, l'interès general i la funció social de la propietat. Cal determinar el contingut dels conceptes jurídics indeterminats perquè no es produeixi un abús de poder per part del Govern i que és essencial en un Estat de dret ja que la introducció d'aquests conceptes legitima la intervenció governamental en un estira i arronsa.

Un Govern determinarà què és d'interès general una matèria i un altre no. Cada govern ho farà en base a les seves pròpies polítiques, un altre calaix de sastre on hi cap tot.

I com ho justifiquen? A l'igual que ho fan amb la funció social de la propietat, vostès també restringeixen la propietat privada en benefici de la col·lectivitat, però realment la introducció d'aquestes mesures es troba justificada en l'interès general? Doncs no està gens clar. Més aviat és aquesta poca visió que han tingut en matèria d'habitatge des del 14, la primera vegada que els Demòcrates vàreu modificar la Llei d'arrendaments de finques urbanes.

A part, tota aquesta llei que vostès estan desplegant, quina és la despesa que li suposarà el Govern posar a punt aquesta maquinària de control i de vigilància? La contractació de més personal funcional? Els hi recordo que aquest darrer any n'han contractat 91. O altres sistemes de control per portar a terme aquestes mesures que repercutirà en el contribuent? Sincerament crec que és un exemple clar que l'Estat en aquest cas, el Govern Demòcrata trasllada la seva impotència a trobar solucions a través de restringir els drets particulars.

Per si no n'hi hagués prou, en aquesta llei s'incorpora un capítol nou, quart, intitulat Règim d'infraccions. Això sí, aquest capítol s'estableix només contra els propietaris i la persecució d'ofici de delictes per part del Ministeri Fiscal, tal i com queda desplegat i definit en l'article 51.

I respecte al 51 quater, quan les infraccions comeses poden ser constitutives d'un delictes o d'una infracció penal, l'òrgan competent a resoldre l'expedient sancionador que ho detecti, ho ha de posar en coneixement del Ministeri Fiscal o de l'autoritat judicial.

Crec que s'ha d'establir un règim de responsabilitat individual també de caràcter penal contra aquell funcionari, si s'aprova aquesta llei, que ha posat en coneixement un fet suposadament constitutiu de delictes davant del Ministeri Fiscal, en el cas que s'excedeixi de les pròpies competències amb caràcter infundat i/o justificat.

Les obligacions han de ser sinal·lagmàtiques, equivalents i equànimes, de l'actuar dels funcionaris i també han d'estar subjectes a l'actuació del Ministeri Fiscal, que també ha de valorar si l'actuació del funcionari és l'adequada sobre l'acte que posi en coneixement de la Fiscalia.

Al nostre entendre, aquest mecanisme de control, està destinat a evitar abusos.

D'altra banda, ja que han obert la caixa de trons per intervenir amb el tema judicial, no han donat solucions als propietaris per a procedir a desnonaments més àgils dels inquilins que no paguen les rendes. Que aquesta és una altra qüestió d'interès general per la societat. Amb l'impagament de rendes, amb danys als immobles i sense oportunitat que el propietari pugui rescabalar-se del seu perjudici.

Finalment, crec que l'efecte social a mig termini és contrari al buscat, com ha passat amb altres països, i també els hi he explicat diverses vegades i amb discursos diferents des d'aquesta mateixa tribuna.

L'intervencionisme de l'Estat en l'arrendament de l'habitatge, portarà inequívocament a què els propietaris siguin conservadors i no vulguin llogar els seus habitatges, disminuint el parc immobiliari amb el corresponent augment de preus.

Amb tot el que han legislat i el que estan legislant, només provoquen la disminució de l'oferta i per conseqüent l'augment de la demanda, i per tant la pujada de preus.

Sort que estem davant del Govern dels millors, i per si no n'hi ha prou, vostès amb aquesta Llei han picat l'ullet a les tesis dels socialdemòcrates, els hi han aprovat una sèrie d'esmenes.

Suposo per sortir millor a la foto o per ser més "progres".

I estic ben convençut, que no ho fan pas per convenciment. Ho han fet per treure'n un rèdit electoral, o potser, perquè no els hi surtin massa els colors en la manifestació que es celebrarà el proper dissabte.

I és que aquest diumenge tenim eleccions i han de demostrar que tenen visió en matèria d'habitatge.

I Sres. i Srs. la crua realitat és que fa gairebé nou anys que governen i en habitatge de lloguer encara estan en el fanguer. I per sortir del fanguer cal planificar les necessitats a llarg termini, analitzant els cicles econòmics, analitzant les necessitats de la població a futur.

Per sortir del fanguer es passa per dissenyar polítiques que estimulin la posada en el mercat de lloguer d'habitatges, com pot ser destinar un o tot el percentatge de cessió obligatòria, a habitatge de lloguer a preu reduït.

S'imaginem senyores i senyors consellers per un moment que totes les llicències de construcció destinades al lloguer aquests darrers nou anys, en lloc de cobrar el percentatge les administracions locals, aquests metres quadrats s'haguessin destinat a preu de lloguer reduït, i sense que les administracions els hi costés un euro i se'n fes càrrec el promotor. S'imaginem quants habitatges tindríem?

I per si no n'hi hagués prou amb aquest percentatge de cessió perquè hi hagués pressió, per sortir del fanguer també pot passar per incrementar un petit percentatge la volumetria i també destinar-lo al mercat de lloguer.

Passen, per eximir el pagament de l'impost en transmissions immobiliàries als inversors que vulguin adquirir propietats i posar-les al mercat de lloguer, cosa que cap comú ha fet i estava previst en la darrera llei, i ara que hi ha eleccions alguns candidats que ho podien fer, ho volen fer... Curiós, si més no. Molts se'n recorden del paraigües quan plou!

Passen, pel manteniment de la disposició transitòria segona de la Llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges, relativa a la rehabilitació d'edificis antics. El termini de 18 mesos, al nostre entendre, era relativament curt i aviat l'exhaurirem. L'haurem de tornar a ampliar.

Passen per donar seguretat jurídica als inversors en habitatge de lloguer. Passen per respectar els drets de l'usuari... Només faltaria! Passen per un intervencionisme ajustat en el marc de l'economia de mercat, el desenvolupament equilibrat de la societat i el benestar general.

I de solucions a Terçeravia encara ens en queda al calaix, i si es volen apropiat de les nostres propostes, les de Terçeravia, no ens hi oposarem pas, ans al contrari ho celebrarem en benefici de la ciutadania i en benefici d'Andorra.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Magallon.

El Sr. Marc Magallon:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, el Projecte de Llei de mesures urgents en matèria d'arrendaments d'habitatge i per millorar el poder adquisitiu.

Com bé diu l'intitulat del Projecte de Llei, des del Grup Parlamentari Liberal estem convençuts de què aquest Projecte de Llei de mesures urgents respondrà de forma decidida al seu objectiu.

La millora del poder adquisitiu queda ben manifesta en l'articulat del Projecte. Pensions i salaris més baixos es veuran beneficiats per les mesures proposades. Aquesta serà la tasca i la voluntat del nostre Grup Parlamentari Liberal en els propers exercicis de la nostra 8a legislatura. Aconseguirem així els nostres compromisos programàtics.

Pel que fa a l'habitatge, tot i la gran tasca tècnica realitzada des del ministeri recollint totes les inquietuds, tant pel que fa a propietaris, Raonador, de la Taula d'habitatge i comprovant els efectes ocasionats en altres estats que anteriorment han procedit a legislar al respecte de l'habitatge, tenim constància que no és prudent del tot tenir els lloguers congelats durant períodes llargs de temps sense actualitzar-los pel cost de la vida.

Sovint passa que una vegada acabades les mesures de congelació, i com passa quan hi ha indicis de moratòries transitòries, el que acaba passant és que per temor els propietaris acaben pujant de cop tot el que han deixat de poder fer i inclús ho sobrepassen per l'efecte del que pugui passar en el futur.

Tot i així, i de ser coneixedors d'aquest fet i després d'un fructífer treball en comissió, hem pogut arribar a diferents acords entre els diferents grups parlamentaris que conformem la Comissió d'Economia que denota el nostre tarannà constructiu i participatiu per mirar d'obtenir el màxim consens en tot allò que es proposa.

Com veuen, no tot el que es proposa fora de les nostres propostes es deixa en un calaix. Sabem escoltar i pactar quan s'escau i quan la situació ho mereix i correspon.

Penso sincerament que s'han sorprès d'alguna de les esmenes que els hem acceptat. Tots plegats hem posat de la nostra part per a què el projecte sigui més d'acord a les nostres expectatives. Per aquesta raó, no sé si és molt agosarat però els demanaria, companys parlamentaris, que doneu suport al

Projecte de llei de mesures urgents que presentem avui.

És cert que fa una estona no hem donat suport a cap de les seves reserves d'esmena presentades, però al meu entendre les esmenes acceptades capitalitzen més que no pas la nostra no acceptació d'aquestes reserves.

Hagués estat una llàstima que els haguéssim acceptat l'esmena a la totalitat que vàreu presentar el Partit Socialdemòcrata i que, per tant, al mes de gener del 2020 tots els molts beneficiats d'aquest Projecte de llei que entrarà en vigor, espero, a l'inici del 2020 no haurien pogut gaudir dels seus beneficis. Sortosament hem estat prou hàbils per a què això no fos així i la forma emprada ens mostra que una vegada més de l'evidència de la separació de poders i que en la democràcia parlamentària del nostre país fem que bons projectes acabin esdevenint més complets i plurals, tot i que en qualsevol presa de decisió sempre hi ha algun dany col·lateral que de ben segur els honestos i comprensius propietaris sabran encaixar.

Aquest serà un bon Projecte de llei amb el qual no ens hem d'acontentar. Com diu l'articulat del títol, és una llei de mesures urgents. Estem treballant de valent perquè en un futur pròxim puguem permetre'ns de no haver d'aplicar més mesures urgents i que les iniciatives emprades en aquests propers exercicis serveixin per iniciar un camí sense aturador cap a la resolució dels problemes d'habitatge al nostre país. Altres ho han aconseguit, també ho farem nosaltres. Espero tenir-vos al costat a fi de col·laborar en aquest sentit i com deia el Sr. Camp, que ens tendeix la mà en aquest sentit, nosaltres també veig que fins ara és el que ha fet unes propostes concretes, doncs, evidentment amb qualsevol proposta concreta sempre estarem a l'escolta de poder-les recollir.

Per tot l'exposat el Grup Parlamentari Liberal donarà suport al redactat final del Projecte de llei de mesures urgents en matèria d'arrendament d'habitatges i per millorar el poder adquisitiu.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Magallon.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

En primer lloc, ja que s'han fet moltes referències voldria parlar del calendari perquè crec que no és

just atribuir als altres el que no és de la seva responsabilitat.

Avui estem debatent aquest Projecte de llei perquè el Govern el va entrar quan el va entrar, els grups hi van fer una sèrie d'esmenes i el grup parlamentari que va entrar les esmenes més tard, les va entrar la mateixa setmana que es va fer reunió de comissió. La comissió es va fer divendres i el Grup Parlamentari Demòcrata va entrar les esmenes el dilluns d'aquella mateixa setmana. Són vostès els que van demanar una pròrroga... Bé, després de diverses pròrrogues són vostès que van demanar la pròrroga darrera i que va fer que la reunió de la Comissió d'Economia no es pogués fer una setmana abans.

En tot cas, em sap greu que se'ns vulgui atribuir coses que no es corresponguin i que no es faci el debat sobre el fons del que és el Projecte de llei.

Sentia al Sr. Filloy, al Sr. ministre, i no sabia si estava parlant del Projecte de llei que estem debatent o d'un altre perquè diu que és un projecte de llei que té moltes solucions pel dèficit presidencial. I jo dic, quina mesura hi ha en aquest Projecte de llei que faci que la manca de pisos en el mercat de lloguer quedi solucionada? Quina mesura hi ha? Perquè el que vostès han fet, i ara en parlarem, bàsicament és fer algunes modificacions en la llei del contracte i després -que d'això dedicaré bona part de la meua intervenció- a mirar de colar un increment d'IPC's dels anys anteriors.

Les millors coses que té aquest Projecte de llei en matèria d'habitatge han vingut del treball parlamentari. Una, el preavis d'un mes, que s'ha aconseguit per fi establir d'un mes sempre, no un mes per any que resta del contracte; la segona, la separació de consums per evitar la facturació als llogaters de despeses comunitàries. Totes dues propostes del PS que van ser, evidentment, recollides per vostès. I després... Sr. Filloy aquí també li he de dir que m'ha sorprès la seva intervenció perquè feia vostè gala de què a l'any 2020 els contractes de lloguer estaran congelats, quan vostè amb el seu projecte de llei el que va intentar colar és que els propietaris poguessin repercutir uns increments de lloguers dels tres darrers anys, i que aquests tres darrers anys permetessin incrementar en un 4%... en un 4,1% quan vostè ho va entrar, en un 4% a hores d'ara, els preus del lloguer.

Per això serveix la Taula de l'habitatge, a fer propostes per tal de què els lloguers a l'any 2020 s'incrementin en un 4%.

Vostès van acceptar l'esmena proposada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata per eliminar aquesta possibilitat.

Vostès que porten tot el dia parlant d'electoralisme, doncs, en castellà hi ha una frase que un dia amb el Sr. Costa intentàvem trobar una en català que s'hi avingués, però no vam acabar d'encertar-la, entenguin que és el refrany que diu en castellà: "piensa el ladrón que todo el mundo es de su condición".

Vostès arribats a aquest punt es troben davant de la possibilitat de trobar-se avui debatent a tres dies d'aquestes eleccions, a un dia de la concentració que tindrà lloc demà, entre altres motius, pel tema de l'habitatge, explicant als ciutadans que volen fer una proposta perquè els propietaris puguin recuperar l'IPC de l'any 2017, que va ser d'un 2,6%, l'IPC del 2018 i l'IPC del 2019. Aquesta és la gran aportació de la Taula de l'habitatge.

Evidentment, i a més aquesta és la intenció que tenia el Govern quan va fer el Projecte de Llei, tal com va dir vostè, Sr. Filloy, quan va fer la seva intervenció amb motiu d'aquesta esmena a la totalitat que sembla que no sapiguem -a hores d'ara haurem de fer classes de democràcia- el que és un debat de totalitat.

I miri, el que han fet és molt poruc, perquè vostès han amagat les seves veritables intencions i no han tingut la valentia de venir avui aquí a defensar el que realment volien fer. I si no arriba a ser per nosaltres que fem l'esmena de supressió i si no arriba a ser per nosaltres que hem aconseguit que això s'eliminés, vostès això ho haguessin tirat endavant sense cap mena de miraments.

Però no han tingut la valentia. Avui a tres dies de les eleccions han acceptat l'esmena, com deia el Sr. Magallon, per sorpresa, evidentment per sorpresa, perquè si finalment el Govern va fer aquest Projecte de Llei, el Govern va incloure aquests tres motius d'excepcions, d'alguna manera els seus grups parlamentaris, Sr. Filloy, no comparteixen amb un tema tan essencial el que vostè ha proposat.

En tot cas, això ho hem parat i ho deia també en la roda de premsa -aquesta roda de premsa que sembla que tant molesta- això ho hem parat per al 2020, però això queda pendent, perquè és obvi que la taula de l'habitatge, la qual cosa, ho vaig dir a la roda de premsa i ho dic ara, doncs, des de l'AGIA i des d'alguns sectors s'ha fet lobby, perquè altrament si tot el que ha de proposar la Taula de l'habitatge en aquesta primera Llei és incrementar un 4%, per què necessitem aquesta Taula de l'habitatge si no s'estan portant propostes per aportar solucions a l'habitatge, i l'única proposta és aquesta, això, al meu entendre és pur lobby en benefici dels propietaris d'habitatges.

Per tant, això ho hem parat pel 2020, però no ho pararem des d'un treball parlamentari el 2021, i

només ho podrem parlar, ja que estem parlant d'electoralisme, si hi ha comuns varis, comuns governats pel PS per aturar i si fa falta fer iniciatives legislatives en aquest sentit.

Parlant dels salaris, salari mínim, miri a Espanya van incrementar fa poc i a Portugal també van incrementar fa poc, el 17 i el 22% del salari mínim de cop. Algunes veus alertaven que això provocaria el que vostès més o menys van repetint, és a dir, és el mateix discurs de la dreta. Que això provocaria, doncs, els petits empresaris no poguessin pagar aquests salaris, que això provocaria acomiadaments, tancaments d'empreses i, per tant, que això seria el final.

La realitat és que això ha provocat creixement econòmic, que això ha provocat creació de llocs de treball. Perquè al final, igual que aquí a Andorra no són aquests petits empresaris o aquests autònoms els que paguen els salaris mínims, són les grans empreses en el cas d'Espanya i Portugal, les multinacionals, les grans companyies les que pagaven aquests salaris ínfimes. I aquí a Andorra també són les grans empreses les que paguen els salaris més baixos i fan beneficis o poden pagar perfectament els salaris més elevats.

Per tant, incrementar els salaris provocaria creixement econòmic, reactivació del comerç, millora de la qualitat de vida d'aquestes persones.

A Espanya s'està plantejant un salari mínim si finalment acaba havent-hi govern, de 1.000 euros. Tenint en compte que hi ha 14 pagues, equivaldria a 1.166 euros. Per tant, no fa pas massa el salari mínim a Espanya era de l'ordre d'un 25 o un 30% inferior al d'Andorra. En aquests anys de la crisi de l'habitatge, uns han optat per la mesura encertada, incrementar el salari mínim, incrementar els salaris i reactivar l'economia. I vostès, el que estan fent és per protegir aquests empresaris, aquests grans empresaris que són els que paguen els salaris més baixos, el que estan fent és matar l'economia i ofegar les economies familiars.

El mateix es podria dir, tot i que evidentment el grau de sensibilitat o d'acord, com deia el conseller Quim Miró, és més gran quan estem parlant de les pensions inferiors al salari mínim.

Per tant, avui han votat vostès que no a incrementar les pensions inferiors al salari mínim, no a incrementar un 2,5% els salaris inferiors a 25.000 euros, no a incrementar el salari mínim al 60% del salari mitjà, però no també a la seguretat jurídica amb el registre de la propietat i no a un treball conjunt a la Taula de l'habitatge.

I amb això vull acabar. Nosaltres volíem participar a la taula de l'habitatge, perquè volem saber què és el

que realment es parla en aquesta taula, perquè si tot el que ha de proposar són aquells increments d'IPC, doncs, no sabem a què serveix.

Perquè a més. nosaltres volem buscar solucions, i el que nosaltres veiem és que vostès no volen buscar solucions, ni el tema de l'habitatge, ni el tema dels salaris. Perquè precisament vostès no són els llogaters. Vostès més aviat representen el contrari. I vostès no són precisament els que cobren els salaris més baixos, i per tant, segurament aquest no és el seu problema.

Ha quedat clar avui amb les diferents intervencions quin grup parlamentari representa una visió equilibrada entre empresaris i treballadors? Quin grup parlamentari representa una visió equilibrada entre propietaris i llogaters? Quin grup parlamentari proposa solucions per a tots, per al creixement econòmic i per al benestar? I qui ha quedat clar qui està només d'una banda de la nostra societat.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Gràcies Sr. López per al meeting de final de campanya.

Ha quedat clar. És veritat.

La llei de mesures urgents preveu les següents mesures.

En primer lloc, la pujada del salari mínim professional a partir del dia 1 de gener del 2020, passant dels actuals 1.050 euros als 1.084 euros.

En segon lloc, la pujada de l'IPC per tots els salaris inferiors al salari mig, és a dir, l'obligació de pujar tots els salaris inferiors a 24.000 euros d'acord amb l'IPC d'aquest any.

En tercer lloc, pujada de totes les pensions de jubilació inferiors al salari mínim amb 4 vegades l'IPC. Aquesta pujada, com ja hem dit abans, és a càrrec de Govern i no afecta la sostenibilitat del sistema de pensions.

En quart lloc, la pujada de les pensions de solidaritat per la gent gran i per les persones amb discapacitat, que ara es complementaran fins al nou salari mínim, és a dir fins als 1.084 euros. Per tant, pujada d'aquestes ajudes socials amb 4 vegades l'IPC.

I, finalment, en cinquè lloc, la pròrroga de tots els contractes de lloguer durant un any més. Per tant, no sols no es podran fer fora els llogaters amb contractes vençuts, sinó que tampoc se'ls hi pot apujar el lloguer, excepte l'IPC.

Amb treball de comissió s'ha acceptat una esmena de l'oposició per tal de retirar totes les excepcions en la congelació dels contractes de lloguer del text: ni sobre els pisos de superfície major de 200 m²; ni si s'han fet obres de millora; ni si no s'hagués actualitzat l'IPC els darrers tres anys.

També s'ha matisat el fet que es pugui rescindir el contracte si el pis es destina a ús social o per a un familiar fins al segon grau de consanguinitat, introduint un canvi al redactat inicial de la llei per tal que el propietari que vulgui acollir-se a aquesta mesura hagi de demostrar que el seu fill, net, pare o avi realment hi viu amb el nom de l'alta dels subministraments bàsics. Pensem que el nou redactat és més garantista pel llogater i donem les gràcies als promotors de l'esmena.

Per últim, també s'ha flexibilitzat el mercat de lloguer reduint el termini amb el qual un llogater havia de comunicar al propietari que deixava un habitatge, baixant l'actual termini de 3 mesos a 1 sol mes de preavís. Pensem que amb un mercat com l'actual on hi ha més demanda que oferta, aquesta mesura no ha de comportar cap problema per l'arrendador i, en canvi, el llogater tindrà més flexibilitat a l'hora de decidir quan vol deixar -o no- el seu pis.

Per tant, com a primera conclusió:

Volem celebrar que avui es voti una pujada del salari mínim, que es situa a 1084 euros. Fa pocs anys era de poc més de 900 euros.

I ja anunciem -avui i aquí- que el continuarem pujant, any rere any, fins a fixar-lo en uns 1250 euros a finals d'aquest mandat.

Volem agrair a totes les forces que donaran suport a aquesta llei de mesures urgents doncs amb aquest text les pensions dels nostres jubilats tornaran a recuperar poder adquisitiu, a un ritme de 4 vegades més que l'IPC, aconseguint que a finals de legislatura -i tal com vam prometre durant la campanya electoral de les generals- tinguin l'efecte d'una tretzena paga.

Celebrem també la pujada de les pensions de solidaritat per la gent gran i per les persones amb discapacitat, també 4 vegades per sobre l'IPC. També continuarem pujant any rere any i fins a finals del nostre mandat aquestes pensions de solidaritat, i ho fem convençuts que aquesta és la

millor manera de generar més cohesió social i més oportunitats.

Agraïm el vot d'aquells que recolzaran aquesta llei que farà possible que tots els treballadors d'aquest país que cobren menys de 24.000 euros tinguin una pujada salarial igual a l'IPC, continuant així, un any més, mantenint el seu poder adquisitiu.

I últim, i també molt important, sabem que amb l'aprovació d'aquesta llei donarem tranquil·litat a tots aquells ciutadans amb contractes de lloguer vençuts o que venceran l'any vinent, que quedaran automàticament prorrogats amb les mateixes condicions que les que tenien fins ara. Ja anunciem avui i des d'aquí que aquesta pròrroga es repetirà tantes vegades com sigui necessària i fins que gràcies a la resta de mesures que el Govern ja ha endegat, l'oferta de pisos de lloguer torni a créixer i els preus s'estabilitzin.

Ho celebrem i agraïm tots els vots que ho faran possible.

No celebrem, no obstant, les desafortunades declaracions del senyor López en roda de premsa fa uns dies on afirmava, convenent-se a si mateix, que tot això era una mena de teoria de la conspiració on hi havia dolents i malvats, i després ells, els bons.

Deia, suposo que en una calculada posada en escena, que el fet que acceptéssim una esmena del PS ara, a dies d'unes eleccions, no tan sols era una estratègia electoral, sinó que feia evident un "pla ocult" fruit d'un lobby misteriós: la Taula d'Habitatge.

No li voldria dir que el nom del gran mal que ens engolirà a tots, la Taula d'Habitatge, ens ha sorprès per simple i per falta de gràcia.

Nèmesi, Hydra o una calculada seqüència de paraules que formin un acrònim com podria ser ESPECTRE ens hagués motivat molt més a seguir la seva teoria.

Però, miri, és que quan ens fixem amb qui forma la Taula d'Habitatge, la seva mentida s'esvaeix. La Taula d'Habitatge està formada per representats de Càritas, del Col·legi d'Arquitectes, del Col·legi d'Agents i Gestors Immobiliaris, de l'Associació d'Empreses d'Allotjaments Turístics, de l'Associació de Contractistes d'Obres, de l'ABA, de l'Associació de Propietaris de Béns Immobles, dels Ministeris implicats en la matèria, del Comuns i del Raonador del Ciutadà.

Digui'm vostè, senyor López, senyali vostè quina d'aquestes organitzacions representa el que vostè diu que es el mal absolut i que forçarà aquesta suposada pujada dels lloguers. Serà Caritas? Serà el Raonador del Ciutadà? O ho farà algun dels Col·legis o

Associacions de professionals liberals? O serà alguna de les altres associacions? Digui'ns-ho vostè.

Crec que ja li he respost abans, quan defensàvem la reserva d'esmena relativa a la Taula d'Habitatge; ni patronal ni Cambra de Comerç en formen part pel sol fet que la Taula està pensada per aportar solucions des del coneixement tècnic de la matèria. Per això tampoc hi són els sindicats. I per això, i ja li deia abans, si demà es formés un sindicat de llogaters, com existeixen a d'altres parts del món, trobaríem totalment coherent que s'incorporés a dita Taula.

Ni teories paranoiques, ni electoralisme.

I deixin-me que parli ara del que vostè entén per electoralisme: quan a porta tancada, sense llums ni taquígrafs, li votem a favor una esmena, ho fem convençuts que això és el millor pel nostre país i pels nostres ciutadans. Convençuts que, tot i que vostè no ens dona cap marge a la negociació i no accepta cap de les nostres transaccions, aprovar la seva esmena és bo. Ni més ni menys.

Perquè acceptant un canvi donem més seguretat jurídica. Perquè la política és fons, és feina feta; són propostes que ajudin a fer un país millor, d'uns i altres. Com la llei que aprovarem avui. Una llei que puja el salari mínim; que puja els salaris inferiors a 24.000 euros; que puja les pensions; que puja els ajuts a la gent gran i a la gent amb discapacitat; una llei que dona seguretat a les famílies que viuen de lloguer.

Però i vostè, com a polític que diu que una cosa feta a porta tancada és fruit de l'egoisme electoralista, no s'emmiralla amb els seus propis actes quan amb bombo i plateret presenta una esmena a la totalitat a aquesta llei?

Vostès ho saben bé. No són novells de la política. Saben bé que presentar una esmena a la totalitat sense un text alternatiu sols pot voler dues coses:

El natural de tot grup polític que presenta un text a aquesta Cambra, que és que sigui votat i aprovat.

I l'antinatural, el que busca que sigui rebutjada.

Bé, quin partit polític presentaria una proposta però silenciosament buscaria que tothom hi votés en contra? Doncs vostè, senyor López. I sincerament no ho entenem ni ho compartim.

Ara em dirà que no, que vostès volien que sortís vencedora l'esmena a la totalitat.

Així doncs, sabent que la política és matèria i forma -i aquí òbviament tenen tota la llibertat de presentar el que vostès creguin- però també és temps, si s'hagués votat la seva esmena a la totalitat, avui no s'estaria pujant el salari mínim, ni les pensions, ni el

salari mig, ni els ajuts socials. Em dirà el que voldrà, però sap perfectament que és així.

Però això no és el més greu al nostre entendre; acceptar la seva esmena a la totalitat significava que el dia 1 de gener totes les persones amb contractes vençuts o per vèncer quedaven totalment desprevistos d'una llei que els donés empara.

Temps i forma, senyors del GPS. I no ho acabem d'entendre. O no volem entendre aquesta tàctica que significa un "escac i mat" als drets de les persones.

Miri, segurament ens vol callats. Al racó de pensar com els nens petits. De cara a la paret i en silenci. Doncs no.

Vol dir que l'electoralisme no el fan vostès? Vol dir que no van presentar l'esmena solament per intentar desgastar a un Govern que puja pensions, que puja el salari mínim, que puja els ajuts socials, que puja el salari mig, i que protegeix a les famílies?

Desgastar a aquest Govern perquè vostè creu que totes aquestes mesures són monopoli seu? Són de la seva propietat? Doncs no. No són seves.

Tots aquí, vostès, CC, Terceravia, Liberals i Demòcrates ens hem presentat a les eleccions per millorar la vida dels nostres conciutadans.

Tots nosaltres, sense excepció, hem de tenir com a únic objectiu que el nostre país sigui més pròsper, que els nostres ciutadans tinguin més oportunitats, que tothom -del primer a l'últim; del més vell al més petit- puguin viure en un país que cada dia sigui una mica millor.

I ja n'hi ha prou d'intentar treure rèdit del trencament.

Però miri, tot això és anècdota. Avui l'important es vota ara. Es vota d'aquí una estona. I per això tornem a agrair a tots els grups que donaran suport a aquesta llei doncs amb ella, s'apuja el salari mínim, que es situa a 1084 euros, quan fa pocs anys era de poc més de 900 euros i, com hem dit, el continuarem pujant fins a 1250 euros a finals de mandat.

S'apugen les pensions dels nostres jubilats per tal que tornin a recuperar poder adquisitiu, a un ritme de quatre vegades l'IPC, aconseguint que a finals de legislatura tinguin l'efecte d'una tretzena paga.

S'apugen les pensions de solidaritat per la gent gran i per les persones amb discapacitat, també quatre vegades per sobre l'IPC. I es continuarà fent tot el temps que governem.

S'apuja el salari de tots els treballadors d'aquest país que cobren menys de 24.000 euros.

I per últim, prorroguem tots els contractes de lloguer vençuts o que venceran aquest any per tal de

garantir que les famílies continuïn podent quedar-se a casa seva amb les condicions que tenien.

Gràcies senyores conselleres, senyors consellers, gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Obrim el segon torn per a aquells que vulguin intervenir....

Pel Govern, Sr. Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, jo si em permet intentaré no allargar-me perquè el detall de totes les esmenes i de totes les accions crec que ha sigut àmpliament debatut. I si em permet començaré pel final, per la intervenció del Sr. López.

Miri, vostè al final de la seva intervenció ens ha dit que li agradaria poder anar a la Taula de l'Habitatge per poder tenir veu i vot i les actes de les reunions per poder corregir els acords que allà s'hi prenguin.

Com a mínim, si em permet Sr. López, ho trobo una mica grandios i prepotent. És a dir, manifestar-se vostè com a persona capaç de presentar-se davant de tots els professionals del sector que representen totes les sensibilitats que estem tractant i dir que pretén o que li agradaria poder participar en aquella reunió per corregir els acords que allà s'hi prenen... Home! Permeti'm, però poques vegades he vist persones amb una falta de modèstia tan elevada.

I li dic clar, perquè de veritat que he sentit algunes coses que em saben greu perquè, miri, aquesta Llei... Miri, m'he l'he fet molt meva i l'he treballat molt aquests mesos en relació amb totes les persones i les entitats que li he manifestat.

Li explicaré una cosa, quan vostè diu que el que volíem era... o com deia el Sr. Enseñat que tenim un pla ocult per intentar amagar o fer aquesta puja de l'IPC del 4% i que vostès han pogut salvar la situació i que haguéssim deixat a molta gent descoberta o amb aquest risc d'aquesta pujada del 4%... Home, crec que està oblidant fer una matisació important! Només per aquells lloguers que en els últims tres anys no haguessin actualitzat l'IPC. Per tant, no és una norma general i no ho pot vendre com una casuística doncs que estava pensada amb un pla ocult i d'alguna manera tergiversada, aportar aquesta informació aquí a la Cambra perquè quedi al titular.

I li explicaré una altra cosa, i vostè crec que és del ram, jo no sóc economista però tots els professionals de tots els àmbits relacionats amb aquesta matèria, i el Sr. Camp amb el seu parlament ho reconeix,

quant més limitacions posem al mercat de lloguer pitjor serà en el futur. És a dir, si la protecció que teníem fins ara doncs no l'espongem una miqueta i no deixem vies, petites vies d'escapada, ponderades, calculades i que no ens permeti que el mercat se'n vagi més enllà del que ens podem permetre, doncs tot això ens ho trobarem d'aquí un any, un any o dos quan s'aixequi la Llei de mesures urgents, perquè el que necessitem és aportar oxigen a aquestes mesures de limitació perquè sinó els propietaris i el propi sector tot això ho traslladarà en el moment que no hi hagi la Llei de mesures urgents en vigor. I el que hem de fer ara és mantenir aquesta protecció de les persones, mantenir aquest equilibri entre les necessitats de totes les parts i donar petites vies d'oxigen perquè no es converteixi això en una disbauxa el dia que no hi hagi la Llei de mesures urgents.

Paral·lelament aquesta Llei, i com li he dit en el meu exposat, ens permet disposar d'una tranquil·litat o d'una serenitat durant el proper any, o durant els propers mesos, o durant els propers anys per tal de treballar conjuntament amb aquesta Taula d'habitatge, Sr. López... amb aquesta Taula d'habitatge amb aquests intervinents que estan aportant el seu coneixement de tot el sector per intentar aportar solucions pràctiques, tant tècniques, com idees legislatives perquè es puguin després traslladar a aquesta Cambra, i ho continuarem fent perquè creiem que és la fórmula més adient: la política participativa.

Parlava dels sous, Sr. López... Una altra vegada! Escolti, tornar a dir que a Espanya els sous estan per sobre del salari base d'Andorra, etc. Home! No digui les veritats a mitges, acabi d'explicar que el mínim exempt de l'IRPF és els 12.000 euros i no els 24.000 com aquí a Andorra. Per tant, després d'impostos els salaris a Espanya, estic segur i convençut, no tinc la dada però crec que podria estar segur, quedaria per sota del salari net andorrà. Així que les coses s'han de matisar amb la seva dimensió real.

Aquesta llei que avui votem aquí, com li deia, ens aporta dos coses bàsiques: una, la protecció de les persones... -i no m'allargaré més perquè al final crec que és l'essència del que avui estem votant en aquesta taula-, protegir les persones que estan en el règim de lloguer per tal de què no se'ls pugui incrementar el lloguer més enllà de l'IPC i que els contractes que caduquin quedin renovats un any més. Aquesta és l'essència general per una banda; i l'altra, és l'augment del poder adquisitiu, augmentant -i no entraré en el detall una altra vegada més-, les pensions més baixes, les pensions de solidaritat, els salaris mínims i augmentar també els

salaris per sota de l'IPC... perdó, per sota dels 24.000 euros.

Aquest és el marc de protecció que nosaltres aportem. Probablement haguéssim volgut anar una mica més enllà en alguns punts que al final no han pogut estar, alguns punts que plantejava la Taula de l'habitatge i al final no han pogut ser o no s'ha pogut tirar endavant. Però no són qüestions ocultes i maquiavèliques que han pogut salvar vostès i que d'aquí un any ja veurem a veure què passa... Són aspectes tècnics com per exemple el dels 200m²... Escolti, les dades d'estadística, del Departament d'estadística en l'últim informe ens indicava a la Taula d'habitatge que el 90% de la població viu en habitatges per sota de 135 m². Doncs miri, la Taula d'habitatge aquesta que vostè tant creu que no és pràctica i que vostè únic i prepotent... únic i... vostè només... doncs seria capaç d'aportar una solució millor que tota la taula. La taula va decidir, per exemple, que els habitatges que estaven per sota dels 200 m² eren habitatges residencials de luxe, fixi's vostè, al marge que ha deixat la Taula de 135 m² a 200 m² per tal de determinar que eren habitatges de luxe i que podien quedar exempts d'aquestes limitacions.

I com això, doncs totes les altres mesures, Sr. López. No són persones que vulguin el mal a ningú en aquella Taula. Són entitats cíviqües i són empresaris, i empresaris o representants d'empresaris que, miri, per la meua experiència també em consta que la majoria d'empresaris en aquest país són bons empresaris, no són males persones que volen explotar el personal i tractar-los de qualsevol manera; el que volen és crear cada vegada més llocs de treball i pagar, si es pogués, cada vegada millor als seus treballadors perquè millor treballador pagat doncs segurament la feina sortirà millor i més estabilitat laboral.

Per tant, de veritat, voler disfressar tot com una qüestió maquiavèlica i que els empresaris, i que la Taula d'habitatge i les entitats cíviqües estan en contra de la política d'habitatge o en contra d'intentar pujar les pensions o els salaris mínims... Bé, li torno a dir, denota com a mínim una certa prepotència o superb.

Per tant, agraeixo molt a aquesta Cambra que si és possible avui pugui votar aquesta Llei de mesures urgents perquè ens doti d'aquesta estabilitat de cara al proper any i per poder continuar treballant amb aquestes línies i desenvolupar totes les polítiques socials i sobretot en matèria d'habitatge que el país necessita. Que no resoldrem segurament en un any però que estic convençut que en aquesta legislatura serem capaços d'aportar solucions pràctiques i rigoroses.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Filloy.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, alguna intervenció...

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, alguna...

No...

Pel Grup Parlamentari Liberal...

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Començaré pel Sr. Filloy perquè ens ha desvetllat el que ja hi havia al Projecte de llei i quina és la seva veritable intenció.

Vull dir, realment vostès tenen aquesta sensació que mentre els lloguers estiguin congelats hi ha un problema, i han de buscar fórmules perquè els lloguers no estiguin congelats. De fet, el que vostè ha dit és del tot coherent amb el contingut del Projecte de llei que és el que volia el Govern. És a dir, aquí han servit congelacions anys anteriors, ara agafem i aquestes congelacions que hi han hagut, ara recuperem de cop els tres últims tres anys i fem un 4% sota la seva teoria de què si els propietaris no recuperen aquests ingressos doncs, es veu molt afectada la seva economia.

L'altre dia parlava amb el grup parlamentari sobre aquesta sensació. És a dir, jo no entenc quan estem parlant de productes que ja estan en el mercat, que ja s'han fet els càlculs d'amortització i de rendibilitat sobre aquests immobles, a què ve aquesta fal·lera, aquesta fal·lera que té el Govern i que tenen els grups parlamentaris de la majoria a buscar fórmules d'increment.

Jo veig, sincerament, un cert afany lucratiu. És a dir, com que l'altre ho ha fet jo també vull fer-ho i busco la Taula de l'habitatge perquè vostès els sabrà molt greu el de la Taula de l'habitatge però com que jo he dit que volem saber què és el que es parla a la Taula de l'habitatge. Jo he dit això. Però, ens agradaria ser-hi per saber de què es parla a la Taula de l'habitatge perquè, és clar, si totes les propostes que han de venir és anar a buscar els tres darrers anys per incrementar els lloguers... Home! Jo sí que puc pensar que els que estan allà estan fent lobby perquè estan treballant pels seus interessos, perquè són: els agents immobiliaris, són els propietaris que estan no buscant solucions pel problema de l'habitatge sinó

que estan buscant solucions per la seva economia domèstica per tenir més ingressos. Això és una definició de lobby, i això és el que de moment ha transcendit de la Taula de l'habitatge. El dia que vegi... demanarem les actes... Demanarem les actes de què no ens hi volen, demanarem les actes i sabrem de què es parla en aquesta Taula de l'habitatge de la que, de moment, l'única cosa que sabem és que s'ha intentat recuperar els IPC's dels anys anteriors.

Anant al Sr. Enseñat i abans de fer una referència, perquè és clar, es parla aquí d'incrementar el poder adquisitiu dels assalariats, augmentar l'IPC no és augmentar el poder adquisitiu. Incrementar l'IPC, en tot cas, serà mantenir el poder adquisitiu. Incrementar el poder adquisitiu vol dir incrementar els salaris per sobre de l'IPC que és justament el que estàvem proposant des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Si la llei anomenada de recuperació del poder adquisitiu fos veritablement una llei de recuperació del poder adquisitiu, hauria de preveure uns increments dels salaris per sobre de l'IPC. Perquè mantenir l'IPC és mantenir el poder adquisitiu. Per tant, aquesta llei, el redactat dels articles no respon al seu intitulat. Sí que respon al seu intitulat la proposta que fem nosaltres que és un 2,5, però haguéssim pogut potser arribar a un acord, al 2%, alguna fórmula. Però si els salaris no augmenten per sobre de l'IPC, aquí no hi ha recuperació del poder adquisitiu, de cap de les maneres.

I després escoltant el Sr. Enseñat, li veia de nou el seu to caritatiu. És allò de dir "estem fent, estem donant aquests increments salarials" amb un cert to de dir "miri tot això que fem".

Jo li demano a vostè, però no només a vostè, als membres del Govern i a tots els consellers que han votat en contra de la nostra reserva d'esmena: per què ha d'haver-hi gent que cobri menys del 60% del salari mitjà? Per què? Per què ha d'haver-hi aquesta situació?

Andorra va signar fa molts anys una Carta Social Europea. Veiem que hi ha unes bosses de pobresa que van creixent que hi ha persones que estan assalariades que estan sota el llindar de pobresa. Per què hem d'acceptar aquesta situació? Per què vostès no ho diuen així com "mireu tot el que estem fent", saps com si s'estigués regalant alguna cosa quan estem parlant d'uns drets que són uns drets fonamentals. I vostès ho estan fent com "mireu l'esforç que fem", vull dir "fins i tot arribem a pujar els salaris, fins i tot arribem a pujar les pensions". Sincerament el seu to, la manera que es planteja em sembla que no és la manera adequada quan estem

parlant de la qualitat de vida de les persones i de coses tan serioses com els salaris, com l'habitatge i com les pensions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Alguna altra intervenció...

El Sr. Camp també vol intervenir en aquest torn. Li corresponia abans.

Vol intervenir ara Sr. Camp...

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

Bé, després de l'explicació que ens ha fet aquí el president de Demòcrates, encara estic més preocupat amb motiu de la intervenció que han fet.

És clar, aquí el president dels Demòcrates ha dit que aquests contractes es prorrogarien tantes vegades com fos necessari. El Raonador del Ciutadà ja ens va dir, serien 1, 2, 3, 4, 5 o les que calguin. No n'hi ha prou amb això sinó que també la vicepresidenta de Demòcrates en un escrit al Diari, en un article de premsa deia, sintetitzant molt "que menys costa l'habitatge, més diners per oci o per altres".

És clar, tot això reforça el discurs de l'interès general i de la funció social de la propietat i va, doncs, que un govern determinarà què és d'interès general i un altre què no és d'interès general.

Per tant, el que proposa, doncs, que s'aixequin les mesures urgents i que es fiquin a treballar de cop i de valent amb propostes concretes com les que els hi he exposat i les saben. A la pàgina 32 del nostre programa electoral hi surten. Les poden agafar. En diverses tertúlies el Sr. Magallon deia, doncs, que acceptava l'oferta de les nostres propostes, doncs, en una tertúlia amb la companya Montaner, doncs, també ho van debatre.

Hem de tenir una visió general. No podem anar de la manera que anem. No hi haurà ningú que inverteixi en l'habitatge: més intervencionisme, menys habitatge. Això va així.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Per aquest segon torn, Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

En primer lloc, Sr. López, incrementar l'IPC al salari mig no és l'únic que es fa. Entre altres coses, també es multiplica per 4 o s'incrementa en 4 vegades l'IPC les pensions, salari base, pensions contributives. Per tant, no tregui valor al que es fa. Lògicament no s'ajusta a la realitat.

Quant al per què del 60% del salari mig? Perquè aquest debat ja el vam tenir en campanya electoral i entenem que vostès tenen una posició diferent a la nostra. Però és real que amb un salari base com el que ens vam trobar a l'inici del mandat que eren de 1.050 si volíem anar als 1.250, aquest salt de 200 euros, al nostre entendre no es pot fer de cop. Per què? Perquè per una empresa, per exemple amb 3 treballadors, suposa 600 euros més per la petita empresa o per l'empresari. Si això ho posem en un context com el que abans ens recordava el Sr. Naudi, on la gran majoria d'empreses d'aquest país són petites, doncs, crea tensions.

El nostre compromís a les eleccions, el nostre compromís amb la ciutadania, ja el vam dir: incrementar fins al 60% durant aquest mandat. Aquest és un primer pas, un primer que es repetirà, un segon, un tercer i un quart any. I així ho farem fins que a finals d'aquesta legislatura estiguem arribant al 60% del salari mig.

En relació a la intervenció de Terceravia, miri, nosaltres no retirarem òbviament aquestes mesures urgents. Tot al contrari, les reforçarem. I cada any, si són necessàries, les tornarem a presentar.

I per últim, volia fer una breu reflexió sobre les esmenes i el termini d'esmenes. Com saben, aquesta Llei es va entrar a tràmit el 4 de novembre. El termini d'esmenes s'acabava el 14. I òbviament, un grup parlamentari té tot el dret de presentar en aquest cas una pròrroga d'esmenes, van ser vostès i li va concedir fins el 21 de novembre.

En aquell moment vostès van entrar una esmena a la totalitat. I el 21 de novembre nosaltres ja coneixíem que fins que no s'hagués debatut l'esmena a la totalitat, que era el 28 de novembre, no es podien començar a debatre les esmenes.

En aquell moment també es va fixar el primer dia de comissió que va ser el 29 de novembre. Per tant, el fet que nosaltres demanéssim 1 dia o 2 dies que va ser això més de pròrroga d'esmenes, no afectava en absolut la tramitació d'aquesta Llei.

Vostès tenen òbviament tot el dret de presentar una pròrroga, però no intentin esbiaixar la realitat per culpar-nos a nosaltres que això es voti avui.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Ense nat.

Altres intervencions....

Iniciem un tercer torn.

Govern vol intervenir...

El Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos...

Grup Parlamentari Terceravia + Uni o Laurediana + Independents...

Grup Liberal...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sra. síndica el Grup Parlamentari Socialdemòcrata intervé molt ràpid, però jo crec que hi ha una cosa que es va repetint i potser els que ens estiguin escoltant o els qui ho estiguin seguint es poden portar a engany.

Es va repetint que aquest increment de salari mínim perjudica als petits empresaris, aquests que no ho podran pagar.

I miri, ja ho hem dit, activa i per passiva, no són precisament, i va passar el mateix a Espanya, posava els exemples, i a Portugal, quan hi va haver aquest debat, al final les grans cadenes comercials són les que es beneficiaven d'aquests salaris més baixos i s'ha demostrat que aix  crea llocs de treball.

Per tant, no són els petits empresaris, i molts d'aquests 13.000 llocs són pràcticament autònoms que treballen pel seu compte propi. Hi ha fins i tot persones del treball domèstic i familiar. Per tant, no són aquests els que paguen. L'empresari que té 1 o 2 empleats, que tenen molta durada de relació durant molts anys, no són els que paguen els salaris més baixos, i hi ha molta menys rotació. Hi ha molta més rotació laboral i amb salaris més grans a les grans companyies, a les grans empreses que són les que vostès estan protegint amb mesures com aquestes.

Perquè finalment aquests poden seguir pagant el salari mínim més baix mentre els altres paguen uns salaris més elevats. O sigui que a m s de perjudicar la qualitat de vida dels treballadors els hi donen una posició competitiva més bona, perquè el seu cost salarial és inferior al de les petites empreses de petits salarials, que paguen salaris més elevats.

Per tant, si no ho volen fer, no ho facin, no ho acceptin. Però no tinguin aquest discurs que és fals que aix  perjudica als petits empresaris, perquè no és cert, aix  perjudica als treballadors de les grans companyies i perjudica als petits empresaris perquè ells paguen salaris més elevats que els de les grans companyies.

Per tant, jo penso que ha quedat molt clar els posicionaments. Aquests increments salarials són necessaris en aquest país, sinó la gent no pot viure, els sectors comercials s'estan ressentint d'una manera molt important principalment en tot allò que és el comerç de proximitat. Perquè com deien abans, quan ho ha explicat perfectament el conseller Jordi Font i també el conseller Quim Miró, amb els salaris actuals, si treus el cost de l'habitatge, si treus el cost de la llum, si treus el cost de la llum, si treus el cost del telèfon, si treus el cost de l'alimentació... No dona per res! No dona ni per comprar a la botiga de la cantonada, ni per comprar unes sabates, ni per anar un dia al cine, ni per sortir a prendre alguna cosa. I aix  és el resultat de la seva política.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Ense nat.

El Sr. Carles Ense nat:

Gràcies Sra. síndica.

Ja com a última intervenció, simplement com a conclusió.

Repetim, donem les gràcies a totes les forces polítiques que votaran aquesta Llei perquè amb ella es puja el salari mínim de 1.050 a 1.084 euros. Donem les gràcies també a totes aquelles formacions perquè justament pugem l'IPC de tots els salaris inferiors als 24.000 euros. Per la pujada que suposarà aquesta Llei les pensions de jubilació inferiors al salari mínim que pujaran quatre vegades l'IPC. Per la pujada de les pensions de solidaritat per la gent gran i per les persones amb discapacitat també quatre vegades l'IPC. I donem gràcies també a tots aquells que votaran aquesta Llei perquè amb aquesta pròrroga que votem avui tots els contractes de lloguer vençuts o que venceran aquest any garantint que les famílies que viuen aquesta situació puguin continuar quedant-se a casa seva amb aquestes condicions que avui en dia tenen.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Ense nat.

Si no hi ha cap més intervenció procedirem a la votació, i vista la demanda dels M. I. Srs. Consellers Generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, de procedir a la votació separada dels articles del Projecte de Llei agrupats en sis votacions, a saber: primera votació, article 1; segona votació, article 3;

tercera votació, article 4; quarta votació, els articles 2, 5, 6 i les disposicions finals primera i segona; cinquena votació, els articles 7, 8 i 9; i sisena votació: la resta de parts del text, és a dir, l'exposició de motius.

Procediríem doncs, amb la primera votació. Votació de l'article 1 del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

22 a favor, 4 en contra i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat l'article 1 del Projecte de llei.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, Sra. síndica vull fer una breu explicació de vot perquè el Partit Socialdemòcrata a través de la seva esmena ha aconseguit allò que no contenia el Projecte de llei, que és que tots els contractes de lloguer no tinguin un increment en la seva renovació a l'any 2020. Contràriament al Projecte que el Govern havia presentat contemplava l'increment dels IPC's dels tres darrers anys, és a dir, d'un 4%.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Donem les gràcies en nom dels grups de la majoria, a tots aquells que han votat aquest article perquè amb aquesta pròrroga aconseguim que totes aquelles persones que tenen contractes vençuts o que venceran aquest any, puguin seguir gaudint de casa seva sense haver-se de preocupar de si els apujaran el preu del lloguer o de si els podran fer fora.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Seguim amb la segona votació.

Votació de l'article 3 del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 22, en contra 4 i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat l'article 3 del Projecte de llei.

Sr. López.

La Sra. Eva López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Només per explicar que aquesta mesura que és molt important per als llogaters que és que hi hagi un termini de preavís d'un mes en tots els casos, no d'un termini d'un mes per cada un dels anys de contracte, ha estat també introduïda gràcies a una esmena del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

La Sra. síndica general:

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Novament, donar les gràcies a tots aquells grups polítics d'aquesta Cambra que voten aquest article que, com ha dit el Sr. López, facilita que els llogaters puguin deixar els pisos en un sol mes i no en tres.

Estem molt contents del treball en comissió i, òbviament quan es va acceptar es va fer perquè pensàvem que això millorava el text legislatiu i per això donem les gràcies no solament a qui ho va presentar que en aquest cas eren els grups de l'oposició, als grups que ho van treballar en comissió i en aquest cas a tota la Cambra i especialment al Govern que va ser qui va presentar la Llei.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Seguim amb la tercera votació.

Votació de l'article 4 del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

22 a favor, 4 en contra i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat l'article 4 del Projecte de llei.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Per recordar que aquesta esmena que és molt important, i que a més ens comprometem a fer-ne un seguiment, clarifica el fet de què no es poden facturar consums comunitaris als llogaters per part dels propietaris i ens consta, així ens ho han fet arribar, que això no succeeix en tots els casos, que aquesta és una fórmula que s'ha emprat per incrementar indirectament el cost dels habitatges i, per tant, pensem que és una esmena molt important introduïda a través del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i amb la qual ens comprometem a fer-ne un acurat seguiment.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Sr. Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Donar novament les gràcies als grups polítics que voten.

El fet de què els llogaters tinguin una major claredat sobre el què paguen i el perquè, el Projecte de llei inicial ja ho preveïa. L'esmena que es va acceptar en comissió, el treball en comissió ho va reforçar i ho va clarificar, i per això donem les gràcies als grups que formen part d'aquesta Cambra.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Seguim amb la quarta votació.

Votació dels articles 2, 5 i 6 i les disposicions finals primera i segona del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir al recompte, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 22, en contra 4 i 0 abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat, declaro aprovats els articles 2, 5 i 6 i les disposicions finals primera i segona del Projecte de llei.

Seguim amb la cinquena votació.

Votació dels articles 7, 8 i 9 del Projecte de llei.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 16, en contra 4 i 6 abstencions.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat, declaro aprovats els articles 7, 8 i 9 del Projecte de llei.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, per explicació de vot de la nostra abstenció i perquè ningú faci interpretacions que no corresponen.

Hi ha uns increments, com recorda el Sr. Enseñat, dels salaris i de les pensions però que són increments que nosaltres entenem que són insuficients, particularment per tots aquells pensionistes que tenen les pensions inferiors al salari mínim, i entenem que una revalorització del poder adquisitiu de les famílies, dels assalariats, demanar un increment de salari que sigui superior al de l'IPC que amb un increment de l'IPC no es pot parlar de revalorització i de recuperació del poder adquisitiu.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Enseñat.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Bona nit.

(Són les 20.41h)

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Ja, suposo que per acabar.

Donar les gràcies i constatar que els tres grups de la majoria són els únics que voten a favor d'incrementar les pensions a 1.084 euros a l'increment de la pensió de solidaritat per les persones amb discapacitat i de la pensió de solidaritat per a la gent gran i a la revalorització dels salaris més baixos.

Donar les gràcies al treball en comissió, òbviament a tots els membres de l'oposició de la majoria, però constatar que aquests tres articles tan importants per la nostra societat, pel nostre país són votats exclusivament pels grups de la majoria.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

I finalment, procedirem a la votació de la resta de parts del text, és a dir l'exposició de motius i el títol del projecte de llei.

Si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la resta de parts del text per assentiment.

El Sr. Joan Carles Camp:

No, no Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Ai, perdó, perdó.

Doncs s'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a llegir el resultat si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 22, en contra 4, i zero abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat de les diferents votacions, declaro aprovat el projecte de llei.

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877